

İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası

-Önemli Maddeler-

Scanned by CamScanner

Video 1

İLK VE ORTA ÇAĞLARDA TÜRK DÜNYASI

Çin → Miğfer
Kaşgarlı Mahmut → Olgunluk Çağı
Wambery → Türemek
Ziya Gökalp → Kanun ve Nizam Sahibi

ANAYURT

- Orta Asya - Ötüken
  - En yüksek şehri
  - Doğu
  - Ataların kültü
  - Toprak Ana

kpssgunluqum41

ORTA ASYA KÜLTÜR MERKEZLERİ

- Anav → Orta Asya'nın en eski kültürü.
- Andronova
- Afanesyova → Türklere ait en eski kültür.
- Karasuk
- Tagar → En gelişmişi

GÖÇEBE HAYATIN BENİMSENMESİ SONUCUNDA

→ Bozkır kültürü (Atlı - Göçebe Yaşam)

(At) = Hız = Güç.

Çadırlar sivri değil, yuvarlak ⌓ Kağanın çadırı

→ Temel geçim kaynağı "hayvancılık"

(Hüküt) = Develer

Türklerin yetiştirdiği ilk ürün = (Yonca)

Scanned by CamScanner

→ Hayvansal ürünler ihraç edilmiş, tarım ürünleri ithal edilmiş sınırlı.

→ Kölelik oluşmamıştır.

→ Askerlik gelişmiştir.

→ Yazı geç kullanılmıştır.) (Bu yüzden net bilgilere ulaşamıyoruz.)

→ Mimari gelişmemiştir.
  └ Göçebelik var.

→ Sanat, taşınabilir üstten gelişmiştir.

→ Türklerde teşkilatlı yapı gelişmiştir. — Göçebelik

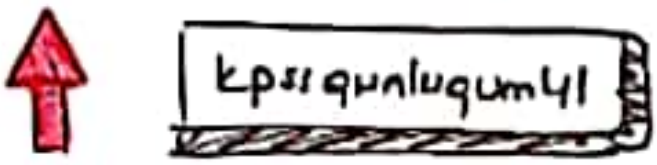
→ Dünyanın birçok yerinde Türk devletleri kurulmuştur.

→ Türk tarihini araştırmayı zorlaştırmıştır.

→ Türkler farklı dinleri benimsemiştir. → Gelişmemiş kültür olduğunu göstermez
  ↓
  Arayış içinde olduğumuzu gösterir.

→ Hapis cezaları kısa süreli olmuştur. → Bir yerde 6 aydan fazla kalınmıyor zaten.

→ Orta Asya merkez, kafasına göre herkes

Bu maddeler yorum soruları için

Önemli

Scanned by CamScanner

Video-2

İSKİTLER - SAKALAR

Devletleşemediler ✱
Bilinen ilk Türk topluluğu
Alp Er Tunga - Şu Destanı → Afrasiyab
Tomris Hatun - Amazon savaşçıları.
İlk balbal - heykel ✱
Tekerlek - At evcilleştirildi.
↓
(Uzun mesafeli göçler: Yorumu)
Eyer - Koşu takımları
Başkının kuyumcuları.

kpssqunluqum4l

ASYA - BÜYÜK HUN/-Hiongnu Tuku

Bilinen ilk devlet
Bilinen ilk hükümdarı - Teaman
En parlak devir METE → neler yapmış
- Orta Asya Türklerini tek çatı altında toplad..

(Yorum: Orta Asya siyasi birliğini ilk sağlayan kimdir dese cevap METE ✱)

- Onlu sistem M.Ö. 209

(Yorum: Ordunun sevk, idare, komutası kolaylaşır.)

- Çin politikası.
↓
Çin'den toprak alma - para al.

Sebep: Asimile olmamak.

- Çin seddi.

"Adamın, benim atom Türkten korkusunun uzaydan görüntüsüne Çin Seddi diyoruz."

- Kuzey şansı Ant.
- Çin'le yapılan ilk anlaşma.
- Çinlilerle neden birbirimizi yiyoruz → ipek yolu.
- Töre kanalı. biraz gelişti. Aklında olsun.
Sulama kanalı
- İkili teşkilat. → ilk
- Vatan savaşından; yurt savaşından bahseden ilk kişi → METE

Ho han yeh
asimile oldu.
↓
Güney Hun

Çiçi
Çin'in egemenliğine girmeyi kabul etmiyor.
↓
Kuzey Hun

- Kavimler Göçü -
Feodalite - derebeylik
Avrupa'nın etnik yapısının temelleri.
Kilise - skolastik felsefe
Roma 2'ye ayrıldı.
İlk çağ bitti - Orta çağ bas

Scanned by CamScanner

AVRUPA HUN DEVLETİ

Kurucu Balamir.
Macaristan – Etzelburg:
Yıldız ★
↓
o Anadolu'ya ilk ayak basan Türk

ATİLLA
- Tanrının kırbacı
- Cesur kavimlerin efendisi
- Ares'in kılıcının sahibi.

! Almanların Nibelungen destanında Etzel diye geçer.

o Atilla iki sefer düzenliyor:

Doğu Roma (Bizans)
→ Manqos
→ Anatolios

Batı Roma (Roma)
→ Roma.
→ Galya.

Kpsiqunluqumlu

*Bu iki antl. ile Bizans; askeri, siyasi, ekonomik yönden Atilla'nın üstünlüğünü kabul etti" diyebiliriz

→ Prenses Honorio

İlek, irnek, Dengizek
İrekler dönemi :)
↓
M. Celâl hocanın deyişiyle :)

Atilla'nın oğulları.

I. KÖKTÜRK

Türk adı siyasi platforma taşındı.
↓
– Türk adıyla kurulan ilk devlet

Aşina sülalesi – Tolos isyanı (Avar)

Bumin Kağan – Ötüken
↓
(kurucu)

En parlak dönem Mukan Kağan

Türk devletleri arasında sınırları en geniş olan devlet.

o İkili teşkilat → 50 yıllık Çin esareti
→ Kürşat ve 40 çeriti.

İsteni Yabgu (Batı)	×	×	Bumin K. X merkez (Doğu)

o Amaç: merkezi otoriteyi korumak.

Bu durumu kim fırsat bilir? } Çin

II. KÖKTÜRK

Kutluk (İlteriş) Kağan → Çin'e 46 sefer
İli derleyip toplama işini yapan kişi.
↓
o M. Kemal'e benzerlik. ★ ünvanı

İlk vezir Tonyukuk → Apa Tarkan

Bilge Kağan – Kül Tigin

Orhun Alfabesi (Yazı) 38 harf

Scanned by CamScanner

Orhun Abideleri - Bengütaş

★★ Sosyal devlet ★★

Bilge Kağan şunları yazdırmış:
"Aç milleti doyurdum, çıplak milleti giydirdim, az milleti çok kıldım."

« Bilge Kağan « Kül Tigin « Vezir Tonyukuk

- Dört taraflı olan taş. Üç taraflı Türkçe, Çin'e bakan tarafı Çince. ↓
  - Çin'e karşılık al > mesaj

Türk tarihinin ilk edebi, ilk siyasi eserleridir diyebiliriz.

Moğolistan'ın içinde

UYGUR

kpssgunluguum41

"Yağlakar" denilen bir sülale kurmuş.

(MEB kitabına yeni eklemiş.)

NOT: Asya Hun - Tuğu
Göktürk - Aşina
Uygur - Yağlakar

Uygurlarla birlikte sosyal bir devrim başlayacak.

Ötüken - Karabalgasun
Kutluk Bilge Kül Kağan
Moyen Çor'a kadar göçebe.
Bögü Kağan → askeri açıdan güçlü.
- Yerleşik yaşam.
- Manihezm ↓
  - askerlik özellikleri zayıflayacak. Ancak kültürel açıdan güçlü.

Bögü Kağan ile Ay-Kün unvanları.

Manihezm

Et yasak - öldürmek yasak
Ot → Tarım → Yerleşik
Değişmeyen tek şey ↓
Egemenlik anlayışı ("Babadan oğula")

İbadetlerini Türkçe yaptılar.
- Din değiştirmiş ama dil değiştirmemiş.

Yorumu: Milliyetçiler

Askeri özellikler zayıfladı. (Manihezm sebebiyle)
Günümüz Çin Sincan bölgesi. (Asimile olmamışlar)
↓
Çinlilerin işkence ve baskılarına rağmen...
:'(

Scanned by CamScanner

Yerleşik yaşam – Tonm ilk
İlk Türk şehirleri – Ordubalık (şehircilik)

Türk mimarisi → Saray-tapınak
Stupa
Tarz
Ev
Sivil- din mimari

Kağıt-matbaa → Kütüphaneler
Semerkant

▼ Yerleşik yaşamı getirir mi?
↓
- Elbette. Göçebe adamda kütüphane olmaz.

Uygur Alfabesi (Karahanlı)

Türk tiyatrosunun temelleri
↓
orta oyunu (kökünç)

* Freskolar * – minyatür
↓
Yerleşik yaşamı gösterir

Töreyi (yazılı) hale getirdiler.
Moğollar Türk hakimiyetinde
Canlı bir ticaret hacmi var.
↳ Bankacılığın temellerini atmışlar diyebiliriz.

Meb'in Kitabı:
∘ Türklerin kullandığı para "SATIR"
Ama hangi devlet, belirtilmemiş.

Uygurlara Kırgızlar son verdi

KIRGIZLAR
Ötüken'i Moğol'a kaptırdık.
Manas Destanı UNESCO
↓
* Dünyanın en uzun destanı.
→ Moğol'a itaat eden ilk Türk topluluğu Kırgızlar.
Ölülerini yakmışlar. (Ayrıntı)
Yenisey yazıtları.

HAZARLAR
İlk (müzeyi) Türk devleti.
∘ Tarihte tek tanrılı dine ilk inanan diye de sorulabilir.
Başkent Belencer (Güncellendi)
Dinsel hoşgörü → ÖABT için önemli.
Hazar Barışı Dönemi.
7 kişilik mahkeme kurmuşlar:
2 Yahudi, 2 Müsl., 2 Hrst, 1 Şaman
∘ Nüfusa göre oranlamışlar.
H2. Düşman ile mücadele.*
İslâm ile mücadele
Sebep: Ticaret (ekonomik)
Paralı asker

kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

PEÇENEKLER

Malazgirt'te taraf değiştirdi.
(Büyük Selçuklu Sultanı Alparslan'ın yanına geçtiler)

SABİRLER

Anadolu'ya 2. akınlar
(İlk akınlar: Avrupa Hunları)

AVARLAR

Juan Juan
İstanbul'u ilk kuşatan Türk Devleti.
↓
İstanbul'u denizden kuşatan ilk Türk devl.
Dikkat → dersе
↓
GAKA BEYLİĞİ

Hristiyanlığı ilk benimseyen.
Asya ve Avrupa'da devlet kurdu. ★
Sloları etkilediler:
- Ata binme
- Silah kullanma
- Devlet yönetme
- ...

kpssgunluqum41

BULGARLAR

Tuna Bulgarları — Hristiyan
- Boris-Simon

İtil Bulgarları — İslâm
- Gar
- Şan Kul Destanı.

★ Hidayete ermişler!:-)

MACARLAR

Hristiyanlığı kabul ettiler.
Slavlaşıp asimile oldular.
Taze göçlerle besleneemediler.

KARLUKLAR

★ İslâmiyeti ilk kabul eden.
→ Cengiz Han'a ilk itaat eden. ilk müsl.
Kelime oyunu var:
→ Moğol'a itaat eden Kırgız
→ " " " ilk müslüman Karluk

TÜRGEŞLER

Emevilerle mücadele.
↳ Mevali politikası.
↓
• Arap olmayan müslümana köle muamelesi

Yorumlar
- İslamiyet'in Orta Asya'da yayılması geçikti.
- Orta Asya'nın Araplaşmasını da önlediler.

Scanned by CamScanner

Baga Tarkan → para.

Yerleşik hayata geçen 2 devlet (Ayrıntı)

OĞUZ - UZ

± En kalabalık Türk boyu.

Uzun ömürlü devlet kurdular.

→ Kınık boyu — Selçuklu

→ Kayı boyu — Osmanlı.

• Bağlantıyı Orta Asya ile hiç kaparmodılar. 8 yüzden uzun ömürlü oldu.

Dede Korkut Hikayeleri
↳ Kumanlarla yaptıkları mücadeleler.

KUMAN - KIPÇAK

Kuman - Kuuuul / Cool
Aklında kalsın 😎

En yakışıklı - en güzeller.

Savaşçı - kumandan

Codex Cumanicus
↳ sözlük

Dede Korkut Hikayeleri
Oğuzlarla mücadeleleri.

Ateş İgor Destanı

Avrupa'ya Göç Edenler

- Hun, Avar — Hem Asya Hem Avrupa.
- Bulgar
- Macar
- Peçenek
- Kuman
- Oğuz
- Başkurt

Asya'da Devlet Kuranlar

- Akhun
- Hazar
- Kırgız
- Karluk
- Türgiş.

kpssgunluqum41

Parola :

Kendine Güven

Scanned by CamScanner

Islamiyet Öncesi Kültür ve Medeniyet

-Önemli Bilgiler-

Scanned by CamScanner

İslamiyet Öncesi Kültür ve Uygarlık

-Video 4-

UNVANLAR

- #Kağan
- #Hanyü
- #Tanyü
- #idikut
- #İlteber
- #İlteriş
- #Gor

} burası göz aşinalığın olsun.

kpssgunlugum41

- yok -

- *Sultan
- *Padişah
- *Hünkar

} önemli olan yer burası.

_Bu devirde kimse sultaaan değil hünkaar değil paadişoh değilll =))

SEMBOL

- # Godır_olağ
- # Taht-örgin
- # Kotuz
- # Sorguç
- # Serpuş
- # Davul
- # Tuğ-sancak
- # Yay

- yok -

- # ok (bağlılıkla. ilgili)
- # hiytbe
- # hilat
- # menşur

} islamiyetten sonra

- Nasıl sorabilir? -

Aşağıdakilerden hangisi islâm öncesi hükümdarlık sembollerinden bağımsızlık alametlerinden biri değildir?

Scanned by CamScanner

DEVLET TEŞKİLATI

Kut

Yönetme hakkının Gök tengri tarafından Kağan'a verilmesi.

Egemenliğin kaynağı sermaye yönetme hakkı

▼ Kut onlayışı teokrasiyi göstermez.

Hükümdar ülkeyi dinle yönetmiyor töreyle yönetiyor.

Veraset

kpssgunlugum41

Ülke hanedanın erkeklerinin ortak malıdır. → Güçlü olan

Kağan

5 amcası olun				
5 kardeşi olun				
5 oğlu olun				bunlarda 5 oğlu olun

Soru: Kağan ölünce başa kim geçer?

* hepsinin hakkı var.

• Bizde Belirsiz Veraset Var.

2018 KPSS Ucuzu

• Bizde veliaht atama gibi bir durum var mıdır?

~~Velieht~~

▼ Verasetin kaynağı nedir?
- Kut.

FEDERAL

Doğu-Batı

İkili teşkilatlanma

(~~Feodalite~~ ile Devletle karıştırma. Serf ile alakası yok?)

Amaç: MOK → Merkezi otoriteyi kuvvetlendirme

• Bir zaman sonra Batı da bağımsızlaşmaya başlayınca ikiye ayrılma söz konusu.

X | X

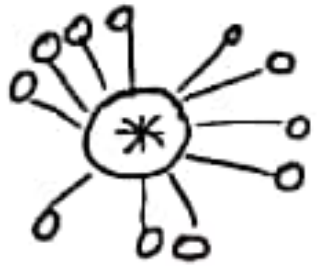
Gip

bunu kullanır

Scanned by CamScanner

BOYLAR FEDERASYONU

Merkezdeki bir boyun etrafına irili ufaklı diğer boyların merkezdekine itaatiyle bizde ne kurulur? devlet.

→ Kağan, boyların beyleriyle arasını iyi tutmak zorundadır.

tutmazsa

ayrılıp ayrı bir devlet kurarlar.

İslam Öncesi:

Merkeziyetçi yapı ZAYIF

Bu bölümden yorum

kpssgunlugum41

KURULTAY-TOY-KENEŞ

KENGEŞ

* Yasama

(Kağan: Yönetme)

Devlet işleri.

Yılda en az üç kez toplanır.

Katılanlara toygun denir.

Kağanın çadırını yağmalama geleneği.

• kurultay bittikten sonra ihtiyaç sahipleri ihtiyaçlarını kağanın çadırından yağmalarlar mış. Buradaki mesaj:

"Kağan! Aklını başına al. Halkın varsa sen de varsın."

-Böylece kağan da nereden geldiğini unutmaz. Güzel gelenek

• Kağan - Hatun - Boy Beyleri - Hanedanı Üye - Ayg

* Güncel Bilgi: *

Kağan yoksa Hatun değil, AYGUCI başkanlık eder.

→ Bunun yanında Hatun'un siyasi yetkileri var diyeceğiz.

• Kurultaya katılması.

• Gelen elçileri karşılaması.

— NOT —

Oğlunun velahtı olması siyasi bir yetki DEĞİL !

Scanned by CamScanner

Kurultayda alınan karar kağanı bağlamaz. Son söz kağanın.

↳ Kurultay : Danışma.

Her zaman da kurultayda kağanın dediği olmaz.

↓

Kurultay : Karar alma.

"Kim güçlüyse"

Kağan güçlüyse onun dediği oluyor.

Kağan kafif miyminh zayıf kalıyorsa kurultayın dediği.

İlkel demokrasi.

Kağan ülkeyi iyi yönetemiyorsa kurultay kağanı görevden alır. Yerine seçer.

Kurultay — yasama

Kağan — yürütme

→ yasama, yürütmeyi görevden alabilir.

→ yürütme de yasamayı görevden alabilir.

"Kimin gücü yetiyorsa"

• Demek kili;

İslamiyet öncesinde yasama ve yürütme ayrı.

→ Kuvvetler ayrılığı → Kağan zayıfsa

→ Kuvvetler birliği → Kağan güçlüyse

Gök tengri → Kağan

Göktengri kağanı üstün özelliklerle donatmıştır.

- Kut : Siyasi
  - Ülkeyi yönetecek siyasi güç.
- Ülüg - Ülüş : Ekonomik
  - Para var huzur var.
- Küç : Güç - Asker
  - İtaat edin demektir.

KIYAS

	Asıl	Yetiştiren
İslam öncesi	Tiğin	Atamen (Eren)
Selçuklu	Melik	Atabey
Osmanlı	Şehzade	Lala

— NOT —

Tiğin ülkeyi yönetsin diye bir yere gönderilirse vali olarak gönderilirse de bir unvan alır.

"Sod"

Kut - Kurultay konularına DİKKAT ET

kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

-Video 5-

TOPLUMSAL HAYAT

Aile → Soy → Boy → Budun → (il)
Oguş Urug
↓
Yapı taşı

Tek eşlilik

Ataerkil

~~Köle~~ sınıf yok

~~Aristokrat sayılı~~

- Bazı Kavramlar -

Ög: Anne (Öküzden akına gelsin)

Kang: Baba (King, kral baba)

Kalıng: Başlık parası
(Evde kalıng ☺)

EKONOMİK HAYAT

Hayvancılık → Debbağ (deri işleri)
→ Dokuma
→ Yükçü (deve)
→ Konserve →
(askerlikle ilişkilendir)

Tarım → Töle kanalı
→ Yonca

kpssgunlugum41

Ticaret → (İpek Yolu)
Çinlilerle olan mücadelelerin kaynağı
↓
(Kürk Yolu)
-Baharat Yolu X Hind.
-Kral yolu X And.
} O dönem bunlarla işimiz yok!

Maranoğulluk

Demircilik

(Balıkçılık) ~~Denizcilik~~ yok.
↓ Donanma falan yok.
• bu yıl girdi.
Güncel !

Asya Hun → Serbest ticaret pazarı.

(SATIR) → para ★

Bankacılık → Temellerini Uygurlar att.

ORDU

Her TÜRK asker doğar.
~~mevlek~~
~~pagalı~~

METE - MÖ 209 (kara kuvvetlerini kuruluşu.)
tahta çıkışı

Sübaşı → Genel Kurmay
↓
Güncel

Yelme → Akıncı

(Islıklı ok) ★

Scanned by CamScanner

HUKUK

İl gider töre kalır.

↓ Yazısız hukuk.

_Töre genel itibariyle değişmez.

Ama törenin içindeki o kural artık ihtiyaca cevap vermiyorsa töre değiştirilir.

- Adalet
- Eşitlik-düzlük
- İyilik-kötü
- Yararlı olma-uzluk
- İnsanlık-kişilik

} Törenin Hükümleri

Uzun süreli hapis cezası yok! ↓ Çünkü göçebe.

- Ayrıca cezalar ağır verilir. ↓ En ağır ceza asker kaçaklarına

Mahkemeler var Hakimler vs. Yargıç Yargan

Yorum

Cezaların ağır olmasının sonuçları ↓

_Devlete olan bağlılık artar.

_Kan davaları önlenir.

kpssgunlugum41

DİN - İNANIŞ

Totemizm - Şamanizm

Dinsiz

Atalar kültü

Gök tengri (Din değil, inanıştır.)

- Uçmağ → cennet
- tamu → cehennem
- iduk yersu → kutsal yer su.
- ya da taş → Gök tengrinin gönderdiğine inanılan taş.

Kurgan → mezar: Ahiret inancı.

Balbal → mezar: heykel: Ahiret taşı inancı.

Yuğ → Cenaze töreni
Soğu → Ağıt

} Ahiret inancını - göstermez ∇-D

→ Esik kurganı: Altın Adam Zırhı

→ Pazırık " : Pazırık Halısı

- Bunların kime ait olduğu hakkında net bilgi yok.

★ Çıkmış ★

İslam Öncesi Türk Tarihinde yapılan bir kazıda insan kemikleri hayvan kemikleri, kılıç kalkan kama pala ıncık boncuk çaki çakmak ayna tarak yüzük kolye küpe çıkmıştır. Buna göre hangisine ulaşılabilir?

Scanned by CamScanner

I. Ahiret inancı → -var- ✓

II. Madencilik → -var- ✓ (kılıç)

III. İlkel sanatsal faaliyetler → -var- (inek boncuk...) ✓

IV. Ticaret yapıldığını gösterir mi? ↓ "GÖSTERMEZ"

Şaman – Kam – Bakı → Din Adamı

Muvahhidlik – Hristiyanlık – İslamiyet → Asimile

Asimile olmayanlar

BİLİM – SANAT

Bilim adamlarının ismi → Tayang, kenişçi.

Sanat taşınabilir ürün (göçebe)

→ Bitki – hayvan üslubu.

→ Kopuz – Köpürge

→ Bedizci – Resim

12 hayvanlı takvim → 12 yıllık.

Kelebek yılı yok. Niye? ↓ ★ Savaşçı yapı.

Uygur → Fresko – minyatür

Mimari – stupa.

kpssgunlugum41

Bizi Anlatır

YAZI DİL EDEBİYAT

Köktürk Orhun Alf. } Milli Alf.

Uygur Alfabesi ↓

★İslamiyetten sonra Karahanlılarda kullanmıştır.

Soğd – Kiril – Arap – Latin ...
(Ginilerin) (Rus)

Saqu – Sav – Kozuk – Deston
↓ Ağıt ↓ Atasözü

İskit	→ Alp Er Tunga → Şu
Hun	→ Oğuz Kağan ★ → Sihirli Geyik
Köktürk	→ Ergenekon → Bozkurt
Uygurlar	→ Türeyiş → Göç
Kırgız	→ Manas ★
Dede Korkut Hikayeleri	→ Oğuz – Kuman

Nibelungen → Avrupa Hun → Atilla (Etzel)

Prens İgor → Kuman

Şehname → İskit

Scanned by CamScanner

İlk Türk-İslâm Devletleri

-Önemli Bilgiler-

Scanned by CamScanner

TÜRKLERİN İSLÂMİYETİ KABULÜ
İlk Türk-İslâm Devletleri

751 TALAS-ATLIK S.

Çin ✕ Abbasi
— Türk ✓

kpssgunlugum41

Türkler kitleler halinde İslâmı kabul ediyor.

Araplar-Türklerin (ilk etapta) → savaşçı özelliklerinden faydalandılar.

Hemen Türkler için şehirler kurdular.

- Samerra-Türk üretim çiftliği
- Avasım-uç şehirler

Türklerin önce savaşçı özelliği kullanılmış, sonra siyasi.

Kültürel-Teknik sonuçlar:

- Kâğıt-matbaa kullanımının yayılması.

Çin → Türk → Arap → Avrupalı
buldu taşıdı satıp aldı.

- Kâğıt ilk kez Çin dışında } Semerkant'ta üretilmiş.

KARAHANLI

Kutluk Bilge Kül Kadır Han
Karluk-Yağma-Çiğil-Tuhsi
4 Türk boyu birleşmiş.

İlk Türk-İslâm devleti
Türklük özelliklerini korudular.
Kurulduğu bölge tamamen Türk
Resmi dil Türkçe *
↳ Milliyetçi
↳ Ulusçu

* NOT: Resmi Dil
- Karahanlılar
- Karamanlılar } Türkçe
- Memlüklüler
- Osmanlılar

Satuk Buğra Han → Abdulkerim
İslamiyeti kabul etmiş
El-Gazi
Mücahid } denilmiş

- İslâm'a hizmetlerinden dolayı.

Scanned by CamScanner

Ribat → karavansaray

İlk medrese → Semerkand
↓
- Sadece dini -

İslam ile geldi.

Burslu - yatılı öğrenci.

Aklında kalsın;

✍ Karahan, Semerkand'da ünv. okumaya gidecek. KYK bursu almayı planlıyormuş, yurt başvurusu da yapacakmış.

yatılı.

Medreseler Açılınca;
✓ Halkın kültür seviyesi yükselir
✓ Nitelikli memur ihtiyacı karşılanır.
X Okur yazar oranı ARTMAZ.

- Medrese ünv. ayarında. Sen üniversitede mi öğreniyorsun okuma yazmayı :))

Posta teşkilatı. (MOK)
↓
Merkezi otoriteyi korumak
↑
Yol yapımı, polis teşkilatı

Hastane (sosyal devlet)

İlk hassa - ikta - gulam

Doğu - Batı Federal
↓
son örneği

İlk Türk - İslam edebi eserler

- Kutadgu Bilig → Yusuf Has Hacip
- Divân-ı Lügati't-Türk → Kaşgarlı Mahmut
- Atabetü'l-Hakayık → Edip Ahmet Yükneki
- Divân-ı Hikmet → Ahmet Yesevi

Semerkand → Şehirlerin şahı
Buhara → İslâm'ın Romanı
Kaşgar → Işıldayan ind.

MISIR'DA KURULAN TÜRK DEVLETLERİ

→ Tolunoğlu
→ Akşit
→ Eyyubi
→ Memlük

① TOLUNOĞLU

Mısır. ilk Türk devleti.
Kahire - Fustat
İmar - Bayındır
Altın para (zenginlik)
Yöneten Türk - halkı Arap
Maristan - hastane.

Kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

② AKŞİT-İHŞİDİ

Beyaz güneş
Hicaz'a egemen ilk Türk ★
↓
→ Özellikler Tolunoğlu ile ortak ama bu maddeyi UNUTMA.

Hicaz → Mekke
↘ Medine

③ EYYUBİLER

Selahaddin Eyyubi.
1187 Hittin Savaşı.
Kudüs Fatihi
↓
III. Haçlı Seferi

Cihat ✓

④ MEMLÜKLER - Kölemen

Moğol'u durduran tek Türk.
Baybars - Kutuz
1260 Ayn-u Calud Savaşı.
★ Halifenin koruyucusu olmuşlar.

→ KUT inancının İstisnası ←

• Güçlü komutanın sultan olma hakkı.
↓
Babadan oğula geçmiyor !

- Sürekli taht kavgası
- Sürekli hareket değişiklikleri
- Güçlü olan → Askeri karakter.

Resmi dil Türkçe
Osm. - Selçuklu ile çağdaş
1517 Ridaniye Savaşı
- Cihat ✗
- 455 Yavuz Sultan Selim.

→ Osmanlı ✓ × Memlük ✗

★ Halifelik Abbasilerden Osmanlıya geçmiş oldu.

→ Neden memlüklerden değil?
• Çünkü memlükler koruyucu idi.

✦ HARZEMŞAHLAR

Otrar Faciası
Anadolu Selçuklu . (İlhanlı) Moğol arasında Tampon bölge. (Harzemşah)
1230 Yassıçemen Sav.
And. Selç. × Harzemşah
Cihat ✗ olmaz.

↳ Türk Moğol komşu
↳ And., Moğol istilasına açık
} Yorum

kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

AKKOYUNLULAR

* Karayülük Osman - Malatya
* Dede Korkut → yazılı.
* Kur'an-ı Kerim'i → Türkçe'ye çevirmişler.
* İdrisi Bitlisi (Tarihçi)
* Uzun Hasan Otlukbeli Savaşı → Fatih.

Cihat

KARAKOYUNLULAR

* Hoca Bayram - Erzurum

MOĞOLLAR

* Cengiz Han - Karakurum
  → Altınordu - Timur yıktı - Rusya
  Moskova Knezliği'nin temeli.
  → Çağatay
  → Kubilay - Marco Polo
  → İlhanlı — İran - And.

kpssgunlugumu

GAZNELİLER

* Alp Tigin Afganistan Gazne
* Etnik yapı → kozmopolitlik (çok uluslu)
* Gazneli Mahmud → Hindistan'a 17 sefer → İslam yaydı
  ↓
  o Kast sistemini yıktı.

* Dilde milliyetçilik yok.

Bilim dili	Yazı dili	Konuşma dili
Arapça	Farsça	Türkçe.

* Nevai - Serohi - Dondanakan

Cihat

BÜYÜK SELÇUKLU

* Oğuz - Üçok - Kınık
* Selçuk Bey - Cedit.
* Tuğrul - Çağrı Bey
* 1040 Dandanakan
  Selçuklu ✓ Gaznelİ ✗
* Anadolu'ya keşif Akın.
* 1040 Pasinler Savaşı
  ↓
  - Selç. - Büyük Anadolu'da yaptığı ilk savaş.
* Abbasi halifesini koruyup Şii Büveyhoğullarını yıktı.
  (Doğunun Batının Sultanı unvanı.
  o Tuğrul Bey.

Selçuklu	Halife
Siyasi otorite.	Dini

* Kısmi laik.

NOT: Şii Büveyhoğulları Abbasi halifesini sıkıştırınca, halife Tuğrul Bey'den yardım istiyor.

Scanned by CamScanner

Not Yorumu

#Türkler İslamiyet'in koruyuculuğunu üstlendi bunu biliyoruz. Ama sadece Haçlılara, Moğollara karşı değil mezhep mücadelelerine karşı da korumuş.

Alparslan → İslam ülkelerinin Sultanı.
- Ebu'l-feth

#Yeni etal

#Vezir Nizamül Mülk → İran-Fars Acem

#1071 Malazgirt Savaşı
* And. kapıları açıldı.

Melikşah (Celaleddin)

#En parlak.

#Nizamül Mülk

→ Nizamiye medreseleri *
(akli-nakli her türlü ilim)

→ Siyasetname.

→ İkta sistemi →
- H3. Ömer buldu-çıkardı.
- Karahanlılar topraklı olarak kullandı.
- Gaznelliler geliştirdi.
- Nizamül Mülk, daha güzel hale getirdi.
- Bunu da Osmanlı aldı. Dirlik, timar sistemine dönüştürdü.

→ Celali Takvim →
- Ömer Hayyam.
- Güneş yılı esaslı.
- Amaç, ekonomik işleri düzenlemek.

#Hasan Sabbah → Haşhaşi
↓
Batınilik
- Müritleri: Dâi
- Onun için ölümü göze: Fedai alanlar
- Alamut Kalesi

Recep Tayyip Erdoğan'ın Kullandığı Kelimelerden Biri
Mankurt: Robotlaşmak, Köleleşmek

Kpssgunlugum41 Sultan Sencer

#Katvan Savaşı - Karahitay

Yıkılış Sebepleri
- Katvan sav.
- Batınilik
- Atabeylerin faaliyetleri (Geniş yetki verilmiş)
- Türkmenler küstürülmüş (Alparslan)
- Haçlı sav.
- Oğuzların İsyanı
...

↓
Selçuklu yıkıldı.

Scanned by CamScanner

→Selçuklu yıkıldı amaaaaa topraklar üzerinde bir sürü güçcük güçcük Selçukcuklar çıktı.

- Anadolu Selçuklu ✓
- Suriye Selçuklu ✓
- Irak Selçuklu ✓
- Kirman Selçuklu ✓

~~Horasan Selçuklu~~ X

! MEB'in 2019 kitabı Horasan Selçuklu'yu çıkarmış. Bunu 2018 LYS 4 Ayt denem kısmında sormuş.

BABÜRLER

#Babür Şah Hindistan

#Taç Mahal.

↓

Güncelde çıkmış soru.

kpssgunlugum41

Parola:

Kendine Güven

Scanned by CamScanner

Türk-Islâm Tarihi Kültür ve Medeniyeti

-Önemli Bilgiler-

Scanned by CamScanner

-Video 8-

Kültür ve Uygarlık

Devlet Yönetimi

Kut - Veraset
↳ İstisna Memlük

Hükümdarın Unvanı

Sultan
- Han
- Hakan
- İlig
- Buğra
- Nasır
- Şahinşah

! Kral {imparator} yok.

→ Devletimiz imparatorluk özelliği göstermiyor. (Çok Ululudur)
Bu unvanın kullanılması da çok çok nadir.

Hükümdarın Sembolleri

- Tuğ
- Sancak
- Asa
- Nevbet
- Taht
- Alem
- Getr (şemsiye)

* Hutbe
* Sikke

- Hilat
- Menşur

kpssgundem41

* Hutbe
* Sikke
} bağımsızlık

→ Hilat : Halifenin gönderdiği 7 kat elbise.

→ Menşur : Halifenin gönderdiği izin belgesi.

! Bunlar neyi gösterir? } Teokratik yapı.

Saray Görevlileri

- Kapucubaşı → her türlü günlük hizmet.
- Silahtar
- Emiri Candar → Güvenlik
- Emiri Alem → Bayraktan sorumlu.
- Camedar → Padişahın "Bugün ne giyem" dişi.

Mağazada camekan / vitrin.

- Tastdar → leğen-ibrik taşır. Abdest aldırır.
- Geşnicibaşı → Yemekleri tadar.

Scanned by CamScanner

- Hacip ✱
  ↓
  Saray görevlilerinin başı.
- Sarhenk → Yol açar.
- Emiri Ahur → Padişahın atlarına bakar.

  Ahırdan aklına gelsin.

Devlet Görevlileri

- Şihne : Eyalet yöneticisi
- Amid : Vilayet yöneticisi.
- Amil : Vergi memuru
- Muhtesip : Belediye işleri.
  ↓
  ✱ Osmanlı'da zabıta
- Subaşı : Güvenlik (yürütme)
  Kadı : Yargıç (yargı)
  → Taşrada yürütme ve yargı birbirinden ayrı diyecektin.
- Pervaneci : Dirlik dağıtan.
- Atabey : Selçuklu Sultanının oğullarını/meliklerini yetiştiren görevli.
  ↓
  → Selçuklu atabeylere geniş yetki vermiş.
  ↓
  → Bu da merkezi otoriteyi zayıflatmış.

Ordu

Saray muhafızları
Hassa ordusu
  ↳ Padişaha bağlı.
Gulam askerleri
  ↳ Osmanlı'da kapıkulu.
İkta askerleri
  ↳ Osmanlı'da timarlı sipahi.

Kpssgunluguma!

Scanned by CamScanner

Günümüzdeki
-TBMM-

Divan-ı Saltanat

Gazneli: Divan-ı Vezaret
Karahanlı: Divan-ı Ali

Divan-ı İşraf
#Askeri ve hukuki işler hariç diğer DENETLEME.
#Görevlisi
Müşrif

Divan-ı Tuğra
#Yazı-evrak işleri
#Görevlisi
Tuğrai

Divan-ı Arz
#Askeri
#Görevlisi
Arzül Cey'ş

(Arz ederim
o Komutanım)
↓
Arz = Askeri

Divanı İstifa
#Maliye
#Görevlisi
Müstevfi

İpssqunluqumkl

C* # Divan-ı Mezalim # C* → Günümüzdeki
#Sultanın başkanlığı
#Ağır siyasi suçlular
Anayasa Mahk. Yüce divan sıfatıyla yargılar.

Toprak
Miri (Devlet)
- Has → Padişaha has
- İkta → Osm: Timar
- Vakıf → Sosyal → Hayır Kurumu
  - Eğitim
  - Sağlık
  - Sosyal
  - Kültürel
  - Ticari

Mülk
↳ Kişiye ait

Hukuk
Şer'i
Kur'an-ı Kerim
Kadı Kudat
⋮

Örfi
Töre
Emir Dad
↓
Osmanlıdaki
-Nişancı-

Scanned by CamScanner

Video 9

TÜRK İSLÂM TARİHİ

Dil ve Edebiyat

→ Sınıf

→ Karahanlı - TÜRK (Uluşçu)

→ Gazneli } Farsça → diplomasi
→ Selçuklu } Arapça → medrese
Türkçe → halk

-Yorum-

± Karahanlı (Türkçe) dilde milliyetçilik var.

± Gazneli, Selçuklu } dilde milliyetçilik yok.

Karahanlı dönemi Türkçe öz yapısını korur.

Gazneli - Selçuklu dönemi Türkçeye çok fazla yabancı kelime girer.

Karahanlı Eser

- Uygurca.
- Hakaniye Lehçesi
- Öz Türkçe.

→ Satuk Buğra Han Destanı

- Türk-İslam ilk sözlü eser.

→ Yusuf Has Hacib - Kutadgu Bilig

- İlk siyasetname - Uygurca yazılı.

→ Kaşgarlı Mahmut → Divanı Lügati't-Türk

- Arapça yazılan sözlük.
- İlk dünya haritası.

→ Edip Ahmet Yükneki - Atabetü'l Hakayık

- Tasavvuf edebiyatı.

→ Hoca Ahmet Yesevi
Divanı Hikmet
↓
- Tasavvuf - Ahlak kitabı.

Timur Devleti

± Ali Şir Nevai → Muhakemetül Lügateyn
↓
-Hüseyin Baykara dönemi ünlü şairi.

Timur'un torunları

Uluğ Bey → rasathane
Ali Kuşçu → astronomi

İlme önem:
→ Fatih Sultan Mehmet Ali Kuşçu'yu Semerkand'dan alıp İstanbul'da Sahn-ı Semen medresesinde ders verdiriyor. Moral bağlatıyor.

Epsqunlugumkl

Scanned by CamScanner

Büyük Selçuklu

Ömer Hayyam → Rubai
↘ Celali Takvim yapt.

Enveri → Kaside

Nizamül Mülk → Siyasetname
↓ Fars.
↘ Celali Takvimi yaptırdı.
↘ İkta sistemi
↘ Nizamiye Medr.

Gazneli

Utbi → Tarihi Yemin.
(Bir diğer adı Yemeni)

Bilim

Medreseler
Karahanlı → Semerkant
Selçuklu → Nizamiye Medr.

Harezmi : Kitabul Cebr
↳ Sıfır - cebir

Farabi : Alfarabyus
↘ Muallimi Sani ★
(ikinci öğretmen)
→ el Medinetü'l - Fazıla
→ Kitabu'l - musikiyi'l - Kebir

Gazali : İhyaü'l Ulumi'd - Din

Biruni : Asarü'l - Bakiye.
↘ Gazneli Mahmud : "Sarayımın en kıymetli hazinesi".

İbni Sina : Avicenna
el Kanun fi't Tıp

el - Cüzcani : Azimut Hatları
↳ Ayrıntı / ÖABT.

İbn Rüşd : Aristo'yu Avrupalılara anlatmıştır.
↓
• Denemelerde çürütülebilirlik akılda olsun.

Sanat

→ Hat
→ Ciniclik
→ Kakmacılık
→ Oymacılık
→ Mücellitlik ★ (mücellit + cilt)
→ Ebru ★ (sığır ödü)
→ Minyatür ★
(perspektif yok)
(Kitapların içinde olur)
→ Taş → Kerpiç → Tuğla
→ Ahşap

— Yok —
• İkon - insan motifi
• Heykel
• Resim

KPSS Günlüğüm 41

Scanned by CamScanner

Mimari

Dini
Medrese, Türbe
Tekke, Zaviye
Kümbet

Sivil
Saray, Kervansaray
Han, Darüşşifa
Köprü

günümüzün dinlenme tesisi → MEB kitabı.

Askeri
Sur, Kale, Burç, Kışla
Tersane, Kule, Hisar

kpssgunlugum41

Çok Ayrıntı (Bak Geç)

Karahanlı
- Şiir Kebir Camii
- Arap Ata türbesi
- Ayşe Bibi "
- Balacı Hatun "

Gazneli
- Zafer Kulesi
- Leşkeli Bozar ulu camisi
- Arayül Felek camisi

Büyük Selçuklu
- Mescidi Cuma
- Haydariye Mescidi
- Damgan Mescidi Cuma
- ★ Ribat
- ★ Kervansaray
- # Üst üste çift kubbe.
- # Köşeli gatı.
- # Türk üçgeni
- # Beş köşeli mihrap

Scanned by CamScanner

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi / Kültür ve Uygarlık

Scanned by CamScanner

Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi

#1071'den sonra
#Anadolu'da kurulan
#Türk Devletleri

Alparslan: "Gidin fetheden. Fethettiğiniz yer sizin olsun."
↓
Kılıç hakkı.

Amaç: Anadolu'nun hızlı bir şekilde Türkleşip İslamlaşmasını.

- Birinci Beylikler Dönemi
  Damascus
- Anadolu Selçuklu
  1243 - Köse dağ - İlhanlı
- II. Beylikler Dönemi
  ... oğulları
- Osmanlı Devleti
- Türkiye Cumhuriyeti

Saltuklular

#Saltuk Gazi.
★ Anadolu'da kurulan ilk beylik
#Erzurum-Bayburt civarı.
#Hasılı mücadele.
#Saat Kulesi - Tepsi Minare
#Erzurum Ulu Cami
#Mama Hatun Kümbeti.

Mengücekler

#Erzincan♡ - Divriği
★ Divriği Ulu Cami - UNESCO

Danişmendliler

#Sivas - Tokat - Kayseri
Tokat Niksar Yağıbasan Medresesi
★ Anadolu'nun ilk medresi.

kpssavnlugum41

Scanned by CamScanner

Artuklular

Diyarbakır - Mardin - Hasankeyf

Malabadi Köprüsü

Saka Bey

#İzmir - Aydın

Türk tarihinin ilk denizci beyliği

*İstanbul'u denizden kuşattı.

Haçlılarla mücadele etmedi.

Diğer Beylikler

Sökmenliler
Dilmaçoğulları
İnaloğulları
Çubukoğulları
Tanrıvermişoğulları

ÖABT
Bok
Geç

TÜRKİYE SELÇUKLU

Kutalmışoğlu Süleymanşah

1077'de İznik devl. kurdu.

#Bizans'tan Anadolu yakasını aldı.

↓

Bizansı Avrupa'ya atmış.

→Bizans ağlıyordu.

"Avrupaaaa Avrupaaa duy sesimizi
işte bu Türklerin ayak sesleri
Papacım papacım gel kurtar bizi
Yoksa Kutalmışoğlu ....
Anladın sen bizi."

↓

Süreçten sonra Haçlı seferleri gerçekleşecek.

I. Kılıçarslan

I. Haçlı seferi

İznik ekeri sıktı.
Başkent Konya'ya taşındı.

→ Amacına ulaşan tek haçlı.

→ Kudüs

I. Mesut

II. Haçlı seferi
Bakır para

Turqia → Bizans kaynakları Anadolu için bu kelimeyi kullanıyor.

↓

Anadolu'nun Türklere ait olduğunu kabullenmeye başladılar.

kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

II. Kılıçarslan

Miryakefelon → Yurt tutan
→ Kumdanlı

↓

- Türklerin Anadolu'dan atılamayacağı kesinleşti.
- Bu saatten sonra Taarruza geçeceğiz.

III. Haçlı seferi (Kpş gönüllüsü)

Ülkeyi 11 oğluna paylaştırmış

Giyaseddin-İzzeddin-Rükneddin

Antalya - Sinop limanı

- Yorum -

~ Karadeniz - Akdeniz arası limanların alınması düzenli bir ticaret yolu oluşturulduğunu gösterir.

İsimler iran-Fars etkisi

Alaaddin Keykubad

★ en parlak dönem ★

Alaiye - Kırım'ın Çiğdak limanı
Anadolu'ya kervansaraylar
Gümrük vergileri düşürüldü.
Sigorta uygulaması.

Yorum: Ticaret

1230 Yassıçemen Savaşı
Harezmşah'a son.

Anadolu Moğol istilasına açık hale geldi.

Türk-Moğol komşu oldu.

↓

Ama moğollar saldıramadı.

↓

Sebep:

★ En parlak dönem bu. ★

II. Giyaseddin

II. Giyaseddin + vezir Saadeddin Köpek

- Alaaddin'i öldürdüler.

Babailer Baba İshak isyanı

↓

Şiddetli ve sert şekilde isyan bastırıldı.

~ Yönetim kötü durumda.

Fırsat bekleyenler için güzel sonuç

1243 Kösedağ Savaşı

→ İlhanlı Anadolu'yu istila etti.

↓

- Küstürülen Türkmenler, Selçuklu'ya yardıma gelmedi.

↓

Giyaseddin idare edemedi.

↓

Yıkılmadı ama **İlhanlı'nın kontrolünde.**

Scanned by CamScanner

Anadolu'da Türk siyasi birliği bozuldu.

II. Beylikler

*Osmanoğlu

*Karamanoğlu → Kendilerini Selçuklunun doğal varisi olarak görüyorlar.

Karamanoğlu Mehmet Bey
– Türkçe resmi dil –

• Osmanlı Devl. Batı'da Haçlılarla vs. savaşırken hep arkadan vuran da bunlar olacaktır.
↓
"Karaman'ın koyunu, sonra çıkar oyunu"

*Karesioğulları Balıkesir
Denizci beylik

*Hamitoğulları Isparta

*Germiyanoğulları Kütahya

- Candaroğlu Kastamonu

- Canikoğlu Samsun

- Saruhanoğlu Manisa

*Dulkadiroğlu Maraş Malatya

- Ramazanoğlu Adana

- Taceddinoğlu Tokat

- Aydınoğlu

- Menteşeoğlu

- İnanoğlu Denizli

- Eretna Sivas Kayseri

- Eşrefoğlu Beyşehir

Kpssgunluguumkh1

Başaracağım

Anadolu Selçuklu Kültür ve Uygarlık

Devlet Yönetimi

#Büyük Selçuklular ile aynı.

—Küçük fark—

#Meliklere geniş yetki Yok

—Yorum—

Anadolu Selçuklularının merkezi otoritesi daha sağlamdır.

Hükümdar Unvanları

→ Ruknedddin
→ Giyaseddin
→ Keykubad
...

} Fars-İran-Acem etkisi

İpssqunlugumkl

Saray Görevlileri

#Saray görevlileri de aynı.

#Tek fark :

(Selçuklu → Hacib)

And. Selçuklu

*Hacibü'l-Hüccab

↓

Osmanlı : Sadrazam

Divan-ı Saltanat

Divan-ı Tuğra
Yazı → Tuğra

Divan-ı Arz
Askeri → Emirü'l-Arz

Divan-ı İstifa
maliye → müstevfi

Divan-ı İşraf
Denetleme → müşrif

*

Divan-ı Pervane
ikta toprak

(Naib "Vekil")

*

Niyabet-i Saltanat
Sultan olmadığında vekillik

Büyük Selç. - And. Selç.

Merkezi Yönetim A.S daha güçlü

Divanlar A.Ş.'de daha fazla

Ordu A.S'de donanma var B.S'de yok.

Scanned by CamScanner

- Emiru'l-Sevahil
- Reisu'l-Bahr

} A.S'nin deniz komutanlarına dair.

Ordu

- Gulam Ordusu - kul ✱
- (Devşirme sistemi)
Bistegani ✱
Likta askerleri → Timarlı sipahi
Türkmen askerleri
Bağlı devlet askerleri
Donanma → Emiru'l-Sevahil

Topraklar

Aynı.
- Has
- İkta
- Vakıf (sağlık, sosyal, eğitim)
- Mülk

Hukuk

Aynı. (Küçük fark var ama DABT'yi ilgilendirir.)

Şeri Hukuk
- Kadı Kudat

Örfi Hukuk
- Emiri Dad

Kadıyülesker
-Askeri dava

Ekonomi

Fütüvve - Ahi - Lonca
Abbasi Selçuk Dönm

- Esnaf teşkilatı.
- Girak, kalfa, usta

Gedik usulü → Dükkan açma izni

Narh → Fiyat belirleme

→ Durağan ekonomi
→ Rekabet yok
→ Üretici-tüketici korunur
→ Ahilik: Müslümanlar üye

(Osmanlı'da Loncada gayrimüslimler de dahil)

→ Yamak, girak, kalfa, usta ilişkisi
→ Mesleki eğitim.

EK NOT ((Lonca, Ahi, Akevi oğlan) ↓ Askerlik meslekinin eğitimi.

Kpssgunluguum41

Külliyeler

Her şeyin bir arada bulunduğu yapı.

Divriği (en eski) → Anadolu'da

* Hunad Hatun Külliyesi
  - And. Selçuklunun

Darüşşifa

Kayseri Gevher Nesibe
- Turan Melek
- Divriği

→ Anadolu'daki ilk hastane
- ilk psikiyatri servisi

Kervansaraylar

Alay Han → Dinlenme tesisi.
- Sultan Han

Medrese

Tokat - Niksar. Yağıbasan
- Tıbbiyye
- Anadolu'da ilk medrese.

→ Kaybolmuştur

Kocahasan Medresesi → And. Selçuklu'nun ilk medresesi

Cacabey (Kırşehir) Medresesi
Anadolu'daki ilk rasathane.

Imarethane

Aşevleri
"Sosyal devlet"

Kümbet

Selçuklu'nun islâm mimarisine katkısı en önemli yapı.

-Kümbet-	-Türbe-
• Daha çok siyasiler var. (Sultanlar vs.)	• Daha çok dini adamlar var

Mevlana → Mesnevi → dili ağır.

Yunus Emre → Öz Türkçe ← Risaletü'n-Nushiyye

Hacı Bektaşi Veli → Makalat

Gülşehri → Mantıku't-Tayr (Kuşların Dili)

Scanned by CamScanner

Beylikten Devlete

Osmanlı

-Önemli Bilgiler-

Scanned by CamScanner

Beylikten Devlete Osmanlı (1302-1453)

Soyu

Oğuz - Kayı - Bozok - Günhan - Karakeçili

Simge

İki ok bir yay

Nereye Yerleştiler

Van - Ahlat - Ankara Karacadağ - Söğüt - Domaniç

kpssgunluguum41

Doğudan İlhanlı belası geldi.
Anadoludaki devlet Anadolu Selçuklu.
İkisi arasındaki savaş 1241 Kösedağ sav.
And. Selçuklu savaşı kaybetti ama yıkılmadı.
İlhanlı - moğola bağlı hale geldi.
Moğollar 1300'lü yılların başına kadar Anadolu'yu sömürdüler.

MEB kitabında yazıyor.

- 1277 - Baybars - Elbistan sav. - Moğolları yendi.
- 1277 - Abaka (Moğol komutanı) katliam yapıyor.
- 1298 - Sülemiş (Moğolların And. valisi) isyan ediyor.

↓

Bu süreçle Moğol etkisi azalmış.

Scanned by CamScanner

Kösedağ Savaşı'ndan sonra Anadolu'da küçük küçük beylikler kurulacak.

kpssgunluqum 41

→ Köse dağ Savaşı'ndan sonra ⇒ ATSB bozuldu.

ATSB → Anadolu Türk Siyasi Birliği

ATSB Kavramı

Anadolu'da Türk → Türkten toprak alırsa

- Osmanlı → Karesioğullarını alırsa
- Osmanlı → Germiyanoğullarını alırsa
- Osmanlı → Hamitoğulların alırsa

} ATSB

- Osmanlı → Trabzan'ı Pontus Rumlardan alırsa → ASB (And. siyasi birliği)
- Osmanlı → Bulgaristan'ı fethederse → SB → Siyasi birlik
- Osmanlı → Memlük'ü fethederse → TSB → Türk siyasi birliği

Scanned by CamScanner

Kısa Sürede Büyüme Sebepleri

"Osmanlı'nın bir dene Hatçası var. Hatçası'nda iki tane bebesi var. Allah bağışlasın bir de yolda geleni var. Bir de müdara denilen politikası var." M. Celal

Hoşgörülü, Adil politika. (istimâlet - Isındırma) → baskı, şiddet yok. } Kalıcı

Ahilerin desteği - Şeyh Edebali (o dönemdeki mübarek)
↓ esnaf teşkilatı → para var.

kpssgunluguum41

* Osman Gazi Şeyh Edebali'nin kızıyla evleniyor.

ekonomik - dini - siyasi - askeri

Şeyh'in damadı.

Bu zamanda düzenli ordu falan yok. Kayınpeder gelin diyordu. Duyan geliyordu.

Anadolu
- Ahiyanı Rum ←
- Gaziyanı Rum ←
- Baciyanı Rum ♡ ←
- Abdalanı Rum ←
- Feleyanı Rum ←

Dünyadaki ilk kadın teşkilatı.

Türkmen göçleri popülasyon - nüfus - demografik

İskan politikası. Türk-İslam } Kalıcı Kolonizatör Türk devletleri

↓ Yerleştirme (uyum adaptasyon)

Evladı Fatihan

Scanned by CamScanner

C ihad - gaza - fetih
Coğrafi konum – Bitinya – Uç Beylik
↓
Bilecik Bursa Karacabey ♥
Sakarya Adapazarı...

E n yetenekli padişahlar ⇄ Osman Gazi
Orhan Gazi
↘ I. Murat
} sağlam temel

M erkezi otorite sağlam. Kılıç Hakkı ✗ yok.

↓

B izans'ın durumu → Entrikalar
taht kavgası.
ağlık, yoksulluk
Katolik-ortodoks...
↓
zor durumda.

peki niye yıkılmıyor
↓
- Etrafı surlarla çevrili
↓
• Kara Murat gaştu-
rup gaştup geliyor
Surlara yapışıyor,
sinek gibi aşağı =))

• Surları yıkacak topumuz yok. ← sinek gibi aşağı =))

B alkan durumu. → Siyasi birlik yok.
↘ Veba salgını.

kpssgunluguml41

✱ Yüzyıl Savaşları. → İng-Fransa
(1337-1453)
-116 yıl.

- M. Celal Yorumu -
Osmanlı'yı Osmanlı yapan iki önemli şey:
↘ Kardeş katli
↘ Timar

müdara → dost gözükme

Scanned by CamScanner

Beylikten Devlete Osmanlı - 2

Osman Gazi
-Fahrüddin-

1299 → hutbe, para } bağımsızlık

Mangır - para (bakır)

Baç vergi → Osmanlı'nın ilk örfi vergisi

Dirlik uygulaması → Ama sistemli hale getiren I. Murat
↓
Osman Gazi zamanında rastlanmış

1302 Koyunhisar Baskın
↓
Bizansla yapılan ilk savaş

Aşiretten beyliğe geçiş.

Orhan Gazi

Bursa'nın fethi.

Maltepe - Palekanon Sav.
↓
Bizans'ın Ant bağlantısı kesildi.

Karesioğullarının alınması.
- ATSB yolunda ilk adım.
- ümera (devlet adamı-bürokrat)
- donanma

Kanlı Kuzey - Gimpe Kalesi
Rumeli'de ilk toprak

Beylikten devlete geçiş.

-Kurumsallaşma-

Sultan unvanı.
Divan - vezirlik
Düzenli ordu Yaya - Müsellem
Tersane (Karamürsel)
Medrese - Davudi Kayseri
↓
İlk müderris.
Cami - Hacı Özbek Camii
Osmanlı Sarayı (Bursa Bey Sarayı)
Bursa başkent
Gümüş para - Sikke.
İbn Batuta
↓
"Türkmen hükümdarların en yücesi"
↓
Orhan Gazi'dir.

kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

I. Murat - Hüdavendigar

Saazlidere Savaşı → Bizans

↓

Bizans'ın Balkanlarla bağlantısı kesildi.

Sırpsındığı → **İlk Haçlı Sav.**

Çirmen Savaşı → Sırplar intikam için geldiler, yenildiler.

Ploşnik Baskını.

Balkanlardaki ilk mağlubiyet olarak da geçiyor.

Gece gelmişler, gece baskını.

I. Kosova Savaşı → Haçlı sav.

- **İlk TOP** → Amaç: Korkutma
- **İlk kez Yeniçeri hizmet ediyor.**
- **I. Murat şehit.**

kpssgunluqum41

- Anadolu -

Germiyanoğlu - Geyik

Hamitoğlu - para.

- Devlet Teşkilat -

Rumeli Beylerbeyliği - Manastır

Acemioğlanlar ocağı } sistemli ve kitle uygulaması.
Yeniçeri ocağı }

Timar - iskan sistemli.

Maliye - Defterdarlik

Kazaskerlik

Ülke padişah ve oğullarının ortak malıdır.

- Önceki: Ülke hanedanın erkeklerinin.

Sancağa ilk çıkan.

37 savaşın tamamını kazandı.

I. Bayezid - Yıldırım -

I. İstanbul kuşatması. → İlk keşif amaçlı

II. İstanbul kuşatması.

Niğbolu Savaşı - Haçlı.

"Sultan-ı İklimi Rum" unvanı

↓

Yıldırım'ın And. beylikleri üzerine yapacağı seferlere siyasi-dini meşruiyet kazandırmış.

Tuna - Fırat ATSB

Anadolu Beylerbeyliği - Kütahya

Gelibolu Tersane.

Anadolu Hisarı

Darüşşifa.

III. İstanbul kuşatması.

↓

1402 - Ankara Sav. - Timur

- ATSB bozuldu.
  - Karesioğulları - Erefeğ. dışında hepsi ayrıldı.
- İst. fethi 50 yıl geçikti.

Scanned by CamScanner

- Fetret Devri: -

#1402-1413 arasında geçen 11-12 yıllık padişahsız/başsız dönem.

↓

Timur, Anadolu'yu Yıldırım'ın 5 çocuğu arasında 4'e bölmüş.

Musa	İsa
Mehmed	Süleyman

Mustafa ← yanında götürecek

Amaç: Tahtı kavgası.

I. Mehmed - Çelebi -

II. kurucu.*

ATSB'yi yeniden sağlama çalışmaları.

Venedik'le deniz savaşı.

↓

Kaybetmişiz - Osmanlı'nın kendine olan güveni.

Düzmece Mustafa isyanı.

Şeyh Bedrettin isyanı. → ilk dini - sosyal isyan

II. Murad

#1444 Edirne-Segedin Ant. → Macarlar

↓

Aleyhimize ilk antlaşma.

#1444 - Varna Savaşı - Haçlı.

#1448 II. Kosova - Haçlı.

↓

Balkanların tapusu.

Bozuktepe isyanı.

↓

İlk yeniçeri-kapıkulu değişme isyanı

Haçlı Savaşları

S - Sırpsındığı

I - I. Kosova

N - Niğbolu

V - Varna

II - II. Kosova

kpssgunlugumkl

Scanned by CamScanner

Dünya Gücü Osmanlı

II. Mehmed -Fatih-

- "Kayser unvanı."

#Karamanoğlu itaat altında

-İstanbul'un Fethi-

↓

Fetih-i Mübin

Sebep:

Osmanlı toprak bütünlüğünü sağlama.

Ticaret yollarına egemen olmak.

Bizans entrikalarına son vermek.

Peygamberin teşvik edici hadis-i şerifi. ↓ dini boyutu.

Hazırlık:

Şahi → Top

İstanbul yakınlarındaki Hize ve Silivri kaleleri alındı.

Tekerlekli kuleler yaptırıldı.

↳ Surlara tırmanışı kolaylaştırmak için

Karaman - Balkanlara → ordu göndermiş.

Haliç geçi indirdi.

Rumeli Hisarı - Boğazkesen

Bizans'ın önlemi

Haliç zincir çekti

Avrupa'dan yardım istedi.

↳ Sadece Venedik yardım edecek.

Grejuva → Rum ateşi

↳ Bizans'ın gizli silahı

↳ Suda bile yanan ateş

kpssgunlugum 41

Scanned by CamScanner

- Fethin Önemli Sonuçları:

Şoki → Avrupa'da feodaliteye son verdi.

Siyasi { Merkezi krallıklar güçlendi
↓
Siyasi yapı değişti.

↓

Osmanlı'yı olumsuz etkiler

Boğaz → Coğrafi Keşif } Eko.

↓

Fatih bunu görmeyecek
Ama temeli burda atılmış oluyor.

Bilim adam → Rönesans } Kültür Teknik

Bu olayları Fatih görmeyecek. Ordan yaklaşık 50-60 yıl sonra gerçekleşecek.

- Fetihler -

- Balkan Arnavutluk, Sırbistan Mora Yarımadası, Eflak-Boğdan Bosna Hersek ...

Almak isteyip alamadıkları:

↓

Rodos - Belgrat

- Anadolu

Oğuzlu Boy. ile Akkoyunlu Uzun Hasan'a son.

- "Küçük Türk" diye geçer.

(Büyük Türk : Fatih)

NOT:

- Akkoyunlular -

↓

Kur'an-ı Kerim Türkçe'ye çevrildi.

Uzun Hasan'ın tarihçisi: İdrisi Bitlisi

Dede Korkut hikayeleri yazılı hale geldi.

↓

Bunların alınması ↘

ATSB yolunda adımdır.

İsfendiyaroğlu

Pontus Rum → Traban alındı.

↓ ↘

ASB Türk değil

- Memlük

Hicaz su yolları meselesi.

Kpssgunlugum 41

Scanned by CamScanner

- Akdeniz

2 - Zanta

O - Otranto → İtalya *

K - Kefalonya

A - Ayamavra

* Avrupa fetihleri için askeri üs

* Fatihin son seferi.

- Karadeniz

K - Kırım → Karadeniz = Türk Gölü *

A - Amasya

S - Sinop

T - Trabzon

- Ege

- Taşoz, Eğriboz

- Limni - Semadirek

Bizans yeniden kurulmasın diye:

* Mora

* Trabzon

(Kodla: Bizans MoT)

moro Trabzon

-Devlet Teşkilat-

* Kanunname-i Âli Osman ↓ Kanuni Kadim

- Kardeş katli
- Müsadere
- Cülus bahşişi
- Sancağa çıkma

Amaç: "MOK" merkezi otoriteyi koruma

* Divana Sadrazamlar başkanlık etmeye başladı.

Önceden kim?: Padişah

Ne diyebilirsiniz?

- Padişah ayrı bir kurum
- Daha demokratik ortam.

* Yönetimde TÜRK kökenli beylere son → Devşirmeler * getiriliyor.

Amaç: MOK

* Topkapı Sarayı.

* Sahn-ı Seman medrese Tetimme (okullar) → eğitim → bilim

* Bilim adamlarını İstanbul'a davet.

Kpss günlüğüm 41

Scanned by CamScanner

Altın para → Sultani

Bellini → Portre

Sinan Paşa → Meşhur Gül Koklayan Fatih resmi

Hocası Akşemseddin

Avni mahlası ile şiirler yazmış.

(Teknik donanım fazla)

Venedik'e kapitülasyon

↓

Avr. Hristiyan birliğini parçalamak amaçtır.

↓

siyasi

Soru

Bu kapitülasyonda coğrafi keşiflerin etkisi var mıdır?

↓

Kesinlikle yoktur. Çünkü Fatih dönemnde coğr. keşifler olmamıştır.

kpssgunluqum 41

II. Bayezid

Yükselmede Duraklama.

↓

Pasif - durgun

Kişiliği

Dindar

M. Celal

↓

Sefere gelmez Hocca gel

Kılıç gelmez Tesbih gel

Cem Sultan

↓

- Karamanoğlu
- memlük
- Rodos
- Papa
- Fransa
- ~~Bizans~~ X

↓

bu olamaz diyeceksin.

* Cem Sultan'ın başka yerlere sığınmasının sonucu

↓

iç mesele → dış meseleye dönüşüyor.

* Neden Bizans'a sığınmış olamaz?

↓

- Çünkü babaları Fatih Bizans'ı ortadan kaldırdı.

Scanned by CamScanner

İspanya Müslümanlarına yardım gönderilemedi.

Yahudiler - matbaa

Osmanlı - Memlük ilişkileri.

↓

Bu dönem Memlüklüler yine pislik yapmaya devam ediyor.

↓

- II. Bayezid Memlük üzerine sefere çıkıyor.

↓

- Araya Tunus Beyi girmiş.

↓

"... İkiniz de Türkümüz, Müslümanımız"...

↓

- II. Bayezid aldığı toprakları geri vermiş.

Venedik'ten

- Modon
- Koron
- Navarin
- İnebahtı (Lepanto)

} alınır.

İki önemli kale

- Kili
- Akkirman

} Kırım ile kara bağlantısı sağlandı.

Safevi → Şahkulu isyanı

↓

Doğu'da çıkan bu isyanı II. Bayezid bastıramadı.

→ Bu isyanı Yavuz Sultan Selim bastırıyor.

* Bu olay Osmanlı'da taht değişikliğine sebep olmuştur.

Yavuz Sultan Selim

8 yılda 80 senelik işi sığdırdı.

* **Doğu Siyaseti**

- Türk-İslam Birliği

↓

Halife.

Çaldıran Savaşı

↳ Safevi - Şah İsmail

Turnadağ Savaşı

↳ Dulkadiroğlu alındı.

↓

ATSB kesin olarak sağlandı.

Bozoklu Celâl isyanı

↓

- Vergilerin ağırlığından dolayı.

↓

İlk celali

kpssgunluqum 41

Scanned by CamScanner

-Mısır Seferi-

↓ Memlükler

Mercidabık — Suriye-Filistin

Ridaniye — Mısır Hicaz

Osmanlı Kuzey Afrika'ya geçti.

o **Halifelik** Osmanlı'ya geçti.

↓

Halifelik Abbasilerden geçmiş. Memlük değil.

↓

o Memlükler halife unvanını kullanmadılar. Abbasi halifelerinin koruyucusu oldular.

(Meb kitabında da geçer)

İlk Osmanlı halifesi

↓

Yavuz Sultan Selim

↓

Devletin teokratik yapısı tavan.

↙ ↘

hem **padişah** (siyasi) — hem **dini otorite**

Kutsal emanetler

↓ **Topkapı** Sarayında

↓ **Enderun**'un içinde

↓ Hırkai Saade Dairesi'nde

hala sergilenmekte

Hadimu'l-Harameyn

(Mekke-Medine Hadimi)

↓

Ordakiler Hakimu'l-Harameyn diyor (Mekke-Medine'nin hakimi)

"Bizden olsa olsa Hadimu'l-Harameyn olur." diyor Yavuz

Yani Mekke-Medine'nin hizmetkarı demek.

Osmanlı gelirlere artı.

↓

Öşür

Baharat Yolu Osmanlı'da.

Hazinenin kapısını kendi mührüyle mühürledi.

↓

Kimse hazineyi o kadar doldurmıyor.

Şirpençe hastalığı sebebiyle bir süre vefat ediyor.

Kpss günlüğüm 41

Scanned by CamScanner

I. Süleyman

— Kanuni —

ABD Kongre binasında portresi var.

İç İsyanlar

- # Canberd Gazali
- # Ahmed Paşa
- # Baba Zünnun → Yazıcıoğlu
- # Kalender

} Mısır → idam edilmişler

Batı Habsburg Hanedanı ile uğraşacağız.

Meb kitabında var.

- Belgrad alındı. → **Avrupa'da önemli bir askeri üs**
- Mohaç Meydan Muharebesi

↓

Tarihte on kısa süren meydan savaşı

Fransa Kralı'na, Kanuni'ye karşı birleşme teklifi yapılıyor. Fransa kabul etmiyor.

↓

Bunun üzerine bu Habsburg Hanedanı, Fransa Kralı'nı esir düşürüyor.

- Fransa'ya yardım etmek için Mohaç Meydan M.

↓

- 2 buçuk saatte Macaristan'ı alt ediyor.

↓

- Mohaç ile Macaristan'ın kontrolünü ele geçiren Kanuni Macaristan'ı almıyor.

↓

Neden ?

↓

- Toprakla insanın dengede olması gerekir.

Mohaç için önemli

↓

- Orta Avrupa'da Osmanlı'ya karşı gelebilecek herhangi bir güç yok!

I. Viyana Kuşatması.

↓

Başarısız

↓

- Hazırlıksızlık - Kış şartları

Almanya Sefer

1533 İstanbul Ant. (İbrahim Paşa)

↓

Arşidük - Sadrazam

↓

siyasi üstünlük

Macaristan Seferi

Zigetvar Seferi → **Son sefer**

kpssgunluguml

Scanned by CamScanner

Muhibbi mahlasıyla şiirler yazmış.

Kadim Dost

-Fransa ile ilişkiler-

- Kapitülasyon vermiş.

-İranla ilişkiler-

Irakeyn Seferi

1555 - Amasya Anlaşması.

↓

İran ile yapılan ilk antlaşma

-Deniz-

Rodos'un fethi.

Cezayir'in alınması.

↓

Barbaros (Kızıl Sakal)

1538 - Preveze Deniz Savaşı

↓

Akdeniz Türk Gölü

↓

Donanma Günü

Trablusgarp alındı.

1560 Cerbe Deniz Savaşı

Malta kuşatması. (başarısız)

↓

Turgut Reis

Sakız Adası.

* Hint Deniz Seferleri

↓

tamamı başarısız

Kanuni'nin ölümünden sonra

II. Selim - III. Murad

↓

Sokullu Mehmed Paşa

- Dönemi -

Kıbrıs alındı. (1571)

İnebahtı Deniz Savaşı (Lepanto)

↓

donanmamız yakmışlar

- Donanma 4 defa yakılıyor
  - İnebahtı - Haçlı
  - Çeşme - Rus
  - Navarin - İng. Fr. Rus
  - Sinop

Fas alındı - Vadi's-Seyl

↳ Kasr-ı Kebir Sav.

Osm. sınırları Atlas Okyanusu'na kadar dayandı.

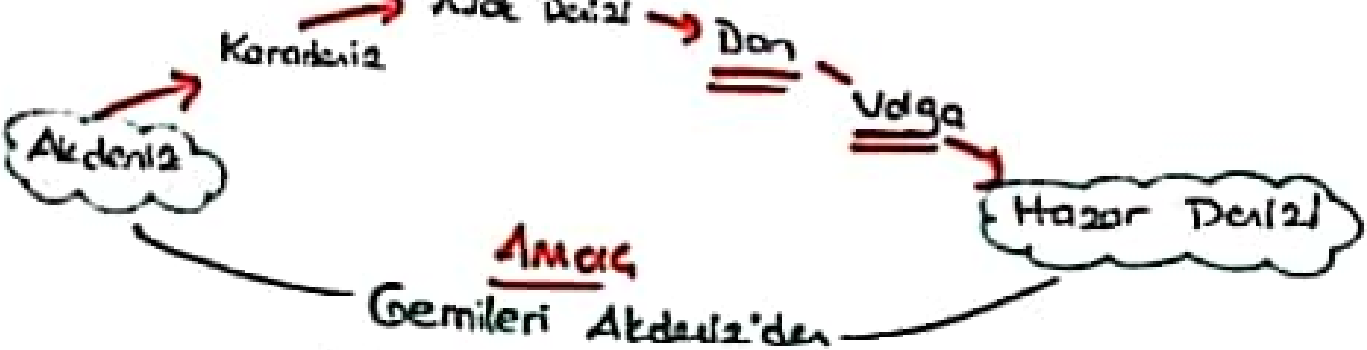
Lehistan himaye altına alındı

KPSS Günlüğüm 41

Scanned by CamScanner

- Kanal Projeleri -

Don Volga

Amaç
Gemileri Akdeniz'den Hazar Denizi'ne kadar götürecek

#Rusya ile yapılan savaşlarda donanmadan yararlanılır.
#İran ile yapılan savaşlarda da donanmadan yararlanma.
#Orta Asya Türk kardeşlerle doğrudan bağlantı.
#İpek yoluna yeniden canlılık kazandırma.

- 1950'lerde SSCB gerçekleştiriyor.

Süveyş

Amaç: Akdeniz ile Kızıldeniz'i birbirine bağlamak.

#Ticaret yoluna işlerlik kazandırılacaktı.

- 1869 Fransa-İngiltere açmış.

NOT:
→ Yükselme Dönemi Kapitülasyon
- Venedik
- Fransa
- İngiltere
- Hollanda

kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti

1595 - 1699 - Arayış Yılları
(Duraklama)

Duraklamanın İç Sebepleri

A) Merkezi Otoritenin Bozulması

Padişahın durumu
Sancağa çıkma usulü kaldırıldı.
Kafes usulü - Şehzadelik
Ekber Erşet → veraset kesinlik
Saray kadınlarının etkisi

B) Ordunun Bozulması

Kapıkulları - yeniçeriler
Ocak devlet içindir → Devlet, ocak içindir
önceden → şimdi

C) Maliyenin Bozulması

Timar sistemi bozuk.
Sarayın israfı.

D) Eğitimin Bozulması

Beşik ulema.
Pozitif bilimler önemsiz.

"Alimin oğlu alimdir" anlayışı

Dış Sebepler

Coğrafi Keşifler
Kapitülasyon
Rönesans
Doğal sınırlara ulaşılması.

Kpssgunlugum 1/1

Scanned by CamScanner

Savaş uzadı - yenilgi artt.

↓

Avarız artt.

Olağanüstü durumlarda halktan alınan ekstra vergi (II. Bayezid ile başlıyor)

↓

Celali isyanları

Köyde birlik bozuldu.

↓

Timar bozuldu.

↓

Köyden kente göç artt.

Ziraat → Zanaat

↓

Şehirde işsizlik artt.

↓

Şehir kültürü yozlaşt.

İRAN'LA İLİŞKİLER

- Acem -

1590 - Ferhat Paşa Ant. ★

↓

Doğu'da en geniş sınır

1611 - Nasuh Paşa

↓

İran'a ilk yenilgi

Serav Ant. - yeniden yenilgi

1639 Kasr-ı Şirin Ant. ★

Türk - İran sınırı

LEHİSTAN'LA İLİŞKİLER

- Polonya -

Hotin kuşatması

↓

Genç Osman'ın katli (yeniçeriler)

1672 Bucaş Antlaşması. ★

↓

Batı'da en geniş sınırlar

Venedik'le ilişkiler

Girit'in fethi (24 yıl) (Ada)

↓

o Sen bir adayı 24 yılda alıyorsan burdan yapılacak tek yorum

↓

Donanman zayıftır.

Avusturya ile ilişkiler

↓

o Hasova meydan Muharebesi. Osmanlı'nın o dönemde yaptığı son meydan muh. olarak da geçiyor.

Kpss günlüğümü

Scanned by CamScanner

1606 - Zitvatoruk Antlaşması

↓

J. Ahmed zamanında

↓

Avusturyayı yendi.

↓

Eşitlik = Padişah

Müteakabiliyet → Karşılıklı denk olma durumu.

↓

Siyasi eşitlik

Vasvar Antlaşması.

"Uygar önünde Türk gibi güçlü"

1683 II. Viyana Kuşatması.

↓

Merzifonlu Kara Mustafa

Kutsal İttifak → Haçlı

V A R L M

Venedik, Avusturya, Rusya, Lehistan, Malta

Osmanlı'nın yenilmezlik imajı değişti.

1699 - Karlofça Ant.

- II. Mustafa → Ordunun başında sefere çıkan son padişah.
- Venedik → Mora - Dalmaçya kıyı
- Avusturya → Banat - Temeşvar hariç tüm "Macaristan"
- Rusya → X Küçük - Ortodoks

NOT

* 1683 - Bahçesaray / Çehrin Ant. Rus ile ilk ant.
* 1700 İstanbul Ant → *
  # Ruslara kale verildi. Azak
  # Ruslar Karadeniz'e indi.
- Lehistan → Podolya
- Malta → X

İlk kez büyük oranda toprak kaybı.

C* Garantör Avusturya

↓

Siyasi üstünlük onlarda

KPSS günlüğüm 41

Scanned by CamScanner

-video ile-

1595-1699 Arayış Yılları
- Duraklama -

İSYANLAR

① Merkez - İstanbul
~ Yeniçeri ~

II. Osman'ın katli

Kınar vakası
↓
Vakayi vakvakiye

→NOT←

• 1826 Vakayi hayriye ile karıştırma! Hayırlı olay demek. Yeniçerinin kaldırılması.

② Anadolu - Halk
~ Celali ~

İlk celali isyanı → Yavuz döneminde
↓
Boğaklu Celali.

Bu isyandaki sebep:
↓
Vergilerin ağırlığı

- Karayazıcı
- Gürcü Abdünnebi
- Kalenderoğlu
- Tavil Ahmet

gibi kişiler.

"Büyük Kaçgun" diye de anlatılıyor bu isyan.

Halk köyden kente göç edince
↓
Timar bozuldu.

"Sekban" → **ücretli asker**

— Yorum —

- Timar bozulunca timardan gelen asker (Cebelü) sayısı ↓ **azalır**

Sekban da bir işe yaramadı. Ne olacak o zaman?

- Devlet asker ihtiyacını karşılamak için Yeniçeri sayısını ↑ **artıracak**

- Kendilerine güvenleri de artacak. Anadolu'yu karıştırmaya çalışacaklar.

NOT

Bu iki isyanda (Bu dönemdeki)

milliyetçilik — rejim

etkisi yok!

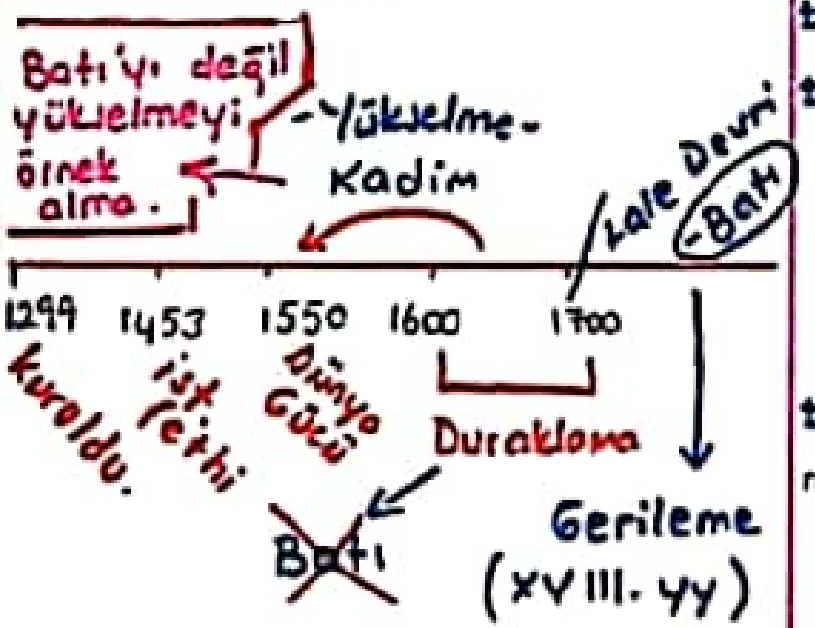
kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

XVII. yy Islahat Özellikleri

* Bu dönem baskı - şiddete dayalı.
* Sebeplere inilmemiş.
* Yüzeysel.
* Kişi hayatıyla sınırlı kalmış.
* Teknik olarak devlet politikası haline gelmemiş.
* Islahatlar hep Askeri - Mali alanda.
* Hukuk - rejim yok !

17 yy ıslahatlarında Batı'nın / Avrupa'nın etkisi yok!

Kapsayıcı/Uyumlu!

I. Ahmed

* Ekber Erset: Verasette kesinlik oldu
  ↓
  hanedanın en yaşlı - en olgun başa geçer
* Kuyucu Murad (vezir)
  ↓
  Celali isyanlarını bastırdı
* Sultan Ahmet Camii (Blue mosque)
* Alkolü ilk yasaklayan padişah.

II. Osman / Genç

* Saray dışı evlilik.
* İlk kez yeniçeriyi kaldırma fikri
  ↓
  Yeniçeriye haber eşidince onlar II. Osman'ı kaldırıyor.
* Başkenti Anadolu'ya taşımak istemiş
  ↓
  Yeniçeri tehlikesinin farkında
* Şeyhülislamın yetkisini kısıtlıyor.
  ↓
  Beşik ulemasından dolayı bazı gerici zihniyetler eld. için

Scanned by CamScanner

IV. Murad

Çocuk yaşta başa geçiyor.
Annesi Kösem Sultan çok etkili.
* İlerleyen yaşlarda İstanbul'da otoriteyi yeniden bağladı.
# Sokağa çıkma yasağı.
# İçkiyi - tütünü yasakladı. (Ama ilk kişi değil!)
# Kahveleri kapattı.
↓
Dedikodu - muhalefeti önleme
Raporlar - Layihalar istedi. (Duraklama sebepleri için)
Koçi Bey — Katip Çelebi

Tarhuncu Ahmed Paşa

* Denk bütçe

Köprülüler

Duraklamada yükselmeyi yaşattılar.

IV. Mehmet'in annesi Terken Hatun

Köprülü Mehmet Paşa'ya sel dedi.

"Gelirim ama şartlarım var."
↓
Şartlı başa geçme
↓
Devletin otoritesinin zayıf. ladığını gösterir
↓
Güvenmiyor.

Şartları:

1. Saray benim işime karışmaya-cak. Özellikle kadınlar.
2. Kendi kadromla çalışırım. Kendi adamlarımı getirtirim.
3. Bana sormadan, şunu neden yaptın demeden idam etme-yeceksiniz.

KPSSgünlüğüm 41

Scanned by CamScanner

XVIII. YÜZYILDA OSMANLI

BAŞARI

1771 - PRUT ANTLAŞMASI

RUSYA

1718 - PASAROFCA ANT.

AVUSTURYA - VENEDİK

1724 - İSTANBUL İTTİFAKI

RUSYA

1732-AHMED PAŞA ANTLAŞMASI

İRAN

1746 - II. KASRI ŞİRİN ANT.

İRAN (KERDEN)

BAŞARI

1739 - I. II. BELGRAD ANT.

RUSYA - AVUSTURYA

KIRIM

1774 - KÜÇÜK KAYNARCA ANT.

RUSYA

KIRIM

1779 - AYNALIKAVAK TENK.

RUSYA

1791 - ZİŞTOVİ ANTLAŞMASI

AVUSTURYA

KIRIM

1792 - YAŞ ANTLAŞMASI

RUSYA

Scanned by CamScanner

Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi

- video 19 -

kpssgunlugum41

XVIII. YÜZYILDA OSMANLI (GERİLEME)

Genel Politika:

- Kaybettiğimiz yerleri geri almak.

1699 Karlofça

V - Venedik
A - Avusturya
R - Rusya
L - Lehistan
M - Malta

} Kutsal İttifak } Balkan topraklarının neredeyse 3'te 2'si gitmişti.

(1699 Karlofça ve 1700 İstanbul Ant. ile kaybedilen yerleri geri alma çabaları.)

1- 1711 Prut Ant. - Rusya

Ümitler yeşerdi.

Lehistan X Rusya (Poltova Sav.)
↓
Demirbaş Şarl Osmanlı'ya sığınıyor

Baltacı Mehmet Paşa (komutanımız)

Azak Kalesi geri alınıyor.

2- 1718 Pasarofça Ant.
- Venedik - Avusturya

Venedik ile mücadele ederken sıranın kendisine geldiğini anlayan Avusturya dahil oldu.

- Venedik → Avusturya → Petervaradin Sav.

Osmanlı mağlup oldu.

Lale Devri: "Batı üstünlüğü" (her alanda)
↓
Diplomasi güçlendi.

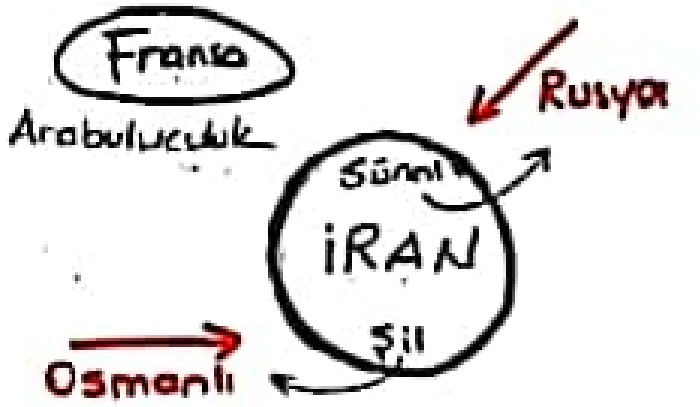
Batı ile barış dönemi - Doğu
↓
Osmanlı, Batıdaki kayıplarını Doğu'da telafi etmek isteyecek.

3- 1724 - İstanbul İttifakı
4- 1732 - Ahmed Paşa Ant.
5- 1746 - II. Kasr-ı Şirin Ant.

Üçünü beraber ele alacağız.

Scanned by CamScanner

*1724 - İstanbul İttifakı - Rusya
*1732 - Ahmed Paşa Ant. - İran
*1746 - II. Kavi Şirin Ant. - İran

#İran'ın içinde o dönem karışıklıklar var. (Mezhepler çatışması vs.)

#Durum böyle karışık olunca Osmanlı Batıdaki kayıplarını Doğu'da telafi etmek istiyor.

#Osmanlı, İran'a saldırdı.

#Gözü çıkun birinin de gözü var → Rusya

#Rusya'nın tek derdi sıcak denizlere inmek. Bunun için her şeyi yapacaktır.

#İran Ulu Cami'nin önünde Osmanlı Rusu yatırdı. Ağzının üstüne yumruğu vuracakken "DURUUUUN!" dedi bir ses.

Fransa araya girdi. Neden savaşıp duruyorsunuz dostum. Ortada bir pasta var. Bir Fransızlar gibi yapın. İkiye bölün.

#Fransa'nın arabuluculuğu ile İstanbul İttifakı imzalandı. Osm. - Rusya arasında.

#Ayrım yapılırken bir şeye dikkat edilmedi. Sünniler Rusya'ya gitti, Şia Osmanlı'ya

#Sünniler Rusya'da durur mu? Durmaz.

#Şiiler, Sünni Osmanlı'da durur mu? Durmaz.

#Osmanlı aldığı yerlerin yarısını kaybetti. Çünkü İran da bunu kabul etmeyecek.

#Ahmet Paşa Ant. ve II. Kavi Şirin Ant. imzalanacak.

Ödül
II. Kavi Şirin'i Kerden Ant. olarak sorar.

Böylece Osmanlı eski sınırlarına geri döndü.
Kerden Ant. hala günümüzde geçerlidir.

Kpssgunluqum41

6-1739 I. II. Belgrad Ant.

• Rusya - Avusturya

#Osm ✓ × Rusya - Avusturya ✗

Gerilemede imzalanan son kazançlı antlaşma.

Karadeniz son kez Türk Gölü olacak

Gerilemede bile hala güçlü-yüz.

C* I. Mahmut devrinde → Comte De Bonneval → Humbaracı Ahmed ★

Humbara ocağı kurdu → Büyük havan topları

Bu teknolojiden Rusya ve Avusturya'nın haberi yoktu. Bu yüzden ağır yenilgi aldılar

Hemen dünyanın arabuluculuğu olaya girdi. ↓

• Fransa arabuluculuk.

Osmanlı tarihinin Tamam vurma artık. Tamam şakin şampiyon dedi!. Bizimkiler durdu ve Belgrad Ant. imzalandı.

kpss günlüğüm 41

Fransa ↓

I. Mahmud → kapitülasyon "sürekli"

(Osmanlı tarihinde Fransa ne diye bilinir? Kadim Dost)

-Video 2a-

7-1774 Küçük Kaynarca

- Rusya -

• Geçme Baskını

• III. Mustafa

Tek sebep → Rusya'nın sıcak denizlere inmek istemesi.

① Kırım bağımsız -Yorum-

~ İlk defa halkı Müslüman olan TÜRK toprağını kaybettik.

~ Karadeniz'in Türk Gölü olma özelliği sona erdi.

~ Kırım'ı İlhakın ilk aşaması.

NOT:

Rusya Kırım'ı 3 aşamada götürecek.

→ Kırım'ın bağımsızlığı

→ Kendi adamını getirecek

→ Yaklaşık 20 yıl sonra kendisine bağlayacak.

Scanned by CamScanner

→ İlk maddenin devamı:

... Fakat dini yönden halifeye bağlı kalacak.

- Yorum -

Aradaki dini-kültürel bağlar korunmaya çalışılmıştır.

Halifelik (ilk) kez siyasi alanda kullanıldı. ↓

Halifelik dini bir kurum. Bunu siyasi amaçlar için kullanmıştır.

Halife	—	Siyasi
İlk K.Kaynarca	—	Kırım ★
Uşi Ant.	—	Libya ★
son I. Dünya Sav.		Cihad ilanı

Kpsgunluğum41

Nasıl sorulur? Osmanlı Devleti halifeliği siyasi olarak aşağıdakilerden hangisinde kullanmıştır?

★ ya da ★

Osmanlı Devleti dini bir kurum olan halifeliği aşağıdaki yerlerin hangisinde siyasi amaçlı kullanmıştır?

A. Mekke-Medine
B. İstanbul — Kudüs
C. Uganda - Kenya
D. Kırım-Libya ✓
E. Isparta-Ankara

② Rusya Osmanlı içindeki ortodoksların hâmisi (koruyucusu) olacak.

İlk kez bir inanç koruyuculuğunu Ruslara vermiş olduk.

Ruslar bunu bahane ederek iç işlerimize karışabilir. (en alakasız şeylere bile)

Ortodoksular en çok nerede yaşıyor? Balkanlarda.

• Dolayısıyla Ruslar Balkanlar üzerindeki etkinliğini artırır.

• Ruslann derdi ne?

• Balkanlar üzerinden sıcak denizlere inmek istiyor (inemeyecekler)

③ Rusya İstanbul'da elçilik bulunduracak

İlk kez elçilik açma hakkı. Daha önceden vardı ama bu artık kalıcı-daimi elçilik.

Hatta bu elçi de Tolstoy'un dedesi.

İstediği yerde konsolosluk da açacak.

Diplomasi: Bildiğin casusluk. Haber yetiştirme.

Scanned by CamScanner

Konsolosluk maddesinin yorumu

- Rusya İspanya'da ya da Diyarbakır'da konsolosluk açar mı?
  - Açmaz.
  - Peki neden??
    - Panslavizm
- Rusya Slavdır. Balkanlarda yaşayan Bulgaristan, Sırbistan vs. bunlar da Slav kökenlidir.
- Balkanlarda konsolosluk kabelası altında o bölgede yaşayan Slavları (kendi soyundan olanları) Osmanlı'ya karşı fişekler.

Balkanlardan → Sıcak denizlere (inemeyecekler)

Nasıl sorular? K. Kaynarca maddelerden

I. Kırım bağımsızlığı

II. Rusya'nın ortodoksların hamisi olması.

III. Rusya'nın konsolosluk açması.

Verilenlerden hangisi veya hangileri ile Rusya'nın Balkanlarda etkinliği artar?

A. Yalnız I B. I ve II
C. Yalnız III D. II ve III E. hepsi

(4) Rus Çarı protokolde İngiltere Fransa Osmanlı'ya denk.

-Yorum-

Rusya büyük devlet statüsünde

(5) Rusya da kapitülasyonlarda yararlanacak

Ruslara ilk kez kapitülasyon verildi.

(6) Osmanlı Devl. Rusya'ya savaş tazminatı ödeyecek

İlk kez savaş tazminatı → Para var mı? Yok!
- İç Borçlanma (Eşham Senetleri)

(7) Rusya aldığı yerlerden geri çekilecek.

Fakat Osmanlı o bölgelerde
- genel af ilan edecek.
- Vergi almayacak.

o bölgelerde ıslahat yapılacak

Bu maddelerle melek gibi görünüyor.

"Kendine çekme çabaları"

Epsoyunuyum41

Scanned by CamScanner

1779 Aynalıkavak Tekkhrameşi – Rusya

#Tekkhrame: "Düzeltme" demek. (Küçük Kaynarca'nın düzeltmesi)

Küçük Kaynarca'ya göre Kırım ne olmuştu?
↓
Bağımsız.
↓
(Bu, Kırım ilhakının ilk aşamasıydı.)

#Rusya, Aynalıkavak Tekkhrameşi ile Kırım'ın başına "Şahin Giray"i geçirdi.

İsmi dolayısıyla Türk gibi görünse de alakası yok!
Rus yüppesi.
↓
(Kırım'ı ilhakın ikinci aşamaşı)

~ Grek-Dakya Projeleri ~
- Rusya
- Avusturya

Amaç:
Eski Bizans'ı yeniden diriltmek.

İşbirliğimiz!

#İşin ilginç tarafı şu:
Rusya Slav, Avust. Germen
Grek Devl. kurmaya çalışıyor (Yunan)
↓
Neden?
↓
Osmanlı gibi bir pasta. Bu ikisine yedirilir mi?
(Yedirilmez.)
↓
Bunlar da biz doğruden Osmanlı'yı alacağız diyenedikleri için Bizans'ı yeniden kuruyoruz ayağına Osmanlı'yı götüreceğiz.
↓
Birleşip Osmanlı'ya saldırıya geçtiler.
↓
Ama Osmanlı kurtuldu.
↓
Ne oldu da kurtulabildi?
ordu yok!
donanma yok!
para yok!

"Fransız İhtilali" (1789)
(milliyetçilik)
↓
Bundan en çok etkilenen Avusturya

→ bizi kurtardığı için en çok destekleyen de III. Selim
Ancak 30 sene sonra milliyetçilik bizi çaltantıya sürükleyecek.

Scanned by CamScanner

"Milliyetçilik" Dikkat ∇

~Burda bizi kurtardı. (Rus Avust. baskısından)

~Osmanlı neyden yıkıldı? (milliyetçilikten)

~Türkiye Cumhuriyeti neyle kuruldu? (milliyetçilikle)

9-1791 Ziştovi Antlaşması

— Avusturya —

Fransız ihtilali'nden etkilenerek savaştan çekiliyor.

10-1792 Yaş Antlaşması

Tek başına kalan Ruslar savaşa devam ediyor.

Osmanlı ağır yenilgi alıyor.

Osmanlı hepten yaş tahtaya bastı.

Kırım Rusa bağlandı.

Osmanlı Gerileme Dönemi de sona erdi.

→ Kırım'ı ilhakın üçüncü aşaması.

● Gerileme döneminde amaç neydi?

↓

- Kaybettiğimiz toprakları geri almak.

↓

- Alamadığımız gibi bir daha da Kafkasyayı kaybettik.

DİKKAT ET ∇

Kırım'ın İlhak Süreci:

1) 1774 - (K)üçük Kaynarca — Bağımsız

2) 1779 - (A)nalikavak Tenkihnamesi — Şahın Giray

3) 1792 - (Y)aş Ant. — Rusa bağlandı.

↓

Kırım elimizden KAYmış

Kpssgunluqum41

XVIII. Yüzyılda Islahat

‡ Batının üstünlüğü

- Lale Devri → Kültür - teknik
- Sonrasında → Askeri - mali

‡ Avrupa'dan uzmanlara

Yeniçeri ↓ Ulema

- Karşı çıkıyor!

! UNUTMA !

Hukuk - Rejim alanında ıslahat

✕ yok ✕

★ Hep askeri - mali

LALE DEVRİ - III. AHMED

↓

İsyanla gelip isyanla giden

-ilk Osmanlı padişahı.

(1703 Edirne olayı ile başa gelecek

1730 Patrona Halil isyanı ile gidecek)

Lale Devri → 1718 Pasarofça

→ 1730 Patrona Halil isyanı.

‡ Dönemin sadrazamı:

Nevşehirli Damat İbrahim.

‡ Dönemin mimarı:

Levni

‡ Dönemin şairi:

Nedim

‡ İlk teknik ıslahat matbaa

özel

İbrahim Müteferrika - Said Efendi

Hattat sayısı düşürüldü.

Yenişehirli Abdullah Efendi'den fetva alındı.

(Gelen matbaada dini eser basımı yasak)

‡ İlk basılan:

- Van Kulu Lugatı → Sıhahül Cevher

Meb kitabında var.

İpaşaoğlu

Örnek Soru

1727'de İbrahim Müteferrika ile Said Efendi'nin getirdiği matbaada hangi eser basılmıştır?

A. Kur'an B. Ferman
C. Berat D. Sâlûk ✓

Avrupa'ya ilk geçici elçilikler → Diplomasi

- Paris – 28 Mehmet Çelebi (MEB)
- Viyana – İbrahim Paşa (MEB) } Geliştirildi

Akademik

28 Mehmet Çelebi'nin → Seferetname eserini bil.

İlk çiçek aşısı: sosyal-sağlık

Doğu'dan Gelmiştir. Batı değil ✗

Kağıt – kumaş – çini imalathaneleri

Tulumbacı Ocağı – Gerçek Davud
İftaiye → MEB'de.

Barok – Rokoko – Gotik → Mimari

III. Ahmet Çeşmesi, Nuru Osmaniye Camii } gibi.

Doğu-Batı klasikleri Türkçe'ye çevirildi.: Kültürel

Şükufecilik: Çiçekçilik

Sadabat Kasrı: Eğlence.

Yanyalı Esad Efendi → Muallimi Salis (3. öğretmen)
MEB

Lale devri kavramından ilk bahseden:
- Yahya Kemal Beyatlı

Örnek Soru

Lale Devri'nde hangi alanda ıslahat yapıldığı ileri sürülemez?

I. Kültür II. Teknik III. Sağlık
IV. Diplomasi V. Mimari
VI. Askeri

A. I-IV B. Yalnız III
C. VI-IV D. Yalnız VI ✓ E. III-V

III. OSMAN

50 küsur yıl kafeste kalmış.
En uzun süre kafeste kalan.

Kafesgunlugum 41

Scanned by CamScanner

I. MAHMUD

- İlk Batı tarzı askeri ıslahat.
- Hendesehane, Mühendishane } Teknik eleman Astsubay vs.
- Comte De Bonneval → Humbaracı Ahmet
- Fransa – kapitülasyon → sürekli.

III. MUSTAFA

- Baron De Tott – Koca Raşıp Paşa
- Mühendishane-i Bahri Hümayun (meb kitabında III. Mustafa)
- Çeşmede donanmamız yakıldı.
- Esham senetlerini (iç borç) başlattı.

I. ABDÜLHAMİD

- Halil Hamit Paşa (vezir)
- Dilufe alım-satımı yasaklandı.
  - Türk parasının değerini korumak
  - Halkın alım gücünü korumak.
- Islahatçılarda müftünün olma şartı kaldırıldı.
- Esham senetleri uygulandı.
- Cülus bahşişi kaldırıldı.

Kpssgunluqum4!

III. SELİM

- Bu döneme bir isim daha verilir: Nizamı Cedid (Yeni düzen)
- Köklü ıslahat
- Meşveret meclisi (Fikir alışverişi)
- Layihalar – raporlar istenir. (Avrupa'ya elemanlar gönderiyor: Gidin araştırın diyor.)
- Elçiler daimi → Londra → Yusuf Agah Efendi
- Şeyhülislamın yetkileri kısıtlanıyor.
- Mühendishane-i Bahri Hümayun (Kara mühendishanesi)
- Matbaa-i Amire: Devlet matbaası

	Lale Devri	III. Selim
matbaa	özel	devlete ait
elçilikler	geçici	daimi
askeri ıslahat	YOK ✗	VAR ✓

Ortak özellik

- İkisinde de Batı'nın üstünlüğü kabul edilmiştir.
- İkisi de yeniçeri isyanı ile bitmiştir.

Scanned by CamScanner

Fransızca yabancı dil.
Kadim dost

Modern Topçu Ocağının kurucusu
Bostancı Tüfenkçisi Ocağı

Suzi Dlaro makamında şarkı.

ABD—Cezayir ile ticaret yapmak için vergi ödedi.
↓
Amerika'nın dünya üzerinde vergi ödediği tek devlet kim?
"OSMANLI"

Nizamı Cedit Ordu
İradı Cedit Hazine
Selimiye – Levent Kışla.

Cezzar Ahmet Paşa
Cezzar ↓ kasap
↓
Akka önlerinde
↓
Napolyon'u yendi.
↓
1801 – EL-ARİŞ Antlaşması.

Batı'dan kim geldi?
İngiltere

Fransa'nın kara ordusunu
↓
Cezzar Ahmet Paşa yendi.

donanmasını da
↓
İng – Rusya yakıverdi.

! Denge Politikasının asıl manada kullanılması.
↓ Neden?
- Osmanlı'da ordu yok!
- Donanma yok!
- Para yok!
- Kasa tam takır kuru bakır.
- Amaaa İng. – Fransa – Rusya üçünün de Osmanlı'da gözü var. Üçünü birbirine düşürecek kendini koruyacak. (Denge Politikası)

Nizamı Cedit Ordusu'nun ilk – tek – son başarısı

kpssgunluguml

- Benim kadim dostum Fransa benim Mısır'ımı işgal etti.
- Mısır gibi önemli bir yer Fransaya yedirilir mi? HAYIR
- Hemen Doğu'dan bir kuş bir bardak olduğum Rusya geldi.

Scanned by CamScanner

-Video 22-

XIX. Yüzyıl Osmanlı-Dağılma

KPSSgunluguum

Şark Meselesi

paylaşamama

- 1071-1683 arasındaki dönem (Malazgirt - II. Viyana)
- 1789 Fransız İht. Sonrası Osmanlının topraklarını parçalama eğilimi.

-Tanım-

Avrupa'nın Osmanlı'yı kendi arasında paylaşamamasına şark meselesi denir.

NOT

- Avrupa'nın şark meselesi: Osmanlı
- Osmanlı'nın şark meselesi: Ermeniler

Denge Politikası

aynı anlam

- Muvazene - Statüko

NOT

- Avrupa'nın çıkar çatışmalarını değerlendirerek Osmanlı'nın kendini korumasıdır.

İngiltere

- Vampirella → sömürgeci. İng.
- Osmanlı'nın toprak bütünlüğünün koruyucusu.
- Osmanlı içindeki protestanların koruyucusu.
  - İç işlerine rahatça karışma.

Fransa

- Her zaman güçlünün yanında.
- Osmanlı içindeki katoliklerin koruyucusu.
  - İç işlerine rahatça karışma.

Rusya

- Denemeyesiceler. Tek dertleri sıcak denizlere inmek.
- Plan: Panslavizm (Balkanlarda yaşayan Slavları birleştirmek) → Tek amaç
- Osmanlıdaki ortodoksların koruyucusu.

Scanned by CamScanner

AVUSTURYA → KONŞUSU Fransız

- Kendi derdinde
  - Fransız İhtilali.

ALMANYA

- Prusya = Almanya — LM.
- Demir Şansölye (başbakan)
  - Bismarc
    - Politikası : Kan ve kılıç

İTALYA

- Piyamente Dükalığı
- Almanya gibi geç kurulacak.
- Sömürüye de geç kalacaklar.

ABD

→ Yalnız Amerika

- Monroe → Doktrin → Yalnızlık politikası

kpss gunluqum 41

OLAYLAR

1. 1806 - 1812 Osm.–Rus Sav.

- Fransa'nın yazıyla Osm, Ruslara savaş açtı.

Osmanlı Fransa ✕ Rusya

- Bu savaşın iki sonucu da İngiliz'in işine gelmez. Ama bir şekilde olaylara dahil olmalı ki savaş sonunda imzalanacak anlaşmada konuşabilsin.

Osmanlı Fransa ✕ Rusya İngiltere

- Fransa'nın politikası : Güçlü olanın yanında olmak

Osmanlı ✕ Rusya İngiltere **Fransa**

- Bu taraf yenerse Rusya kârda. Sıcak denizlere iner. Bu da İngiltere'nin işine gelmez

Osmanlı İngiltere ✕ Rusya **Fransa**

Scanned by CamScanner

Savaş Osm x Rus arasında. Diğerleri sadece siyasi destek veriyor.

1812 - Bükreş:
- Sırplara ayrıcalık - imtiyaz

-Video 23-

Milliyetçilik isyanları

- Sırp isyanı -

İlk isyan eden azınlık → Kara Yorgi
Üç aşamada bağımsız
- 1812 - Bükreş Ant.: Ayrıcalık (İlk)
- 1829 - Edirne Ant.: Özerk (Yarı Bağımsız)
- 1878 - Berlin Ant. → Bağımsız

- Yunan İsyanı -

İlk bağımsız azınlık. → Neden?
Avrupa, atası olarak Yunan'ı görür.

İsyanı başlatan kişi → Alexander İpsilanti

Cemiyet kurdular → Filiki Eterya

1829 Edirne Ant. Bağımsızlık
- Tek aşamada bağımsızlık

KpssGünlüğüm41

Yunan ayaklanmaktan korkuyor.
Osmanlı valisi var
↓
"Yanya Aslanı Tepedelenli Ali Paşa"

II. Mahmut döneminde tercüme odaları kurulmaya başladı. Özellikle de Yunanları tercüman olarak alıyor.
Neden? → Avrupa dillerine hakimler.

Bunlar sanki Tepedelenli Ali Paşa'nın ağzından çıkmış gibi padişah II. Mahmud'a mektup yazmışlar.
- Lean Mahmut! Yerim seni hart hurt! Mora yarımadası benim, sen burayı unut...
- Tepedelenli idam edilince Mora'da boşluk oldu. Büyük isyan başladı.

Osmanlı, isyanı bastıramayınca Kavalalı Mehmet Ali Paşadan yardım istedi.
- Valla hünkarım ben bu isyanı bastırmasına bastırırım daaaa bu iş bedava olmaz öyle. Koca ordu donanma gidecek. Şu mu yakıyor? Bana Mora ve Girit'in valiliğini verirsen

Scanned by CamScanner

ben bu isyanı bastırırım.

Mora - Girit - Mısır

• Böylece Mehmet Ali Akdeniz'e bir hat çeker mi? Evet.

Kavalalı isyanı kaştırdı.

Rusya araya girdi. Osmanlı Ruslara "Yunana bağımsız vermiyorum" deyinceeee. Rusya Osmanlıya savaş açtı.

2. 1828 - 1829 Osm-Rus Savaşı

Sebep: Yunanın bağımsızlık meselesi.

Osmanlı burda denge politikasını kullanamadı. İng, Fr., Rusya hepsi Yunana bağımsızlık ver diyor

Yenilmeyenler etkili olan maddeler:

a. 1826 - Yeniçeri kaldırıldı.

b. 1827 - Navarin'de Osmanlı'nın donanması yakıldı.

c. Timar sistemi de kaldırıldı.

Sonuç.
- 1829 - Edirne Antlaşması
- Eflak imtiyaz
- Dinlere özerklik
- Yunana bağımsızlık

Kavalalı,

Yunan bağımsızlık kazanınca Suriye'nin valiliğini istedi.

Girit - Suriye (Akdeniz'e ücret.)
Mısır

Osmanlı kabul etmeyinceee Savaş başladı.

* Mısır Meselesi

Kavalalı Mehmet Ali Paşa isyanı.

Kavalalı, Suriye'ye geldi.
ordan Konya'ya
ordan da Kütahya'ya.

• Burnumuzun dibine kadar gelince Osmanlı kime sarılır?

Denize düşen yılana sarılır.

Rusya.

• Ruslardan önce kim gelir?

° İngiltere ve Fransa, Kütahya'da M. Ali'nin önüne geçtiler.

° Üzerine gidiyorsun Ruslar geliyor! Gabuk Osmanlı ile anlaşma imzala.

° M. Ali şak! Kutsal İttifak karşısında.

Denge Politikası!

İkpssgunluguml41

Scanned by CamScanner

Mısır Meselesi (Unutma)

→ "Denize düşen yılana sarılır" meselesi.

→ İç mesele iken birden dış meseleye döndü!

1833 Kütahya Ant.

Osmanlı - Mehmet Ali arasında.

— Ama işin içinde İng-Fransa da var.

M. Ali'ye Girit ve Suriye valiliği verildi. Ama M. Ali de Kütahya'ya kadar gelmişti. Aldığı yerlerden geriye çekiliyor.

⊖ Mesele, geçici de olsa çözüldü.

Anlaşma imzalandıktan sonra Rusya'nın isteği üzerine bir anlaşma daha imzalandı. Başkaları da devreye girince Rusya biraz bozulmuş.

1833 Hünkar İskelesi Ant.

Osm - Rusya
↳ isteği üzerine

Birisi Osmanlı'ya saldırırsa Rusya yardım edecek.

Rusya'ya biri saldırırsa Osm. yardım edebilir mi? Para yok pul yok. Ama boğazları kapatabilir.

Çok sorulan bir soru:

? Osmanlı'nın boğazlar meselesi başladı.

? Bu ant. ile Osmanlı boğazlar üzerindeki egemenliğini tez kullanıyor.

Anlaşma 8 yıl geçerli.

1838 Balta Limanı Ant.

İngiltere

İngilizlerden aldığımız gümrük vergilerini kaldırıyoruz.

İngiltere'nin, sözleşmeyle ticaretimizi baltaladığı ant.

• Osmanlı Avrupa'nın açık pazarı haline geldi.

• Yerli sanayi çöktü!

1839 Nizip Savaşı

Osm. — M. Ali mücadelesi

Rusya yardıma koşuyor.

— o — o —

Rustan önce kim gelir?

"İngiltere"

Kpssgunluqum 41

Scanned by CamScanner

İngiliz-Osmanlı diyalogu:

(İngiliz Osmanlı'nın kapısını çalar)

Osm: Buyur İngiltere abla ne oldu?

İng: Osmanlı ne olur sana ben yardım edeyim.

Osm: Ama şeyy İngiltere abla ayıp olur Ruslara. Hünkar İskelesi'nde onla söz verdik.

İng: Ne olur Osm. gözünün çapağını yiyeyim. Ne istersen yaparım.

Osm: Hmm. Ne istersem mi? Ya İngiltere abla hepiniz bana yardım etmenize rağmen ben şu kütahya anlaşmasından memnun değilim. Girit ve Suriye'yi bana geri bağlar mısın?

İng: Anamın kapına köpek yaparım. Başka?

Osm: Bir de bizim üç gemilik donanmamız var. Oyuncağımızı da M.Ali aldı. O M.Ali'den bize bir donanma ayarlar mısın?

İng: Sana en büyük gemileri göndereyim. Yeter ki ben yardım edeyim. Başka?

Osm: Bir de o M.Ali'den de ben korkuyorum onu bana bağlar mısın

İng: Yılda yüz bin altın yetmez iki yüz bin altın yetmez. üç bin yetmez dört yüz bin altın veresi ödesin düdük işi ne

Osm: Tamam lo manyak yürü git sen yardım et.

İng: (Üzeyir Bolt gibi fırlar)

Osm: Duuuur! Rusları ne yapacağız.

İng: Ben onları da hallederim.

↓

Londra'ya gelip konferans düzenlediler.

↓

* Osmanlı'nın M.Ali meselesini görüşmek için Avrupalı devletler Londra'ya çağırdı. Rusya da aranıyor.

! 1840 Londra Konferansı

* Osmanlı'nın Mısır meselesi uluslararası platformda kesin olarak çözümlendi.

* Bu konferansa birisi katılmadı: FRANSA

Kpssgunluqum41

Scanned by CamScanner

İngiliz bize verdiği sözlerin hepsini tuttu. Ama Mısır'ın valiliği M.Ali'nin saltanatına bırakıldı.

↓ Yani ↓

- M.Ali öldüğü zaman Osmanlı merkezden Mısır'a vali göndermeyecek. M.Ali'nin oğlu başa geçecek. Hidiv

↓

Mısır valisi

-NOT-

- Kırım Beyi : Han
- Hicaz Beyi : Emir
- Eflak-Boğdan : Voyvoda
- Mısır Beyleri : Hidiv

Bu olaydan (konferanstan) hemen önce 1839 yılında Osm. Tanzimat Fermanı'nı ilan ediyor. (Aleyhine karar çıkmasın diye)

Tanzimat Fermanı'nı neyle ilişkilendireceğiz?

→ Mısır'daki M.Ali Paşa isyanıyla

→ Londra Konferansı ile.

-1841-

Londra Boğazlar Sözleşmesi

Hünkar İskelesi'nin süresi dolunca İngiltere harekete geçti.

- İngiltere: Boğazlar Osmanlındır. Savaş zamanı savaş gemisi geçemez. Barış zamanı Hç. gemileri rahatça geçebilir.

↓

Zaten Osmanlı'nın olan şeyi ona verdiler.

* Boğazlar meselesi uluslararası statü kazandı.

kpssgunluguum 41

Believe in miracles

Scanned by CamScanner

XIX. yy Osmanlı - Dağılma

-video 24-

3. 1853-1856 Osm x Rus

Kırım Harbi

- Kutsal yerler sorunu.
  ↓
  "Kudüs"
  (Üç din için de kutsal)
- Macar mülteciler sorunu.

O dönem Osmanlı'nın kendine bile hayrı yok. Ama kapısına sığınanları asla teslim etmiyor!

Ruslar ! Osmanlı'da Macarları bana vereceksin

Abdülmecit ! (yumruğu havaya vurarak)

"Lan ben Osmanlıyım. Tacımı veririm tahtımı veririm Lakin kapıma sığınmış mazlumları kimseye vermem. Kimsenin de almaya gücü yetmez.

Ruslar ! Vermezsen verme Allah belanı versin.

(geriye gittiler)

- Prens Menşikof'un "ahlâksız teklifi"

↓

"Balkanların tamamına bağımsızlık vereceksin."

Osmanlı kabul etmeyince Rus-lar savaş açıyor.

! Sinop'ta Osmanlı donanmasını yaktılar.

Osm x İngiltere - Fransa - Hacı
Gemse - Rus
Navarin - Rus-İng-Fr
Sinop - Rus

Dört kez yakıldı

→ O dönem Osmanlı'da kasa tam takır kuru bakır.

İngiltere'den ilk dış borç
(Golden Schmitt şirketinden)

* Ne zaman alındı? Kırım Harbi

Biz bu paraları aldık aldık aldık... ödeyemeyinceee

(30 sene sonra) → Duyunu Umumiye (1881)

Genel Borçlar İdaresi

Nerde görüsen gör tek açıklama → Osmanlı İflas etti!

İpssquntugum 41

≡ Lambalı Kadın → Dünyanın ilk hemşiresi olarak geçiyor.
Florence Nightingale

≡ Kırım Harbi sırasında Osmanlı askerlerine yardım etmiş.

≡ Ruslar Osmanlı'yı yatırdı tam ağzının üstüne vurup yerecekkenee iki kişi savaşa giriyor.

İngiltere — Fransa

Nedeen?

Rusya Osmanlı'yı yenerse nere ye inecek

sıcak denizlere

≡ İng-Fransızın işine gelmez!

Biz yenmedik! Bizim adımıza İng-Fransız yendi.

1856 - Paris Antlaşması

1. Karadeniz tarafsız olacak. Osmanlı ve Rus donanma-tersane bulundurmayacak.

- Yorum 1 -

Ruslarını sıcak denize inmesi engellendi.

- Yorum 2 -

Osmanlı yeniden devlet muamelesi gördü.

2. Osmanlı, Avrupa devletleri sayılacak

Osmanlının toprak bütünlüğünün koruyucusu Avrupa olacak.

• Bu madde Rusun geçine çokunuş.

• Ula Rus! Sıcak denizlere mi inmek istiyorsun? — inersin! :)

- Yorum -

• Osmanlı kendini koruyamayacağını kabulledi! *

3. Avrupa ıslahat fermanını tanıyacak.

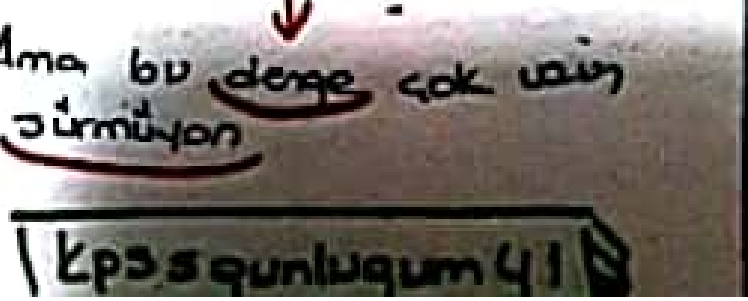
(Not: Islahat fermanında dış baskı var!)

— o —

≡ Paris Anlaşması ile dünya üzerinde bir denge kuruldu.

Rus aşağı inemiyor, Fransa kenarda bekliyor, ipler İngiltere ablanın elindeeee...

Ama bu denge çok uzun sürmüyor

Scanned by CamScanner

15-20 sene sonra yeni yeni devletler ortaya çıkıyor.

↓

Dünya Dengesinin Bozulması

↓

1870 → Piyemonte - İtalya

1871 → Prusya - Almanya

↓

* Bismark - Kan - Kılıç önderliğinde

Almanlar bütün parayı pulu silaha, tanka, topa gömdüler. Hem yetmiş sömürge arıyorlar.

Dengeler alt üst olunca Ruslar Karadeniz'e gemi indirdi.

Osmanlı, Paris Antlaşması'na dayanak koya koya İngiltere ablaya şikayete gittik.

Osmanlı: İngiltere abla.. o Ruslar var ya Paris anlaşmasını bozdu!

- İngiltere hemen Rusu çağırır.

İngiltere: Rus! Ula gel lan buraya.

Ben sana demedim mi! Karadeniz'de donanma bulundurmayacaksın diye.

Rus: Abla indirdim ama bir şey... Neden indirdin diye bir şey...

İngiltere: Neden lan

Rus: Abla bu sefer valla billa hiç derdim yok Akdeniz'e inmek değil.

Almanya diye bir devlet kuruldu. Saldırgan bir devlet. Korktum - ürktüm. Kendini korumak için Karadeniz'e donanma indirdim.

İng: (Düşünür: Ya Rusla Alman birleşir de sömürgelerime girişirse hiii 😱 Anon evlerden ırak)

Tel Rus sesin ağzından bal akıyor. Tamam sen Karadeniz'e donanmanı indir. Hatta Balkanlarda falan da seni serbest bırakayım. Almanın ayağı ilmesine müsaade etme.

↓

• İngiliz Ruları serbest bırakınca Balkan burası diye bir şey yaşandı.

Balkan Bunalımı

→ Rus, Balkanlardaki Slav halkını fişeklemeye başladı. Ortalık karıştı. Olay, isyan, vukuat...

KPSSgunluguml4U

Scanned by CamScanner

Bunun üzerine Avrupalılar top-
lantı yapıyorlar.

Londra Konferansı

- Ahlaksız Teklifler

(Balkanların bağımsızlığı)

Avrupalılar bunu kabul ediyorlar.

İstanbul Tersane Kon.

- Gidelim de Osmanlı'ya kabul et-
tirelim dediler.

Bu konferanstan 1 gün önce Osm.
I. Meşrutiyet'i kabul ediyor.
(I. Abdülhamit)

Bu rejimi değiştirdim. Bağımsız
olmayacaklar, benimle beraber yöne-
time katılacaklar.

I. Meşrutiyet

- İng-Fransız: Çoooo harikasın!
(çekip giderler)

- bir kaldı: RUS -

- Rus: Osmanlı! Ben meşrutiyet-
falan anlamam. Balkanlara
bağımsızlık veriyon musun
vermiyon musunuuu?

- Osm: Vermiyorum ulan!

- Rus: "Savaş açar".

1877-78 Osm x Rus

-93 Harbi-

- Ruslar saldırıya geçti amo
öyle böyle değil! Her yerden
saldırıya geçtiler.

- Süleyman Paşa - Çıpka Geçidi
İlk etapta durdurmayı başarıyor.

Doğu Cephesi

- Gazi Ahmet Muhtar Paşa
- Erzurum - Aziziye Tabyası.
- Nene Hatun.

Batı Cephesi

- Plevne Kahramanı
- Gazi Osman Paşa

Ayastefanos Ant. / Yeşilköy Ant.

- Ruslar burnumuzun dibine gelin-
ce anlaşma imzaladık.

Sırbistan
Romanya
Karadağ
} bağımsız.

- Bosna - Hersek özerk olacak.
(Rus: Panslavizm)

- Ermenilerin yaşadığı yerlerde
ıslahat.

- Kars, Ardahan, Batum → Rus
(Elviye-i Selase)
↓
üç vilayet

Kafkasya'yı

Scanned by CamScanner

Fransa → 1830 Cezayir

Kuzey Afrika'daki ilk boyun!

→ 1881 - Tunus

Haleppa fermanı

Girit özerk

1897 → Dömeke Meydan Muharebesi

OsmX Yunan'ın yaptığı son meydan muharebesi

⇒ Dömeke Fatihi: Gazi Ethem Paşa

★ M. Kemal ilde öğrencisi olduğu için savaşa katılamıyor.

Geri çevriliyorlar.

(Katılamıyor - Dönüyor = Dömeke)

Aklında kalsın!

Scanned by CamScanner

-Video 25-

II. MAHMUT

-Kaldıraç-

Askeri Alanda

- Nizam-ı Cedit'i örnek alarak → Sekban-ı Cedit kuruldu.
- Sekban-ı Cedit'i → Eşkinci Ocağı'nı açtı. kaldırdı
- Vakayi Hayriye -1826- → Yeniçeri kaldırıldı.
  - merkezi otorite güçlendi.
  - Yeniden padişah güçlendi.
  - Yeniliklerin önündeki engel kaldırıldı.
  - Bektaşi tekkeleri de kapatıldı.
- Asakir-i Mansure-i Muhammediye kuruldu.
- Redif Birlikleri (Jandarma gibi)
- müşirlikler (paşalıklar)
- Askeri Tıbbiye → Askeri ?
- Harbiye mektepleri (harp okulları)
- Seraskerlik (başkomutanlık)
- Fes-silah fabrikası.

Kapsamlı Yıl

- Mızıka-yı Hümayun
- Darü Şura-yı Askeriye (YAŞ) Yüksek Askeri Şura
- 1831 ilk nüfus sayımı.
  - Sadece erkekler – hayvanlar
    - asker alacak

Ekonomi Alanında

- Rumi Takvim. (Takvimde ikilik)
- Asakir-i mansure-i Hazinesi
- Maliye Nezareti (Bakanlık)
- Yerli mal önem kazandı.
- 1838 Baltalimanı Tic. Sözleşmesi
  - * Osm. açık pazar

Eğitim Alanında

- İstanbul'da ilköğretim zorunlu. (erkek-kız)
- Medreselerin yanında üniversiteler (ikilik)
  - * kültür çatışması
- Avrupa'ya öğrenciler gönderiliyor.
- Mekteb-i Ulum-u Edebiye (Edebiyat ilimleri mektebi)
- Rüştiye (ortaokul)
- Enderun kaldırıldı.
  - Mekteb-i Maarif Adliye açıldı.
- Memur

Scanned by CamScanner

Mehterhane kaldırıldı. ✗
yerine
- Muzıkayı Hümayun ✓
(İtalyan Guiseppe Donizetti)

İlk (milli) marş → Mahmudiye Marşı

Yönetim Alanında

Sered: İltifat: Iş mesele
Divan kaldırıldı. ✗
(Nazırlık) kuruldu. ✓
- Dahiliye: İç işleri
- Hariciye: Dış işleri

Hükümet
Meclisi vükela → kabine sistemi
(vekiller meclisi)

Timar
. Devşirme
. Müsadere
} kaldırdı.

- Devletin kişinin mallarına el koymasıdır. ↓
Bu kaldırılınca ↓
Özel mülkiyet güçlendi.

Devlet memurlarına (maaş)
Muhtarlık
Ayanların taşradaki etkinliğini kırmak istemiş.

İller merkeze bağlandı.
Valiler merkezden atandı.
↓
- Bunların temel amacı:
(MOK) (merkezi otoriteyi koruma)

Padişah resimleri devlet dairelerine asılıyor.

Danıştay: Darüş Şurayı Babı Âli
↓
idari

Yargıtay: Meclisi Valayi Ahkamı Adliye
↓
adli

memura kılık kıyafet düzenlemesi.
↓ Fes-pantolon-ceket
↓ tek tip elbise

(Sarık) kaldırıldı.

Pasaport uygulaması.
↓
*mürur tezkiresi.

Karantina örgütü

Posta-polis teşkilatının temelleri atıldı.

Tercüme odaları.

İlk resmi gazete → Takvim-i Vekayi
↓
Bütün kanunlar bu gazetede duyurulur.

Kapitülasyonlar

Scanned by CamScanner

-Video 26-

TANZİMAT DÖNEMİ

1839-1876

Abdül (Mecid+Aziz). V. Murad

Abdülmecid

- Fermanlar padişahı. → Tanzimat-Islahat
- 1858 Arazi Kanunnamesi
- Ticaret - Ceza - Memur kanunları Avrupa'dan örnek
  - Avr. Hukuku
    - Tanzimat
    - Abdulmecid
- Nizamiye mahkemeleri (Hukukta ikilik)
  - İlk Batılı mahkeme
- Düstur dergisi.
- İl Genel Meclisi - Muhassıllık
  - Yerel
  - Vergi
- Meclisi Âli Tanzimat
- Posta Nezareti → merkezi otoriteyle ilişkilendir.
- Meclisi Maarifi Umumiye (MEB)
- Jandarma Teşkilatı.
- Polis Teşkilatı. geliştirildi.
- İlk telgraf → Edirne - Varna

Yazışmalı

- İltizam kaldırıldı - Muhassıllık (Islahat fermanıyla) → vergi toplama işi
- Rusumat emaneti (sahil güvenlik)
- İlk Osmanlı Bankası → Bank-ı Dersaadet (İstanbul)
- Kaime-i Mukebbere → Kağıt para
- Mecidiye → metal para
- İngiltere'den ilk dış borç
  - Kırım Harbi
- İlk demiryolu - 1856 - İzmir - Aydın (Anadolu'da)
  - İlk yapılan: Kahire - İskenderiye hattı / 1851
- Avrupa'da: Cenova - Köstence 1856
- Şirket-i Hayriye (Vapur)
- Encümen-i Daniş - Bilim heyeti
- Darul muallim - Darul maarif
- Mülkiye mektebi → Siyasetçi
- Kız rüşdiyeleri
- Heybeliada ruhban okulu
- Tercümanı Ahval → İlk özel gazete.
  - Tasvir Efkar
  - Ceride-i Havadis → Yarı resmi gazete.

Scanned by CamScanner

İlk tiyatrolar
↳ Güllü Agop.

Dolmabahçe – Beykoz – Yıldız Sarayları.

Kuleli olayı.
Amaç → Abdülmecid'i tahttan indirip Abdülaziz'i başa geçirmek.
Başarısız. (idam edildiler)

Osmanlı'da Darbeler

- Abdülaziz'in tahttan indirilmesi
- 31 Mart Darbesi (Örfi-siyasi)
- Babıâli Baskını.

Abdülaziz
- Turist
- Piyano
- İlk heykel.

Galatasaray Sultanisi
↳ Padişah çocukları için

Banka Osmanî şahane
↓
Mertek Bankası.

Islahane mektebi
↓
Kimsesiz çocuklar için.

Üçüncü büyük donanma inşa edildi.

Divanı Ahkâm Adliye – Yargıtay
↳ Adlî

- Şurayı Devlet – Danıştay – İdarî
- Divanı Âli Muhasebat – Sayıştay – Malî

Vilayet Nizamnamesi
→ Vilayet (Eyalet)
→ Liva (Sancak)(İl)
→ Kaza
→ Nahiye
→ Köy

Darülfünun → İstanbul Üniv.
Dolmabahçe tamamlandı.
Şeker Ahmet → İlk resim sergisi
Darüşşafaka
↳ Kimsesiz çocuklar
Maarif Umumiye Nizamnamesi
Yabancı okul → Robert Koleji
Darülmuallimat: Kız öğretmen okulu.
Mecelle: Ahmet Cevdet Paşa hazırlattı.
Memleket Sandıkları
↳ Ziraat Bankasının temelleri
Posta pulu.
İlk kez yeraltı treni – metro, tramvay başladı.

Epsqunluqumyl

V. Murat

- Osmanlı'nın 93 padişahı.
- 3 ay 3 gün
- Meşrutiyeti ilan etmeyince 90 günün ardından sen delisin deyip tahttan indirdiler.

-Video 27-

II. Abdülhamid (Baronpaşa 7dolak)

- Meşrutiyet ilanı ile yönetim değişti. → (rejim)

Halk ilk kez yönetime ne zaman katıldı?

- 93 Harbi
- İstibdat devri → 1878-1908 → Sıkı yönetim
- Ramazan Kararnamesi ★
- Rüsumu Sitte (6 vergi)

Pul, alkollü içki, tütün, ipek, balık avı, tuz vergileri

- Muharrem Kararnamesi ★ → Duyunu Umumiye → İng. Genel Borçlar İdaresi → İflas
- Haliç → Tersane → Denizaltı.
- Osman Hamdi Bey
- Sarayı Nefise Mektebi 1928'de Güzel Sanatlar Akademisi oluyor.

İstanbul Arkeoloji müzesi müzeciliğin babası.

Tarih Osmani Encümeni

Erkanı Harbiye Vekaleti

Mesele uygulanmaya başladı. → 1926'ya kadar bu geçerli.

- 1888 Ziraat Bankası ★
  - İttihat Terakki'nin - cumhuriyet'in bankası değildir.
  - Abdülhamit'ten kalmadır.
- Ermeni belası (Doğu'da) Hamidiye Alayları kuruluyor.
- milliyetçilerle, meşrutiyetçilerle mücadele edilmesi için (Batı'da) Avcı Taburları kuruluyor.
- Osmanlı Hakiki Millî Bankası. Yerli-milli banka
- Panislamizm uygulandı.
- Hafiye lik - Jurnal Teşkilatı mahsusa
- Günümüz Mitinin temeli.

Hicaz - Bağdat Demir yolu Almanya ile yakınlaşmış.

KPSSgunluyum

3B projesi

Berlin - Boğaz - Bağdat

Şişli Etfal - Etfal ★

Genç Esirgeme Kurumu → Tifil.

GATA → II. Abdülhamid Eğitim ve Araştırma Hastanesi

15 Temmuz'dan sonra

Saat kuleleri

Ziraat - veteriner mektepleri

Maarif-perver ★

↓

Çok okul açtığı için

Ticaret, hukuk, mühendis mektepleri, kız sanat okulu.

Engelliler için okul açtı.

Darülaceze → huzur evi, ★ ödüller evi

Gureba hastaneleri → düşkünler için

Reji idaresi - Tütün tekeli

↳ Alış Fransaya satıyor. Para konsorsiyuma.

Ertuğrul Fırkateyni - 1890

İkisi güneş ☀

Ermeniler Sulkarn - Yıldız ★

Çırağan Olayı.

↳ Ali Suavi (II. Abdülhamit'in abisi), V. Murat'ı başa geçirmek istiyor. V. Murat Çırağan Sarayı'nda. II. Abdülhamit'e darbe girişiminde bulunmak isteyen Ali Suavi bayağı oluyor.

Sebep: II. Abdülhamit'in çok özel adamları var.

↓

Yedi Sekiz Hasan Paşa.

Teodor Herzl

Yahudi Siyonizmi - Arz-ı Mevud kurucusu. (vaadedilmiş topraklar)

Selim Sırrı Tarcan Olm. milli idman komite başkanı.

1912 - Stockholm Olimpiyatı.

↓

İlk olimpiyat

-NOT-

1924 - Türkiye Cumhuriyeti'nin katıldığı ilk olimpiyat Fransa-Paris Olimpiyatı

1936 - Alm. - Yaşar Erkan Güreş ← ilk olimp. altın madalya

İpssgunluqum 41

Scanned by CamScanner

*1856 - Islahat Fermanı: Abdülmecid - M. Ali Paşa (Mehmet)
- Paris Antlaşması = Kırım Harbi

* Osmanlı, Kırım Savaşı'nda tam yenilecekken İng - Fransa gelip yardım ettiler.
* "Yardım ederiz ama sen de azınlıklara hak vereceksin" dediler.

↓

? "Dış baskı var"

- Tanzimat: "Herkes"
- Islahat: "Azınlık" → Cizye - haraç kaldırıldı. ✗

*1876 - I. Meşrutiyet - Kanuni Esasi - Mithat Paşa - Belçika, Avusya, Fransa örnek alındı.
parlamentanın açılması

- 1876 İstanbul Tersane Konferansı.

→ 1876-1908 Istibdat Devri

- NOT -

- Osmanlı'da halk ilk kez yönetime ne zaman katıldı? *
  * I. meşrutiyet - Kanuni Esasi → Müsl. + Gayri müslim
- "Yerel yönetime ne zaman katıldı?" dersek
  * Tanzimat fermanı → Müslüman
- Azınlıklar yerel yönetime ne zaman katıldı?
  * Islahat fermanı. → Gayri Müslim

- I. Meşrutiyet -

* Padişah güçlü. (üstün)
  Yasama - yürütme - yargı
- Meclisi açma kapama
- Sürgün yetkisi
- Hükümet padişaha karşı sorumlu
- Yasa, padişah onaylarsa yürürlüğe girer.
- Mebusan Meclisi ↓ 4 yılda 1 seçim halk seçiyor.
- Ayan Meclisi ↓ Seçim yok.

Çift parlamento var. Demokratik değil. Padişah aleyhindeki kararı önleme.

Scanned by CamScanner

İstibdat Dönemi

- 1877-78 (93 Harbi) (Osm-Rus)
- Osmanlı bu savaşta kısa sürede yenilmişti.

Sebep

- Meclisin içindeki azınlık vekilleri Osmanlı'nın değil, Rusun tarafını tutuyordu.
- 1878'de meclisi toplantıya çağırdı.

Diyalog

Padişah: Bugün mübarek gün. Yetkime dayanarak sizi tatile gönderiyorum.

Meclisten biri: Hünkarım! Ne zaman gelelim?

Padişah: Ben çağırmadan sakın gelmeyin.

(30 sene çağırmadı)

Padişah Bu Dönemde

- parlamentoyu kapattı.
- anayasayı askıya aldı.
- meşrutiyet ilkesini askıya aldı.
- Jön Türk, Genç Osmanlı'yı Balkanlara vs. sürgüne gönderdi.

Jön Türkler sonradan ne oluyor? → İttihat ve Terakki

- video 29 -

*1908 - II. Meşrutiyet

Kanuni Esasi

Parlamentonun açılması

- 1908 Reval Görüşmeleri
- 1909 Değişiklikleri

- 1909 İttihat ve Terakki Cemiyeti
- Abdülhamit'i zorlamaya başladılar.

Meşrutiyeti yeniden ilan et!

Yeniden anayasayı yürürlüğe koy!

Yeniden parlamentoyu aç!

II. Abdülhamit onları takmadı.

- İttihat ve terakkiciler kendi adamları olan birisine isyan çıkarttırıyor.

Makedonya'da → Resneli Niyazi

- Padişah isyanı bastırmak için oraya Avcı Taburları gönderiyor. Bu adamlar da isyana karışıyor.
- Mecbur yeniden ilan ediliyor.

∴ Meşrutiyet'in 2. kez ilânı.

B - Bulgaristan
B - Bosna-Hersek
G - Girit

} Biri Bizi Götürüyor.

Scanned by CamScanner

Resneli Niyazi İstanbul'a geldiğinde kaybedilen topraklardan sorumlu olmak istemeyen ittihatçılar Niyazi'yi öldürttüler.

"Ne şehittir ne gazi
Pis pisine gitti Niyazi" şöyle

İttihat ve Terakki'ye çok muhalefet var.

Kendilerinden olmayan, kötü konuşan, muhalefet eden kim varsa siyasi suikastlarla ortadan kaldırıyorlarmış.

! Hasan Fehmi !

Serbesti Gazetesi'nin hem yazarı hem de sahibi.

İttihat Terakki'ye muhalefet aşırı sert yazılar yazıyor.

Galata Köprüsü'nde Hasan Fehmi'yi öldürdüler.

İlk basın şehidimiz olarak geçiyor.

↓

MEB'de de geçiyor.

Hasan Fehmi'nin öldürülmesinden sonra bir olay daha patlak veriyor.

31 Mart Darbesi! → Askeri, Siyasi, Darbe

İttihadı Muhammedi fırkası
↳ Volkan Gazetesi

İsyanı başlatan olay:
↓
- Hasan Fehmi'nin öldürülmesi.

Mektepli ——— Alaylı

Harbiye okuyor. | Padişahım çok yaşasın
Mürettep yalamış | meşrutiyetçi
↓ | ↓
ordu da siyasete karışmaya başlamış.

Bu olay, askeri-siyasi darbe olarak MEB kitabında geçiyor.

II. Abdülhamit kendisi için iyi olan bu isyanı bastırmaya çalışıyor.
↓
- Makedonya'da çıkan isyanda bile kayıplar olmuştu. İstanbul'da olan olay daha büyük kayıplara sebep olabilir.

↓

II. Abdülhamit isyanı bastıramadı.

Kpssgunluguml

Scanned by CamScanner

Kim bastırdı?

- İttihat Terakki'nin Balkanlarda kurduğu ordu.

Hareket Ordusu → Mahmut Şevket Paşa (komutanı)

→ genç kolağası Mustafa Kemal

- Bunlara İstanbul'dan telgraf geliyor ↓

"Adadayız. Cümlemiz sıhhatteyiz" ↓ isyan bastırılıyor.

- Gerici-irticai isyan
- Osmanlı'nın rejim karşıtı isyanı.
- Halk meşrutiyeti değil padişahı istiyordu.
- Hareket ordusu geldi ve isyanı bastırdı.

→ Mustafa Kemal'in tarih sahnesine ilk çıkışı.

İsyanla alakası olduğu gerekçesiyle II. Abdülhamit tahttan indiriliyor.

- Sorular -

★ Meclis kararıyla tahttan indirilen ilk padişah kimdir?

II. Abdülhamit

★ Meclis kararıyla tahttan indirilen son padişah kimdir?

Vahdettin

- Önemli Soru -

★ Hangi olaylarla hükümet değiştirilmiştir?

- 31 mart Vakası
- Bab. Ali Baskını
- Şeyh Said İsyanı

1909 Değişiklikleri

✱ Meclisi açma-kapatma eşiği parlamentonun

✱ Çıkarılacak yasada parlamento onayı aranır.

✱ Savaşa - barışa parlamento karar verir.

✱ Padişahın yasama - yürütme üzerindeki etkileri azaltılmış.

✱ Sürgüne gönderme yetkisi de kaldırılmış.

- II. Abdülhamit'i devirdiler. Yerine V. Mehmet Reşat geldi.

I. Meşrutiyet ↓ padişah üstün ↓ parti yok!

II. Meşrutiyet ↓ meclis üstün ↓ partiler ortaya çıkıyor!

Kpssqunluqum 41

Scanned by CamScanner

– Ösym'nin Sorduğu Soru –

• Ali Osman adında bir lise öğrencisi zaman makinesi yapıp geçmişe gitmiştir. Gittiği zamanda padişahı parlamentoyu, anayasayı ve fırkaları görmüştür. Ali Osman Osmanlı'da hangi döneme gitmiştir?

• Partiler → II. Meşrutiyete.

Şıklar

A. Lale Devri
B. Tanzimat Devri
C. I. Meşrutiyet Devri
D. İstibdat Devri
E. II. Meşrutiyet Devri ✓

Türk Anayasa Tarihi Genel Hatları

1808 - Sened-i İttifak (iç mesele)

1839 - Tanzimat Fermanı
(anayasallığın önemli adımı)
↳ 1840 - Londra Konf. (Mısır meselesi)

1856 - Islahat Fermanı
(padişahın yetkileri daha da çıktı)
↳ 1856 - Paris Ant. (Kırım Harbi)

1876 - I. Meşrutiyet
(padişahın yanında meclis)

1878 - 1908 İstibdat Devri
(biraz sallandık)

1908 - II. Meşrutiyet
(halk yeniden yönetime katıldı)

1909 - Anayasa Değişikliği
(ile daha demokratik hal)

⋮

Süreç devam etti

(1923) – Cumhuriyetin ilanı.

~ Genel Yorum ~

- Padişahın yetkileri aşama aşama kısıtlandı.
- Kanun üstünlüğü ilkesi ilk kez kabul edildi. (Tanzimat ile başlıyor.)
- Hukuk devleti olma süreci başladı.
- Milliyetçilikten etkilenen azınlıklara yeni haklar verildi.
- Avrupa'nın içişlerimize karışmasını önlemek. (Sened-i İttifak'ta yok)
- Osmanlıcılık politikasına hizmet ederler.
- Avrupa'da toplanan konferans öncesi ilan edilerek aleyhimize karar alınması önlenmeye çalışıldı. (Londra, Paris vs.)

KPSS Günlüğüm 4!

Scanned by CamScanner

FİKİR AKIMLARI

Kpssgunluqum41

Osmanlıcılık

-İttihadı Anasır

- Mustafa Reşit
- Mithat Paşa
- Ziya Paşa
- Namık Kemal
- Ali Suavi

(paşalar genelde burda)

* Balkan Savaşları'nda bitti
  - Sırp → Bulgar
  - Yunanistan → Karadağ

Biz Osmanlı falan değiliz! Sırpız, Bulgarız ...dediler

Ümmetçilik - İslamcılık Panislamizm

→ halifeye bağlı kalma.
→ gayrimüslimlerden vazgeçildi.

- II. Abdülhamid
- Cemaleddin Afgani
- Mehmet Akif
- Said Halim Paşa

* I. Dünya Savaşı'nda bitti.
  - Halife → cihat ilan ediyor
  - Çağrıya uymuyorlar.
  - Araplar da İngilizlerle işbirliği yapıyor.

Turancılık - Türkçülük Pan Türkizm

- Yönler Orta Asya'ya çevriliyor.
- Teknik olarak ayrı tanımlar ancak sen birlikte ele al.

Turancılık
Tüm dünya Türklerinin birleşmesi.
→ Ateşli savunucu: Enver Paşa

Türkçülük
Anadolu Türkleri
→ Fikir babası: Ziya Gökalp

- Türkçülük akımı Dil çalışmaları olarak başlamıştır.
  - Rusya'dan gelen Türk aydınlar etkili. Mesela Yusuf Akçura

* (Üç Tarz Siyaset)

Scanned by CamScanner

- Ziya Gökalp
- Enver Paşa
- Yusuf Akçura
- Zeki Velidi Togan
- Mehmet Emin Resulzade
- İsmail Gaspıralı

Dilde, Fikirde, İşte Birlik

* Bir facia ile bu fikir de bitti.

Sarıkamış Faciası

Batıcılık

- Ahmed Rıza
- Celal Nuri
- Tevfik Fikret *

* Osmanlı'nın en eski akımı teknik olarak Batıcılık'tır.

Adem-i Merkeziyet Federalcilik

Saptasız eki A'yı → Bu değil

Adem: Yokluk (Adem: Varlık)

Merkezin varlığını reddeden * anlayış.

"Federal sistem olsun."

- Ateşli savunucu:

Prens Sabahaddin.

- ilk liberal
- Osmanlı'da ilk libas Prens Sebas

- Federal yönetim olsun
- Yerinden yönetimler olsun.
- Yerel yönetimler

↓

Mevcut siyasi rejime karşı olduğu için, Osmanlı devlet mantığına karşı olduğu için

* Uygulanmayan tek akım budur! *

Ama işin ilginç tarafı aradan 100 sene geçtikten sonra 1990 yılında Türkiye Cumhuriyeti Liberalizme geçti.

Biz şuan yerinden yerel yönetimlerle yönetiliyoruz. (Belediye Başk., muhtar)

↓

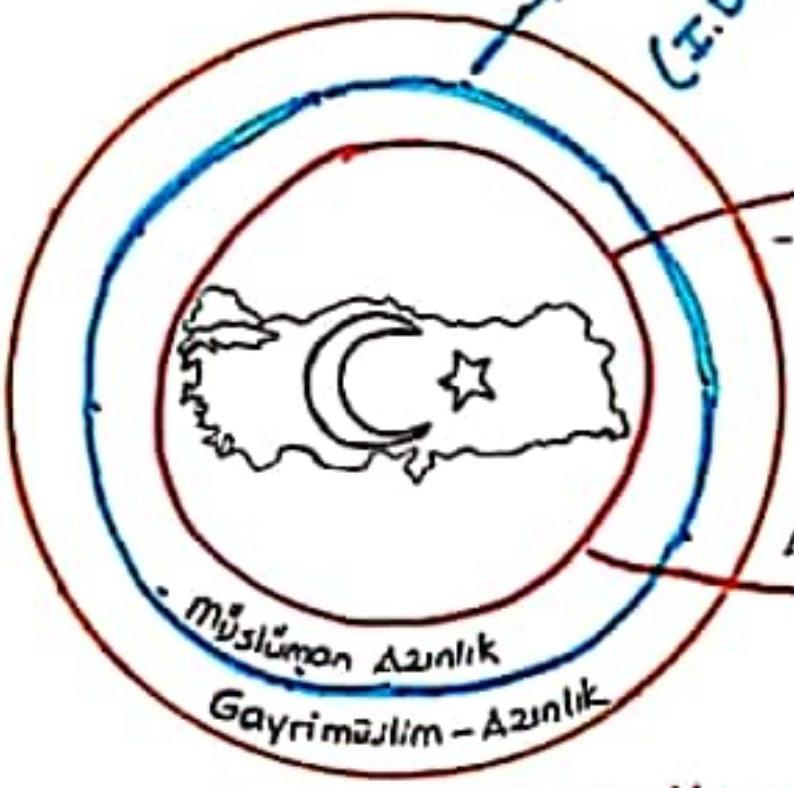
- Prens Sabahattin'in ortaya attığı tezle yönetiliyoruz.

kpssgunluqum41

Scanned by CamScanner

Fikir Akımları

kpssgunluqum41

→ İslamcılık (halife) - cihad - (I. Dünya sav. X)

- Orta Asya -

Ahmet Ağaoğlu.

*Enver Paşa
*Ziya Gökalp

Türkçülük

- Dil çalışmaları
- Rusya'dan gelen Türk aydınları (Sarıkamış Faciası X)

- Osmanlıcılık - (Balkan sav. X)

Osmanlıcılık
1800'lü yılların başında

İslamcılık
1878'den sonra istibdat dönemi

Turancılık - Türkçülük
1900'lerde ortaya çıkıyor.

Ademi Merkeziyetçilik
1900'lerde çıkıyor.

Batıcılık
1718 Lale devrinden beri uygulanıyor.
↳ Osmanlı'nın en eski akımı ★

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

Video 30

Devlet Yönetimi

- Bünyesinde hem siyasi hem de dini otoriteyi barındırır.
- Monarşik (Tek adam) - Teokratik (Din).
- Merkeziyetçi yönetim.
- Nizam-ı Alem → Belli bir düzen olsun ve o düzen bozulmasın.
- Devlet-i Aliyye → Yüce devlet.
- Devlet-i Ebed müddet → Devletin süreklilği
  - Bu yüzden adam kardeşini bile düşünmemiş. Kim devlete arıza çıkarırsa tek ceza var. Direkt kelle vurulur!

Yönetimin temeli

- Şer'i Hukuk
- Örfi H.
- Fethedilen bölgenin kanunları

- Şer'i hukuk - örfi hukuk çelişirse → şer'i alınır → teokratik yapının göstergesi.
- Örfi hukuk; töre, padişahın ağzından çıkanlar ferman kanunname vs.
- fethedilen bölgenin kanunları → İskanlar politikası (hoşgörü, zorlama)
  - bu bölgelerde hemen şer'i hukuk getirilmiyor. Adaptasyon sağlanması için.
  - süreç içerisinde - kalp kırmadan

kpssgurlugum41

Scanned by CamScanner

merkez teşkilatı

hükümdar — saray — divan-ı hümayun

~HÜKÜMDAR~

Kul anlayışı.

- Osmanlı bu anlayışı aynen devam ettirecek.
- İslâmi bir ayar takılacak.

Bey, Gazi, Hünkâr, Sultan Kayser (Fatih)*

Alamet

- Hutbe
- Para
- Nevbet
- Sancak
- Hilat
- Tuğ
- Tuğra
- Cetr
- Kılıç Alayı*

↓

Avrupadaki taç giyme benzeri durum.

kpssgunlugumyl

hükümdar → yasama → yürütme → yargı

örfi hukuk.

Ferman - kanunname - adaletname.

Berat (Atama, tayin terfi yazısı)

Tevkiname (Tevk: yasak)

Amanname (Aman dileyene kılıç çekilmez)

hükümdar çocukları

Şehzade - Efendi - Celebi Sultan

- Sancağa çıkma usulü

I. Murat (ilk)

⋮

III. Mehmet (son)

Kafes usulü → Ekber - Erşed

Şimşirlik — (En tecrübeli)

↓

I. Ahmet döneminde.

veraset ← kevinlik

Şehzade sancakları

Padişahlar oğullarını eski beyliklerin merkezlerine göndermişlerdir.

- Manisa
- Bursa
- Konya
- Trabzon
- Kütahya
- Antalya
- Amasya
- Kırım (Kefe)

↓

~Anadolu dışındaki tek yer

Şehzadeler nereye gönderilmez? ⇒ Rumeli

Osm. Devleti'nin asıl memleketi.

Rumeli'de isyan çıkarsa bu, devleti yıkabilir. Çocuklar o yüzden Anadolu'ya gönderilir.

Scanned by CamScanner

~SARAY~

- Bursa Bey Sarayı (Orhan Gazi)
- Edirne Sarayı (I. Murat)
- Topkapı Sarayı (Fatih)
- Dolmabahçe Sarayı
- Yıldız Sarayı → Tanzimat - II. Abdülhamit

★ Klasik Dönem - Topkapı Sarayı en önemlisi.

Birun

Kpssgunlugum41

- Dış saray
- Divanın toplandığı yer. ★
  - Ana kapı: Bab-ı Hümayun
  - Orta kapı: Bab-üs-Selam
  - padişah huzura çıkılan kapı: Babüssaade

Genel kitaplarda yok. Web kitabında var.

Enderun ★

- İç saray
- Okul (Özel eğitim - Osmanlı'da bürokrat)
- Devşirmeler eğitilir.

• Hazine odası, sefer odası, kiler odası, has oda, büyük oda, küçük oda, doğancı odası

↓

< Meb kitabına almışlar ama çok da önemi yok. >

Önemli: Hırkai Saadet Dairesi
↓
Kutsal Emanetler ★

Harem

- Ev - okul ★
- Yöneticisi: Harem Ağası
- Cariye, Halayık, Hasekî Sultan
  Gözde, Valide Sultan (anne) erkek çocuk doğuran

★ Merkezi otoriteyi korumak

↓

Osmanlı padişahları genel olarak Türk kızlarıyla evlenmiyor.

↓

• Oldu ki Türk kızıyla evlendi. 22 kız doğdu. Bir tane erkek de lazım ki kendisinden sonra boya geçsin. Gece uyurken padişah öldürülüverse devletin başına kim geçecek? Haremden değişir.

↓

• Litvanya, Letonya, Estonya, Ukrayna gibi yerlerin kızlarıyla evlenmişler. Oldu ki padişah öldürüldü, devşirme olduğu için kız tarafından biri başa geçemez. Otorite korunmuş olur.

★ Kuruluştan yıkılışa kadar Tek aile ile yönetilmiştir.

Scanned by CamScanner

-video 31-

kpssgunluqum41

Divan-ı Hümayun

Merkez — Seyfiye (kılıç) — Asker-Bürokrasi

- Sadrazam (1)
- Vezirler (çok)
- Yeniçeri Ağası (1)
- Kaptan-ı Derya (1)

Merkez — İlmiye (ehli şer') — Din-Hukuk-Eğitim

- Şeyhülislam (1)
- Kazasker (2)

? Türk-medreseli olmaları şart

Merkez — Kalemiye (ehli örf) — Sivil Bürokrasi / Maliye - Yazışma

- Nişancı (1)
- Reisül Küttab (1)
- Defterdar (1)

Taşra — Divan dışı

- Beyler beyi
- Sancak beyi
- Timarlı sipahi

Taşra — Divan dışı

- Kadı - müderris
- Suhte - medreseli
- imam - müezzin
- Seyit - şerif
- nakibul eşraf

Taşra — Divan dışı

- Sadaret Kethüdası

Memur

- Katip
- Muhtesip

Divan-ı Hümayun'un Özellikleri

- Orhan Gazi (kurdu) — II. Mahmut (kaldırdı) → Nazırlık (Bakanlık)
- Kasr-ı Adl → padişahın divanı dinlediği yer.
  - Fatih'e kadar divana padişah başkan,
  - Fatih'ten sonra sadrazam.
  - Amaç; daha rahat ifade edilmesi demokratik ortam
- Danışma meclisi → (son söz padişahın)
- En üst yönetim - yargı organı
- Kubbealtı'nda toplanır (Birim)
- Mühimme Defteri
  - Kararlar kaydedilir.
  - Nişancı uğraşıyor
- Halk da şikayetlerini sunmuştur.

Davaya Kasrı → meb'e bu yıl girmiş

Scanned by CamScanner

-Video 31-

Divan-ı Hümayun

Her türlü devlet işinin görüşülüp karara bağlandığı yer.

Merkez

Seyfiye

-Kılıç-

Askeri - Bürokrasi

- Sadrazam ①
- Vezirler (çok)
- Yeniçeri Ağası ①
- Kaptan-ı Derya ①

-NOT-

! Padişahın mührünü taşır: Sadrazam

! **Seferler**

Padişah: Sefer-i Hümayun

Sadrazam: Serdar-ı Ekrem ünvanı

Vezir: Serasker ünvanı.

! Yeniçeri ağası divanın sürekli ve asıl üyesi değil.

Divan dışı

- Beyler beyi
- Sancak beyi
- Timarlı sipahi

} Taşra

Merkez

İlmiye

-ehli şer'-

Din - Hukuk - Eğitim

- Şeyhülislam ①
- Kazaskerler ①②

→ Türk-medreseli olmaları şart. Devşirme olamazlar

-NOT-

! Şeyhülislam
→ ilk molla Fenari
→ son Mehmet Asım Bey

- Divanın sürekli-asıl üyesi değil.
  - Yetkisi: fetva-ifta-cevaz
  - Divanda oy kullanamaz. Ama protokolde sadrazamdan sonra gelir.
- Kazaskeri = MEB - Adalet

Divan dışı

- Kadı-müderris
- Suhte-medreseli
- imam-müezzin
- Seyit-şerif
- Nakibü'l-Eşraf

} Taşra

Merkez

Kalemiye

-ehli örf-

Sivil Bürokrasi
Maliye - Yazışma

- Nişancı (3T) ①
  - Tuğra
  - Timar kayıtları
  - TAHRİR ★

Fethedilen bölgeye tahrir emirleri. O bölgelerdeki ekonomik gücü görme amaçlı sayımlar.

- Reisül Küttap ① (dışişleri)
- Defterdar ②
  - maliye bakanlığı

Divan dışı

- Sadaret kethüdası
- Memur
- Katip
- Muhtesip (rabıta)

↓ Taşra

Kpssgunluyum

Scanned by CamScanner

Diğer Divanlar

1. Ayak Divanı

* Olağanüstü durumlarda toplanırdı.

2. Galebe Divanı

* Elçi kabulünde toplanan divan

3. Sefer Divanı

* Sefer öncesi toplanan divan

4. At Divanı

* Sefer anında at üstünde yapılan divan.

5. Ulufe Divanı

* Yeniçeri maaşları dağıtılmadan önce toplanırdı.

6. Galatasaray Divanı

* İstanbul ile ilgili sorunların konuşulduğu divan.

7. Cuma Divanı

* Şer'i ve örfi davaların görüldüğü divan.

8. İkindi Divanı

* Divan-ı Hümayun'da ekilik kalan konuların görüşüldüğü divan.

Sadrazamın Konağında → Babıali Hükümet

Kpssgunluguum41

Scanned by CamScanner

Toplumsal Yapı

KPSS Kavramları

Millet Sistemi

- Irk esasına göre değil Din esasına göre → Millet → Irk, dil, renk X Din ✓

- 1939 - Tanzimat Fermanı ile millet sistemi Osmanlı'nın elinde patladı. → Din, dil, ırk, renk ayrımı gözetmeksizin artık herkes Osmanlı → kaynaşmış toplum yapısı

EK NOT

Divanda vezir sayısının azaltılması neyle ilgilidir?

→ Divanı Hümayun'da seyfiyenin etkisinin kırılmak istendiğinin, divanın daha demokratik daha bürokratik hale getirilmeye çalışıldığının kanıtıdır.

Yöneticiler
- Askeri -
- Hanedan
- Ilmiye
- Seyfiye
- Kalemiye

vergi X.

Yönetilenler
- Reaya -
- Halk - Tebaa
- Müslüman - gayrimüslim (zimmi)

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

-video 32-

-Eyaletler-

Taşra Yönetimi

Eyalet → Sancak → Kaza → Köy

- Beylerbeyi
- Sancakbeyi
- Kadı-Subaşı
- Köy kethudası
- Yiğitbaşı
- Naib

-NOT-

! Sancakbeyi Beylerbeyine bağlı.

! Beylerbeyi, direkt+ PADİŞAHA bağlı.

Padişah (Cebayk.)
↑
Beylerbeyi (Vali) ← Sancakbeyi (Kaymakam)

İpsaqunluqum41

Kaza
Kadı – Subaşı

- Kadı → Yargı → Dini
- Subaşı → Yürütme → Asker

} Kısmi Laiklik

Kadının verdiği karara →

→ Subaşı karışabilir mi? X Karışamaz
→ Sancakbeyi karışabilir mi? X "
→ Beylerbeyi karışabilir mi? X "
→ Sadrazam karışabilir mi? X "
→ Padişah karışabilir mi? X "

} Yargı bağımsız. Kadının verdiği hükmü divanı hümayunda Kazasker bozar.

Scanned by CamScanner

Vilayet nizamnamesi 1871

Vilayet → (II) Liva → Kaza → Nahiye → Köy

Vali — Mutasarrıf — Kaymakam — Nahiye Müdürü — Muhtar

Soru

1871 vilayet nizamnamesine göre aşağıdakilerden hangisi ile denk gelir?

A) Vilayet B) Liva C) Kaza D) Nahiye E) Köy

KPSSgunluqum41

Eyaletler üç başlıkta incelenir.

Eyaletler

Salyaneli - Yıllıklı -

uzak
vergi al → İltizam
Mısır - Bağdat - Yemen
Trablusgarp, Tunus, Cezayir } Garp ocakları

Salyanesiz - Yıllıksız -

yakın (vergi yok X)
Timar uygulanır
Anadolu - Rumeli (Timardan gelen asker: Cebelü)

Özel Yönetimli

İç işlerinde serbest
Dış işlerinde Osmanlıya bağlı.

- Hicaz → Emir
- Kırım → Han
- Eflak, Boğdan, Erdel } Voyvoda

Özel Yönetim Sebepleri

Hicaz: Kutsal topraklar — asker X vergi X

Kırım: Karadeniz'de önemli yer - Müslüman yurdu. Osm. padişahı öldüre, oğlu yoksa Kırım Hanı vekaleti.

Eflak - Boğdan - Erdel: Sınır. Sürekli savaş var. Koşmasınlar diye özel yönetilmiş.

Scanned by CamScanner

KAVRAMLAR

Muhtesip : Zabıta

Garşı-pazarı denetler.

Kapan : Tek cinsten malın satıldığı yer.

(Mesela, un kapanında un satılır.)

Arasta : Üstü kapalı - açık çarşı

↳ Halıcı, kilimci vs.

- Bedesten, kapalı çarşı

↳ daha kaliteli, kıymetli vs.

Celebçi : Hayvan alıp-satan.

↳ Meb'e bu yıl girmiş !

Mekkari Taifesi : Yolcu ve mal taşıma işlerini meslek edinmiş grup. ↳ Osmanlı'nın çiçek Abbasları :)

Mek"c"ari araba ☺

Derbentçi : Geçitlerden vergi toplar.

↳ OGS - HGS - Gişeler

Kpssçunluqum 41

Menzil Teşkilatı : Tatar denilen elemanlarla iletişimi sağlar. (ya da haberleşme)

↳ Osmanlı'nın whatsapp ağı

Önemli Kavramlar

* **Ehli Hibre** : Malın kalite kontrolünü yapan ekip.

↳ TSE gibi.

Ehli Hiref : Osmanlı'da sanatta üslup ve akımların belirlenmesinde etkili olan, saraya bağlı çalışan sivil toplum hareketi. ↓ -Yorum-

Osmanlı'da sanatta üslupta tarzda } birlik vardır.

Hirfet : Küçük işletmeler.

Ayakkabıcı, marangoz...

Zimem : Borç defteri

Scanned by CamScanner

İstanbul

#Dersaadet - Payitaht

#Sadrazam: Şehrin genel düzenine bakar.

#Yeniçeri Ağası: Şehrin güvenliğinden sorumlu.

#Şehremini: Belediye başkanı.

#Muhtesip: Gardı-pazar düzeni.

#Taht kadısı: İstanbul'un en yüksek mülki amiri *

↳ padişah dahi yargılanabilir !

KPSSgunluqum41

Unutma, bir şeyin yapılamaz olduğunu düşünerek uyursan, başkalarının o şeyi yaparken çıkardığı gürültüyle uyanırsın

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

Askeri Teşkilat

Kara

Merkez

- İstanbul
- Fenerlik - Devşirme
- Kapıkulları
- Subay - maaş alır - ulufe
- Bahşiş alır - cülus.
- Bektaşi tarikatı.
- Gülbank - Yeniçeri duası
- Esame defteri - isim kaydedilir.

Piyade

- Acemi
- Yeniçeri
- Cebeci
- Lağımcı
- Topçu
- Top arabacı
- Humbaracı
- Bostancı

Süvari

- Altı Bölük Halkı
- Sipahiler - silahtar
- sağ - sol garipler
- sağ - sol ulufeliler

Eyalet

- TÜRK
- Timarlı sipahi
- En kalabalık kesim
- Er
- maaş yok - Dirlik

CEBELÜ

- Timardo sorun
  - Asker ihtiyacı
  - Sarıca - Setbon (ücretli asker)

- Azaplar
- Deliler
- Beşliler
- Gönüllüler
- Sekbanlar
- Tüfekler

- Mortolos
- Cerahor
- Voynuk

} Bağlı beylik - devletlerden

Scanned by CamScanner

NOT MEB!

- Alperen - Alpgazi
- Ahiyanı Rum
- Gaziyanı Rum
- Bacıyanı Rum
- Abdalanı Rum

Rum Anadolu

* Osman Bey zamanında bizde asker falan yok.
↓
Alperen - Alpgazi kültürü var.

- İslam öncesinden, savaşçı (Alp)
- İslamiyetle gelen veli kişilikler (eren)

} Alperen

↓
-Bunlar hem savaşçılar, gittikleri uçları fethettiler. Hem de İslâmiyeti yaydılar.
↓
Şeyh Edebali ahat ilan ediyordu. Duyan geliyordu.

! Devlet biraz daha büyüyor. → ORHAN GAZİ → Yaya - müsellem / atlı
(İlk düzenli ordu)

KARA

merkez

* İstanbul - Payitaht
* Pençik - Devşirme
* Kapıkulu

} penç : 5
yek : 1
→ I. murat.

• 5 esirden 1 tanesi devlet hizmetlerinde kullanılmaya başlanmış. Sistem haline getirilmiş - Devşirme

→ Genelde 9-14 yaş alınırdı.
→ Ailede tek çocuk alınmazdı.
→ Kel, käl, topal, tifil alınmazdı.
→ Yanlarında papazlar olurdu. Onlarla seçilirdi.
→ Gönüllüler öncelikli alınırdı.
...

} MEB Kitabında ayrıntısıyla geçiyor.

! Dini-etnik bir durum yok. Osmanlı, devşirmeleri köyden toplıyor.
! Ancak müzeler şehirli. Şehir kültürüne dışık. Gözler açık.

? ? Neden ? ?

meb Yahudi meb
tebaadan devşirme alınmaz.

Scanned by CamScanner

Piyade

Acemi Önce hepsi buraya. Sonra yeteneklere göre ayrılıyorlar.

Yeniçeri Asıl vurucu kuvvet. Gerek kurmay başk. statüsünde.

Cebeci Cebe → zırh. Ordunun zırhını, silahını yapar.

Lağımcı Aşağıdan lağım tüneli kazıyorlar. Surun altına bombayı koyup patlatıyorlar.

Topçu ocakları kuruldukça özellikle humbaracılardan sonra önemi azalıyor.

Topçu
Top Arabacı
Humbaracı

Bunlarla beraber "lağımcı"nın önemi azalıyor.

Bostancı Saray muhafızları.

---

* Selçuklu → Gulam
* Osmanlı → Kapıkulu

Padişahın kapısının kulu.

* Subay - maaş alır - ulufe
  - Yeniçerinin aldığı maaş.
  - 3 ayda 1 ayarı yüksek akçeden maaş alıyorlar.
* Bahşiş - cülus
  - Padişah başa geçtiğinde onlara bahşiş veriyor.
* Bektaşi Tarikatına üyeler.
  - Yeniçeri Ocağı kapatılınca Bektaşi Tarikatı da kapatıldı.
* Gülbank → Yeniçeri duası
* Esame defterleri → isimleri kaydedilir.

NOT

! Yeniçeriler orta denilen bölüklerden oluşur.

→ 1. ortanın 1. bölüğü kimdir?

Padişah

Padişah da yeniçeri ocağına üyeymiş.

Scanned by CamScanner

Süvari

Sipahiler - Silahtar

→ Padişahı korur.

Sağ - sol Gariplер

→ Hazineyi korur. (Garip ne etsin)

Sağ - sol Ulufeciler

→ Padişahın sancağını korur.

Bunlara "ALTI BÖLÜK HALKI" da denilir. ★

Eyalet (→ Merkez dışında.)

- TÜRK
- Timarlı sipahi
- Ordunun en kalabalık kesimidir.

Merkezdekiler	eyalet
• özel yetiştirilir	• er
• ordu komutanları	• toprak gelini dirlik
• maaş ✓	• maaş yok ✗

→ Cebelü

İlerleyen süreçte timarda sorunlar ortaya çıkacak.

Devlet asker ihtiyacını karşılamak için;

Sarıca Sekban denilen **ücretli asker** aldı.

• Savaş zamanı çağrılıyorlardı. Savaş bittiği zaman ortada kalıyorlardı.

Ortalığı karıştırdılar.

↓

Celali isyanlara sebep oldular.

↓

• Sonra devlet bu Sarıca Sekbanlardan almamaya başladı.

Kapıkullarından tamamlayayım dedi. ↑ ↓ Timarlı sipahi azalırsa

-yorum-

• Kapıkulları bordo bereli gibi. maaşı da var. ↓

- Hazineye maaş yükü bindi.

Soru: Neden elin gavur çocuğunu yetiştiriyor da (neden) Türk almıyorlar?

→ Türk, padişahı öldürüp başa geçebilir. Ancak devşirmede bu durum söz konusu değil.

↓

• Devşirme; çalma Türk çalma Müslüman.

↓

• Böylece Osmanlı, hanedanını korur.

Scanned by CamScanner

Eyalet Askerleri

Azaplar Bekar.

Deliler, **Gönüllüler**, **Beşliler**: Ana yok baba yok sevdiği yok... Tek amaç: şehadet. Cesaretleriyle düşmanın psikolojisini de bozuyor. Ordunun en önünde.

Sakalar Su ihtiyacını karşılar.

Tulumbacılar Savaş esnası içindeki haberleşmeyi sağlar.

Bağlı Beylik - Devletlerden Gelen Askerler

- Fethedilen bölgenin yerli halkı da orduda kullanılmış. (Geri kuvvetlerde vs.)

Mortolas Geçitleri korur.

Cerahor Amelelerdir. Mesela sefere gidilerek ilicı taşır.

Voynuk makedonya'daki at bakıcısına denir.

↓ 2014'te çıkmış.

Hava

1911 - Mahmut Şevket Paşa. tarafından kurulmuştur.

(31 mart vakasını bastıran, Balkanlardaki ittihat Terakki'nin Hareket Ordu'sunun komutanı)

Deniz Kuvvetleri

Denizcilikte bağımsızız.

Donanma (Akd. - Karadeniz - Ege - Kızıl)
Karamürsel
Gelibolu - Haliç tersane.

(ilerleyen süreçlerde gemilerimiz artacak ama genelde yakılacak.)

→ Kaptan-ı Derya : Deniz kuvvetlerinin başı.

Barbaros Hayreddin (Kızıl Sakal)

Levend : Bahriyeli
↳ Deniz askerleri

Kırım fethiyle : Karadeniz Türk Gölü
↳ Fatih zamanında

Preveze : Akdeniz Türk Gölü
↳ Barbaros Hayrettin

Scanned by CamScanner

Piri Reis : Kitab-ı Bahriye

↓ 2011'de çıkmış

↓ 2010'da çıkmış

Seydi Ali Reis : Miratül Memalik (Memleketlerin Aynası)

Donanma

- İnebahtı → Haçlı
- Geşme → Rus
- Navarin → Rus - İng - Fransa
- Sinop → Rus

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

-Video 34-

Toprak Sistemi

MİRİ : Devlete ait topraklar

- Dirlik
- Mukataa
- Paşmaklık
- Yurtluk
- Ocaklık
- Vakıf
- Metruk
- Mevat
- Malikane
- Arpalık

MÜLKİ

- Öşriye
- Haraciye

• Kişiye ait topraklar

@kpssgunlugum41

Devlet, hazinesinden memura maaş ödemez. ✗

Toprağın gelirini maaş karşılığı verir.

> Neye göre belirlenir? <

Rütbe-dereceye göre

❗ Kölelik yok! Soylu-aristokrat yok.

Scanned by CamScanner

Dirlik

Hz. Örer buldu. → İLTA sistemini → Karahanlı, Gazneli, Selçuklu, Ant. Selçuklu → hepsi kullandı → Osmanlı DİRLİK → mükemmel hale geldi.

Has : Geliri 100 bin akçeden fazla. → Padişah

Zeamet : Geliri 20 bin - 100 bin → Divanı Hümayun

Timar : Gelir 3 bin - 20 bin → Cebelü

KOD : HaZreti Timar

Timarın Faydaları

→ Üretimde süreklilik
→ Piyasada bolluk olur.
- Fiyatı ucuz olur.
- Halkın alım gücü artar.

→ Devlet vergi toplama masrafından kurtuldu.
→ Aynı vergiler daha kolay toplanır.
→ Parayı yerinde kullanır.
→ Hazineden para çıkmadan hazır bir orduya kavuştu.

→ Asker köyün güvenliğini sağlar.
→ Merkezi otorite sağlam olur.
→ Fetihler için hazır bir ordu.
→ Artan parayla bayındırlık hizmeti.

Çiftbozan vergisi
Toprağı üst üste ekmeyenden alınan en ağır vergi.

Mukataa

- Gelir doğrudan hazineye
- Öyle yerler vardır ki tarım yapılmaz ama bir sürü gelir vardır.
  - Limanlar - Tuzla - maden
- Bu vergiler **İltizam** usulüyle toplanır.

Paşmaklık

- Gelir doğrudan saray kadınlarına giden masraflar.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Yurtluk

- Gelirl Alınılara bırakılan topraklar.
  ↓
  Sınırdan sınıra kaplanıyor.

Ocaklık — Ocak ale

- Gelirl kale muhafızları ve tersane masrafları için ayrılan toprak.

~ Osmanlı'da kale muhafızlarına → Dizdar denir.

Vakıf

- Gelirl sosyal yardımlaşma/hayır kurumlarına ayrılan topraklar:
  - Eğitim
  - Sağlık
  - Kültürel
  - Ticari

  } işler, hazineden para çıkmadan → belerl ←

~ Vakıf Yöneten: mütevelli

Kontrolünü kim yapar?
↳ Kadı

Oldu ki vakıf olan bölgeye 3 şehir hastanesi, 5 aşevi, 4 okul kurulsa o vakıfa gerek var mıdır?

VAKTUR!

- Osmanlı, erede vakıf misyonu tamamladığını için vakıf toprağını kapatır.
  ↓
- Peki vakıf toprağı kapatılınca timarlı sipahi (cebelü) sayısı artar mı?
  ↓
  ARTAR.

Nasıl?

- Vakıf toprağını timara dahil eder.
  ↓
- Timardan ne gelir; cebelü.

DİKKAT!

* Vakfın içinde herhangi bir askeri oluşum Yok! Tamamen SOSYAL.
  ↓
- Vakıf kapanırsa timara dahil olur.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Metruk

Metruk "ortak"

Ortak kullanılan topraklar.

↳ Mesela; pazar yeri
meşire alanı.

Mevat

mevt: ölü

Kullanıma müsait olmayan topraklar. "Ölü"

↳ Kurak, taşlık, bataklık

Malikane

Geliri üst düzey devlet adamlarına verilen topraklardır.

Arpalık

Ek gelir. Emekli maaşı olarak bilinir.

MÜLKİ

Öşriye

Müslümanlara ait topraklar.
Öşür vergisi.
Arazi için ayrı vergi alınıyor.

↳ Çiftresmi

Haraciye

Gayrimüslimlere ait topraklar.
Haraç vergisi
Arazi için ayrı vergi alınıyor.

↳ İspence

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Osmanlı Devleti Kültür ve Uygarlık

Vergi

-video 35-

Maliye ve Ekonomi

Defterdar → Osmanlı'da maliyenin başındaki
↓
Günümüzdeki maliye bakanı.

Siyakat → Osmanlı'da mali kayıtların tutulduğu şifreli yazıdır.

Mangır (Bakır) → Sikke (Gümüş) → Sultani (Altın)

Osman Gazi → Fakirlik

Orhan Gazi → Zenginleşme aşaması

Fatih → Süper zengin

Yavuz döneminde hazine doldu taştı. Ferman yazdırdı.
↳ "Her kim kü bu hazineyi bu kadar doldura. Kapıdan benim mührü kaldıra. Kendi mührünü doldura."
↓
Yavuz'un mührü.

Kanuni → Enflasyon
→ Para değer kaybetti.

Abdülmecid → Kaimei mufteber (kağıt para)
↓
mecidiye (metal paralar)

Osmanlı'da kullanılan para birimleri; → Lira – Akça – Kuruş – Metelik

*Osmanlı ekonomisinin 3 ana temeli vardır:

Iaşe

Devlet (baba) halkının karnını doyuracak.

II. Dünya Savaşı'nda İsmet İnönü de uygulamış.

Gelenekçilik

Mevcut düzeni koru.

Fiskalizm

Hazineyi doldurabildiğin kadar doldur ve hazineyi dolu tut.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

(Klasik dönemde süperdi. Amacca coğrafi keşifler belini bükti.)

#Merkantalizm : Savaş zamanı her şey değer kaybeder.
— Değer kaybetmeyen tek şey
altın

! O döneme kadar altın Osmanlıdaydı. Coğrafi keşiflerle beraber 1600'lerde altınlar Avrupa'ya geçti.

#makyevelizm : Amaca ulaşmak için her yol mübahtır anlayışı
→ ÖABT ayrıntısı. İsmen bil.

#Tağşiş - Kırpma : Altın üstünlüğü Avrupa'ya geçince Osmanlı ekonomisi rekabet edemedi.
— Tağşiş - kırpma denilen şeyi yapti. 2 şekilde olur:

- Parası 10 gramsa kenarından kırpıyor, 9 grama düşürüyor. Kırpıntıları da birleştirip bir tane para yaptı.
- Altını eritip içine bakır, çinko vs. katıp miktarı artırdı ama kalite düştü.
  - Süte su katmak gibi.

Neden yapılıyor?
— Halkın alım gücünü belirlemek istemiş.

@kpssgunlugum41

Vergi

Kesim
Rüsûmat
Tekalif

Şer'i

- Öşür
- Haraç
- Cizye
- Ağnam

↓ "Şeriat" Kur'an kaynaklı.

Örfi

- Avarız
- Cift bozan
- İmdadiye: Seferiye
- İmdadiye: Ghadiye
- İaneyi Ghadiye
- Derbentçi
- Kürekçi
- İzni sefine

↓ Padişahın ağzından çıkan, töreyle

Hukukta birlik yok!

Şer'i

- **Öşür** → Müslümandan alınan 1/10'luk ürün vergisi.

Not:
#Halkçılık alanında yapılan ilk yenilik 1925 Öşür (Aşar)ün kaldırılmasıdır.

- **Haraç** → Gayrimüslimden alınan 2/10'luk ürün vergisi
- **Cizye** → Gayrimüslimden alınan askerlik vergisi.
- **Ağnam** → Küçükbaş hayvan vergisi.

Scanned by CamScanner

-YORUMLA-

Osmanlı Devleti, Yavuz Sultan Selim zamanında Mısır'ı fethettiğinde hangi verginin gelirleri artar?

↳ "Öşür" (Mısır Müslüman)

Osmanlı Devleti, Macaristan'ı fethederse hangi verginin gelirleri artar?

Haraç / Cizye (Macaristan / Gayrimüslim)

Öşür gelirleri arttıysa ne diyebiliriz?

I. Müslüman toprağı alınmıştır. ✓
II. Ülkedeki gayrimüslimler müslüman olmuş olabilir. ✓

Haraç gelirleri arttıysa ne diyebiliriz?

↳ Gayrimüslim toprağını fethetmişlerdir.

* müslümanların Hristiyan olması gibi bir durum söz konusu değil!

@kpssgunlugum41

Haraç ve cizye gelirleri azaldıysa ne diyebiliriz?

I. Balkan toprağını kaybetmiştir.

II. Gayrimüslimler müslüman olmuş olabilir.

-NOT-

? I. TBMM'nin yaptığı ilk kanun ağnam vergisini dört kat arttırmaktır.

→ milli mücadelede para lazım. Mali kaynak lazım.

ÖRFİ

Avarız
- Olağanüstü hal.
- Kuruluş devrinde bu vergi yok. Fatih'in oğlu II. Bayezid ile başlıyor.

- Duraklama devrinde savaşlar uzadı, yenilgiler arttı. Devlet sürekli vergi isteyinceee
↳ halk "vermiyoruz lan!" deyip Celali isyanlarını başlattı.

* Tekalifi milliye ile çağrışım. M. Kemal de Kütahya-Eskişehir savaşından sonra ordunun ihtiyaçlarını karşılamak için çıkartmış.

Scanned by CamScanner

• **Giftbozan** → Toprağı üst üste etmeyenden alınan en ağır vergi.

Soru Osmanlı devletinde hangi vergideki artış işlerin yolunda gitmediğini gösterir:

-Giftbozan-

• **imdadiyei seferiye**
Sefere giderken para lazım denmiş, toplanmış.

❗Örfide en önemlileri →
*Avarız *Giftbozan ←
- Diğerlerini isimen bilmek yeterli

~Diğer Vergiler~
(Yaprak testte vs. karşına gelir.)

Asiyap : Değirmen vergisi
Gift Resmi : Müslümanlardan alınan arazi vergisi.
İspence : Gayrimüslimden alınan arazi vergisi
Bac : Garşı-pazar vergisi. (ilk örfi vergi)
Kantariye : Kantar
Resmi Bennak : Evli olanın vergisi
Resmi Mücerred : Bekar olanın vergisi.

@kpssgunlugum41

Cerime : Suçlulardan alınır.
Amediye : İthalat vergisi
Reftiye : İhracat vergisi
} ağır testte karşına çıkar.

NOT → Vergiler *Tahrir Defteri ne yazılır.

Fethedilen bölgedeki her şeyin sayılıp yazılıp kayıt altına alınması.
- Tahrir defterini tutan → Muharrir

***~Müsadere~**

#Devletin, kişinin mallarına el koymasıdır.
• Özel mülkiyet yok ❗

#Müsadere usulünü kim kaldırdı?
II. Mahmut

#Tanzimat Fermanı'nda da hüküm olarak yer aldı.

-Yorum-
• Osmanlı'da özel mülkiyet güvence altında.

~Iltizam Sistemi~
- Vergi toplama işini 3 yıllığına verme.
toplayan: mültezim → Ağa-ayan oluyor süreçle.
sıcak para

~Malikane sistemi~
- Vergi toplama işini ömür boyu verdi.
↓ sonra Timar II. Mahmut'ta kaldırılınca
Muhassillik Meclisleri kuruldu.
Belediye hizmetleri — vergileri toplama

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

-video 36-

→ LONCA TEŞKİLATI ←

Fütüvvet Teşkilatı → Ahilik (Ahi Evran) → Lonca Teşkilatı

Abbasi — Selçuklu — Osmanlı

Esnaf örgütüdür.

→ Dayanışma

→ Sorun çözer.

→ Mesleki eğitim

- Yamak - çırak - kalfa - usta

* Gedik Usulü → Dükkan açma izni

* Narh → Fiyat belirleme.

Durağan ekonomi

Hem üretici hem de tüketici korunur.

Rekabet yok. (Herkes kazanıyor)

@kpssgunlugum41

-NOT-

Selçuklu (Ahi): müslümanlar üye

Osmanlı (Lonca): Gayrimüslimler de üye.

Lonca teşkilatı tamam süperdi iyiydi ama sonra Osmanlı'nın elinde patladı.

Etkileyen Olaylar

→ Coğrafi keşifler

- Altın gücü Avrupa'ya geçti.
- Bizim esnafımızda artık onlarla rekabet edecek güç yok.

→ Kapitülasyon

- 1838 Balta limanı Ticaret Sözl.

Scanned by CamScanner

→ Sarayi inkilabi

! Yerli esnaf, yabancilarla rekabet edemedi.

- Lonca teşkilati çöktü.
- Yerli üretim çöktü
- Bütün dükkan, işletme, atölye ne var ne yok hepsi battı.
- Piyasaya yabancı mallar hakim oldu.
- Ekonomi dışa bağımlı hale geldi.

NOT:

✦ II. Bayezid

Bursa İhtisab Kanunnamesi

↓

Kalite standardizasyonu

@kpssgunlugum41

→ HAZİNE ←

İç Hazine → İçerdeki harcamalar için kullanılır.

Dış Hazine

Cebi Hümayun → Padişahın özel hazinesi.

→ BANKA ←

Tanzimatla başlar.

Banki Dersaadet İstanbul Bankası. → İlk banka

Banki Osmani

↓

★ Banki Osmani Şahane

~ İngiliz - Fransız sermayeli

~ Osmanlı'nın merkez bankası.

~ Para basma yetkisi.

~ II. Abdülhamid ↓ İtibari Milli Bankası

~ Mendes Kurumu ↓ İlk kredi kurumu

Abdülaziz

↓

Memleket Sandıkları - Menafi - Emniyet Sandıkları

★ 1888 - Ziraat Bankası ! 2 kez çıktı

→ II. Abdülhamid'in açtığı banka.

→ Bu banka İttihat Terakki'nin bankası değil ✗

→ Cumhuriyet'in bankası da değildir. ✗ (Atatürk daha 7 yaşında)

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

-Video 37-

Eğitim - Öğretim

Halk-Yaygın Eğitim

- Cami
- Tekke-Zaviye
- Darul Kurra (Kur'an-ı Kerim)
- Darul Hadis (Hadis ilmi)

@kpssgunlugum41

Örgün Eğitim

- İbtidai
- Rüştiye
- İdadi
- Sultani
- Darul Fünun
- Darul Muallimat
- Sanayi Nefise Mektebi
- Mektebi Maarifi Adliye

~ **İbtidai**: İlkokul

~ **Rüştiye**: Ortaokul

~ **İdadi**: Lise

~ **Sultani**: Lise (Padişah Çocukları)

Fransızca eğitimi (Kadim dost)

~ **Darul Fünun**: İstanbul Üniv.

Cumhuriyetin ilk üniversitesi

Tanzimat Dönemi'nde.

~ **Darul Muallimat**:

Kız öğretmen okulu (Tanzimat)

~ **Sanayi Nefise Mektebi**:

Güzel Sanatlar Akademisi

II. Abdülhamid açıyor.

~ **Mektebi Maarifi Adliye**:

Devlete memur yetiştirmek için açıldı. (II. Mahmut)

Scanned by CamScanner

★ İcazet – Tensessük – Mülazemet → Diploma

★ Üniversitedeki akademik kariyer basamakları

Müderris (Profesör) = Muid (Yardımcısı) = Suhte (Softa) (Üniv. öğrencisi) = Danişment (mezun)

Davud-i Kayseri (ilk müderris)

★ Sahn-ı Seman : Fatih'in İstanbul'da açtığı üniversiteler.

★ Beşik Uleması : "Alimin oğlu da alimdir." anlayışı.
Olumsuz etkiler.

★ Amin Alayı – Bedi Besmele → 4 yaş + 4 ay + 4 gün } Çocukların ilk eğitimine başlaması

Amin Alayı: padişah çocukları için
Bedi Besmele: bizler için

Çocuklar 4 yaşını 4 ay 4 gün geçtiğinde aile arasında yapılan bir törenle ilk eğitim hayatına başlarlarmış.

@kpssgunlugum41

- NOT -

Klasik dönemde sistemler mükemmel ama sonradan bozuldu.

NOT:

II. Mahmut'tan Sonra

medrese + üniv.
(klasik eğitim kurumu) (Batı tarzı)

Eğitimde birlik YOK!

- NOT -

3 Mart 1924

Tevhid-i Tedrisat Kanunu

(Eğitim ve öğretimde birlik)

Scanned by CamScanner

Hukuk

Şeri Hukuk

- Şeriat (Kur'an)
- Kazasker (Temyiz)
- İşleri yürüten Kadı

İlk kadı → Karamanlı Durun Fakih

- Taht kadısı.
- Şeriye Sicilli → mahkeme tutanakları.

Örfi Hukuk

- Töre - padişah - ferman buyrukları
- Nişancı
- Kanunname-i Ali Osman

@kpssgunlugum41

~NOT~

→ Osmanlı'da yargı bağımsızdır.

→ Yargı sivil-yerel otoriteden etkilenmez.

→ 2 yılda bir tayin olurlardı.

• Bulundukları bölge halkıyla yüz göz olup objektifliği kaybetmesinler diye.

Kadının verdiği hükmü sancakbeyi de, beylerbeyi de padişah da bozamaz! Ancak Divan-ı Hümayun'da Kazasker bozar.

Scanned by CamScanner

Kadının Görevleri

#Davaları gözme (miras ticaret)

#Noter görevi - Firket kurulmasını onaylama. (ticari görev)

#Askeri sınıf hakkında rapor düzenleme. (Denetleme işleri)

#Vergilerin toplanıp hazineye intikali. (Ekonomik işleri)

#Vakıf denetleme (sosyal görevi)

#Kazada belediye işlerini gözütme.

#Merkezden gelen emirleri halka duyurma (resmi gazete görevi)

#Kanun kaçaklarını takip ettirme

Cezaların dinmalarını sağlama.

Soru

I. Cezayı verme ✓

II. Cezanın uygulandığını denetleme ✓

III. Cezayı uygulama

Yukarıdaki öncüllerden hangisi / hangileri kadının görevlerinden değildir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve III
D) II ve III
E) Yalnız III ✓

uygulama ↓ cellatların işi.

Cevap E

@kpssgunlugum41

Naip Uygulaması (Vekil)

Celâl Hocam → Isparta'da kadı. → 20 bin TL maaşı var.

↓

Hakkari'ye tayini çıktı. Isparta'da kurulu düzeni var. Gidecek mi? Hayır. (Emrullah'ı çağırır)

Celal H.: Emrullah! Sana iş buldum. Ayda 2 bin TL maaş. Hakkari'de naibim ol.

Emrullah: Valla 2 bin TL az, orda ne yapayım.

Celal H.: Emrullah senin hakkında suç dosyası var abem! Şöyle böyle diyorlar.

Emrullah: Tamam gideceğim. 2 bin dimi maaş?

Celal H.: O önceki teklifti. Şimdi 1000 TL.

Bu maaş Emrullah'a yetmez.

İki dava gelir önüne. İkisi de haklı. Ama hangisi daha haklı?

Rüşvet, iltimas, adam kayırma her şey böyle başlar mı? Evet.

Scanned by CamScanner

Günümüzdeki Karşılıkları

* Divanı Ahkamı Adliye
  ↳ Yargıtay

* Şurayı Devlet (idari)
  ↳ Danıştay

* Meclisi Ali Muhasebat
  ↳ Sayıştay

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Osmanlı Kültür ve Uygarlık

- Video 38 -

Bilim

* Ali Kuşçu → Matematik Astronomi
* Piri Reis → Kitab-ı Bahriye
* Seydi Ali Reis → Miratül Memalik (Memleketlerin Aynası)
* Takiyüddin Mehmed
  - İlk rasathane
* Matrakçı Nasuh
  - Minyatür, coğr., mat...
  - Her seyden anlıyor.
  - "Bence sorulmaz" → M. Celâl.
* Katip Çelebi → Keşfü'z Zünun, Cihannüma
* Hezarfen Hüseyin Çelebi
  - Batıyla ilişki kuran ilk adam.
* Hezarfen Ahmed Çelebi
  - "Kanat" takarak uçmuş.
* Hezarfen Hasan Çelebi
  - "Roket" ile uçmuş.
* Yanyalı Esad Efendi → Meb'e bu yıl girmiş
  - Muallimi salis (üçüncü öğretmen)
* Evliya Çelebi → Seyahatname
* Ahmet Cevdet Paşa → Mecelle
* Ebussuud Efendi → Osmanlı'nın en uzun süre şeyhulislamlık yapan adamı.
* Akşemseddin → Fatih'in hocası.
* Sabuncuoğlu Şerafeddin → TIP
  - Osmanlının tıp alimi.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

★ Vakanüvist → Naima (ilk)

Osmanlı (resmi) tarihçilerine denir

Abdurrahman Şeref (son)

NOT :) müverrih de tarihçi demek ama resmî değil. Aklında öyle kalsın.

★ Şeyhü'l-müverrihin → Halil İnalcık

("Tarihçilerin şeyhi" demek)

DİL

Osmanlı'nın resmi dili Türkçe

(Osmanlıca diye bir dil yok, o yazıdır)

EDEBİYAT

✦ Halk Edebiyatı :

- Pir Sultan Abdal
- Kıroğlu
- Dadaloğlu

✦ Divan Edebiyatı :

- Şeyhî – Nesîmî – Bakî
- Fuzulî – Nefî – Nedim

★ Fatih → Avnî ★ Kanunî

★ II. Bayezid, II. Mahmut } Adli → mahlasları

✦ Tekke Edebiyatı

- Hacı Bektaşı Veli
- Hacı Bayram Veli

BASIN-YAYIN

★ Matbaa : Lale Devri

★ Takvimi Vekayi : ilk resmi gazete

- II. Mahmut dönemi
- Tanzimat'tan önce.
- Osmanlı'nın bütün kanunları burada yayınlanmıştır.

Ceride-i Havadis : Yani resmi gazete.

Tercümanı Ahval : ilk özel gazete

Ayineyi Vatan : ilk resimli gazete

Mecmua-i Fünun : ilk dergi

Mirat : ilk resimli dergi

Diyojen : ilk mizah dergisi

★★ Fatma Aliye ★★

50 TL'nin arkasındaki hatun.

Ahmet Cevdet Paşa'nın kızı.

Osmanlı'nın feminist yazarlarından biridir.

- Şükûfezar → Sadece kadınlar çalışıyor
- Muhaderat
- Nisvan-ı İslam

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

SANAT

Hat → Güzel yazı sanatı
Tezhip → Süsleme sanatı
Cini
Minyatür → Orantısız resim
Kalemcilik
Oymacılık
Vitray } Cam sanatları
Sırça }

MEB Kitabından :

- Neccar → Ahşap işlemeciliği
- Telkari → Mardin yöresine ait gümüş işleme sanatı.
- Malakari → Malayla alçı tavan sanatı.
- Ebru → Su üzerine resim yapma sanatı. (Sığır ödü de kullanılır)

Hat — Hattat → Şeyh Hamdullah, Hafız Osman

• Bu sanatı icra eden kişiye denilir.

Minyatür — Nakkaş — Surname, hünername

Bu sanatı yapan kişiye denir. kitaplara denilir.

- Haydar Reis (Nigari)
- Nakkaş Osman
- Levni
- Mahtaki Nasuh

@tepsigunlugum41

MÜZİK

Abdulkadir Meragi (XV. yy)
Musiki = Ömer Bey - Hafız Post
Hüseyni (XVII - XVIII. yy.)
Tekbir bestekarı

II. Mahmut döneminde
- Mehterhane ✗
- İtalyan Guiseppe Donizetti ✓

Mızıkayı Hümayun

RESİM

Portre : II. Mehmet Bellini'ye yaptırdı.
• Gül Kokuyan : Sinan Paşa Fatih yaptırdı.
Resmini astıran : II. Mahmut ilk padişah
Şeker Ahmet : İlk resim sergisi
Osman Hamdi : Osmanlı'da müzeciliğin babası.
→ Müze
→ Sanayi Nefise Mektebi'ni kuruyor. (II. Abdülhamid zamanında)
• 1928'de Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüştürülüyor.
• Günümüzde de Mimar Sinan Üniversitesi'dir.

Scanned by CamScanner

Sanayi Nefise → Güzel Sanatlar Akademisi → Mimar Sinan Ünv.

→ Kaplumbağa Terbiyecisi.

NOT:

Darül Bedayi:
- Tiyatro (1914)

Darül Elhan: (1917)
- Müzik okulu
- Konservatuvar

→ Nağmelerin Evi demektir.

MİMARİ

Erken Dönem	Klasik Dönem	Geç D.
Hacı Beberek	Mimar Sinan	Barok Rokoko

↓ Batı'nın etkisi yok!

Çıraklık: Şehzade Camii
Kalfalık: Süleymaniye
Ustalık: Selimiye

@kpssgunlugum41

SARAY

✦ Topkapı Sarayı (400 sene merkez)

- En uzun süre merkez olarak kullanılan saray.

↓

Batı mimarisinin etkisi yok!
Fatih

✦ Ishakpaşa

Dünyanın ilk kalorifer tesisatı.

✦ Dolmabahçe

Dünyanın üçüncü büyük avizesi
Mimarlar; Sarkis Balyan, Nayan Balyan
Atatürk'ün "milletimin sarayı" dediği saray budur.

✦ Beylerbeyi
✦ Çırağan
✦ Yıldız
} Geç dönem

★ Sedefkar Mehmet: Sultan Ahmed Camii (Mavi Camii)

★ Mimar Hayrettin: Mostar Köprüsü

★ Anıtkabir'in Mimarları: • Emin Onat • Orhan Arda

Finish

Scanned by CamScanner

İNKILAP TARİHİ-1
(VİDEO 39)

Scanned by CamScanner

İnkılap Tarihi -video 39-

@kpssgunlugum41

Trablusgarp Savaşı

#Diğer adı; Libya Savaşı

Savaşın Sebepleri:

→İtalya'nın sömürge arayışı.
→Trablusgarp savunması.
→Kara - Mısır İngiltere işgal etmiş.
→Deniz - Donanmamız yok.

NOT:

! İtalya, saldırıya geçmeden önce dünyanın ağa babalarından izin alıyor.

• İngiltere ve Fransa ses etmiyor, engel olmuyorlar.
• Ruslardan da izin istiyor. Şart koşarak izin veriyor.

C* Racon(iş) Antlaşması

• Rusya → İtalya'nın Libya işgali ne ses çıkartmayacak

↓

Panslavizm politikası.

Panslavizm X Pangermanizm

Sen de bu mücadelede beni desteklyeceksin diyor Rusya.

(Kodu: Rusya, İtalya; Libya üzerinde Racon kesmişler)

→İtalya saldırıya geçiyor. Osmanlı savunmasız. Kıyıyorum seni İtalya kınnn dedik kaldık. Tek kişilik orduları gönderdik.

Enver Paşa	M. Kemal	Nuri - Nejat
Bingazi	Derne	Fuat ...
	Tobruk	

Scanned by CamScanner

-NOT-

- Mustafa Kemal, Derne ve Tobruk'a gizlilikle gidiyor. Buraya Mustafa Şerif takma isimiyle gazeteci olarak gelmiş.

İtalya: Lay la lay la laaa Nasılsa hemen alacağım.

! Bölgede müthiş bir direniş vardı.

→ Gerilla - Gayri nizami.

→ Bölgede yaşayan Araplar, Osmanlı ile hareket ettiler.

-Yorum-

- Hala Osmanlıcılık - İslamcılık politikaları devam ediyor.

(İtalya rezil rüsvo oluyor.)

Trablusgarp'ı alamayan İtalya En büyüğü Rodos olan 12 adayı işgal etti. Bu da yetmedi; İzmir Limanı, Antalya Limanı, Beyrut Limanı, Çanakkale Boğazı'nı abluka altına aldı. Top atışına tuttu.

(Hepsi deniz kenarı)

@kpssgunlugum41

İtalya: Len Osman zaten zor durumdasın. Trablusgarp'ı boş ver!

- Aksu deniz kenarında, kaydo köşede neresi varsa hepsini götürürüm.

! Her türlü olumsuzluğa rağmen direnen Osmanlı, bir olay yüzünden Trablusgarp'tan vazgeçmek zorunda kaldı.

➡ Balkan Savaşları Çıktı.

* İki ateş arasında kalan Osmanlı, iyi gitmesine rağmen Balkan savaşları çıkınca Trablusgarp'tan vazgeçiyor.

İsviçre'nin Ouchy kentinde → Uşi Antlaşması.

1. Libya, İtalya'da kalacak.

-Yorum-

* Osmanlı, Kuzey Afrika'daki son toprağını da kaybetti.

Ek Not:

! K. Afrika'da kaybedilen

İlk toprak; - Cezayir → Fransa'ya

Son toprak; - Libya → İtalya'ya

Scanned by CamScanner

2. Rodos ve 12 ada geçici olarak İtalya'ya bırakıldı.

-Yorum-

- Adalarda gözü çıksın Yunanistan'ın gözü var. ↘
- Yani sebep Yunan tehlikesi.

★ Rodos ve 12 ada : Lozan Ant. ile İtalya'da kaldı. ↵

★ Günümüzde kimde : Yunan Paris Ant. ile ↵

3. Libya, dini yönden halifeye bağlı kalacak.

-Yorum-

- Osmanlı halifeliği kullanarak dini-kültürel bağı korumaya çalışmış.

Dikkat !

- Osmanlı, siyasi anlamda halifeliği ilk kez Küçük Kaynarca Antlaşması'nda kullandı. (Kırım için)

★ Halifeliğin siyasi olarak kullanılması :

~ Kırım
~ Libya.

★ Halifelik son kez I. Dünya Savaşı'nda kullanılıyor. Cihad amaçlı. Ama kimse gelmiyor.

- Ek Bilgiler !!!

★ Trablusgarp Savaşı, sömürgecilikle ilgilidir.

★ M. Kemal'in emperyalizme yani sömürgeciliğe karşı ilk savaşı.

★ M. Kemal bu savaşta çözüm-den yaralanmış.

★ Ömer Muhtar → Libya direnişinin kahramanı
↓
"Göl Aslanı"

★ Uçak ilk kez bu savaşta kullanıldı.
↓
- Osmanlı'da uçak ne gezer?
- İtalya kullanmış.

(Uçağı olmamasına rağmen uçak düşürmeyi başaran tek devlet de Osmanlı.)

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

I. Balkan Savaşı

sebep : milliyetçilik

- Sırbistan
- Bulgaristan
- Yunan
- Karadağ

(ilk saldırıya geçen) · Bunları destekleyen : RUSYA

↳ MEB

* Düveli muazzama (Muazzam Devletler)

İng, Fransa, Rusya, Avst. Mac, İtalya

— "savaştan sonra oluşacak sınır değişikliklerini kabul etmeyiz." dediler.

↓

· Günkü savaşı Osmanlı yener sanmışlar.

— Osmanlı ağır yenilgi aldı.

C* **Hamidiye Kahramanı :** Rauf Orbay ↳ BİL!

Mondros'u imzalamış.
Lozan'a gönderilmedi.
M. Kemal'in el çantasıdır. O nereye Rauf oraya.
M. Kemal'i ilk satan da o olmuştur.
Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın da kurucuları arasında yer alacak.

@akpssgunlugum41

→ Toprak kaybettik

Makedonya - Batı Trakya Ege Adaları
Midye - Enez hattı Doğusuna çekildi.
Kırklareli - Edirne gitti, Tekirdağ bizde kaldı.

→ Savaşın kaybedilmesindeki etkenler :

Ordu yok, donanma yok, teknik yetersizlik vs.
Ordunun siyasete karışması ↳ En önemli etken.

! M. Kemal, hangi savaş için "Biz bu savaşı, ordu siyasete karıştığı için kaybettik" demiştir?

↓

· I. Balkan Savaşı

-NOT-

Yenilgiden yönetimi sorumlu tutan İttihat ve Terakkiciler darbe yapıyor.

↓

"Babı Ali Baskını"

Scanned by CamScanner

Bab-ı Ali Baskını

↳ Tarihimizdeki başarılı darbe.

↳ Hükümet darbesidir.

↳ Kamil Paşa hükümeti gidiyor Mahmut Şevket Paşa hükümeti geliyor.

- Sadece hükümet değişti
- Padişah değişmedi
- Rejim değişmedi.

Artık ipler İttihat ve Terakki'nin elinde. Onlar kim?

↳ Enver - Cemal - Talat Paşalar.

! Bu üçü Osmanlı'yı nereye götürecekler ? I. Dünya Savaşı'na

↱ Balkan

Avrupalı Devletlerle Londra Ön Antlaşması imzalanıyor.

Arnavutluk bağımsızlığını kazanıyor.

@kpssguruyum41

→ Balkanlarda ;

İlk bağımsızlık ↓ Yunan

Son bağımsızlık ↓ Arnavutluk ↓ Neden en son? ↓ ! Müslüman Türkler burada fazlalıkta.

Arnavutluk'un bağımsızlığı ile Osmanlıcılık ve İslâmcılık yara alıyor.

II. Balkan Savaşı

Bize saldırı yok.

Hepsi birleşip Bulgaristan'a saldırdılar. Ama Osmanlı'nın sınırı sadece kime var?

↳ Bulgaristan'a

Osmanlı 5 toprak kaybettiyse 4'ünü Bulgaristan götürdü. Diğerleri avucunu yaladı.

Bulgaristan ← - Sırp - Yunan - Karadağ

! Lan oğlum biz salak mıyız? Hepimiz savaştık. Osmanlı toprak'larına kim kondu? Bulgur pilavı. =)) Birleştiler Bulgaristan'a saldırdılar.

! I. Balkan'a katılmayıp II. Balkan'a katılayan bir devlet var : Romanya

Bulgaristan ← - Sırp - Yunan - Karadağ

Romanya ↑ (Sebep : ↓ Dobruca'yı istiyor.)

Scanned by CamScanner

! Osmanlı daa fırsattan istifade ediyoacor. O da Bulgaristan'a saldırıyor.

↳ Kaybettiği Edirne ve Kırklareli'ni geri aldı.

Böylecee Londra Ön Antlaşması yalan oldu.

Edirne Fatihi : Enver Paşa
→ M. Kemal de katılıyor.

Balkan Birliklerinin komutanıdır.

(Çanakkale'de bir bölge.)

♦ İstanbul Ant. (1913)

Osmanlı – Bulgar

→ Meriç Nehri sınır.

→ Lozan'da da aynen kabul edilmiş.

→ Bölgede kalan Türklerin haklarını koruyan hükümlere yer verilmiştir. ✓

@kpssgunlugum41

♦ Atina Ant.

Osmanlı – Yunan

→ Girit – Selanik Yunanda kaldı.

→ Ege Adaları Yunana.

→ Çanakkale Boğazı'nın çıkışındaki adalar Osmanlı'da!
(Gökçeada – Bozcaada)

→ Bölgede kalan Türklerin haklarını koruyan hükümlere yer verilmiştir. ✓

♦ Bükreş Ant.

Bulgar – Diğerleri
Sırp Yunan Karadağ Romanya

→ Bulgaristan bunlara toprak veriyor. Küçüldüğünü kabul ediyor.

DİKKAT!
(Bulgaristan'ın Dünya Savaşına girme sebeplerinden biri de bu. Burada kaybettiği toprakları geri almak istiyor)

→ Bölgede kalan Türklerin hakkı ile ilgili bir madde YOK! ✗

♦ İstanbul Ant. (1914)

Osmanlı – Sırp

→ Bölgede kalan Türklerin hakklarını koruyan maddeler. ✓

Scanned by CamScanner

BALKAN SAVAŞLARI
— GENEL SONUÇLARI —

→ Osmanlı'nın sınırları daraldı. (Toprak kaybetti-küçüldü)

→ Osmanlı'nın genel nüfusu da azaldı. (Çünkü toprak kaybetti.)

→ Balkanlarda yaşayan Türkler Anadolu'ya göç ediyor.
(Nüfus artmadı AZALDI.)

! Genel nüfus azaldı. −

! Anadolu nüfusu arttı. +

! Kalan sınırlarda km² 'ye düşen müslüman nüfus yoğunluğu artar. +

@kpssgunlugum41

→ Dikey-yatay hareketlilik yaşandı.

↙ statü değişirse
• Balkanlarda çiftçiyken Osmanlı'da memurluk

↘ yer değişirse → Balkanlar'dan göçmüler geldiler.

→ Günümüz Balkanlar-Türk azınlık meselesi başladı.

→ Ege Adaları'nın Yunanistan'a bırakılmasıyla → Kıta sahanlığı sorunu çıktı.

→ Osmanlıcılık çöktü. Türkçülük akımı güçlenecek.
✗ ↓ ✓ ↑

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

İnkılap Tarihi -video 40-

@kpssgunlugum41

I. DÜNYA SAVAŞI
(1914 - 1918)

Genel Sebepler
→ olay: Saraybosna Cinayeti

Fransız İhtilâli → milliyetçilik
Endüstri Devrimi → sömürgecilik → Dominyon, milstemlekecilik, kolonyalizm } MEB
(Asıl sebep bu)
→ hammadde ihtiyacı.
→ pazar arayışı
→ silahlanma
→ bloklaşma

İttifak (Bağlaşık)
Almanya
İtalya
Avusturya-Macaristan
Osmaaaaaannnnnn
Bulgaristan

pangermenizm × panslavizm

İtilaf (Anlaşma)
İngiltere
Fransa
Rusya
Sırbistan
İtalya
Japonya
Belçika - Portekiz
⋮
ABD
Yunan

burosu kalabalık. 32 tane.

Scanned by CamScanner

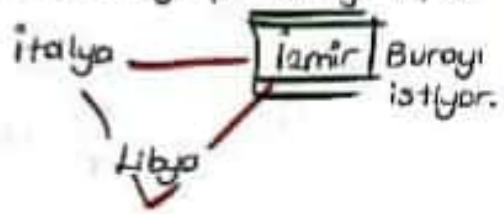
Özel Sebepler

Almanya (İttifak)

#Siyasi birliğini geç tamamladı, geç kuruldu.
#Sömürgecilikte geç kaldı.
#Yana döne sömürge arıyor.
#Almanya'nın Fransızlardan Alsas Loren'i alması.

İtalya

#Almanya ile kader birliği var.
#Bu da geç kuruluyor ama biraz daha şanslı.
Önceden Trablusgarp'ı aldığı için.

#Akdeniz'e giden İtalyan şeytan üçgeni kurmak istiyor.

Avusturya-Macaristan

#Milliyetçilikten çok etkilendi. Toprak kaybetti. O toprakları geri almak istiyor.
#Alm. - Avus./Mac. : Pangermenizm
#Rusya - Sırbistan : Panslavizm çatışması.

Bulgaristan

#Balkan Savaşı ile çok toprak kaybetmişti. Geri almak istiyor.

(İtilaf)

İngiltere

#Sömürgelerini korumak için mecbur girecekti.

Fransa

#Kıymetli Alsas Loren'ini Almanya'ya kaptırdı. Orayı geri istiyor.
#Fransa, politika olarak güçlünün yanındadır. İtilaf daha kalabalık.

Rusya

#İnemeyesicenin tek derdi sıcak denizlere inmek.
#Sırbistan ile panslavizm politikası.

İtalya

#İzmir'den dolayı taraf değiştirip İtilaf'a geldi.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Japonya

Uzakdoğu'da yeni bir güç olarak ortaya çıkmışlardır.

Osmanlı (İttifak)

@kpssgunlugum41

milliyetçilikten Balkan topraklarını kaybetti. Geri almak istiyor.

Fransa'nın getirdiği sömürgecilikten Afrika topraklarını kaybetti. Onları geri almak istiyor.

Zaten savaşa mecbur girmesi gerekiyor. Siyasi olarak yalnız.

! Almanlar Enver Paşa'ya hayran. Tankı topu tüfeği her şeyi var ama onu idare edecek komutanı yok. Osmanlı'da da Enver var ama top tüfek yok. Enver gidiyor Almanya'ya. Sarayın haberi yok, padişahın haberi yok. Almanlar diyor ki gel gezdireceğiz seni. Yeraltındaki gizli tankların olduğu yere götürüyorlar: "Hiiiiiii anaaaaaammmm 😲 keşke benim olsa!" diyor. Almanlarla dostluk anl. imzalıyor.

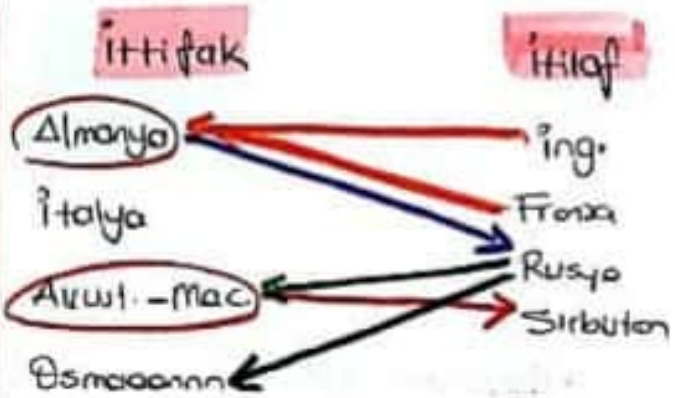
Osmanlı saf mı? Neden itilaf devletlerine katılmadı? İlk etapta orada girmek istiyor. Ama Osmanlı'yı istemiyor İngiltere. Rusları tercih ediyor.

İttifak devletleri Osmanlı'yı havada kaptı. Çünkü;

- Savaş geniş alana yayılır.
- Almanya'nın cephe yükü hafifler
- Halife cihad ilan etse duyan gelir.

? (Bizde asker gücü yok, donanma yok) !

Scanned by CamScanner

Savaş Nasıl Başladı

#Avst. Mac. imparatoru'nun oğlu Sırbistan'a gidip pangermenizm yapıyor. Sırplar adamı öldürdüler. (Sarayboşna Cinayeti)

#"Lan sen benim teyze kızıma nasıl savaş açarsın?" dedi Rusya, Avst.-Macaristan'a savaş açtı.

#Alman: "Len Rus! Sen ne karışıyorsun çocukların işine." dedi Almanya da Rusiara savaş açtı.

@kpssgunlugum41

#Fransa İngiltere'yi dürtmeye başladı. İkisi de ayrı ayrı Almanya'ya savaş açtı.

#Hepsi Almanı ortaya aldı tekmelemeye başladı. Almanya bağırmaya başladı Osmeeeeen Osmeen!

(Savaşın başında Osmanlı tarafsız. Almanya "savaşa gir" dedi. Osmanlı "girmem" dedi. "Sen girmezsen ben sokarım seni savaşa" dedi. İki Alman gemisini İstanbul Boğazı'na demirlediler. (Goben - Breslav) → Yavuz - Midilli oldu.

#Gemiyi getiren Almanlar o gece Osman'ın yanında kalıyorlar. Gecenin bir yarısı uyanıp Karadeniz'e doğru gittiler. Bombalamaya başlayınca, Rusiar bir baktı Osmanlı bayraklı Alman gemisi. Osman bize savaş açtı dediler. Ertesi gün hemen Rusiar Osmanlıya savaş açtı.

↳ Böylece Osmanlı, dünya savaşına dahil oldu.

Scanned by CamScanner

Gizli Anlaşmalar

o İngiltere, takımı topladı. Kim Osmandan ne istiyor hele bir söyleyin dedi. Osmanlı topraklarını paylaştırdı.

@kpssgunlugum41

#İstanbul Ant. → Rusya → Boğazlar

#Sykes Picot → İngiltere → Irak, Ürdün (petrol bölgeleri)
Fransa → Suriye sahilleri — Cukurova
Rusya → Doğu Anadolu.

oAlman tankları Rusya'nın ortasına kadar gelmiş. Rus boğazlara inmekle mi uğraşır yoksa Almanlarla mı? O yüzden hala aşağı inemedi.

#Mc Mahon Ant. → İng-Arap (Bağımsız Arap devleti kuralım size teklifini kabul etti Araplar - Şerif Hüseyin işbirliği yaptı.)

o İngiltere Osmanlı'nın halifelik gücünü kullanacağını bildiği için bu yola başvuruyor "Ulusçuluk kavramı dinden üstün" konumda.

#Londra Antlaşması → İtalya (taraf değiştirdi) → İzmir

#Petrograt Protokolü → Rusya → Karadeniz sahilleri

İngiltere Ruslara boğazları verdi ama Akdeniz'de sömürülecek bir yer de bırakmadı. O yüzden Karadeniz de eklendi.

~Sakın ha kimseye söyleme diyen İngiltere'yi Rus dinlemedi. İtalya'yı aradı.

#S. J. D. Maurienne → İtalya → İzmir, Konya, Antalya (Üçgenleri seviyor)

NOT

C★1917 - Balfour Deklarasyonu

İng: Filistin'de Yahudi Devl. kurma sözü verdi.

↳1948 - İsrail

Scanned by CamScanner

Antlaşmalar için Yorum

① İngiltere savaşı kazanacağına kesin gözüyle bakıyor.

② Savaş devam ederken Osmanlı'yı paylaşıyorlar ki savaş sonunda kavga çıkmasın diye. Herkes yerini biliyor.

③ Gizli antlaşmalarda kim var? / kim yok?

Ağa babalar paylaşıyor.

kim var?	kim yok?
• Rusya (Çarlık)	- ABD
• İng.	- SSCB
• Fransa	- Yunan
• İtalya	- Ermeni
• Araplar	

! Süreç içerisinde değişiklikler olacaktır. Çünkü;

↳ Çarlık Rusya yıkılıyor
↳ İtalya taraf değiştiriyor.
↳ Yunan savaşa girmiş.

@kpssgunlugum41

Bize olan bitenı nasıl biliyoruz? → Rusya (Çarlık) devrilince, SSCB her şeyi dünyaya duyurdu. "Sarı Kitap"

Soru Cevap

Savaştan ilk çekilen?
↳ Japonya

İttifak grubunda ilk çekilen devlet
↳ Bulgaristan

Savaşta bir işe yaramayan, etkisi olmayan devlet?
↳ Japonya

Savaşta yer değiştiren?
↳ İtalya

Savaşın sonunu göremeyenler?
• Rusya (Devrim)
• Japonya

Savaşa en son giren?
↳ Yunan

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

İnkılap Tarihi

-Video 41-♥

(1. Dünya Savaşı)

OSMANLI'NIN SAVAŞTIĞI CEPHELER

Taarruz

Kafkasya
Kanal

Koşardık saldırdık ittifaklar da bir güzel kaşıyıverdiler.

Kod: Koşarmak

Taarruz: Saldırı

Savunma

Çanakkale
Irak (Kutul Amare)
Hicaz-Yemen
Suriye-Filistin.

Yardım

Romanya
Makedonya
Galiçya

1- Sınırların dışında
2- Rusya ile yapıyoruz.
3- Rusya savaştan çekilince bu cepheleri kapatıyoruz.

Kod: RöMorG

@kpssgunlugum41

Kafkasya → Almanın gazıyla açılmış.

Cephenin komutanı: Enver Paşa.
Dış düşman: Rusya
İç düşman: Ermeni (Rusiar kışkırtıyor)
Sarıkamış Faciası.
Tehcir Kanunu: Ermenilerin göçe tabi tutulması. Suriye-Filistin'e

Scanned by CamScanner

! Burada beklenmedik bir olay oluyor.

~~Garlık Rusya~~ → Bolşevik isyanı → SSCB ✓ → Komünist → Benim savaşla işim yok diyor.

- Erzincan Ateşkesi (Zeki Paşa)
- Brest Litowsk ile Garlık Rusya savaştan çekildi.
- Rusya çekilirken bize Elviyi Selâve'yi de bırakıp gitti.
- Kars - Ardahan - Batum

★ Yenilmemize rağmen toprak kazandığımız tek cephe ! ★

★ M. Kemal iki yerin kurtuluşuna katıldı. Muş, Bitlis → Altın kılıç verildi

NOT:

- Nene Hatun bu cephelerde yok! 93 Harbi'nde.

M. Kemal'in Savaştığı Ceph.

1. Çanakkale
2. Kafkasya
3. Suriye - Filistin

Kod: Gali Kuşu Faride

Kanal

Mısır diye de bilinir.
Kanal, Süveyş Kanalı.
Cemal Paşa.
İngiliz, sömürgelerinden topla-yıp Mısır'daki Süveyş Kana-lı'ndan götürüp Alman'a karşı savaştırıyordu.
Alman: Leen Osman! Git de Kanal'da İngilizin Lojisti-ğini kes.

"Cemal - Kanal"

(Cemal'in kafayı kanala sokuver-diler)

Taarruz (Saldırı)

Kafkasya	Kanal
Kaşındık saldırdık	Kaşındık saldırdık
Donduk!	Boğulduk!

İkisi de başarısız!

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Çanakkale

Sebep: Rusa yardım götürme isteği

Kapitalizm	X	Komünizm
• Zengin çok zengin		• Bolşevik İht. → Herkes eşit (Adalet yok!)
Fakir çok fakir		
İngiltere		SSCB
Fransa		
ABD		

Çarlık Rusya

En kolay yol Boğazlar "Hazır boğazlardan geçmişken Osmanlı'nın da işini bitirelim. Böylece savaşı kısa sürede bitiririz" dediler.

Balkanlarda tarafsız ülkeler: İngiltere bunları İtilaf bloğuna almak istiyor.

Soru: Hem İttifak hem İtilaf aşağıdakilerden hangisini kendi yanında savaşa sokmak istemiş?

- Bulgaristan ✓ (Balkan)
- Osmanlı
- Japonya

@kpssguhlugum41

Ucuz Rus buğdayını Avrupa'ya taşımak istiyorlar.

→ Böylece saldırıya geçtiler.

"Türk askeri altın harflerle → Çanakkale Geçilmez! ← diye yazdırmıştır."

- Çanakkale, metre kareye 6 bin merminin düştüğü yerdir.
- İnsan vücuduna 3 bin merminin girdiği yerdir.
- Bir kafatasına 81, bir omuriliğe 18 kurşunun girdiği yerdir.
- İnsanlığın öle öle, kanını akıta akıta bir devrin battığı, yeni bir devrin başladığı yerdir.
- Askerin biri ateş ederken diğerinin Kur'an-ı Kerim okuduğu yerdir.
- Öle öle savaşı kazandığımız yerdir.

Avustralya'dan gelen yerli askerler var: ANZAC

"Avustralya ve Yeni Zelanda Askeri Birlikleri"

18 Mart Kahramanı: meb

↳ Cevat Çobanlıpaşa

Scanned by CamScanner

Nusrat mayın gemisi.

M. Kemal : (Conk Bayırı'nda)
- "Ben size savaşmayı değil ölmeyi emrediyorum!"
- "Şükür İstanbul'u kurtardık."

Sonuç :

→ Rusya'ya yardım gitmedi.
Bolşevik Devrim'i oldu.
Çarlık Rusya yıkıldı. ✗
SSCB çıktı. ✓

- Çarlık Rusya'nın savaştan çekilmesi

! Çanakkale'nin dolaylı sonucu.
(Bolşevik İht. olduğu için çekiliyorlar.)

→ Savaş iki yıl uzadı.

o Alternatif yeni cepheler açıldı.
↳ Irak

→ Bulgaristan ittifak grubunda savaşa girdi.
(Almanya - Osm. kara bağlantısı)

→ Aydınlar Savaşı
Centilmenler Savaşı
Dardanel Savaşı
} da denilir.

NOT : Yendik ama toprak kazanamadık.

→ M. Kemal tanınıyor.

o Bu olay, Kurtuluş Savaşı'nın M. Kemal etrafında toplanmasında etkilidir.

Irak @kpssgunlugum41

Rusa karadan yardım götürmek
İngilizin sömürgelerini güvence altına almak istemesi.
Kutul Amare denilen yerde Kutul Amare Savaşı'nda
- Halil Kut Paşa
- Sakallı Hayrettin Paşa
- Kazım Karabekir Paşa

İngilizi yenmeyi başardılar.

o 1952'ye kadar bu zaferi Kut Bayramı olarak kutladık. 1952'de NATO'ya üye olunca bayram kutlanmamaya başladı. Sonra unutuldu.

Hicaz - Yemen
Osmanlıcılık ✗
İslamcılık ✗

Karşınıza "milliyetçilik" diye gelir.
Şerif Hüseyin - işbirliği.
Göl Kaplanı (medine müdafaası)
↳ Fahrettin Paşa

Suriye - Filistin

Dünya Savaşı'nda kapanan Son cephe.
Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı
M. Kemal (savaştaki son görevi)

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

İnkılap Tarihi -video 42-

ABD'NİN SAVAŞA GİRMESİ

İki dünya savaşına da (1. Dünya Sav. – II. Dünya Sav.) sonradan girip savaşı bitiren devlet ABD

1. Dünya Savaşı'nın süresini kısaltmış oldu.

Neden savaşa girdi? Babalar ölmesin, çocuklar ağlamasın diye mi? Zerre alakası yok!

→ Savaş ticareti sekteye uğradığı için girdi.

Wilson ilkeleri

@kpssgunlugum41

1. Yenen, yenilenden toprak almayacak.

Yorum: ABD, klasik sömürgeciliğe son vermek istiyor.

- Ama sömürgecilik bitmeyecek isim değiştirip devam edecek (manda himaye)
- ABD, bu maddeyle dünya işlerini de eline almak istiyor.

2. Yenen, yenilenden savaş tazminatı almayacak.

Yorum: İng-Fransa toprak tazminat alamayınca savaşın ağır ekonomisi ile kalacak. Böylece ABD dünyanın işlerini eline alır.

- İng-Fransa için iyi maddeler değil ama kabul etmek zorundalar. Çünkü en iyi arkadaşları Rusya'yı devrim yüzünden kaybedince boşluğu ABD doldurmalı.

Scanned by CamScanner

3- Gizli antlaşmalara - bloklaşmalara son verilecek.

Yorum: Gizli diplomasi bitti, açık diplomasi önem kazandı.

- "Dünya üzerindeki ilk silahsızlanma çağrısı" olarak da geçiyor.

4- Dünya barışını korumak için "Cemiyeti Akvam" kurulacak. (Milletler Cemiyeti) ! ~~Bm~~ değil - karıştırma !

Yorum: Bu cemiyet İngiltere'nin kontrolünde.

- ABD üye bile değil.

5- Boğazlar dünya ticaretine açık olacak. → Osm. ile alakalı madde

Yorum: ABD, savaş ticareti sekteye uğradığı için savaşa girmişti.

- "Rus'un buğdayını alıp boğazlardan geçirip Avrupa'ya satma" düşüncesi.
- Hem Avrupa'nın karnını doyuracak hem melaike olacak hem de para kazanacak.

6- Her ulus kendi geleceğini kendisi belirler. → Osm. ile alakalı madde

→ (Self Determinasyon)

Yorum: Azınlıkların çoğunluğu sağladığı yerlerde egemenlikleri tanınacak.

- Osmanlı'yı milliyetçilik prensibine göre parçalamak istiyorlar.

@kpssgunlugum41

7- Polonya kurulacak.

8- Alsas Loren Fransa'ya verilecek.

Yorum: 1. maddeyle çelişiyor.

- Alsas Loren Alman işgalinde. Fransız - ABD dostluğu gereği Alsas Loren Fransa'ya verilmiş.

Scanned by CamScanner

SAVAŞIN BİTMESİ – ANTLAŞMALAR

→ ABD, İtilaf Devletleri'nin yanında savaşa girince İttifak Devletleri'nin savaşı kaybetmesi kesinleşti.

→ İttifak grubunda savaştan ilk çekilen Bulgaristan.
(Osmanlı – Almanya kara bağlantısı koptu.)

	~Ateşkes Ant.	~Barış Ant.
# Bulgaristan	Selanik	Neuilly – Nöyyi
# Osmanlı	• Mondros	• Sevr
# Avusturya		St. Germain
# Macaristan	Villa Giusti	Trianon – Triyanon
# Almanya	Rethondes	Versailles – Versay

! Savaş sonucunda imparatorluklar parçalandı.

! Yeni yeni devletler ortaya çıktı.

! Avusturya, Macaristan iki farklı devlet oldu. Yugoslavya Çekoslovakya Polonya vs...

~ Genel itibariyle ağır.
~ Siyasi, eko, hukuki, adli, mali kısıtlamalar getiriyor.
~ Bunların ağır olması II. Dünya Sav.'na sebep.

@tpssgvnlugum41

Örnek Soru

Aşağıdakilerden hangisi I. Dünya Savaşı'ndan sonra kurulan devletlerden biri değildir?

A. Yugoslavya B. Çekoslovakya C. Litvanya D. Letonya E. Romanya

- 93 Harbi ile bağımsız: Sırbistan, Karadağ, Romanya
- Balkan Sav. ile bağımsız: Arnavutluk

Scanned by CamScanner

NOT:

Nükleer silahlar hariç her türlü silah kullanılıyor.

"Cephe" kavramı değişiyor. - Füzelerle siviller de zarar görüyor. 'Sivil savunma' diye bir şey çıkacak.

Osmanlıcılık - İslâmcılık gökecek.

İttihat ve Terakkiciler (topuk turizm) ülkeyi terk ettiler. (Enver - Cemal - Talat)

→ Kalanlar isim değiştiriyor: = "Tecedüd" (yenilenme)

F5 (sayfayı yenileme tuşu)

→ PARİS BARIŞ KONFERANSI - 18 Ocak 1919

Toplanma Sebebi: Wilson'a kılıf uydurmak.
Yenilenlerin durumunu belirlemek.

ABD - İngiltere - Fransa topluyor. @kpssgunlugum41

→ İngiltere, "yenen yenilenden toprak almayacaktır" maddesinin yerine mandacılık - himaye (korumacılık) kavramını ortaya attı. (Sömürgecilik, isim değiştirdi.)

→ Savaş tazminatı yerine de onarım bedeli çıktı.

Toprak → mandacılık himaye
Savaş tazminatı → onarım bedeli

} Bu iki madde ile İng. ABD'yi kullandı.

→ Bu olaydan sonra ABD, elini eteğini dünya siyasetinden çekti. Monroe Doktrinine geri döndü. İpleri eline alacağım derken havasını aldı!

! ABD, elini eteğini çekince Milletler Cemiyeti de İngiltere'nin kontrolü altında kaldı. ABD, üye bile olmadı.

→ İtalya ✗ İzmir → Yunan ✓ İtilaflar arası ilk görüş ayrılığı. Akdeniz'de güçlü İtalya yerine zayıf Yunan tercih ediliyor.

→ Ermeni - Yunan - Arap da çağrılmış. (Size devlet kuralım.)

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

İnkılap Tarihi -video 43-

@kpssgunlugum41

MONDROS MÜTAREKESİ-ATEŞKESİ (30 Ekim 1918)

→ Yunanistan'ın Limni Adası'nın Mondros Limanı'nda Agamemnon denilen bir gemide - zırhlıda imzalandı.

→ Rauf Orbay imzaladı. (Rauf, alındaki bu karadan ötürü Lozan'a gönderilmeyecek.)

→ Onlar adına Amiral Calthorpe imzaladı (İngiliz)

→ Ahmet İzzet Paşa hükümeti onayladı.

→ Mondros'ta arabuluculuk yapan General Townshend
- Kutul Amare'de bize esir düşen general

A. Egemenliği Kısıtlayan Maddeler

Boğazların denetimi İtilere (İtilaf) bırakılmıştır.

Yorum: Anadolu-Rumeli toprak bütünlüğü bozuldu.

İtilaflar güvenliğini tehlikede gördüğü yerleri işgal edecekler. (Orijinal metinde 7. madde)

Yorum: Bütün işgallere hukuki dayanaktır.
Bütün işgaller bu maddeye dayanır.

Vilayeti Sitte'de karışıklık çıkarsa itilaflar burayı da işgal edebilecek. (Orijinal metinde 24. madde)

Yorum: Doğu Anadolu'da Ermeni Devleti kurulması planlanmıştır. ★(7/24 işgal)★

Scanned by CamScanner

Ermeni → VELESBİD → 1 Van – 2 Elazığ – 3 Erzurum – 4 Sivas – 5 Bitlis
Elazız
Harput
6 Diyarbakır

Tüm ulaşım ve haberleşme ağı İtilaflara bırakılacak.

Yorum: Olası toplu direniş önlenmeye çalışılmış.
Bölgeler arası bağlantı kesilmiştir.

B. Askeri Hükümler

@kpssgunlugum41

Tüm ordu terhis edilecek. Silahlar da teslim edilecek.
(# İç güvenliği ve asayişi sağlayacak ordu hariç geriye kalanlar terhis edilecek.)

Yorum: Osmanlı, savunmasız bırakıldı.
İşgallere uygun ortam.

-NOT-

* İç güvenlik – Asayiş
  ○ Polis – Jandarma → Kolluk kuvveti } Şehirde: Polis, Kırsalda: Jandarma

! Osmanlı ordusu, kolluk kuvvetine indirgenmiştir.

İngilizin ve Ermeninin esir olan askerleri serbest kalacak, Osmanlınınki tutsak kalacak.

Yorum: Devletlerin eşitliği ilkesine uymaz.

İran ve Kafkasya'daki Osmanlı birlikleri derhal dağıtılacak.

Yorum: Enver Paşa'ya tedbirdir.
↳ Sarıkamış'ta başarısız olunca ordudan (Anadolu'dan) uzaklaşıp Kafkaslara gidiyor. Kafkaslarda Basmacı Hareketi adında bir hareket var Rusa karşı başlıyor. O harekatın önderlerinden birisi oldu. İngiliz hala Enver Paşa'dan korkuyor. Ya intikam almak için 'gelirse diye

Scanned by CamScanner

Osmanlı, müttefikleriyle bağlantısını kesecek
Donanma ve gemiler teslim edilecek.

C. Ekonomik Hükümler

Tüm liman ve tersaneler İtilaflara bırakılacak.
Tüm ihtiyaç fazlası akaryakıt ve kömür ürünleri de İtilaflara verilecek.
Tüm demir yolu ve Toros tünelleri de İtilaflara bırakılacak.

↳ Oldu ki Gin'den bir tane 1 milyoncu Gin gemisi çıktı geldi. İçi konteyner konteyner mal dolu. Gemi geldiğinde Adana'da limana geldi, tersaneye çekilir. Geminin içini boşaltırlar. Ordan demir yoluna yükleyip Toros tünelleriyle ülke içine dağıtırlar.

↳ Liman, tersane, demir yolu İtilafa verildiği zaman ekonomik şeyler de onların kontrolüne geçmiş olur.

↳ Heriflerin benim imkanlarımı bana karşı kullanacaklar!

@kpssgunlugum41

★ Osmanlı fiilen sona ermiştir.
★ Tamamen teslimiyetçi bir zihniyetle imzalanmış!

Soru Mondros Ateşkesi'nde aşağıdakilerden hangisiyle ilgili hüküm yoktur?

A. Boğazlar
B. İşgaller
C. Ulaşım Araçları
D. Haberleşme Araçları
E. Borçlar

- Silahlar ✓
- Liman ✓
- Tersane ✓
- Akaryakıt ✓

} Bu konular da var.

Scanned by CamScanner

1- Mondros → fiilen → ülke işgale açık
2- Mudanya → hukuken → Başkenti İstanbul TBMM'ye verildi.
3- Saltanatın Kaldırılması → resmen sona erme

} Osmanlı 3 Aşamada Sona Eriyor.

Mustafa Kemal Nerede?

→ Mondros imzalanmadan önce, kaderin son cephe (Suriye Filistin)de. Ateşkesin imzalanmasına birkaç gün kala ordusu Halep'e geliyor. Neden? Ateşkes imzalanacak. Ordusu savaştırıp şehit vermenin bir anlamı yok.

→ Ateşkes imzalandıktan sonra ordusu Anadolu içlerine katıyor. Neden? Mondrosa göre ordusu terhis etmek istemiyor.

@kpssgunlugum41

→ Mondros'un imzalandığı gün nerede? Adana'da.
(Savaşta cepheden cepheye koşmuş aç, bir şey yememiş bir buçuk aylı dürümü yiyecekken, yakın arkadaşı Fethi Okyar Mondros'un metnini gönderiyor.)

Rauf Orbay

Alnında KaRa Leke

KaRauf-~~Lozan~~

Scanned by CamScanner

İŞGAL

İlk işgal ⇒ İngiltere – Musul
(Üç gün sonra 3 Kasım'da)

İlk direniş ⇒ Fransız'a karşı ; Hatay Dörtyol
(8 – 9 Kasım'da) İlk kurşun → Kara Hasan Paşa tamutaşındaki Mehmet Gavuş

Mondros'tan sonra Anadolu'da ilk işgal olan Hatay

Ortak işgal ⇒ 13 Kasım 1918
(Fiilen işgal) İtilaf donanması İstanbul'u işgal etti.

Aynı tarihte M. Kemal İstanbul'a çağrılıyor.
Bir de ne görsün? İtilaf donanması demirlemiş.
Meşhur 3G burada söyleniyor. @kpssgunlugum41

- Geldikleri
- Gibi
- Giderler !

} İstanbul'un fiilen işgalinde söylüyor.

En güçlü direniş ⇒ Yunan'a karşı ; İzmir'de
(15 Mayıs 1919)

Albay Süleyman Fethi Bey → "Yaşasın Venizelos" demediği için şehit edilmiş.

Hukuku Beşer gazetesinin yazarı Osman Recep Nevres (Hasan Tahsin)

Neden bu kadar güçlü direniş var?
→ Yunan İzmir'e sömürü amaçlı gelmiyordu.
→ Yunan işgali İLHAK amacı taşır. (Yerleşme)

Scanned by CamScanner

Suriye İtilafnamesi : İngiliz işgal ettiği yerleri İtilaf ülkelerine dağıtmış.

TEPKİ

Müdafaai Hukuk Cemiyetleri (İlk tepki)

→ Önce cemiyetlerle diplomatik, hukuki, barışçıl yollardan çözüm aranıyor.

→ Wilson ne diyor? Kim çoksa orda devlet kurabilir. Doğuda da İzmir'de de Türk çok. Ama Yunan - Ermeni biz çoğunluktayız devlet kuruverin diyecekler. @kpssgunlugum41

Kuvayı Milliye (Sonra)

→ Silahlı direniş

↓

Bunların oluşturulmasında M. Kemal'in katkısı yok

Ama tek çatı altında toplayan (birleştiren) M. Kemal.

★ Anadolu'da İstanbul Hükümeti'nin otoritesinin kalmadığını gösterir. (Teslimiyetçi politika)

↳ Hükümetin başına Ahmet İzzet'ten sonra Damat Ferit Paşa gelecek.

↳ Nasihat Heyetleri } Hayır İngiliz ablayo, Fransız leyleye arıza çıkarmayın ki.

(İlerleyen süreçte M. Kemal irşat heyetlerini kuruyor.)

Cemiyetleri kurun dememiş kimseye. O yönden bir katkısı yok. Ancak bu cemiyetlerin hepsini birleştirip tek çatı altında toplayan Mekemal olacaktır. (Anadolu ve Rumeli Müdafaai hukuk cemiyeti) : M. Kemal.

Kuvayi milliyeden düzenli orduya da geçiren

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

CEMİYETLER

-video 44-

İlk önce zararlı cemiyetler kuruluyor.

Zararlı cemiyetlerin de yararlı cemiyetlerin de dayanağı Wilson. (Bizim sayımız daha çok iddiası)

Zararlı Cemiyetler

Azınlık

→ Mavri Mira
→ Etnik-i Eterya
→ Pontus Rum
→ Kardos

} Rum-Yunan Megola İdea (Büyük Bizans Hayali)

! Mavri Mira: Kara gün demek.
! Etniki Eterya: En eskisidir.
! Pontus Rum: Trabzon civarında.

Hınçak
Taşnak - Sütyun
İntikam Alayı

} Ermeni Hıristiyan Türk Milleti Sadıka

! Hınçak: Can sesi demek.

@kpssgunlugum41

~ Alyans - İsrailit ve Macabi } Yahudi - Musevi → Arzu Mevud (Vadedilmiş Topraklar)

~ 1917 - Balfour Deklarasyonu
! İngilizler, Filistin'de Yahudi Devl. kurma sözü verdi.
! 1948: İsrail kuruluyor.
★ ! Zararlı cemiyetlerden amacına ulaşan tek cemiyet.

Scanned by CamScanner

Türk

- Sulh ve Selameti Osmaniye → Padişaha bağlılık - Osmanlıcılık
- İslam Teali → Halifeye bağlılık.
- Kürt Teali
- Wilson ilkeleri → ABD mandalığı
  → Bu cemiyetin kurucuları arasında Halide Edip Adıvar da var.
- İngiliz muhipler → İngiliz mandalığı
  → Bu cemiyete Damat Ferit üye.
- Nigahban Askeri Cem.
- Hürriyet ve İtilaf Fırkası → Damat Ferit'in partisi.
  → M. Kemal'i milli mücadele döneminde en çok uğraştıran bu.

@kpssgunlugum41

Yararlı Cemiyetler

- Kars İslam Şurası → Ermenilerle uğraştılar.
  → Geçici hükümet kurdular.
- Trakya Paşaeli müd. Hukuk Cem → Yunanla uğraşmıştır.
  → Yeni bir devlet kurma amacı.
  → Kongreler, yayın, gazete vs.
- Reddi İlhak (İzmir) → Yunanla uğraşmışlar.
  → Yunanın yerleşmesini reddediyor.
  → O bölgeyi örgütlemişlerdir.
  → Kuvayı Milliye direnişini başlattılar.
- Trabzon müd. Hukuk Cem. → Yunanlılar ve Ermenilerle.
- Şark Vilayetleri müd. Hukuk Cem (Doğu And. müd. Hukuk) → Ermenilerle
  → Doğu'da örgütlenmede etkili.
  → Le Payş - Hadisat - Albayrak (Vatan)

Scanned by CamScanner

~ Kilikyalılar → Ermenilerle uğraşmışlar.
→ Çukurova civarındalar.

~ Milli Kongre Cemiyeti → Başkanı Dr. Esad Işık
→ Silahlı mücadele yok.
→ Basın-yayın.
→ Cemiyetlerin birleşmesi önerisi.
→ Kuvayı Milliye kavramını ilk kez ortaya atmışlar.

~ Karakol - Mim Mim Grubu → Anadolu'ya silah-istihbarat

~ Anadolu Kadınları Müd. Hukuk C → Kurulmasını M.Kemal istiyor.
→ Anadolu'daki tek kadın cemiyeti.

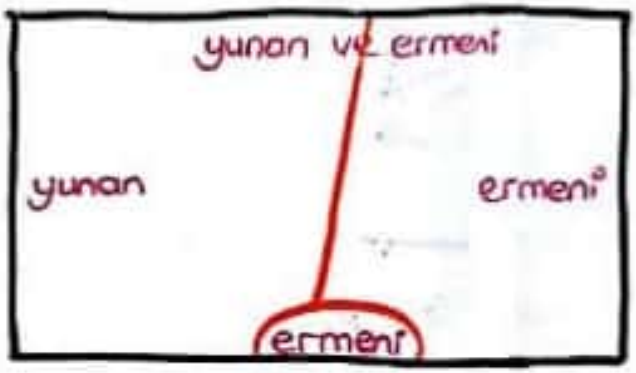
~ Menteşeliler

~ Vahdeti Milliye

@kpssgunlugum41

⋮

~ Anadolu ve Rumeli Müd. Hukuk Cem → Tüm cemiyetleri tek çatı altında topluyor M.Kemal
→ Sivas Kongresi'nde.
→ Ulusal.

Scanned by CamScanner

- İşgaller artınca anladık ki cemiyet falan işin hikayesi
- İzmir'in işgalinden sonra dedik ki bu iş böyle olmaz!
- Kuvayı Milliyeleri oluşturduk.

Kuvayı Milliye

→ Yerel / milis güçler.
→ İlk mücadele Balıkesir - Ayvalık.
→ Düzenli birlik değil.
→ Düşmanı oyalayıp zaman kazandırmak.
→ Düzenli ordu kurulana kadar asker boşluğunu kapatmış.
→ İhtiyaçlarını halktan karşılıyorlar.
→ İlerleyen zamanlarda halka baskı - kanunsuz işler yapacak-lar. Kaldırılıp yerine düzenli ordu kuruldu.

@kpssgunlugum41

Milli Mücadele Dönemi Uluslararası Raporlar

✓ Amiral Bristol Raporu : Batı'da Yunan haksız - Türkler haklı.
↳ Türkün haklı olduğunu gösteren ilk belge.

✓ General Harbord Raporu : Doğu'da Ermeni haksız - Türk çok/haklı.

✗ General Milne Hattı / Raporu : Yunanı korumak için. Yunan/Türk
↳ Kuvayı Milliye'nin güçlendiğini gösterir.

✓ Samsun Raporu : M.Kemal yazıyor. Rum/Yunan haksız diyor.

✓ Dr Esad Işık Raporu : İzmir'de Yunan haksızdır diyor.

✗ Hrisantos Raporu : Karadeniz'de Rum Devl. kurulsun.

✗ King - Crane Raporu : ABD mandasını savunur.

Sandler Raporu : milli mücadele dönemi değil. 1938'de. Hatay'da Türk çoktur diyen rapor. Milli mücadeleden 20 sene sonra

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

MİLLİ MÜCADELE ÖRGÜTLENME

-video 45-

→ Suriye-Filistin : M. Kemal, Mondros imzalanmadan önce burada. Mondros imzalanacağı zaman ordusu Halep'e çekiyor. Ateşkes imzalandığında M. Kemal Adana'da.

Mondrostan sonra ordusu Anadolu'nun içlerine alıyor. Çünkü mondrosa göre ordusu terhis etmek istemiyor.

Mondros imzalandıktan üç gün sonra İngilizler Musul'a girdiler. Hemen arkasından 1 hafta sonra Fransızlar Hatay İskenderun taraflarına girecekler.

M. Kemal Yıldırım Ordular Grup Komutanı. Diyor ki : Eyy Fransızlar! Eğer Hatay'a girerseniz ben de direniş gösteririm. Fransızlar hemen İngiliz'e mektup yazıyor.

→ Fransız → İngiliz !!!! Kemal burada.

→ İngiliz → Hangi Kemal ??

→ Fransız → Jeen seni beni Çanakkale'de öldüren M. Kemal. Bunu buradan al, un et, duman et!

İstanbul Hükümeti de onların ağzının içine bakıyor. M. Kemal, İstanbul'a çağrılıyor. Yola çıkıyor.

→ 13 Kasım 1918 → İtilaf Devletleri İstanbul'u fiilen işgal.
→ M. Kemal (36 : Geldikleri gibi giderler)

! Bu söz üzerine Milli mücadele örgütlenme Dönemi M. Kemal'in zihninde başladı.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

M. Kemal Samsun'a çıktı. Hemen bölgedeki karışıklıkları bastırdı ve rapor yazdı.

Samsun Raporu: İstanbul Hükümeti'ne.

→ Bölgede karışıklık çıkaran Türkler değil Rumlardır.

→ İstanbul Hükümeti derhal tedbir almalı.

C* İzmir'in işgali haklıdır.

! M. Kemal ilk kez yetkisinin dışına çıkıyor.

! İlk kez İngiliz niyetini belli etti.

→ Bu rapor yayımlanmamıştır. Doğrudan İstanbul Hükümeti'ne gönderilmiştir.

Havza Genelgesi

@kpssguvlugum41

→ Samsun'da itilaf donanması var. Güvenli değil. O yüzden Havza'ya geliyor.

→ İşgaller mitinglerle protesto edilecek.

Yorum: M. Kemal halkın nabzını yokluyor.

C* **Ferdi bilinçten ulusal bilince geçiş.**

(İzmir Manatik Mitingi, M. Kemal'in Samsun'a çıkışından önce.)

İlk miting: Havza mitingi

İstanbul "
Fatih "
Üsküdar "
Ayasofya "

● Burada konuşma yapan 67 Türk aydını tutuklandı.
↓
Malta'ya sürgün
↓
Akıllarda bulunsun !

● Konuşmacılar
Selim Sırrı Tarcan
Makiye Hanım
Halide Edip Adıvar

● Vurun Kahpeye
● Türkün Ateşle İmtihanı
● Ateşten Gömlek

Scanned by CamScanner

NOT:

Atatürk'e sormuşlar: "Atam senin doğum günün ne zaman?" diye

Atatürk cevap vermiş: "Neden 19 Mayıs olmasın."

A.) 23 Nisan B.) 30 Ağustos ✓C.) 19 mayıs D.) 29 Ekim

E.) 21 Haziran @kpssgunlugum41

Nutuk:

"Mayıs'ın 19'unda Samsun'a çıktım" diye başlar.

Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi ile biter.

Bir mucizeye ihtiyacımız yok aslında.

Bir mucize olduğumuzu hatırlamaya ihtiyacımız var.

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

-video 46-

Amasya Genelgesi

↗ Tamim
↘ Mukaddes ittifak

Amasya Genelgesini kaleme alan → Yaveri Cevad Abbas

İmza
- M. Kemal
- Rauf Orbay
- Refet Bele
- Ali Fuat Cebesoy

Telgraf
- Cemal Paşa
- Kazım Karabekir

@kpssgunlugum41

Kim yok?
- İsmet İnönü ★
- Fevzi Çakmak ★
- Fethi Okyar ★

Neden imzalıyorlar? → Belgenin etki alanı artar.
↳ Milli mücadeleyi bireysellikten çıkarmak istiyor M. Kemal.
↳ Belge imzalardan dolayı resmiyet kazanır.

Milli mücadelenin ilk resmi belgesi → Amasya Genelgesi.
! İmzalardan dolayı
→ Son belge Misakı Milli.

İstanbul Hükümeti teslimiyetçi politika izliyor.

Maddeler

1- Vatanın bütünlüğü, milletin bağımsızlığı tehlikededir.
Kurtuluş Savaşı için gerekçe

2- İstanbul Hükümeti üzerine aldığı görevi yerine getirememekte (İstanbul Hükümeti ağzını ayırıyor.
Gerekçe

Scanned by CamScanner

C★ ULUSUN BAĞIMSIZLIĞINI YİNE ULUSUN AZİM VE KARARI KURTARACAKTIR!

Amaç — Yöntem

ilk

→ İlk kez M. Kemal üstü kapalı da olsa ulusal egemenlik'ten bahsetti.

Yönetim
meclis
seçim
ulus iradesi

Ulusal egemenlik → yönetme hakkı

→ Cumhuriyet cellekt*rü

→ Rejimin değişeceği sinyali.

monarşi: padişah → oğul

- M. Kemal Karşı
- Monarşinin babadan oğluna karşı.

Açıkça karşıyım demiyor!
Henüz ortam müsait değil.
Birlik beraberlik amaçlamış.
Mantıklılık.

@kpssgunlugum41

★ Ulusun bağımsızlığını yine ulusun azim ve kararı ...

Ulusal bağımsızlık + Ulusal egemenlik

"Hür, özgür bağımsız yaşamak." demek.

"Kendi kendimizi yöneterek yaşamak." demek.

ikisi farklı kavramlar.

M. Kemal'in ilk amacı (milliyetçilik) → önce

Sonraki amaç (cumhuriyetçilik)

Evrensel Boyut

Scanned by CamScanner

* Açıkça ulusa bir çağrı
* Bir isyan - başkaldırı - ihtilal metnidir.
padişaha karşı
Ama açıkça değil ∴ → Ortam müsait değil.

Sakın Unutma!

ilk

* Ulusal egemenlik
* Cumhuriyet sellektörü
* Rejimin değişeceği sinyali.
* Padişaha karşı gelindi.

@kpssgunlugum41

4- Her türlü etkiden uzak ulusal bir kurul oluşturulmalı.
Yorum: ileride kurulacak olan → Temsil Heyeti'ne işaret.
Fikir ∀ ←

5- Vatanın en güvenli yeri olan Sivas'ta ulusal bir kongre toplanacaktır. *(M.Kemal doğrudan etkili.)*

6- Milletin güvenini kazanmış, her ilden 3 delege katılacak.

7- Bunları belediyeler - Müdafaai Hukuk Cem. seçecek.
ulusal egemenlik ulusal bağımsızlık

8- Bu durum ulusal bir olacak saklanacak.
↳ Sivas'a gelenler kimlik değiştirecek. İtilaf öğrense o kişilerin canları, namusları, güvenlikleri tehlikede olmasın diye

9- Temmuz Ağustos aylarında Erzurum'da kongre toplanacak.

* M.Kemal doğrudan etkili değil. * Davet edilecek.
↳ Bu kongreye katılanlar dağılmadan Sivas'a gelsin.
Yorum: M.Kemal zaman kazanmak istemiş.

Scanned by CamScanner

Bu genelge yayınlandıktan sonra İngilizler M.Kemal'i İstanbul'a çağırdılar.

• M. Kemal : "Gelmem. Bu saatten sonra geriye dönmem. Sine-i millet'te kalacağım."
(milletin Göğsü)

• M.Kemal'in tavrına İngilizler sinirleniyor. Padişahın kafaya makineli tüfeği dayıyorlar. M. Kemal'in görevden alındığı yazısı geliyor.

→ M. Kemal : "Siz kovmadınız, ben istifa ettim!"

→ M. Kemal Amasya Genelgesi'nden sonra, Erzurum'dan önce çok sevdiği askerlik görevinden istifa etti. Sivil.

-NOT-

-NOT-

M. Kemal görevden alınınca yerine "Kazım Karabekir" geçiyor.

Kazım Karabekir'e "M.Kemal'i tutukla" emri veriliyor.

@kpssgunlugum41

Kazım Karabekir :
↳ "Paşam! Ben ve kolordum emrindeyiz!"

M. Kemal : Bu saatten sonra artık İstanbul, Anadolu'ya hakim ✗ değil, tabi olmak zorundadır.

- NOT -

- Doğu Anadolu'da annesi babası savaşlarda şehit düşen yetimleri almış kendi maaşıyla okutmuştur.
- "Paşa Baba" lakabıyla bilinen komutan.
- İstiklal Harbimizin yazarı.

} Kazım Karabekir

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

Erzurum Kongresi

→ Erzurum **ilklerin** kongresidir.

→ Ancak ilk kez ulusal egemenlik, ilk kez Temsil Heyeti'nden } **Amasya Genelgesi'nde** bahsedilmiştir.

→ Toplanmasında **M. Kemal'in katkısı yok** ama davet edilecek

→ **Toplayanlar :**

- Doğu Ana. Müd. Hukuk Cemiyeti
- Kars İslam Şurası
- Trabzon Müd. Hukuk Cemiyeti

→ **Kime karşı ? :**

- Rum-Ermeni faaliyetlerine karşı.

→ **Katılanlar :**

- BEST VAN
- Bitlis, Erzurum, Sivas, Trabzon, Van

→ **Katılmayanlar :**

- DEM
- Diyarbakır, Elazığ, Mardin

→ Kongrenin başında **iki sorun** var :

1- **Katılım sorunu :** M. Kemal – Rauf → Gürkü Mendresi kararı

- Gürkü üstü kapalı da olsa ulusal egemenlikten bahsediyor – tepki var.

İki üye istifa edince M. Kemal ve Rauf kongreye katılıyor.

2- **Kongrede başkanlık sorunu :** M. Kemal

- Hepsiyle tek tek konuşup kendini başkan seçtirdi : **Liderlik** vasfı

M. Kemal'in **sivil** ilk görevi.

İttihatçı olduğunu söyleyip duranlar için **"İttihatçı değiliz."** açıklaması yapmıştır.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

Maddeler

1- Ulusal sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

İlk (Misakı Milli) ↳ Sadece bağımsızlık

Bölgesel amaçlı toplanmasına rağmen ulusal kararlar alındı.

İlk kez ulusal sınırlardan bahsedildi.

İlk kez misakı milli Erzurum'da geçiyor.

Aynı tarihlerde olan Balıkesir - Alaşehir kongrelerinde neden böyle kararlar alınmadı? → M. Kemal gibi liderler yokmuşlar.

2- Geçici bir hükümet kurulmalıdır. → sadece egemenlik

Temsil heyeti'ne işaret. @kpssgunlugum41

3- Kuvayı Milliye'yi etken, milli iradeyi âmil kılmak esastır.

Yani; ulusal - yerel - milis güçleri etkili, ulusal iradeyi de yönetime egemen kılmak esastır.

Kuvayı Milliye + Milli İrade ⟹ Evrensel boyut

ulusal bağımsızlık ulusal egemenlik

Nasıl Sorulabilir?

I. Ulusal sınırlar içinde vatan bir bütündür, parçalanamaz.

II. Geçici bir hükümet kurulmalıdır.

III. Kuvayı Milliye'yi etken, milli iradeyi âmil kılmak esastır.

Örn.1 Yukarıdaki maddelerden hangisinde sadece bağımsızlıktan bahsedilmiş? Yalnız I

Örn.2 Yukarıdaki maddelerden hangisinde sadece egemenlik? Yalnız II

Örn.3 Yukarıdaki maddelerden hangisinde hem bağımsızlık hem de egemenlik? Yalnız III

Örn.4 Yukarıdaki maddelerden hangisi inkılapın evrensel boyutu? Yalnız III

Scanned by CamScanner

4- Mebusan Meclisi'nin derhal toplanmasına çalışılmalıdır.

ulusal egemenlik + meclis - muhalefet

Mecliste muhalefet yoluyla İstanbul Hükümeti'nin sorumsuz davranışlarının denetlenmek istenmesi.

İlk kez meclisten bahsedildi.

5- Manda - himaye asla kabul edilemez.

Tam bağımsızlık !

İlk kez manda - himaye reddedildi. (ABD mandası)

6- Azınlıklara siyasi, sosyal dengemizi bozacak haklar verilemez.

İlk kez azınlık haklarından bahsedildi.

(Azınlık hakları Misakı Milli'de de var. Azınlıklara diğer ülkelerdeki Türke verilen kadar hak verilecek : Karşılıklılık ilkesi)

7- İç işlerimize karışmamak şartıyla ekonomik dış yardım alınabilir.

@kpssgunlugum41

İlk kez dış yardımdan bahsedilmiş.

→ Ancak ekonomik bağımsızlıktan ödün verilmiyor.

Dış yardım SSCB'ye mesaj

Tampon vasfı

Kapitalist (Avrupa) — Osm. — Komünist (SSCB)

} "Düşmanımın düşmanı benim dostumdur" hesabı.

! Avrupa, Osmanlı'nın işini bitirse sıra SSCB'de.

8- Ulusal güçler, padişahı (saltanatı) ve halifeyi (hilafeti) kurtaracaktır.

★ Bazı maddelerle çelişir. Çünkü öncelikli amaç ulusal egemenlik, rejimi değiştirmek, cumhuriyet değil, ulusal bağımsızlık.

★ Ulusal egemenlikle teratir ! Onun daha zamanı var.

Scanned by CamScanner

Ek Bilgi

Parola: Kendine Güven

M. Kemal 9 kişilik → Temsil Heyeti → oluşturdu. (Heyeti Temsiliye)

? Temsil Heyeti kurulma fikri → Amasya'da

? Nerede kuruluyor? → Erzurum'da (9)

? Sayısı artacak → Sivas'ta (15)

Doğu'daki cemiyetler birleştirildi → Doğu And. Müd. Hukuk Cem.

Doğu'daki göçleri engelleme (Nüfus dengeleri aleyhimize dönmesin diye)

Gazeteler çıkardılar: Le Payo, Hadisat

! En öneml: ALBAYRAK

~ İki yıl boyunca aynı başlığı atmış.

~ Vilayat-ı Şarkiyye Ermenistan olamaz! (Doğu And., Ermenilere verilemez)

@kpssgunlygum41

Bu olaydan sonra M. Kemal hakkında da tutuklama kararı

Hem M. Kemal hem de Rauf hakkında.

Tutuklamakla görevlendirilen Elazığ valisi Ali Galip.

Erzurum Kongresi ile aynı tarihlerde başka kongreler de vardı ama sağlam kararlar çıkmadı → M. Kemal gibi lideri yok.

(Batı cephesi) Kuvayı Milliyenin temelleri ← Balıkesir - Alaşehir → İtalyan mandasına girilebilir.

Başkanı: Hacim Muhiddin

Yerel, bölgesel kongreler.

Saltanata bağlılık. → Tam olarak bağımsızlık ve egemenliği anlamışlar diyemeyiz.

Celal Bayar (Galip Hoca)

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

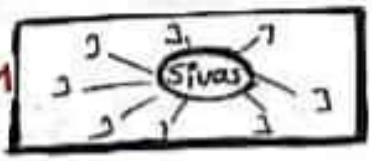
-video 48- **SİVAS KONGRESİ** Eylül 1919.

HATIRLA?

	Toplanış	Karar	Toplanmasında M. Kemal doğrudan etkili mi?
Amasya	Bölgesel	Ulusal	✓ → etkili
Erzurum	Bölgesel	Ulusal	X → etkili değil
Sivas	ULUSAL		✓ → etkili

Sivas'ta toplanılacağı, Amasya Genelgesi'nde belliydi. Sivas güvenli yer. İşgallerden uzak.

Her ilden 3 delege gelsin denilmişti.

@kpssgunlugumiz

- 3 delege.
- Müd. Hukuk Cem. seçecekti. → bağımsızlık
- Belediyeler seçecekti. → egemenlik

! Bu şartlar Amasya'da belliydi.

Hatta gelecek olan delegeler kimlikleri gizleyecek denildi. (Can güvenliği için)

! Bu kongre ulusal bir sır olarak saklanacak denilmişti (Amasya'da karar) ama saklanamadı. Bir sürü gizli ajan, casus... Bu yüzden kongreyi önlemek isteyecekler.

İlk çaba → İstanbul Hükümeti Sivas Valisi'ne telgraf çekti. İngilizler çektiriyor.

Vali: Paşam, paşam! Tehdit ediyorlar ne etsseeee

Neden gelemezler?

⇒ İşgallerden uzak bölge Sivas. (Batı'dan gelemezler.)

⇒ Asker çıkarma vs. yok (Kuzey'den gelemezler)

⇒ Türk ordusunun forveti Kazım Karabekir var. (Doğu'dan da gelemezler)

⇒ Kahraman bir maraş şanlı bir Urfa Gazi bir Antep var (Güneyden de gelemezler.)

İkinci Gaba:

İtilafların komutanları Sivas valisine telgraf yollamış. Sivas valisi telgrafı alıp Kazım Karabekir'in yanına gidiyor. Kazım Karabekir'den cevap: "Hadi gelin de göreyim!" Ordan da bir şey çıkmadı.

@kpssgunlugum41

Üçüncü gaba:

Ankara valisi Muhiddin de ortalığı karıştırmak istemiş. Ama ordan da bir şey çıkmamış.

En tehlikeli olay:

Ali Galip Elazığ valisi. İstanbul hükümetinin, teknik olarak da İngilizlerin adamı diyebiliriz.

Ali Galip'e diyorlar ki "var git, Sivas Kongresi'ni dağıt M. Kemal'i tutukla."

Ali Galip yanına 300 - 500 adamı alıp Sivas'a geldi. Sivas tabelasının önünde bir babayiğit bekliyordu. Türk ordusunun forveti, gol yollarımızın etkin ağası Kazım Karabekir!

→ Kazım Karabekir: Arkamdaki orduyu görüyor musun? 15. Kolordu.

→ Ali Galip: ? ? ? (Kaçıyor..)

Scanned by CamScanner

Bütün önleme çalışmalarına rağmen Sivas'ta 38 delegenin katılımıyla kongre yapılıyor.

Erzurum'a 50 küsur kişi katıldı. Sivas'ta daha az.

→ "Önleme çabaları biraz başarılı olmuştur diyebiliriz.

→ İstanbul Hükümeti: "Her kim benim memurumsa gidip Sivas Kongresi'ne katılırsa memuriyetini yakarım."

(Memuriyetinden vazgeçemeyenler de kongreye gelmiyor)

MEB "Ya İstiklal Ya Ölüm!" Parolası önemli.

Bil!

Sivas Kongresi, ilerleyen süreçte CHP'nin ilk kurultayı sayılacak. @kpssgunlugum41

General Harbord Sivas Kongresi'ne katılıyor. Gözlemci bakanlık ve... → Derdi ne? ABD mandasını çıkartmadan empoze M. Kemal'e farklı oynuyor, askere farklı...

Sivas Kongresi'nde genel itibariyle yeni bir şey yok. Amasya'da Erzurum'da aldığımız kararları aynen kabul ettik ve tüm yurdu kapsar hale getirdik. Her ilden birkaç adam gelmiş.

Kongrede İki Sorun Var:

Kongre Başkanlık Sorunu → M. Kemal ✗ Rauf Orbay ✓ M. Kemal seçildi.

Manda → Son kez tartışılmış. Kesin RED.

Scanned by CamScanner

Alınan Kararlar:

Amasya - Erzurum maddeleri aynen kabul edildi. Tüm yurdu kapsar hale getirildi.

Manda SON KEZ reddedildi. (İlk kez; Erzurum'da)
↳ tam bağımsızlık

Tüm cemiyetler "ANADOLU RUMELİ MÜDAFAİ HUKUK CEM" adıyla tek çatı altında toplandı. ↘ ARMHC.

↓

Cemiyetler bölgeseldi. Şimdi "ulusal"

Temsil Heyeti sayısı 15'e yükseldi. Etki-yetki arttı.
↳ Ulusal hale geldi.

İstanbul Hükümeti'nin teslimiyetçi politikalara alternatiftir. Bağımsızlık isteyen organizasyon.

▼ ARMHC. ve Temsil Heyeti'nde Lider M.Kemal

→ Temsil Heyeti Batı cephesine Ali Fuat Paşa'yı Kuvayı Milliye Umum Komutanı olarak atadı. → ilk yürütme yetkisi

→ M.Kemal gazete çıkarmış.

• Sivas'ta → İradeî Milliye (Halk haberdar olsun diye)

@kpssgunlugum41

(Gazete) Peyamı Sabah:
İstanbul Hük. çıkıyor. M.Kemal hakkında kötü şeyler yazdırıyor.

▼ Bu gazeteye inanmasınlar diye M.Kemal İradeî Milliye'yi çıkarttırıyor.

↓

▼ Bu gazeteyle kamuoyu oluşturmak istemiş.

Scanned by CamScanner

→ M.Kemal; cemiyetleri birleştirdi, temsil heyetinin de başına geçti. İpleri eline aldı.

∴ Cemiyetlere, "İstanbul'la tüm bağlantıyı kesin." diyor.

Anadolu'da
- M.Kemal'in başına geçiyor.

İstanbul Hük.
- Damat Ferit Paşa istifa ediyor.

@kpssgunlugum41

Milli mücadelenin
And. Hareketi'nin
Temsil Heyeti'nin
→ İstanbul'a karşı ilk siyasi zaferidir.

∴ Anadolu'daki hareket İstanbul'u da etkilemeye başlamış.

~~Damat Ferit Hük.~~ → Ali Rıza Paşa Hük. (daha ılımlı)

M. Kemal Nelere Katıldı?

1- Havza ✓ M.Kemal toplamış
2- Amasya ✓ M.Kemal toplamış
3- Erzurum ✗ M.Kemal toplamamış.
4- Sivas ✓ M. Kemal toplamış.
5- Afyon - II. Pozantı → milli mücadelenin son kongresi ∴

Scanned by CamScanner

BİL !

→ M. Kemal İleri gazetesine isimsiz yazılar yazmış.
→ İlerleyen süreçte cumhurbaşkanı olduğu zamanlar da çok yazı yazacak.

- Kurun Gazetesi
- Asım Us Lakabı
- Hatay Meselesi Eleştirileri

AKLINDA KALSIN !

Asım Us
↓ ↓
"Asi Mustafa"

@kpssgunlugum41

Yarın için en iyi hazırlık Bugün elinden geleni yapmaktır...

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

— video 49 —

SÜREÇ

#Amasya Protokolü (Görüşmeleri)
#Sivas Komutanlar Toplantısı
#Temsil Heyeti'nin Ankara'ya Gelişi
#Son Osmanlı Mebusan Meclisi
#Misakı Milli'nin Kabulü
#İstanbul'un Resmen İşgali
#Büyük Millet Meclisi'nin Açılması (BMM)

@kpssgunlugum41

AMASYA PROTOKOLÜ - MÜLAKATI

#Damat Ferit'in istifasından sonra Ali Rıza Paşa gelmişti.
#Ali Rıza Paşa ile M.Kemal daha önceden tanışlar.
#Ali Rıza Paşa telgraf çekiyor : M.Kemal, davanda başarılar
#M. Kemal : Sana da hükümetin hayırlı olsun Ali Rıza. İnşallah sen, senden öncekiler gibi değişik işlerle uğraşmazsın. (Böylece aradaki buzlar biraz eriyor)
#M.Kemal tekrar telgraf çekiyor : La oğlum Ali Rıza, gel otur konuşalım. Tamam ben varsın ama Anadolu'da milli mücadele, biz de varız. Gel konuşalım.

→ Bunun üzerine Amasya Protokolü gerçekleşiyor. ←

Scanned by CamScanner

İki taraf birbirini kontrol altına almaya çalışıyor:

İstanbul Hükümeti

Ali Rıza Paşa Hükümeti'nden Bahriye Nazırı Salih Paşa

Temsil Heyeti

Mustafa Kemal
Rauf Orbay
Bekir Sami Kunduh

MADDELER

@kpssgunlugum41

İşgale karşı hep birlikte karşı konulacak. Ve Türklerin çoğunlukta oldukları bölgelerin işgaline izin verilmeyecek.
↳ İlk maddeden M.Kemal kontrol altına kaldı.

İstanbul Hükümeti aleyhine çalışmayacağız ama buna karşılık

İstanbul Hükümeti → Temsil Heyetini
→ And. Rumeli Müd. Hukuk Cem.
→ Sivas Kong. Kararlarını
→ And. Hareketini
→ Milli mücadeleyi

} tanıyacak.

↳ Bu madde ile "TANIMA" sorunu çözüldü.
↳ Görüşmenin en önemli siyasi sonucu budur.
↳ Temsil Heyeti siyasi meşruiyet kazandı.

İstanbul Hükümeti, Temsil Heyeti'nin onayını almadan İtilaflar ile görüşmeyecek.
↳ Bu durum İstanbul Hükümeti'nin otoritesini sarsar.
↳ İstanbul Hükümeti bunu reddeder.

Scanned by CamScanner

İstanbul dışında meclis açılmalı.

Meclis varsa M. Kemal ulusal egemenliği istiyor.

Açılırsa İstanbul Hükümeti'ne muhalefet olur.

(Bir taşla iki kuş)

(Bu dört maddeyi mutlaka bilelim. Çünkü en önemli maddeleridir.)

@kpssgunlugum4l

→ İmzalar atıldıktan sonra Salih Paşa trene bindi İstanbul'a geldi. İngilizler onu bekliyordu.

→ İngilizler: Salih gel bakalım neymiş bu M.Kemal'in derdi.

→ Salih elindeki maddeleri gösterdi.

→ İngilizler, maddeleri kabul etmiyor. Gözünü kapattı açtı, kapattı açtı... Entrika (Entrika - Kurnaz İngiltere)

→ Dört maddeden birini kabul etmeye karar veriyor. "Meclisin açılması." Ama şart da sunuyor. Meclis, payitahtta, İstanbul'da açılacak. Gerekçeleri:

Kanuni Esasi'ye göre başkent; İstanbul

Padişah nerde; İstanbul'da

Parlamento binası nerde; İstanbul'da.

İlk kez

○ İstanbul Hükümeti – M.Kemal – İngilizler ortak karar aldı.

* meclis açılacak.

◆ İstanbul Hükümeti'nin Beklentisi;

Bunlar İstanbul'a gelir, kontrol altına alırım.

Scanned by CamScanner

◆ İngilizlerin Beklentisi :

1- Bu adamları kontrol altına alırım. Meclisteki istediğim kararları çıkarttırırım.
(Tutuklama kararı çıkarıp da tutuklayamadığı adamlar (M.Kemal, Kazım vs.) milletvekili seçilip İstanbul'a gelirse kafaya makineli tüfeği dayayıp istekleri doğrultusunda hareket ettirecek)

2- Meclis açılsın ki barış anlaşmalarını yutturacağı meclise ihtiyacı var.

◆ M. Kemal'in Beklentisi :

@kpssgunlugumtl

1- Ulusal egemenlik

2- İstanbul Hükümeti'ne muhalefet.

3- İstanbul'da açılmasını kabul etmesinin sebebi de İstanbul'da açılacak bir meclisin uzun ömürlü olamayacağını biliyor olması. Elinde senarda sınıfa çıkacak ve haklılığı da ortaya çıkacaktı.

SİVAS KOMUTANLAR TOPLANTISI MEB

Meclisin açılması kararlaştırıldıktan sonra M.Kemal, önemli komutanları Sivas'a çağırıyor.

M. Kemal : Bu meclis vatanın milletin bağımsızlığı konusunda çalışırsa eyvallah hepimiz meclisin yanındayız. Ama eğer bu meclis İstanbul Hükümetinin, İngilizin ağzına bakar, teslimiyetçi politika izlerse meclis falan onlamam savaşırım. Benimle misiniz değil misiniz ?

Komutanlar : Emredersin paşam, seninleyiz !

Scanned by CamScanner

TEMSİL HEYETİ'NİN ANKARA'YA GELİŞİ

27 Aralık 1919

Neden Sivas'tan Ankara'ya geldi?

↳ Daha güvenli, daha ortada, Ali Fuat'ın kontrolünde 20. Kolordu var, ulaşım var, demir yolu var, telgraf hatları var, işgallere uzak, İstanbul'a yakın.

* İki Şekilde Yorumla:

Uzak

→ İşgallerden güvenli

Yakın

→ Batı ve Güney Cephesi'ne sevk ve idare kolay olur.

@kpssgunlugumyl

M. Kemal, Ankara'da da boş durmadı.

→ Bir gazete daha çıkardı: Hakimiyeti Milliye

Büyük Millet Meclisi'nin yarı resmi yayın organı.

→ Anadolu Ajansı kuruldu.

- Yusuf Nadi Abalıoğlu – Halide Edip Adıvar kuruyor.

! Radyo, gazete vs. amacı: Halk olandan bitenden haberdar olsun.

SON OSMANLI MEBUSAN MECLİSİ

Anadolu'da seçimler yapıldı.

İngilizler hiçbir surette seçimlere karışmadı.

→ Çünkü İngilizler yapılan seçimlerde kimin kazanmasını istiyor?

* Temsil Heyeti'nin *

Scanned by CamScanner

Sebep: İstanbul Hükümeti zaten elinin altında. İngiliz istiyor ki arayıp da bulamadığım, tutuklama kararı çıkarıp da tutuklayamadığım ne kadar milli mücadeleci varsa hepsi milletvekili seçilip İstanbul'a gelsin. Makineli tüfeği dayayıp baskı ile istediğim kararları aldırayım.

(İngilizin niyeti: Bunlar kazansın da kontrol altına alayım ortadan kaldırayım.)

Seçimler yapıldı.

İngilizler karışmayınca Anadolu'daki seçimleri "Temsil heyeti"nin adamları kazandı.

M. Kemal de Erzurum'dan milletvekili seçildi.

Milletvekillerinin hepsini Ankara'ya çağırıyor.

@kpssgunlugum41

~ M. Kemal - milletvekilleri ile görüşme yapıyor. (mu. Ankara)

→ İstanbul'a gittiğiniz zaman meclisin içinde "Müdafai Hukuk Grubu" kurun.

→ Beni meclis başkanı seçin.

- Arkadan biri sordu: Paşam! Sen gelmiyor musun?

- M. Kemal: La saf! Ben gelir miyim? Benim hakkımda 40 tane tutuklama 50 tane idam ... var.

Yorum → M. Kemal İngilizlere karşı gövde gösterisi yapar.

→ İstanbul'da açılan bu meclisin uzun ömürlü olmayacağını biliyor. Bu meclis kapatılınca meclis başkanlığı yetkisine dayanarak bu meclisi Ankara'da açar.

Scanned by CamScanner

→Gidin kongre kararlarını mecliste kabul edin.
(MİSAKI MİLLİ diyoruz)

• Vekiller M. Kemal'e tekrar "Emredersin paşam!" dediler.

! ~NOT~ !

Milletvekilleri yasama erkinde.

M. Kemal, milletvekillerini kontrol altına alırsa Ankara'dan oturduğu yerden İstanbul'daki meclisi de yasama organını da etkisi altına alabilir.

İstanbul Hükümeti ve İngiliz bunu istemiyor.

→Bu vekiller trene bindiler gittiler. Onları İstanbul'da kim bekliyordu? Makineli tüfeklerle İngilizler. Götürdüler meclise. Her vekilin burnuna tüfek dayandı. Sonra İngilizler içeri kimi getirdi? "Başı önde amma omuzları dik! Omzunda yılların vermiş olduğu ağırlıkla bitkin, tükenmiş halde olan" padişahımız Vahdeddin'i getirdi.

→Bu olay üzerine M. Kemal'e söz veren vekiller M. Kemal'i anında sattılar. @kpssgunlugum41

Milletvekilleri İstanbul'a Geldiklerinde; (Mu. İstanbul)

→Felahı Vatan denilen saltanat yanlısı grup kurdular.

! Başkanlarından biri Rauf Orbay

→Meclis Başkanı M. Kemal değil ✗

→Bu vekiller misakı milli'yi kabul edecekler.

! Henüz millet M. Kemal'in egemenlik meselesine hazır değil.

Yorum: Bağımsızlık isteniyor. Ancak padişahın gölgesinin altında.

Scanned by CamScanner

→ Böylece meclis açıldı.

→ Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nde Rumlar Ermeniler yok. Onlar ayrı tutulmanın derdindeler.

MİSAKI MİLLİ — 28 Ocak 1920

K → Kapitülasyonlar kaldırılacak. * ilk kez bahsedildi * milliyetçilik ilkesi

A → Azınlıklara haklar diğer ülkelerdeki Türkler kadar. * Karşılıklılık

B → Boğazlar / Borçlar

S → Sınırlar * Doğu - Elvei Selase * Batı - Trakya * Güney - Arapların yaşadığı (Halk Oylaması)

Arapların yaşadığı coğrafya - halk oylaması.

Referandum - Trakya, Kars, Ardahan, Batum.

Misaki milli tamamen bağımsızlıkla alakalı.

✕ Egemenlikle alakası yok ✕

Bu kararlardan hangisi İngilizin işine gelir? Hiçbiri.

Ali Rıza'ya bunu geri çekin dedi. Ali Rıza geri çekmedi. İstifa etti.

@kpssgunlugum41

İngilizler istekleri doğrultusunda karar aldıramayınca İstanbul'u resmen işgal etti. Meclisi dağıttı. Ordakileri Malta'ya sürgüne gönderdi. (Biri de Rauf Orbay)

◉ İngilizler bildiri yayınlayıp halka uçaklarla attılar.

→ İşgal geçicidir, isyan çıkarsa kalıcı olacak.

→ Amacımız padişaha - halifeye zarar vermek değildir. Onu korumaktır.

→ İstanbul'un işgalinin bir tek sorumlusu vardır. O da M. Kemal ve yandaşları.

Scanned by CamScanner

*İstanbul'un resmen işgaliyle M.Kemal'in haklılığı ortaya çıkmış oldu.

Kronolojisini Unutma !

I. Misaki milli kabul
II. İngiliz - İstanbul resmen işgal.
III. Bmm açılması.

Manastırlı Hamdi Bey, M. Kemal'e telgraf çekiyor.

→ M. Kemalim stop
→ İstanbul işgal stop
→ Yettiş stop

@kpssgunlugum41

M.Kemal haberi aldığında hemen her ile telgraf çekiyor.

→ Başkentimiz İngiliz tarafından resmen işgal edilmiş.
→ Hemen protesto telgrafları çekin. Dağda bayırda duyurular yapın.
→ Her ilden üçer beşer kişi seçin. Ankara'da yeni bir meclis açacağız.
→ "Ben bu milli mücadeleyi artık İstanbul işgal altında olduğu için padişahım adına yürütüyorum." diyor.

- Artık Anadolu'dan İstanbul'a vergi gitmeyecek.
- Gelirler Ankara'da kalacak.
- İzmit Geyve - Nilgde Ulukışla demir yolları tahrip edilecek.
  - Düşmanın Kuzey-Güney Doğu-Batı asker sevkiyatı engellenir.
  - Ankara'nın güvenliği sağlanır.

(Bir taşla iki kuş)

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

I. BMM'NİN AÇILMASI (23 Nisan 1920) -video 50-

Meclis, en yaşlı üye olan Şerif Altan Bey tarafından açıldı.
Vekiller yeminlerini etti.
Hemen ertesi gün İcra Vekilleri Heyeti oluşturuldu. (Hükümet)

Meclis Başkanı → M. Kemal
İç İşleri Bakanı → Cami Bey
Dış İşleri Bakanı → Bekir Sami Bey
Sağlık Bakanı → Adnan Adıvar
Genel Kurmay Başkanı Erkanı Harbiye Umum Vekili: İsmet İnönü

@kpssgunlugum41

NOT: Genel Kurmay Başkanlığı
Kütahya-Eskişehir savaşından sonra Fevzi Çakmak
Cumhuriyet devrinde de Genel Kurmay Başkanı
Mareşal Fevzi Çakmak'tır. (1922-1944)

HANGİ BAKANLIK YOK?

Kültür Bakanlığı
Spor Bakanlığı
Kadından Sorumlu bakanlık
Avrupa Birliği Bakanlığı

Neden? → Savaş zamanı kurulan meclis. Bunlara ihtiyaç yok.

→ Meclis açıldı ama anayasa yok.
→ Oturalım yazalım deseler
↓ yazacak adam yok ↓ vakit yok

✶ M. Kemal ertesi gün önerge yapıyor. Meclisin iç çalışma esasları belirlenmiş.

Scanned by CamScanner

24 NİSAN ÖNERGESİ

Hükümet kurmak zorunludur.

- Temsil ~~Heyeti~~
- İcra Vekilleri Heyeti ✓

Geçici meclis başkanı - padişah vekili-naibi vb atamak doğru değildir. Kalıcı

* Yeni bağımsız bir devlet kuruldu.
* Egemenlik

meclis başkanı hükümetin de başıdır. (meclis hükümeti)

Güçler Birliği = Yasama + Yürütme

ERK (GÜÇ)

→ Yasama : meclis - milletvekili
→ Yürütme : Hükümet - icra vekilleri
→ Yargı : istiklal mahkemeleri - yargıç

Güçler Birliği

◆ Bu durum demokratik değildir. Ancak olağanüstü bir durum söz konusu. Savaş zamanı.

@kpssgunlugum41

◆ Amaç ne? → "Hızlı karar al, hızlı uygula."

◆ Soru: İlk TBMM, yargı gücünü nasıl kullanmıştır?

- milletvekilleri, istiklal mahkemesinde yargıçlık görevi yapmıştır.

Güçler birliği ilkesini kabul etmişler.

Din işlerini meclis yerine getirir. ~~Laik~~

Dini kullanarak Anadolu hareketine zarar verilmesinin önüne geçilmiştir.

TBMM'nin üstünde güç yoktur. (İstanbul Hük. yok sayılıyor)

Saltanatın ve halifenin geleceğini durumunu TBMM belirleyecek

↳ ulus iradesi > padişah

Scanned by CamScanner

İlk meclisin Özellikleri → Gazi meclisi de denilir.

* Kurucu meclis. (1921 Anayasası)
* Demokratik → Savunun gelis agisina göre degisir
  - Üyeler seçimle iş başına geldiği için demokratik
  - meclis hükümetinden oluşan yapı demokratik değil
* Savaşçı meclistir. (warrior) → savaşçı demek.
  Nereye warrior (varıyor) = Bağımsızlığa
* İnkılapçı - Saltanatı kaldırdı.
* İhtilalci - M. Kemal çarşı, her şeye karşı.
* Güçler Birliği
* Çok sesli - renkli.

ULUSAL BAĞIMSIZLIK → Ortak çatı
Saltanatçı, hilafetçi - mandacı, himayeci
savaşalımcı sivişalımcı ... her telden.

* Partileşme yok. - Gruplar var.
  - Hangi gruplar yok? → Felah-ı Vatan
    → Saltanat Şurası (Sevri imzalayanlar)
* En çok güçler Savunma

@kpssgunlugum41

NOT: İlk meclis ilk ilişkilerini Ruslarla kurmuştur.
→ Lozanı yaptılar, onaylayan da II. Meclis
→ Kurtuluş Savaşı'nda bir sürü antlaşmayı bunlar yaptı.
(Gümrü, Batum, Moskova, Londra Konf.)
→ Meclisin resmi gazetesi Ceridei Resmiye.
→ Yarı resmi gazetesi Hakimiyeti Milliye.

Scanned by CamScanner

I. TBMM Kanunları → yasama

* Ağnam vergisi → ilk kanun
  ↘ Küçük baş hayvan vergisi 4 kat artırılmış.
* Hıyaneti Vataniye
* İstiklal Mahkemeleri
  ↓
  Dört yerde kuruluyor
  1- TBMM'ye karşı isyanlarda
  2- Kütahya Eskişehir Savaşı'ndan sonra Tekalifi Milliye Emirleri uygulanırken
  3- Şeyh Sait isyanında
  4- M. Kemal'e suikast girişiminde
* Firariler Kanunu → Asker kaçakları için
* Düzenli Ordu
* Men-i müskirat → içki, sigara, alkol yasağı (lüks yasağı)
* Men-i israfat → israfı önlemek
* Nisabı Müzakere → meclis iç tüzüğü

@kpssgunlugum41

I. TBMM'NİN YAPMADIĞI KANUNLAR:

* Tekalifi milliye → Doğrudan M. Kemal çıkartmış.*
* Takrir Sükun → II. meclis*

Scanned by CamScanner

I. TBMM'YE KARŞI İSYANLAR

HALK

ORTAK ÖZELLİK
- İngiliz boğazı korumak ister

- # Bolu
- # Düzce
- # Hendek
- # Adapazarı
- #Afyon Topal Nuri
- #Yozgat Çapanoğlu
- #Konya – Bozkır – Delibaş Mehmet
- #Cemil Çeto
- # Ali Batı
- # Şeyh Eşref
- #Postacı Abdurrahman
- #Urfa Milli Aşiret
- #Sivas – Kocgiri

★ Doğu'daki yerel feodal güç odaklarının isyanı

İSTANBUL HÜK.

- # Ahmed Anzavur – Kuvay Muhammediye
- # Hilafet Ordusu – Kuvayı İnzibatiye

İngiliz, Türkü Türke düşürmek istiyor.

@kpssgunlugum41

KUVAYI MİL.

- # Çerkez Ethem
- # Demirci Mehmet

★ Düzenli ordunun emir komutasına girmek istemedikleri için isyan ettiler.

★ Kuvayı milliye önce isyanları bastırıyor, sonra kendisi isyan ediyor.

AZINLIK

- # Rum
- # Ermeni

1. TBMM'ye Karşı Yapılmayan İsyanlar

- # Şeyh Sait isyanı → 1925 II. TBMM
- # Menemen Olayı → 1930 III. TBMM

Unutma

Scanned by CamScanner

Halk isyan etti de TBMM'nin ne gibi önlemleri oldu?

Hıyaneti Vataniye Kanunu
İstiklal mahkemeleri kuruldu.
Firariler kanunu
Düzenli ordu kuruldu. İsyanlar takır takır bastırılmaya başlandı.
Seyyar jandarma birlikleri vb...
Anadolu Ajansı
Hakimiyeti Milliye
} basın yayın yoluyla da mücadele.
İstanbul Hükümeti'nden gelen fetvaya anti fetva.
↳ Rıfat Börekçi → Cumhuriyetin ilk Diyanet İşleri Başkanı
İrşad - öğüt Heyetleri kuruldu.

@kpssgunlugum41

Ayaklanmaların Sonuçları

→ İsyanlar bastırılırken düzenli ordu yıprandı.
→ Bu durum Kurtuluş Savaşı'nı geciktirdi.
→ Boş yere kardeş kanı döküldü. (insan - kaynak kaybı)
→ Ayaklanmaların bastırılmasıyla TBMM'nin gücü ve otoritesi arttı.

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

SEVR- Sözde Barış Antlaşması

video 51

Fransa Paris – Ağustos 1920.

2 yıl geç imzalandı.

San Remo konferansı'nda (İtalya) taslağı oluşturdular.

→ (Uydurduk) Saltanat Şurası diye bir şey oluşturdular.

↓

- Rıza Tevfik
- Reşat Halis
- Hadi Paşa

Vahdeddin – Damat Ferit onay.

@kpssgunlugum41

Trakya da Yunan

İzmir ve civarı Yunan'a veriliyor.

↘ # Bu yüzden İtalya kızdı.

Hatay, Adana, Urfa, Suriye Sahilleri Fransa'ya

Musul, Kerkük İng.

Boğazların denetimi İtilafların komisyonuna bırakılacak. Ama burada Türk üye olmayacak.

İstanbul başkent olarak kalacak.

Scanned by CamScanner

Bizimle ilgili maddeler :

→ Donanma 13 küçük gemiyi geçmeyecek

→ Ordu 50.700'ü geçmeyecek.

→ Donanımlı kişiler gidecek, iç güvenliği - asayişi sağlayanlar kalacak. (Osmanlı ordusu kolluk kuvvetlerine indirgenmiş)

→ Kapitülasyonlar herkes için geçerli - sınırsız olacak. (ekonomik olarak çökertme amacı)

→ Osmanlı ekonomisini İtilaf komisyonu yönetecek.

→ Osmanlı savaş tazminatı ödeyecek.

→ Azınlıklara ülkedeki Türklerden daha fazla hak verilecek.

**** Osmanlı vatandaşları isterlerse herhangi bir itilaf vatandaşlığına geçebilir. Geçtikleri andan itibaren vergi vermez - askerlik yapmaz - kapitülasyonlardan da çokça yararlanır.

↳ Ama bir daha Osmanlı olamazsın !

Amaç: Asimile @kpssgunlugum41

NOT

Sevr hukuki değil → meclis onayı yok !

Ölü doğmuştur, uygulanamamıştır.

Maddelerin ağır olması, milli mücadelenin azmini de güçlendirmiştir.

Scanned by CamScanner

NOT

BİLECİK GÖRÜŞMELERİ

İstanbul Hükümeti

Tevfik Paşa Hükümeti

Ali Rıza-Salih Paşa

TBMM

M. Kemal – İsmet Paşa

@kpssgunlugum41

* İstanbul Hükümeti → Temsil Heyeti'ni → Amasya Görüşmeleri'nde tanıdı.
* İstanbul Hükümeti → TBMM'yi → Bilecik Görüşmeleri'nde tanıdı.
* İtilaflar → TBMM'yi → I. İnönü'den sonraki Londra Konferansı'nda tanıdı.

Scanned by CamScanner

CEPHELER 4 cephe.

Doğu'da Batı'da Güney'de; dışarıda düşma karşı bağımsızlık mücadelesi verilecek. İçerde de padişaha karşı egemenlik mücadelesi.

İnebolu - Kastamonu - Ilgaz Dağları - Çankırı - Ankara → İstiklal yolu güzergahı.

İç
TBMM

Batı

I. İnönü
II. İnönü
Kütahya - Eskişehir
Sakarya
Büyük Taarruz

↓

Asıl olay bu cephede.

Güney

* Kuvayı Milliye
* Ermeni çetecilerle savaş.
* Güneyin kaderini Batı belirlemiş.
* Ankara Ant → Fransayla.
* Hatay hariç Güney sınır çizildi.

– istiklal madalyaları –

→ İnebolu
→ Maraş
→ Antep
→ Urfa (2016)

Doğu

Ermeniler
Gürcüler

* Ermenilerle mücadele → XV. Kolordu Kazım Karabekir
* Gümrü Antlaşması (ilk)
  ↳ Türkiye adı kullanılmış.
* Gürcü → Poşof Hareketi → Batum Antlaşması
* Afgan → Dostluk Ant.
* SSCB → Moskova Ant.
* Kafkas Cumh. → Kars Kardeşlik

Dostluk Antlaşmaları

Kafkas Cumh.
- Azerbaycan
- Ermenistan
- Gürcistan

Bu antlaşma, Sakar... ya Savaşı'ndan sonra ya... pıldı. Bu cephe hallolu...

@kpssgunlugumyl

Scanned by CamScanner

! UNUTMA !

@kpssgunlugum41

★ → TBMM'yi tanıyan **ilk** devlet ⇒ Ermeniler
→ Misaki Milli'yi tanıyan ilk devlet ⇒ Ermeniler
→ Sevr'in geçersizliğini tanıyan ilk devlet ⇒ Ermeniler

★ TBMM'yi tanıyan **ilk büyük** devlet ⇒ SSCB

★ TBMM'yi tanıyan **ilk İtilaf** devl. ⇒ Fransa

★ TBMM'yi tanıyan **ilk müslüman** devl. ⇒ Afganistan

★ Ankara'da **büyükelçilik** açan ilk devlet ⇒ **Gürcistan**

★ Ankara'da **büyükelçilik** açan ilk **İslam** devl. ⇒ Afganistan

★ MEB: **TBMM** ilk **büyükelçiliği** nerede açtı ? ⇒ Moskova
Ali Fuat Cebesoy

⇓

! Akademik kaynaklara göre Azerbaycan. Çelişkili bir bilgidir. MEB kitabında Moskova diye geçer.

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

BATI CEPHESİ — video 52 —

Önce Kuvayı milliye savaşıyordu. Balıkesir Ayvalık'ta ilk direniş.

Sivas Kongresi'nden sonra Ali Fuat Batı cephesine Kuvayı Milliye Umum Komutanı olarak atandı.

Ali Fuat kimseye sormadan bir taarruz gerçekleştirdi.

↳ Gediz Taarruzu Başarısız olduk.

Sonrasında buraya düzenli ordu kuruldu. İki ataması yapıldı. Batı cephesini ikiye böldüler. → Kuzeye → Albay İsmet
→ Güneye → Albay Refet

Bunlar savaşa başladılar. İlk savaş olan İnönü gerçekleşti.

I. İnönü Savaşı (6-10 Ocak 1921)

* Ankara'yı ele geçir
* TBMM'yi yok et.
* Sevr'i yuttur.

} 5 savaşı için de ortak-genel sebep

→ @kpssgunlugum41 ←

Özel Sebep: Gerkez Ethem İsyanı Bana komutanlık vermediniz diyerek isyan etti. Tam bizim düzenli ordu Gerkez Ethem ile uğraşıyorken Yunan saldırıya geçti. Yunan geri püskürtüldü.

İç Politika:

→ Düzenli ordunun ilk zaferi
→ Güven arttı. TBMM gücü otomatik arttı.
→ Askere almalar hızlandı.
→ Albay İsmet → Generalliğe yükseldi.
→ 1921 Anayasası Teşkilatı Esasiye
! Devletin hukuki kuruluşu.
→ İstiklal Marşı'nın kabulü

1921 Anayasası (Teşkilatı Esasiye)

* Kısa, öz, 12-13 maddelik
* Kişi hak ve özgürlük, Temel hak ve özgürlük, Yargı erki } Yok
* Çocuk doğdu ama adı belli değil.

MEB: Hamdullah Suphi Tanrıöver → Cumhuriyet Hatibi / Milli Hatip

Scanned by CamScanner

NOT:

* İstiklal Marşı nerede yazıldı? → Tacettin Dergahı'nda.
* İstiklal marşı kime yazıldı? → Türk ordumuza ithafen.
* İlk kez hangi gazetede yayınlanıyor? → Açıksöz
* Safahat'ta var mıdır? → Yoktur.
* Para ödülü ne oldu? → Darü'l-mesai'ye bağışlıyor.
* İlk bestekarı kimdir? → Ali Rifat Çağatay.
* Şimdiki besteyi kim yaptı? → Osman Zeki Üngör

@kpssgunlugum41

Dış Politika:

Londra Konferansı → İngilizler hemen Osmanlıyı çağıracak. Osman gel lan buraya imzala şunu, yumuşattık diyor İng. Osmanlı: İngiltere abla sen savaşı TBMM ile yaptın onu çağırman lazım.

! İngilizler TBMM'yi neden çağırmıyor?

↳ Tanımak istemiyor. Ama çağırmak zorunda.

İng: Tamam Osm. seninle beraber 2 3 tane TBMM'd gelsin imzalayın beni yormayın.

M. Kemal: Öldürüm de gitmemm... Özel davet istiyorum.

Araya İtalyanlar giriyor. İtalyan arabuluculuğu ile Osmanlı'nın yanında TBMM de çağrıldı.

İngiliz, İngilizliğini yaptı. Hem Osmanlı'yı hem de TBMM'yi aynı anda barış görüşmelerine çağırıyor.

Amaç: İkilik çıkarmak.

* Osm. → Bahriye Nazırı → Tevfik Paşa.
* TBMM → Dış İşleri Bak → Bekir Sami Bey

Söz milletin gerçek temsilcilerindir deyip sözü TBMM'ye bırakmış.

- İngiliz → Sevr
- Bekir Sami → Misakı Milli

} Anlaşma sağlanmadı.

Scanned by CamScanner

Afganla Dostluk Antlaşması.

↳ TBMM'yi tanıyan ilk İslam devl.

↳ Ankara'da büyükelçilik açan ilk İslam devl.

SSCB Moskova Antlaşması

→ Kardeşlik, dostluk hükmü var.

- Her iki taraf birbirinin rejimine saygılı olacak.
- Taraflardan birinin tanımayacağı antlaşmayı diğeri de tanımayacak. → Dış politikada Ruslarla hareket ediliyor.
- Eski antlaşmalar geçersiz olacak → Ozm - Garlık ant.

↓

Eskiler yıkıldı, yeni devletler kuruldu.

- Batum Gürcistan'a bırakıldı. → Misaki Milli'den ilk taviz *

İtalya - Fransa geri çekildi.

Batum Antlaşması (Gürcülerle)

I. İnönü Savaşı'nın Kronolojik Sıralaması

T - Teşkilatı Esasiye-1921 Anayasası → iç politika

L - Londra Konferansı → Dış politika

A - Afganlarla Dostluk Antlaşması → Dış politika

İ - İstiklal Marşı (12 Mart) → iç politika

M - Moskova Antlaşması → Dış politika

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

II. İnönü (23 mart – 1 Nisan 1921)

* Ankara'yı ele geçir
* TBMM'yi yok et.
* Sevri yuttur.

} ortak genel sebep

Özel sebep: Londra Konferansı'nda anlaşma sağlanamaması üzerine Yunan tekrar taarruza geçiyor.

Yunan saldırdı → Bizimkiler Metristepe'de savunma yaptı.

NOT: Albay Refet Bey gaza gelmiş. I'de yendik II'de yendik. Yunanlıları denize dökeyim diyor. Hücum hücum dedi ancak başarısız oldu. Dumlupınar – Aslıhanlar Hücumu / Taarruzu.

↳ Türk ordusu henüz saldırabilecek güçte değil.

→ İsmet Paşa Batı'da tek adam kaldı.

→ M. Kemal'in telgrafı

- "Siz orada yalnızca düşmanı değil milletin makus talihini de yendiniz."

→ İtalya, Anadolu'yu boşaltmaya başladı.

→ Fransa barış teklif etti.

→ 23 Nisan Bayramı.

→ @kpssgunlugumkl ←

İnönü Muharebeleri'nin Kurtuluş Savaşı'ndaki Önemi:

★ Düşmanı oyalama – zaman kazanma.

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

- video 53 - ✦ Kütahya – Eskişehir (10-24 Temmuz 1921)

→ Yunan ilerledi. Polatlı'ya kadar geldi durdu.

→ Yunan bunu turan taktiği sandı ancak öyle olmadığını anladı. Yunan'ın genel komuta merkezi İzmir'de. Bağlantı koptu.

→ Yunan diyor ki, buraya kadar geldim acele etmeyeyim. Kuvvetlerimi toplayayım taarruza geçeyim.

Tek yenilgi.

Ordu Sakarya Nehri'nin Doğusuna çekildi.

Afyon – Kütahya – Eskişehir Yunan'a geçti.

↳ Buradaki Türkler iç Anadolu'ya göç eder.

↳ Böylece Batı Anadolu tenhalaşır, iç And. nüfusu artar.

• Popülasyon – demografik hareketler

TBMM'ye duyulan güven azaldı. Moraller bozuldu.

Askere olmalar azaldı.

TBMM'de muhalefetin sesi yükseldi.

Kuvayı Milliye – Düzenli Ordu tartışmaları

Meclisin Kayseri'ye taşınması gündeme geldi.

→ Daha güvenli. Ancak orada Hilafet yanlıları daha çok.

İtalya geri çekilmeyi durdurdu.

Fransa barış görüşmelerini askıya aldı.

İsmet İnönü görevden alındı. Fevzi Çakmak geçti.

★ I. Maarif Kongresi düzenlendi. ★

"Cehaletle yapılan savaş, en az düşmanla yapılan savaş kadar önemlidir." → Savaşta bile eğitime önem.

@KPSSGUNLUGUM41

Scanned by CamScanner

C* Başkomutanlık Yasası

- M. Kemal, yasama yürütmeyi eline almış.
- Ulusal egemenlikle ters ama olağanüstü durum var.
- Amaç hızlı karar al, hızlı uygula.

C* Tekalifi Milliye Emirleri (ulusal yükümlülükler)

- Ordunun ihtiyaçlarının karşılanması (halktan)
- Kimden ne alındıysa yazdırılmış.
- Doğrudan M. Kemal yapmıştır. Meclis yapmıyor.
- Topyekün genel seferberlik

! ~ DİKKAT ~ !

~ M. Kemal hangi savaştan sonra Başkomutan oldu?
- Kütahya - Eskişehir

~ Hangi savaşlarda başkomutan
- Sakarya
- Büyük Taarruz

~ Tekalifi milliye Emirleri hangi savaştan sonra çıktı?
- Kütahya - Eskişehir

~ İlk kez hangi savaş öncesi uygulandı?
- Sakarya

~ En kapsamlı nerede uygulandı?
- Büyük Taarruz

◆ Sakarya Savaşı (23 Ağustos - 12 Eylül 1921)
(Melhamei Kübra - Subaylar Savaşı)

"Hattı müdafaa yoktur, sathı müdafaa vardır, o sathı bütün vatandır."

- Nokta üzerinde meydan savaşı yapmayacağız.
- Alan savunması yapacağız. (Her yerde küçük cepheler)

Son savunma savaşı.
Başkomutan M. Kemal.
Güven tazelendi. Muhalefetin sesi kısıldı.

@KPSSGUNLUGUM41

Scanned by CamScanner

1683 II. Viyana kurtarmasından beri devam eden Türk gerileyişi durdu.

! AKLINDA KALSIN !

→ Türkler hangi savaşlardan sonra taarruz durumuna geçti? } Örnek Soru

1.) 1176 Miryokefelon Savaşı'na kadar Bizans saldırıyordu Selçuklu savunma yapıyordu. Miryokefelon'dan sonra bizimkiler Anadolu'nun tapusunu alacak. Taarruza geçeceğiz.

2.) II. Kosova Savaşı'na kadar Haçlılar saldırıyordu, Osmanlı savunma yapıyordu.

Sırpsındığı I. Kosova Niğbolu Varna II. Kosova

@KPSSGUNLUGUM41

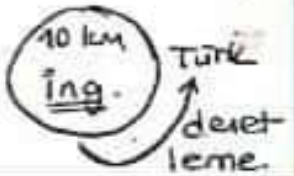
Haçlı: Türkleri Balkanlardan atmak imkansız. Artık saldırı sırası Osmanlı'da.

3.) Sakarya → Son savunma savaşı.

And. Selçuklu * miryokefelon
Osmanlı * II. Kosova
Yeni Türk devl. * Sakarya
} Bu savaşlardan sonra taarruza geçiliyor.

M. Kemal'e Mareşal ve Gazi unvanları.
Subaylar Savaşı olarak da geçer. — En çok şehit burada.
22 gün 22 gece sürmüş. → En uzun savaş. (Kurtuluş Savaşındaki)
100 km'lik alanda olan savaş. → Hatt müdafaa yoktur
→ Sathi müdafaa vardır.
İtalya Anadolu'dan çekildi. (tamamen)
Malta sürgünleri serbest kaldı. (Rauf Orbay da serbest)
İtilaflar barış teklifi ett. → Paris Mukerreratı.

→ Sevr'in yumuşatılıp yumoşa yatırılmışı.
→ Türk - Yunan arasına tampon İng., Türk ordusunu da denetleyecek (pişmmmkk?)
} Yunan

Scanned by CamScanner

Kafkas Devletleri → Azerbaycan, Gürcistan, Ermenistan } * 1921 Kars Kardeşlik Dostluk Antlaşması.

→ Rusya bunların hepsini işgal etmiş. Vurdu kafalarına gidin TBMM'nin elini öpün dedi.

→ Nahçıvan özerk bölgesi kurulacak Türkiye'nin garantörlüğünde (Bir de Kıbrıs'ta var → EK BİLGİ)

→ Bu antlaşma ile Doğu Cephesi de kapandı. Kazım Karabekir Batı'ya geliyor.

Fransa → 1921 → Ankara Antlaşması. Hatay hariç Güney sınırı Misakı Milli'deki ikinci hattır

- M. Kemal: "Benim şahsi meselemdir." → Hatay için

Ukrayna → Dostluk Antlaşması.

Güney cephesi kapandı. Hepsi Batı'ya geçecek.

Soru → I. TBMM'nin Hangi Devletlerle Anlaşması Var?

Azerbaycan
Gürcistan
Ermenistan
Afganistan
SSCB
Fransa
Ukrayna

@IPSSGUNLUGUM41

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

- video 54 -

Büyük Taarruz (26 Ağustos 1922)

★ (Başkomutanlık - Dumlupınar - Rum Sındığı)

Hücuuuummmm ALLAH ALLAH !

Afyon - Kocatepe

4 gün sonra 30 Ağustos Yunan ordusu perişan.

Yunan başkomutanı Trikopis bize esir düştü..

→ M.Kemal : Ordular ilk hedefiniz Akdeniz ilerî ! (Zafertepe)

26 Ağustos'ta başlayan macera, yaklaşık 13-14 gün sürüyor.

9 Eylül'de Yunan denize dökülüyor.

NOT:

→ Büyük Taarruz'da Kazım Karabekir yok. Saldırının yeri konusunda anlaşamıyorlar.

@kpssgunlugum41

Türk ordusu yukarıya (İstanbul'a doğru) yöneldi.

Bir ilk gerçekleşti

↳ ilk kez Türk ordusuyla İngilizlerin karşı karşıya gelmesi gibi bir durum ortaya çıkınca bizimkiler Bursa Mudanya taraflarına geldikleri zaman İngilizler mola diyor. Ateşkes.

Kurtuluş Savaşı'nın askeri aşaması zaferle sonuçlandı. Diplomasi aşaması başladı.

Fevzi Çakmak → Mareşal

Toprak kazandık.

Scanned by CamScanner

Mudanya Ateşkesi

İngilizlerle masa başına oturduk.

Bu ateşkese bizim adımıza kimleri gönderdik?

* İsmet → İnönü Savaşlarındaki başarısından dolayı.
* Refet
* Fevzi Paşa

İsmet İnönü'nün ilk siyasi etkinliğidir.

Savaşı Yunanla yaptık. Ama ateşkesi İngiltere, Fransa, İtalya ile imzalıyorum.

↳ Yunan ateşkese katılmadı ama alınan kararları aynen kabul etti

Yorum: Yunan kendi başına hareket edemiyor. Maşa.

Meriç Nehri sınır kabul edildi.

Bölgeyi barışa kadar 8 bin Türk askeri koruyacak.

↳ Çünkü korkuyorlar. @kpssgunlugumyl

Trakya duvarını → Yunan 15 gün içinde boşaltacak İngiltere'ye verecek İngiliz de 30 gün içinde TBMM'ye verecek.

Yunan → İngiltere → Türk

* Türk ve Yunanı karşı karşıya getirmek istemiyorlar.

C* Trakya Yüksek Komiseri → Albay Refet Bele.

↳ Trakya'nın teslim işini takip etme görevi.

C* İstanbul ve çevresi → TBMM'ye.

→ İstanbul Osmanlı'nın başkenti.

→ Osmanlı hukuken sonra erdi.

Fiilen → mondros
Hukuken → mudanya
Resmen → Saltanatın Kaldırılması

} Osmanlı üç aşamada sona erdi.

Scanned by CamScanner

Saltanatın Kaldırılması
-1 Kasım 1922-

Metristepe → İnönü
Duatepe → Sakarya
Kocatepe → Büyük Taarruz

Saltanat ulusal egemenliğe ters. → Ana Etken
Lozan'da ikilik çıkmasını önlemek istiyoruz. → Hızlandıran Etken

Bil: Lozan'a gitmeden önce hangisinin yapılması mecburî hale gelmiştir? Saltanatın kaldırılması.

* Saltanatın kaldırılmasının öncesini Lozan'la ilişkilendir. Sonrasını da cumhuriyetin ilanı ile ilişkilendir.

Sonuçları

@kpssgunlugum41

Ulusal egemenlik yolundaki önemli engel kaldırıldı.
Lozan'da ikilik çıkması engellendi.

~~Padişah~~ (Siyasi) | Halife (Dini)

C* Bu durum Yeni Türk devletinde laikliğin ilk aşaması.

↓

Halifeliği kaldırmaya henüz ortam müsait değil.
(İngilizler Vahdeddin'i götürüyor.)

C* TBMM tarafından Osmanlı hanedanından Abdülmecid Efendi halife seçildi.

* Seçimle iş başına gelen ilk halife
* İslam'ın son halifesi (Son Osm. halifesi)

Scanned by CamScanner

I. TBMM'nin yaptığı tek inkılap.

Buna rağmen inkılapçı meclis diyoruz. Dikkat !

Rejim boşluğu oluştu (Neyle yönetiliyor? Belli değil)

Devlet başkanı sorunu. (Devlet başkanı kim? Belli değil)

↳ Boşluklar "cumhuriyet" ile tamamlanacak.

>>> Tekrar Hatırla ! <<<

Fiilen → Mondros → Ülke işgallere açık

Hukuken → Mudanya → Başkent Osmanlıdan TBMM'ye verildi.

Resmen → Saltanatın kaldırılması

C* Osmanlı'nın son sadrazamı
Son hükümet
⇒ Ahmed Tevfik Paşa

@kpssgunlugum.41

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

LOZAN BARIŞ ANTLAŞMASI

Video 55

- 24 Temmuz 1923 -

⚠ Anlaşma imzalanacak da sıkıntı var. Türk tarafının temsilcisi kim olacak? Osmanlı var TBMM var.

Anlaşmaya yenik değil de galip olarak gidebilmek için "saltanatı kaldırdık".

❗ İkinci sorun → Anlaşma nerede imzalanacak?

İngilizler bizi Londra'ya çağırıyor.

↳ Sebep: → Ayağına çağırıyor.

→ Ev sahibi avantajını kullanır.

M. Kemal İngiltere'yi İzmir'e çağırıyor.

↳ Sebep: → Ev sahibi avantajını kullanır.

→ Meclis'ten İzmir'deki görüşmelere müdahil olabilir.

@kpssgunlugum41

~ Şehir neden İzmir?

• Gönderdikleri Yunan'ın verdiği tahribatı yerinde görünler

→ İki taraf da birbirini kabul etmeyince İsviçre kabul ediliyor.

⚠ Üçüncü sorun → Kim gidecek?

↳ Rauf istiyor ama alnında Mondros karası var. ✗

↳ İsmet İnönü gönderilecek.

↳ Genelkurmay Başk. iken başarıları (I. - II. İnönü)

↳ Mudanya Ateşkesi'nde İst ve çevresini savaşmadan almıştı. Diplomatik ünü arttı.

⚠ Bir sıkıntı daha çıkıyor. Anlaşma Dış İşleri Bak. nezdinde imzalanıyor. İsmet İnönü Milli Savunma Bakanı.

↳ Dönemin Dış İşleri Bak. Yusuf Kemal Tengirşek istifa ediyor. Yerine İsmet İnönü geçiyor.

Scanned by CamScanner

▽ M. Kemal, İsmet İnönü'yü yanına çağırıyor.

"İki şeyden taviz → Ekonomik Bağımsızlık
vermeyi dedi. → Ülke Bütünlüğü

İngiliz, bizimkileri karşılamaya gitmemiş. Kendileri arayıp binayı buluyorlar. Yorgun oldukları için görüşmelere ertesi gün başlanmış.

Görüşmede İsmet, ayağa kalkıp masayı yumruklamış. "Anlaşmayı Türkle imzalıyorsunuz ama dili farklı. Anlaşmanın iç hüzük çalışmalarına Türkçe de girecek." (Aferin İsmet'e)

Ertesi gün görüşmede İsmet yine masayı kırmış. Anlaşma konuları için komisyon kurulmuş. Komisyon başkanları hep itilaf. İsmet: "O komisyonlardan en az yarısının başkanlığını ben isterim." (Aferin İsmet'e)

Üçüncü gün görüşmede İsmet söz alıyor: "Efendiler! Çok ızdırap çektik, çok kan akıttık. Bizim tek arzumuz vardır. Tüm milletler gibi bağımsız yaşamak istiyoruz."

↳ İsmet, uluslararası eşitlikten taviz vermiyor.
↳ Bağımsızlıktan taviz vermiyor.
↳ Milletini de yüceltmiştir. @kpssgunlugum41

*Lozan'da Kim Yok?

- Osmanlı
- Almanya
- Sovyet Rusya
- ABD → Lozan'a katılmayıp gözlemci yolluyor.

Scanned by CamScanner

Lozan görüşmeleri sert geçmiş. Taraflar arasında sürekli anlaşmazlıklar çıkmış.

Bizimkiler bakıyor ki sonuç çıkmayacak Ankara'ya gidiyorlar.

★ Lozan'a Ara Verildiğinde ★

→ İzmir İktisat Kongresi
→ TBMM seçimlerinin yenilenmesi } iki önemli gelişme.
(muhalefeti kaldırma amaçlı)

ESASLARI

@kpssgunlugum41

I. SINIRLAR

Doğu Sınırı → 1921 Kars Ant. (Batum) gitti. (Kesinleşti)
İran Sınırı → Kasr-ı Şirin (hala geçerli) → değişmeyen
Irak Sınırı → Gözülemedi → (Musul)
Suriye Sınırı → 1921 Ankara Ant. → (Hatay) hariç
Bulgar Sınırı → 1913 İstanbul Ant.
1919 Neyyl Ant. (Selanik) alınamadı.
Yunan Sınırı → Mudanya Ateşkesi
→ Meriç sınır
→ Karaağaç - Basmaköy alındı. → Savaşsız toprak kazanıldı.

o Çizilen tek sınır.

Adalar → Bozcaada - Gökçeada - Tavşan Adası = Türkiye
→ Rodos - 12 Ada - Meis = İtalya
→ Kıbrıs - Mısır = İngiltere
→ Diğer adalar = Yunan
Kara suları 3 mil.

NOT: 12 mil muhabbeti Atatürk devrinde değil. ✗

Scanned by CamScanner

2. BOĞAZLAR

→ Milletler Cemiyeti'nin Garantörlüğü'nde

→ Türkiye'nin Başkanlığı (Vasıf Kemal Paşa)

→ Uluslararası Komisyon

! Egemenliğimizi zedeler.

3. KAPİTÜLASYONLAR

→ Tavizsiz kaldırıldı.

• milliyetçilik ilkesi.

→ Taviz yok !

4. ERMENİ YURDU

→ Kurulmayacak !

@kpssgunlugum41

5. AZINLIKLAR

→ Azınlıkların tamamı Türk vatandaşı sayıldı.

Toplum içindeki ayrılıkçı grupların oluşması engellenir.

Avrupa'nın azınlıkları bahane ederek iç işlerimize karışması engellenir.

Yeni Türk Devleti'nin üniter yapısı güçlenir. (Tek Devlet)

6. FENER-RUM PATRİKHANE

→ Kalacak.

→ Ekümenik (Evrensellik) iddiası olmayacak.

→ Misyonerlik faaliyetleri önlenmeye çalışılacak.

7. SAVAŞ TAZMİNATI

→ Karaağaç ve Bosnaköy savaş tazminatı olarak alındı.

Scanned by CamScanner

8. BORÇLAR → uygulamada sorun

Anadolu üzerine düşen borçlar taksitle ödenecek.

↳ Yeni Türk Devleti, Osmanlı borçlarını üstlenerek Osmanlı'nın devamı olduğunu kabullendi.

9. YABANCI OKULLAR → uygulamada sorun

Meb'e bağlandı.

↳ Türkçe - sosyal derslerine Türk öğretmenler girecek.

↳ Çocukların dini ayinlere katılmaları yasak.

* Amaç: Misyonerliği önlemek. *

@kpssgunlugum41

10. NÜFUS MÜBADELESİ

#"Anadolu'da yaşayan Yunan gitsin, Ordaki Türkler gelsin."

↳ Yunan gidip Türk geldiğinde → Üniter yapı güçlenir.

- Batı Trakya Türkleri hariç
- Bozcaada, Gökçeada, İstanbul'daki Yunan hariç

} dedi Yunan.

Teknik olarak İzmir'deki Yunan Yunanistan'a gidecek, Yunanistan'daki Türkler Türkiye'ye gelecekti.

‼ Ama uygulamada sorun oldu ‼

→ İzmir'deki Yunan Yunanistan'a değil İstanbul'a gitti.

* Sebep: → megola idea (Bizans kurma hayalleri devam)

↘ Bizim tüccarımız kötü durumda. Onlar altın sarraf kuyumcu...

Scanned by CamScanner

11. İSTANBUL'UN DURUMU

6 Ekim – Refet Bele önderliğinde Türk ordusu İstanbul'a girdi.

13 Ekim 1923 – Ankara başkent

12. ORDU

Tüm kısıtlamalar kaldırıldı.

13. YARGI

@kpssgunlugum41

Beş yıl için Hakim – Savcı

NOT: Lozan, Sevr'e göre daha kazançlı. Ama çok daha iyisi olabilirdi.

→ Yeni Türk Devleti, dünyaca tanındı.

→ Uluslararası – evrensel bir anlaşma.

→ Sömürü devletlerine de örnek olmuştur.

→ I. Dünya Savaşı'nın, imzalanan son anlaşması.

→ I. TBMM yaptı. II. TBMM onayladı.

• M. Kemal:

"Bu antlaşma, Türk milleti aleyhine asırlardan beri hazırlanmış ve Sevr Antlaşması'yla tamamlandığı zannedilmiş büyük bir suikastın yıkılışını ifade eden bir vesikadır.

Osmanlı Devri'ne ait tarihte örneği bulunmayan bir siyasi zafer eseridir."

NOT: Sözlerde işgal görünce Mondros
zafer görünce Lozan

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

CUMHURİYET DÖNEMİ

video 56

II. TBMM DÖNEMİ

→ Lozan'ı onayladı.
→ Ankara'yı başkent yaptı.
→ Cumhuriyet'i ilân etti.
→ Halifeliği kaldırdı.
→ 1924 anayasasını yaptı.
→ 1923-27 arası inkılapları

@kpssgunlugum41
@mcelal32

* Ekim Bunalımı
# Fethi Okyar Hükümeti istifa.
→ * Cumhuriyet'in ilanı
"Çocuğun adı kondu" } #Cumhuriyet
Yeni Türk Devleti

* ~~Meclis Hükümeti~~ kaldırıldı. → Kabine Sistemi'ne geçildi. → "Başbakan" var.
N Tek tek seçiliyorlardı.
N Hükümeti kurmak zor
N Uyum içinde çalıştırmak zor.

N Hükümeti kurmak kolay
N Uyum içinde çalıştırmak kolay.

NOT:
Kabine sistemi de günümüzde yok. "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi"

* 1921 Anayasası'nda ilk değişiklik
# "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir" maddesi değiştirildi
# "Türkiye Devleti bir cumhuriyettir." maddesi konuldu.

! 1921 Anayasası'nda ilk değişiklik, cumhuriyetin ilanıyla yapıldı.

Scanned by CamScanner

NOT

→ İlk Cumhurbaşkanı → Mustafa Kemal → "Ebedi Şef"
→ İlk Başbakan → İsmet İnönü → "Milli Şef"
→ İlk Meclis Başkanı → Fethi Okyar
→ Genel Kurmay Başkanı → Fevzi Çakmak ❤

NOT M. Kemal öldüğünde başbakan kimdir?
Celâl Bayar

NOT M. Kemal öldüğünde meclis başkanı olup vekaleten Cumhurbaşkanlığı görevine bakan kişi kimdir?
Abdülhalik Renda

@kpssgunlugum41
@mcelal32

NOT Cumhurbaşkanlarımız

* M. Kemal Atatürk (1923-1938)
* İsmet İnönü (1938-1950)

Alfabetik sıraya bak

* Celal Bayar (1950-1960)
* Cemal Gürsel (1960-1966)
* Cevdet Sunay (1966-1973)
* Fahri Korutürk (1973-1980)
* Kenan Evren (1982-1989)
* Turgut Özal (1989-1993)
* Süleyman Demirel (1993-2000)
* A. Necdet Sezer (2000-2007)
* Abdullah Gül (2007-2014)
* Recep Tayyip Erdoğan (2014-Göreve)

1950'den sonraki Cumhurbaşkanları

Scanned by CamScanner

M. Kemal Atatürk (1920-1923)
Ali Fethi Okyar (1923-1924)
Kazım Özalp (1924-1935)
M. Abdülhalik Renda (1935-1946)
Kazım Karabekir (1946-1948)
Ali Fuat Cebesoy (1948-1948)
M. Şükrü Saraçoğlu (1948-1950)
Refik Koraltan (1950-1960)

} Meclis Başkanları

Atatürk Dönemi Başbakanları:

İsmet İnönü
Fethi Okyar
Celal Bayar → Atatürk devri son başbakan

NOT II. Dünya Savaşı'nda Başbakanlarımız:

Refik Saydam
Şükrü Saraçoğlu

NOT Çok partili hayatın ilk başbakanı:

Recep Peker

@kpssgunlugum41

@mcelal32

NOT Son başbakan:

Binali Yıldırım

↓

Sonrası kabine sist. bitti.

↓

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sist. geldi.

Scanned by CamScanner

Halifeliğin Kaldırılması – 3 Mart 1924

Sebepler:

Halifelik, laik devlet düzenine engel.
Halife kendini devlet başkanı gibi görüyordu.
↳ Son halife : Abdülmecid Efendi
Yönetimde ikilik vardı.
Halife her işe karışıyordu.

@kpssgunlugum41
@mcelal32

Sonuçlar:

Cumhuriyet'in üzerindeki gölge kaldırıldı.
Türkiye Cumhuriyeti'nin karakteri tam olarak ortaya çıktı.
Yeni rejim güvence altına alındı.
Ulusal egemenlik pekiştirildi.
Yapılacak inkılapların önü de açıldı.

Yorum ↳ 3 Mart 1924'ten sonra laiklikle alakalı yapılmış bütün inkılapların sebebi, kaynağı dayanağı ; halifeliğin kaldırılmasıdır.

NOT Halifeliğin kaldırılması, M.Kemal'in ~~"devletçilik"~~ ilkesi hariç bütün ilkeleri ile doğrudan alakalıdır.

Laiklik → halifelik kaldırıldı.
Cumhuriyetçilik → Rejim güvence altına alındı.
Milliyetçilik → Ümmetçilikten → Türk milletine
Halkçılık → Din kullanılarak kişinin ön plana geçmesi engellendi.

Halifelik bizdeyken ingilizler iç işlerimize karışabilirdi. Halifeliği kullanıp isyan çıkarttırmak. Biz de başka devletlerin iç işlerine karışabilirdik. → M. Kemal'in düşüncesi : Kimse benim iç işlerime

Scanned by CamScanner

3 Mart 1924

@kpssgunlugum41
@mcelal32

1_ Halifeliğin kaldırılması

a.) Tevhid-i Tedrisat Kanunu → Laiklik

Eğitim-öğretim birleştirildi. (MEB)

Süreç içerisinde medreseler de kapandı.

(Kanunda yok - süreç içerisinde kapandı.)

↳ Kültür çatışması engellendi.

b.) Şeriye ve Evkaf Vekaleti kapatıldı. → Laiklik

Din Eğitim Hukuk

Yerine Diyanet İşleri Başkanlığı kuruldu.

↳ İlk Diyanet İşleri Bşk. Rıfat Börekçi

Vakıflar Genel müdürlüğü

Mekteb-i Kuzat kapatıldı. (Kadı yetiştiren okul)

Şeriyye Mahkemeleri kapatıldı.

@kpssgunlugum41

C* Şeyhülislamlık kaldırıldı.

c.) Erkan-ı Harbiye-i Umum Vekaleti kapatıldı. → Cumhuriyetçilik

Yerine Genel Kurmay Başkanlığı geldi.

↳ Fevzi Çakmak → hiç sorulmadı !

Milli Savunma Bakanlığı kuruldu.

Yorum :) Ordunun diyaneten ayrılması.

Ya subay - ya mebus.)tercih

d.) Osmanlı Hanedanı yurt dışına sürgüne gönderildi.

N Rejim için tehlikeli diye gönderdiler → Cumhuriyetçilikle alakalı

N Osmanlıcılıktan Türk milletine → Milliyetçilikle alakalı

N Hanedan gibi ayrıcalıklı ekip artık yok → Halkçılıkla alakalı

Scanned by CamScanner

★ 1924 Anayasası

1921'de anayasa yapıldı. 1923'te Cumhuriyet ilan edildi, değişiklik yapıldı. Ama sonra bir sürü olay geçti. Onların yasal ve hukuki olması için anayasaya ihtiyaç vardı.

1924 Anayasası yapıldı.

Beş defa değişikliğe uğramıştır. 1961 Anayasası'na kadar da yürürlüktedir.

@kpssgunlugum41

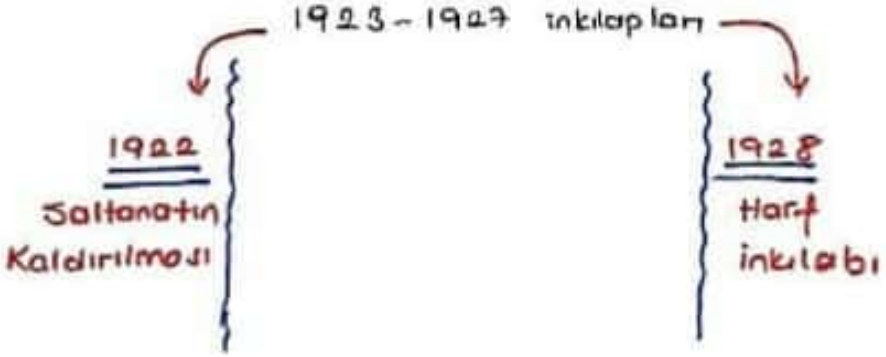
@mcelal32

★ 1923-27 inkılaplar.

İnkılapların yoğun olduğu dönem II. TBMM

NOT : I. TBMM'yi de Osym inkılapçı meclis olarak almıştır.

↳ 1 Kasım 1922 - Saltanatın Kaldırılması I. TBMM

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

CUMHURİYET DÖNEMİ

-video 57-

» Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri «

→ CHP

→ TPCF

- Ordunun Siyasetten Ayrılması

→ Şeyh Said İsyanı

→ M. Kemal'e Suikast Girişimi

→ SCF

→ Menemen Olayı

@kpssgunlugum41

Halk Fırkası 🏛 (9 Eylül 1923) → Cumhuriyet'ten önce

Temsil Heyeti - Anadolu Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti

Dokuz Ümde

Yeni Türk Devleti'nin ilk siyasi partisi.

Slogan : Atatürk'ün ilkeleri

Ekonomide devletçidir.

- M. Kemal bu partiyi neden kurdu ?

→ Devrimler gerçekleştirilirken örgütlü, sistemli, teşekküllü bir yapıya ihtiyaç vardı.

→ Parti aracılığıyla inkılaplar halka benimsetilmek istendi.

1946'ya kadar tek parti.

1950'ye kadar da iktidar partisi.

CHP'nin tek başına olmasının iyi yönü var kötü yönü var.

- inkılaplar engelsiz yapılabildi. (İyi)
- muhalefet yok. Sorgu yok (Kötü)

Scanned by CamScanner

1 Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası

Kazım Karabekir tarafından kuruldu.

Rauf Orbay, Adnan Adıvar, Ali Fuat Cebesoy, Refet Bele

K – Kazım Karabekir

A – Adnan Adıvar

R – Rauf Orbay

A – Ali Fuat Cebesoy

R – Refet Bele

Kim yok?
→ İsmet İnönü
→ Fethi Okyar
→ Fevzi Çakmak

@kpssgunlugum41

M. Kemal bu parti için "Komutanlar Komplosu" demiştir.

İlk şubesini Şanlıurfa'da açmıştır.

Cumhuriyetin ilk muhalefet partisi

Ekonomide Liberal → Özel sektör

Sloganları: "Dine saygılıyız."

- En başta laiklik ilkesi oturmamış. O yüzden dinsialit olarak algılanıyor.

Tek dereceli seçimleri savunmuşlar.

Yerel yerinden yönetimi savunmuşlar.

Scanned by CamScanner

NOT: Lozan'da çözemediğimiz bir tane sorun vardı: Musul İngilizlerle oturduk Musul meselesini İstanbul Halic Konferansı'nda konuşuyorken ordan bir şey çıkmadı. İngilizlerin kışkırtması ile G.doğu'da Süryaniler bağımsızlık için isyan çıkarttılar: Nasturi isyanı. Bu isyan şiddetli bir şekilde bastırıldı ve ordu siyasetten ayrıldı.

Bizimkiler toplandı. Musul'a doğru hareket ederken bir isyan patlak veriyor. Türk ordusu ve Musul arasında olması tesadüf değil. Şeyh Said isyanı bizzat İngiliz tarafından çıkarttırılmıştı.

Nerde cumhuriyet karşıtı, M.Kemal karşıtı, laiklik karşıtı varsa, sağdan soldan herkes katıldı ve isyan büyüdü.

O dönem, hükümetin başında Fethi Okyar vardı.

→ Fethi Okyar Hükümeti istifa etti.

→ İsmet İnönü hükümeti geldi.

İsmet İnönü baya geçer geçmez bir kanun çıkarttı.

1925 ⇒ "TAKRİR-i SÜKUN KANUNU"

(Huzurun tekrar sağlanması)

→ Sıkı yönetim ilan edildi.

→ Kısmî seferberlik ilan edildi.

→ İstiklal Mahkemeleri yeniden kuruldu.

→ Basına sansür uygulandı.

→ 1925-29 (4 yıl) yürürlükte

→ İsyan şiddetli bir şekilde bastırıldı.

→ Ordu çok yıprandı.

→ 1926 Ankara Ant. ile Musul'u kaybettik.

Musul'u kaybetmenin tek sebebi Şeyh Said isyanı.

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

→ İsyanla alakalı olduğu gerekçesiyle Tekke ve Zaviyeler kapatıldı.
→ İsyanla alakalı olduğu gerekçesiyle "Terakkiperver Cumh. Fırkası" kapatıldı.

! Böylece ilk Çok partili hayat denemesi başarısız oldu.
! Çünkü henüz ortam hazır değil.
! Partidekilere seçim hakkı sunulmuştu:
~~Subaylık~~ mı – meclis mi onlar ikinciyi seçmişlerdi.
↓
• Parti de kapatılınca milletvekillikleri düşürüldü. Siyasi yasak geldi. 1946'ya kadar Kazım'ın adı geçmeyecek.
~~subaylık~~ – ~~mebus~~
! Şeyh Said isyanı: Cumhuriyet'in ilk rejim karşıtı isyanı.

M. Kemal'e Suikast Girişimi (1926)

@kpssgunlugum41

≠ M. Kemal'e düzenlenmiş çok suikast girişimi var.
Ancak en meşhuru İzmir'dekı.
M. Kemal'in İzmir'e gelmesi bir gün gecikince suikast itiraflarıyla girişim engellendi.
→ "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."
Yorum: M. Kemal'in şahsında, cumhuriyete düzenlenmiş hain bir saldırıdır.
→ "Olayı benim karışmam doğru olmaz. Olay yargıya intikal etmiştir. Ben intikamdan hoşlanan bir adam değilim."
Yorum { M. Kemal olayı kişiselleştirmemiş.
Yargı bağımsızlığını her şeyden üstün tutmuş.
Bu adamlar İstiklal Mahkemeleri'nde yargılandılar.
! İstiklal mahkemelerinin son görevi İzmir suikastıdır.

Scanned by CamScanner

NOT: İstiklâl Mahkemeleri nerelerde kuruldu?

1) TBMM'ye karşı isyanlarda
2) Tekalif-i Milliye Emirleri uygulanırken
3) Şeyh Said isyanı'nda
4) M. Kemal'e suikast girişiminde (İzmir suikastı)

Menemen'de yok

NOT: İttihatçıların devlet kadrolarından tasfiye edildiği olay: M. Kemal'e suikast girişimi

@kpssgunlugum41

→ 1929 - Dünya Ekonomik Krizi – ABD Borsası çöktü.
Kara Perşembe ↓

Amerika'daki kriz bizi de çok etkiledi.

CHP'ye alternatif ekonomi politikaları sunacak bir partiye ihtiyaç vardı. Ama parti kurunca da isyan çıkıyor.

→ Bunun üzerine bizzat C.Bayık. M.Kemal başbakan İsmet'i yanına aldı. Karşısına da Fethi Okyarı aldı. Parti kurdular.

✓ Serbest Cumhuriyet Fırkası

Bu parti siyaset falan yapmayacak

Amaç → 1929 Dünya Ekonomik Krizi'nden etkilenen CHP'ye alternatif ekonomi politikaları sunun diye kuruldu.

Tamamen Liberal

Parti Fethi Okyar'a kurdurulduu.

Kadınlar da seçimlere katılsın diyor.

M.Kemal'in kız kardeşi Makbule de üye.

Scanned by CamScanner

Parti açıldıktan 5-10 gün sonra nerde rejim karşıtı, M. Kemal karşıtı, gerici eski ne varsa hepsi partiye doldu.
Parti İzmir'de miting yaptı. Mitingde "şeriat isteriz..." sloganları olunca Fethi Okyar baktı ki parti amacından sapıyor.
Bunun üzerine kurulduktan çok kısa bir süre sonra parti kendini feshetti.*

- İkinci çok partili hayat denemesi de başarısız oldu.
- Hala hazır değiliz.

* Atatürk döneminde seçimlere katılan tek parti CHP.
(Yerel derse farklı olur.)
Demokratik değil.

@kpssgunlugum41

	Ortak Yönleri	Farklı Yönleri
• CHP	→ Cumhuriyetçilik	→ Devletçi – Laik
• TPCF	→ Cumhuriyetçilik	→ Liberal – (Laik) kötüye kullandı.
• SCF	→ Cumhuriyetçilik	→ Liberal – Laik

Menemen Olayı

Serbest Cumh. Fırkası kapandıktan 5 gün sonra İzmir'in Menemen ilçesinde Giritli Derviş Mehmet denilen bir sahtekar çıkıyor geliyor kalabalığın ortasına 1930'a kadar yapılan tüm inkılapları eleştiriyor.
Mustafa Fehmi Kubilay isteğiyle* kalabalığın içine girip sahtekara yapıştırıvermiş. Halk, dervişin arkasında.
Karşı taraf kalabalık Kubilay, askerlik şubesine gidiyor.

Scanned by CamScanner

Askerlerine şarjörleri boşaltın tahta mermiler takın diyor.

Halk, askerlik şubesine geldiği zaman askerleri yan yana dizdiriyor. Yaklaşmayın ateş emrini veririm diyor.

↳ Amaç halka zarar vermek değil. Korkutup geriye püskürtmek.

↳ Söz dinlemeyince, askerler de ateş ediyor. "Önde derviş. Mermiler tahta olunca ölmüyor. "Dinsizin ateşi Müslümana işlemiyor." diye naralar atıyor. Halk karakolu basıp bekçiyi ve Kubilay Astsğmen'i şehit ediyor.

Olaydan 2 3 gün sonra M.Kemal haberi alınca acık emir gönderiyor. "Yakın o Menemen'i !"

! Suçlular yakalandı. Ordakiler Divanı Harp'te yargılandılar. Ve idam edildiler.

@tpssgunlugum41

NOT: Türkiye'de çok partili hayatın sekteye uğramasında hangi ilke zarar görür? → Cumhuriyetçilik

NOT: Türkiye'de çok partili hayatın sekteye uğratılmasında hangi ilkenin kötüye kullanılması etkilidir?

↳ Laiklik

NOT: Menemen Olayı'nın sonuçları arasında yer almayan bir madde sorulursa "Serbest Cumh. Fırkası'nın kapatılması" maddesini alamayız. Çünkü parti kapandıktan sonra isyan çıkmıştır.

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

-Video 58-

ÇOK PARTİLİ HAYATA GEÇİŞ

Atatürk döneminde çok partili hayata geçilemedi.

Menemen Olayı'ndan sonra parti işlerine girişilmedi.

M.Kemal'in vefatından sonra ülkenin başına İsmet İnönü geçti.

M. Kemal öldüğünde başbakan Celal Bayar'dı.

İsmet İnönü CHP'nin başına geçti kendine unvan verdi milli şef. "M. Kemal'e de ebedi Şef diyeceksiniz" demiş.

İsmet İnönü, hep M.Kemal'in karizması altında ezilmiştir.

→ Başa geçince;

- M.Kemal'in resimlerini devlet dairelerinden indiriyor.
- Paranın üzerinden M.Kemal'in silüetini kaldırıyor.
- Yol, sokak, cadde isimlerinde M.Kemal isimlerini kaldırıyor İsmet İnönü ismini koyduruyor.

Tam o sıralarda 1939'da II. Dünya Savaşı çıkıyor.

İsmet İnönü, bizi II. Dünya Savaşı'na sokmuyor. Ama girmiş kadar olumsuz etkilendik.

I. Beş Yıllık Kalkınma Planı başarılı şekilde uygulandı. II. Beş Yıllık Kalkınma Planı yapıldı ama uygulanamadı.

- Erkekler askere alındı.
- Üretim düştü.
- Ağır sanayi işleri çöktü.
- Nüfus artış hızı bile düştü.
- Ekonomi bozuldu. Ekmek kartı vs.

@KPSSGUNLUGUM41

...

Scanned by CamScanner

San Francisco Konferansı (1945) ile Birleşmiş Milletler ismi ile yeni bir organizasyon.

Birleşmiş Milletler'e üye olmak isteyenler 1 Mart 1945'e kadar Almanya'ya savaş ilan edecek.

İsmet İnönü de kıvırdı kıvırdı sürenin dolmasına 5 6 gün kala Almanya'ya sembolik olarak savaş ilan etti.

Birleşmiş Milletler'e üyelik şartlarından bir diğeri de
↳ Demokrasi - Çok partili hayat

Bunun üzerine İsmet İnönü bir partinin kurulmasına izin verdi. → Milli Kalkınma Partisi - Nuri Demirağ

Dörtlü Takrir

! CHP'ye Muhalefet var.
→ İsmet İnönü'ye Muhalefet ←
- Celal Bayar
- Adnan Menderes
- Fuat Köprülü
- Refik Koraltan

İsmet İnönü: "Halkı siz özgürlük demokrasi mi istiyorsunuz? Ulan millet aç aç! Ben de o zaman topraksız köylüye toprak vereceğim." dedi. → Toprak Reformu.

→ Buna da ilk Celal Bayar (Manisa) - Adnan Menderes (Aydın) karşı çıktı.

→ Bunlar CHP'den ayrılıp parti kurdular.

Demokrat Parti

o Partinin kurucusu: Celal Bayar

@kpssgunlugum41

Scanned by CamScanner

→ şaibeli

1946 Seçimleri

- → Tek dereceli – ilk kez
- → Çok parti – ilk kez
- → Açık oy gizli sayım.
- → CHP kazandı.
- → DP meclise girdi.
- C* Başbakan : Recep Peker

1950 Seçimleri → Beyaz Devrim

- → Tek derece
- → Çok parti
- → Gizli oy açık sayım.
- → DP kazandı

NOT:

Çift dereceli → Osmanlı – Atatürk

Halk → birilerini seçiyor → Onlar da birilerini seçiyor. → dolaylı

Tek dereceli → daha demokratik

Günümüzdeki : Halk → Milletvekili (doğrudan)

Demokrat Parti

Celal Bayar → Cumhurbaşkanı

Adnan Menderes → Başbakan.

- Ataşı Koruma Kanunu.
- Erzurum Atatürk Ünü.
- Atanın naaşı Anıtkabir'e
- Ezanın Arapça okunması.

@kpssgunlugum41

1960 Darbesi

- Adnan Menderes (↳ başbakan)
- Hasan Polatkan (↳ maliye bak.)
- Fatin Rüştü Zorlu (↳ dış işleri bak.)

} idam edildi.

Celal Bayar da idam edilecekti. Yaştan yırttı.

Scanned by CamScanner

NOT:
- 1960 _ Darbe (27 mayıs) → Bu darbeden sonra Demokrat Parti kapandı. Yerine Adalet Partisi kuruldu.
- 1971 – Muhtıra (12 mart)
- 1980 – Askeri Müdahale
- 28 Şubat Darbesi
- 15 Temmuz 2016

@kpssgunlugum41

Atatürk Devri Diğer Olaylar

1924 - Nasturi Payanı → Musul
↘ Ordunun siyasetten ayrılması.

1926 _ Bozkurt Lotus Olayı → Kabotaj Kanunu ile alakalı.

1926 Kabotaj Kanunu → Denizcilik milliyetçilik.
↘ Kapitülasyonların son kalıntısı da temizlendi.

Türk kara sularında dolaşım hakkı Türk denizcilerine ait. Bizim Bozkurt gemimiz Ege sularında giderken Fransız Lotus isimli gemi uyarılara rağmen denizin ortasında durunca Bozkurt, Lotus'a göbekten çaktı. İki gemi de battı. Kaptanlar tutuklandı. Olay mahkemelik oldu. Lahey Adalet Divanına gittik Bizi haklı buldular. Bu olay Kabotaj Kanunu'ndan sonradır.

1928 - Briand Kellog Paktı → Savaşarak değil diplomasiyle olayları çöz.

@kpssgunlugum41

TC Üye. ✓

1928 _ Litvinov Protokolü → Ruslar da boş durmadı.
↘ Saldırmazlık - Dostluk Ant.

TC Üye. ✓

NOT:
→ Briand Kellog Paktı : TC Üye ✓
→ Litvinov Protokolü : TC Üye ✓
→ Locarno Paktı. : TC Üye değil. ✗

Scanned by CamScanner

1933 - Bursa Olayı → Ezanın Türkçe okutulması.
↘ milliyetçilikle alakalı.

1933 - Vagon Lee Olayı → Milli Türk Talebe Birliği (MTTB)
↘ "Türkçe Konuş Vatandaş"
↘ milliyetçilikle alakalı.

1933 - Razgorat Olayı → Bulgaristan'da mezarlık.
"milliyetçilikle alakalı" ↘ Bulgarlar Türk mezarlarını yağmalamışlar.
↘ MTTB, İstanbul'da Bulgar'a ait ne kadar mezar varsa onardılar. insanlık dersi verdiler.

Mutki isyanı, Ağrı isyanı
Çerkez Ethem ve kardeşinin M.Kemal'e Suikast Girişimi
Dersim isyanı ...

——— o ——— o ———

6-7 Eylül Olayları - 1955 → Demokrat Parti Dönemi'nde.
• Kıbrıs Meselesi ile alakalı.
! Atatürk döneminde değildir. !
• Atatürk'ün Selanik'teki evi yanıyor haberi.

@kpssgunlugum41

PAROLA:

KENDİNE GÜVEN!

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

İLKELER

59. video

6 ilke var. CHP'nin 6 okunu temsil eder.

Soru Tipleri

1) Nutuktan alıntı yapıp
2) M. Kemal'in sözünü verir
3) Herhangi bir söz verir
4) İnkılap verir

} Sorar

@iktisatmsi

⇒ Cumhuriyetçilik ⇐ Kritik kelime : ulusal egemenlik

yönetim
↑
meclis-parlamento
↑
muhalefet
↑
çok parti
↑
seçim-seçme-seçilme
↑
ulus iradesi

Hür irademle beni yönetenleri seçerim. Yani kendi kendimi yönetirim.

Buna ulusal egemenlik denir.

"Egemenliği" gördüğün yerde "yönetme hakkı"nı yaz.

Bu sistemde yönetme hakkı ulus iradesine ait.

er / dişi

@iktisatmsi

→ Halkın yönetime katılımının artması cumhuriyetçilik ilkesi.

yönetime katılımın artması için → seçme-seçilme yaşı düşürülür.

Ters durumda cumhuriyetçilik ilkesine zarar verir.

#hakimiyet
#demokrasi
#siyasi

Scanned by CamScanner

Osmanlı son dönemi Cumhuriyetin başında Atatürk dönemi, 1946'ya kadar çift dereceli seçim var.

50.000 Osmanlı → 1. Birilerini seçiyor. → 2. Onlarda birilerini seçiyor. → @Tbmm'si

Halk yönetime dolaylı katılıyor.

Tek derecede vatandaş direkt seçiyor.

Halk yönetime katılıyor.

→ Halkın temsil edilebilirlik oranının artması da cum. ilkesi.

100 kişiye 1 mv.
20 " 1 mv. → 100 kişiye 5 mv.

→ Seçimlerin belli aralıklarla yenilenmesi cum. ilkesi.

↳ ulus iradesi güncel kalır.
↳ babadan oğula sistemine karşı

→ Çok parti, muhalefetin olması, başka sesler, hükümetin denetlenmesi cumhuriyetçilik ilkesi

→ Meclis kapatılırsa, parti kapatılırsa } ulus iradesine saygısızlık

→ "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir!" → 1921 Anayasası

yönetme hakkı

@Tbmm'si

→ Monarşiye karşı! → padişah = tek kişi, babadan oğula.

Tüyo: Seçim, ulus, irade, demokrasi, parlamento, muhalefet demek cumhuriyetçilik demek

Scanned by CamScanner

⇒ Milliyetçilik / Ulusçuluk ⇐ Ortak kelime : bağımsızlık

"Ya İstiklal Ya Ölüm"

Bağımsızlık

Siyasi

- ✓ Kurtuluş Savaşı
- ✓ İstiklal Harbi
- ✓ Birlik – Beraberlik
- ✓ Vatan – Hükümet RED

"Ari Maya" dafayı bağımsızlıkla boğmuş.

Göçebe.. Kraliçeyi sallamışlar

@tikrizmsi

Ekonomik

- ✓ Kapitülasyon
- ✓ Kabotaj
- ✓ Müsakkı İktisadi (millî ekonomi)
- ✓ Duyunu Umumiye

Toplumsal

- Türk Tarih Kurumu
- Türk Dil Kurumu

Tüyo: Türk, vatan, hükümet, savaş, yurt, kurt, vatan, millet, bayrak, toprak görürsen milliyetçilik.

Ey Türk Geneliği!

Türk, öğün, çalış, güven

Ne mutlu Türküm diyene!

Türk milleti şekildir.

Muhtaç olduğun kudret damarlarındaki asil kanda (Türk kanında) mevcuttur.

Türk evladı ecdadını tanıdıkça kendisinde büyük işler yapma cesaret bulacaktır.

"Türk" görünce milliyetçilik

@tikrizmsi

Scanned by CamScanner

→ Irkçılık yok → Nasyonalizm ve Faşizm'den ayrılır.

→ Birleştirici @İkiz özelliği

→ Hümanist (insancıl)

→ M. Kemal'in milliyetçiliği ortak bir ırk ve din birliğini kabul etmez. !

Kısmen laik ←

↳ Bu ilkeler birbirini tamamlar şekilde.

→

kabul eder.

→ Tasada (düşüncede) ve kıvrakta (somutta) birlik.

→ Fetih - yayılma - gaza - cihad anlayışı yok !

↳ Misaki Milli sınır

⇒ Halkçılık ⇐ Kelime: eşitlik

Cumhuriyetçilik + Milliyetçilik = Halkçılık

@İkiz özelliği Doğal sonucu

→ Adil davranma → "haydi kızlar okula"

↳ kadınların oy kullanması ⇒ cumhuriyetçilik halkçılık

→ Sınıf farklılıklarının giderilmesi

! Yöneten-yönetilen, sınıf ayrımını göstermez. !

→ Kaynaşmış, sınıfsız toplum. ⇒ ünvanlar kalkacak

Scanned by CamScanner

→ Sosyal devlet

↳ Devlet baba rolünde. (Yemek, kalacak yer...) → Halkın asgarî temel ihtiyaçlarını karşılar.

↳ Devlet eliyle kurumların açılması
okul, hastane, aşevi, huzurevi...

↳ Devletçiliğin uygulanmasını zorunlu hale getirmiş.

@ İktisatsızlık

Halkçılığın Boyutları

- Siyasi: kadınlar yönetimde
- Sosyal: halk arası eşitlik
- Hukuki: medeni kanun, kadınlara eşit haklar
- Ekonomi: Ağır vergisinin kaldırılması
  - ekonomik anlamda eşitliği kabul etmez. Bu yönüyle sosyalizm ve komünizmden ayrılır. Çalışmaya göre kazanç alınır.

⇒ Laiklik ⇐

Kutsal kelime: din, diyanet, akıl, vicdan, hukuk, kutsal kurallar üzeri

→ M. Kemal'in duasız olsa olmaz ilkesi.
→ Asla taviz yok.
→ Din-devlet ayrımı.
→ Aklilik – Bilimsellik – Mantık
→ Din vicdan hürriyeti
→ Düşünme ifade özgürlüğü
→ Teokratik (dine dayalı) yönetim
Dogma (donma din kalıpları)
Ümmet topluluğu
Hurafe, büyü, fal, Ruhban

→ En çok inkılap laiklikten
→ Laiklikten en çok hukuk alanında

Karşı! @ İktisatsızlık

→ Devlet her türlü mezhebe/dine eşit mesafede.
→ İnsana verilen değerin artması

1926 İsviçre Medeni Kanunu'nu aldık.
↓
hukukta birlik sağlandı

Osmanlı'da Hukuk

- Örf: Töre, Türk yorumlanıyor
- Şer: Mecelle, müslüman yorumlanıyor
- Aşiret: konsolosluk politikaları

Laikliğe bir örnek ← IRK – DİN – EMMUR → 'a göre yorumlanır.

Scanned by CamScanner

⇒ İnkılapçılık / Devrimcilik ⇐

→ Eskimiş, köhnemiş, ihtiyaca cevap vermeyen al. } Katı kelimeler
→ Yerine çağdaş, batılı, modern kurum al.

→ Islahat ⇒ geçici yüzeysel düzenleme (yamalama) = Osmanlı
İnkılap ⇒ köklü değişim, devrim (yeniden yapma) = TC.

→ Sürekli ilerleme, güncelleme, yenide sayma
→ Durağan kalmama, statik olmama.
→ Genç ve dinamik olma

@İktisatsiz

⇒ Devletçilik ⇐

→ Ekonomik model → Katı kelime
→ Devlet yapar.
→ Devlet müdahil
  - Girişimci
  - Yönlendirici
→ Halkın temel ihtiyacı
→ KİT (Kamu İktisadi Teşebbüsü) devlet tarafından yapılması
okul, hastane, avm.. devlet yapacak
↓
→ Kar amacı gütmez.
→ Kurum açma.

! Sonda ulaşılamaz, varılamaz, değiştirilmez gibi olumsuzluklar varsa !

Bu ekonomin rekabetinden verim yükselir.
Halka seçenek oluşur.

Liberalizm (Özel Sektör)

@İktisatsiz

Dönemin şartlarında girişimci, sermaye, teknik eleman yok

Bu yokları var edebilmek için devlet 1927 Teşvik Sanayi Kanunu'nu çıkardı.

↳ Sadece ilkel fabrikası açılmış.

Scanned by CamScanner

Devlet, özel sektör yapabildiğini yapsın yetmediği yerde ben devreye gireyim diyor.

↓

Karma Ekonomi

1929 → Dünya Ekonomik Krizi (Çöküş dönemi)

- ABD Borsası çöktü
- Wall Street çöktü.
- Kara Perşembe yaşandı.

Bizi de etkiledi.

CHP'ye alternatif ekonomi politikası sunması için Fethi Okyar'la **Serbest Cumhuriyet Fırkası** kuruluyor.

Ekonomik krizden sonra liberalizm çöktü. Mecburen devletçiliğe geçtik. Devlet böyle olunca plan-program yapayım dedi. vereee

I. Beş Yıllık Sanayi ve Kalkınma Planı (1933) yapıldı

1934-38 yıllarında uygulandı

72 fabrika açıldı

- Isparta Kastamonu kâğıt fab.
- Isparta Gül yağı fab.
- Sümer Bank - Merinos - Paşabahçe

} Para Ruslardan geldi.

(Çöküş dönemi)

II. Beş Yıllık Sanayi ve Kalkınma Planı (1938)

- 1939'da II. Dünya Sav. çıktı uygulayamadık
- Parayı savunmaya yatırdık.

2014-2018'de sondu. → 10. planı uygulodık.

Scanned by CamScanner

Son Hpi

Yeni Türk Devleti milliyetcilik ulusal bağımsızlık milliyetcilik ve ulusal egemenlik cumhuriyetcilik yolunda akıl ve bilimin önderliğinde laiklik modern devletler seviyesine ulaşmak için inkılapcılık halkına eşit haklar vermiştir. halkcılık

Verilen paragrafta hangi ilkeden bahsedilmiştir? ?!

Devletcilik

@ikiişimsi

Önemli

Biz şu an devletcilik ilkesini eskisi gibi kullanmıyoruz. 1990 Turgut Özal'la TC liberal ekonomi modeli tanımdadır.

İnkılapcılık ilkesi gereği eski, köhne devletcilik bırakılıp yeni liberale ekonomiye geçildi.

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

İNKILAPLAR

60. video

A. SİYASİ ALANDA YAPILAN DEVRİMLER

↳ Cumhuriyetçilik

Amaçları:

- Monarşik devlet yapısından ulus egemenliğine geçmek
- Çağdaş bir yönetim anlayışı kabul etmek
- Demokratik anlayışı güçlendirmek
- Halkın yönetime katılımını arttırmak.
- Laik devlet anlayışını oluşturmak
- Cumhuriyetçilik anlayışını güçlendirmek
- Siyasi alanda kadın-erkek eşitliğini sağlamak

İnkılapçı

→ I. TBMM'nin Açılması (23 Nisan 1920)
"Meclis görürsen ulusal egemenlik"

→ Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)

↳ önce laiklikle
Sonra cumhuriyetçilikle alakalı

! Laikliğin ilk aşaması saltanatın kaldırılması

→ Cumhuriyetin İlanı (29 Ekim 1923)

Scanned by CamScanner

→ Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

↳ "Devletçilik" dışında tüm ilkelerde alabiliriz.

→ Erkan-ı Harbiye Umum Vekaletinin Kaldırılması (3 Mart 1924)

(Genel Kurmay Başkanlığı)

» Ordu-siyasetten ayrıldı.

» Terakkiperver Cumhuriyet fırkası kurulurken subaylık ve mebusluk arasında seçim yapıldı.

→ Partiler ve Çok Partili Hayata Geçiş Denemeleri (1923-1930)

→ 1921 ve 1924 Anayasaları

→ Kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesi.

↳ Halkçılık ilkesi de var.

1930 Belediye seçimine katılma hakkı

1933 Muhtar seçimine katılma hakkı

1934 Milletvekilliği seçimine katılma hakkı

1935 → Genel seçimlere katılma hakkı

↳ Bu haklarda Avrupa'nın etkisi yok

Çağdaşlaşma ilkesi

Scanned by CamScanner

Soru Tipi

Aşağıdaki inkılapların hangisinin yapılmasında Avrupa'nın etkisinden daha az bahsedilir?

A) Harf inkılabı
B) Miladi Takvim
C) Soyadı kanunu
D) Ölçü-tartı
E) Kadına siyasi hak verilmesi

3- HUKUK ALANINDA YAPILAN DEĞİŞİMLER

↳ Laiklik

Amaçları:

- ✗ Hukukta birliği sağlamak
- ✗ Patrikhanenin din işleri dışındaki işlere karışmasını önlemek
- ✗ Çağdaş hukuk sistemine geçmek
- ✗ Laik devlet anlayışını oluşturmak ve güçlendirmek
- ✗ Batı uygarlıklarıyla hukuk alanında uyum sağlamak
- ✗ Evlenme, boşanma, miras, velilik, meslek gibi konularda kadın-erkek eşitliği sağlamak
- ✗ Ekonomik ve ticari hayatta yeni düzenlemeler yapmak

⇒ Osmanlı hukuk sisteminde örfi ve şeri hukuk beraber yaratılırdı. Tanzimat dönemin-den sonra Avrupa bazlı kanunlar da kulla-nılmaya başlandı. Son dönemlerde hukuk konu-sunda **Ahmed Cevdet Paşa'nın Mecelleyi**

Çıkmamış

Scanned by CamScanner

MECELLE: Ahmed Cevdet Paşa'nın hazırlanış Mahkemelerinde (1868-1926) uygulanmıştır. Hanefi Mezhebi esas alınarak yapılmıştır.

! Kişi, Aile, Miras konularına yer verilmedi !

Osmanlıda Hukuk
- Örf → Töre, Türk
- Şer → Müslüman, mecelle
- Azınlık

Laiklikle tek hukuk sistemi oluşturuldu.

- 1926 İsviçre Medeni Kanunu'nu aldık.
  - ↳ Hukukta birlik sağlandı.
- Birlik olmaması vergi çeşitliliğine neden oluyor.

Cumhuriyet

→ **1924 Anayasasının Kabulü ve Yapılan Değişiklikler**

- 1927'de yargı erkinden bahsedildi.
- 1928'de Milletvekili yemin şekli değişti
  - ↳ "Vallahi" yerine "namusum ve şerefim üzerine"
- 1928'de (laiklik) 1. maddeden "Devletin dini İslamdır" ibaresi anayasadan kaldırıldı. = Anayasa laikleşti.
- 1930-34'te kadınlara seçme-seçilme hakları verildi.
- 1937'de Atatürk ilkeleri anayasaya girdi.

↳ Laikliğin son aşaması

Hatırlatma: İlk aşama = Saltanatın kaldırılması

Scanned by CamScanner

⇒ Türk Medeni Kanunun Kabulü (17 Şubat 1926)

- Laiklik + Halkçılık + Devrimcilik + Milliyetçilik
- Kadının aile içi gücü arttı.
- **CUMHURİYETÇİLİKLE İLGİLİ DEĞİL!**
  - ↳ Kadına her türlü hak verilmiştir ama siyasi hak verilmemiştir.
- 1912 tarihli Ticaret Medeni Kanunu en son hazırlanan ve çağdaş olmasının yanı sıra pratik çözümler sunuyordu Türk toplumuna en yakın olmıştı.
  - ↳ Yazacak adam da zaman da yok o yüzden hakim alıyoruz.
  - ↳ Ama birebir aynısını almıyoruz kendimize uyarlıyoruz.
- **Mecelle out**

Medeni Kanun ile

- Tek eşli evlilik kuralı getirildi.
- Kadınlara istedikleri meslek seçme hakkı verildi.
- Kadınlara mirasta eşitlik getirildi.
- Kadınlara mahkemede eşit şahitlik hakkı tanındı.
- Kadına da boşanma hakkı tanındı.
- Resmi nikah zorunluluğu getirildi.
  - ↳ Aile kurumu devlet güvencesi altında.
- Patrikhanenin ve diğer dini kurumların evlendirme boşanma gibi bir takım yetkilerine son verildi.

↳ Kadının aile içindeki gücü arttı.

Aydınlanma

Scanned by CamScanner

§ 2002'de kadın kendi soyadını kullanmaya başladı.

↳ Zamana dikkat! Medeni Kanunla gelmedi.

(Boşanma ile malların eşit paylaşılması da aynı şekilde!)

ÜTKİLAT: Medeni Kanun kadınlara sadece ekonomik ve sosyal haklar getirmiştir. Hiçbir siyasal hak getirmemiştir.

ÜTKİLAT: Avrupa'nın azınlıkları bahane ederek iç işlerimize karışması önlendi. (Lozan 45. madde)

! HUKUKTA BİRLİK SAĞLANDI !

Aydınlanması

* Hukuk Alanında Yapılan Diğer İnkılaplar *

→ 1924 Şeriye Evkaf Vekaletinin Kaldırılması

→ 1924 Şeriye Mahkemelerinin Kapatılması

→ 1924 Mektebi Kuzat kapandı (kuzat=kadı.)

→ 1924 Anayasasının yapılması
(1876 Kanuni esasiye son verildi.)

→ 1925 Ankara Hukuk Mektebi açıldı.

Yorum: Yeni devletin ilk yükseköğretimidir. Hukuk alanında açılmasının nedeni ise en çok ihtiyacın hukuka olmasıdır. (Kadı İsviçre anayasasını almıştır.)

→ 1926 yılında İsviçre'den Medeni Kanun alındı. Mecelle kaldırıldı.

Scanned by CamScanner

▪ inkılaplar ▪

《 60. video/2 》

Scanned by CamScanner

↳ Bir kanunu en son çıkartmış olan hangi ülkede ise o ülkeden aldık. Peki neden biz yapmadık?

1) Yaptıracak adam
2) Yaptıracak vakit
} yok

O yüzden hazırları aldık

Unutma: Hukukta ne görürsen laiklik

C. EĞİTİM-KÜLTÜR ALANINDA YAPILAN DEVRİMLER

↳ Ulusculuk + Laiklik + Halkcılık

Amaçları:

- ✕ Eğitim-öğretimde birliği ve laikliği sağlamak
- ✕ Türk Millî Eğitimini oluşturmak
- ✕ Eğitimi çağdaşlaştırmak ve yaygınlaştırmak
- ✕ Okuryazar oranını arttırmak.
- ✕ Halkın eğitim kültür seviyesini arttırmak
- ✕ Eğitimde fırsat eşitliği sağlamak
- ✕ Karma eğitime geçmek
- ✕ Ulusal dil, tarih ve eğitim anlayışını güçlendirmek

Çıkartması

Soru tipi

Eğitim alanında yapılan inkılapların temelleri arasında hangisi yoktur?

A) Modern Eğitim
B) Laik Eğitim
C) Çağdaş Eğitim
D) Millî Eğitim
E) Kültürel Eğitim
F) Ümmî Eğitim

Laikliğe ters

Scanned by CamScanner

→ Tevhîd Tedrisat Kanunu (3 Mart 1924)

✗ Laiklik + Ulusçuluk + Halkçılık

✗ EĞİTİMDE BİRLİK

↳ Medrese – Üniversite

Şeriye Evkafla bağlıydı.

MEB payı üniye verdi. Medrese zamanla kapandı.

M. Kemal ülkeyi batılaşmaya çalıştı.

✗ Bu yasayla eğitim ve öğretim faaliyetleri birleştirilmiştir. Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Vasıf Çınar

✗ Medreseler kapatılmış (1 Mart 1924), yabancı okullar da Türk MEB'e bağlanmıştır.

Böylece kültür çatışmaları önlenmeye çalışılmıştır.

Çatışması

Ayrıca bu kanunla:

→ MEB bütün eğitim ve öğretim işlerinin tek sorumlusu oldu.

→ Şeriye ve Evkaf Vekaleti'nin bütçesine ayrılan eğitim payı, Milli Eğitim Bakanlığı'na devredilmiştir.

→ Modern İlahiyat fakültesi, İmam Hatip okulları açılmıştır.

→ Yabancı okulların ders programlarına Türkçe, Tarih ve Coğrafya gibi kültür dersleri konulmuş ve bu derslerin Türk öğretmenler tarafından okutulması sağlanmıştır.

→ İlkokul zorunlu hale geldi.

→ Yabancı okulların dini ve siyasi amaçlı öğretimi durdurulmuştur.

→ Türkiye'de eğitimin çağdaşlaşması ve laikleşmesi sağlanmıştır.

Scanned by CamScanner

→ Maarif Teşkilatı Hakkında Kanun (2 Mart 1926)
(Milli Eğitim Temel Kanunu 1739)
(1739 sayılı MEB Temel Kanunu)

- Laiklik + Ulusculuk + Halkcılık
- Laik ve çağdaş eğitim sistemine uygun ilk ve orta öğretimin esasları tespit edilmiştir.
- Bütün okul açma, işlem ve faaliyetler devletin kontrolündedir.
- İlköğretim parasız ve zorunlu hale getirilmiştir.
- Eğitim modernleştirilmesi laikleşmesi karma ve ulusal olması amaçlanmıştır.
- Yabancı okulların da bu kanuna uyması zorunlu
- Talim Terbiye Kurulu oluşturulmuştur.
- 1921 ve 1926 şura kongreler toplanmıştır.
  - I. Maarif Kongresi
    Kütahya-Eskişehir Savaşı zamanında yapıldı.

"Cehalette yapılan savaş en az düşmanla yapılan savaş kadar önemlidir." M. Kemal

Atatürkçülük

→ Yeni Türk Harflerinin Kabulü (1 Kasım 1928)

- Devrimcilik + Ulusculuk
- Alfabede ıslık yoktur.
  Uygulamada birlik sağlama amacı yok.
  Zaten alfabe vardı.

Scanned by CamScanner

- Osmanlının son dönemlerinde de bazı aydınlar alfabe sorununu çözmek için uğraşmışlardır.
- Arap alfabesi Türkçe'nin yapısına uymadığı için okuma yazmada zorluklara yol açıyordu.
  - Alfabe değiştirilerek Batılı devletlerin tarafı seçildi.
- Atatürk'ün emriyle Dil Encümeni bize en uygunun Latin alfabesi olduğunu belirledi.

(Elifba Raporu)

Temel amaç: okuma yazmayı kolaylaştırarak okur-yazar oranını arttırmak ve konuşma dili ile yazı dili arasındaki farkı ortadan kaldırmaktır.

- Bu inkılaptan sonra okuma yazma bilenlerin sayısı artmıştır.
  - Millet mektepleri açılacak ve zamanla artacak.
- Ayrıca basılan kitap sayısı artmış batılılaşma ve çağdaşlaşma yolunda önemli bir adım atıldı.

Eğitim

- Harf inkılabıyla
  - ↓
  - okur-yazar sayısı arttı
  - ↓
  - kitap sayısı arttı.
  - ↓
  - matbaa kullanımı yaygınlaştı.

Soru tipi

Yeni Türk Devletinde matbaa kullanımının yaygınlaşmasıyla hangi inkılaplar arasında doğrudan bir ilişki vardır?

Harf inkılabı

↗ Millî kültürümüz daha da gelişmeye başlamıştır.

↳ Ulusculukla ilgisi ⇒ w, x, q alınmadı
ğ oluşturuldu.

NOT: Yeni Harflerle basılan ilk gazete "Marsilya"

ÖNEMLİ NOT: Doğu kültüründen Batı kültürüne geçişin en önemli aşamasıdır.

→ **Millet Mekteplerinin Açılması (24 Kasım 1928)**

(Harfler değişince mektepler açıldı)

↗ Ulusculuk + Halkcılık

AMAÇ: Halka okuma yazma öğretmek
Yeni Türk harflerinin tanıtılmasını sağlamaktır
Okuma-yazma çağını geçirmiş yetişkinlere de okuma-yazma öğretmektir.

↗ Ülke genelinde okuma-yazma seferberliği başladı

↗ Bu okulları bitirenlerin okuma-yazma alışkanlıklarını sürdürmeleri amacıyla **"Halk Meclisi"** değişti alkarıldı.

↳ Akşamları valilik ve belediye Millet Mekteplerine dönüştürülüyordu.

NOT: 24 Kasım 1928'de Atatürk'e Millet Mekteplerinin **Başöğretmen** unvanı verilmiştir.

Devrimleri

Scanned by CamScanner

NOT: Unvanı M. Kemal'e **Maarif Vekaleti** **Milli Eğitim Bakanlığı** vermiştir.

- Atatürk'ün doğumunun 100. yıldönümünde 24 Kasım öğretmenler günü olarak kutlanır.
- Dünyada ise 5 ekim 1996'dan beri kutlanır. UNESCO
- Halkodaları, halk dersaneleri, gece dersleri, Köy Enstitüleri halkın kültür seviyesini yükseltmeye yöneliktir.
- 1932'de **Halkevleri** (Enver Paşa'nın açtığı Türk Ocakları'nın yerine) (Millet Mektepleri yetmeyince halkevleri açıldı)

  ve **Halkodaları** (Atatürk'ün ölümünden sonra açıldı. 1951'de kapatıldı.

  - Merkezde halkevleri
    kırsalda halkodaları

NOT: Halkevlerinde 9 ayrı alanda dil, edebiyat, tarih, güzel sanatlar, temsil, spor, kütüphane ve neşriyat (basın yayın), köycülük, müze ve sergi alanlarında faaliyet göstermişlerdir.

Atatürkçülük

Scanned by CamScanner

Cumhuriyetin

- **Ülkü Dergisi** → Halkevlerinin yayın organı
- Halkevlerinin tek yurtdışı şubesi **Londra**'dadır.
- 1941'de MEB bakanı **Hasan Ali Yücel** ve **İsmail Hakkı Tonguç** tarafından köylülere hayvancılık, tarım ve sağlık konularında gerekli teknik bilgiler vermek üzere **Köy Enstitüleri** açıldı. **(Atatürk döneminde değil)**

NOT: Millet mekteplerinin, halkevleri ve halkodaları, halk dersaneleri, gece kursları, köy Enstitüleri halkın kültür seviyesini yükseltmeye yöneliktir.

→ **Türk Tarih Kurumu'nun Açılması (15 Nisan 1931)** → Türk gençlerini direkt milliyetçilik!

- Ulusçuluk

"Türk evladı atasını tanıdıkça kendisinde daha büyük işler yapma cesareti bulacaktır."

- Osmanlıdaki "Türk Tarihinin sadece Osmanlı ve İslam Tarihinden ibaret" anlayışını değiştirmek
- Türk milletinin kökenine kadar mip İslamiyet öncesi Türk Tarihine ışık tutmak
- Türklerin dünya uygarlığına yaptıkları hizmetleri ve katkıları ortaya koymak böylece öncelikle Anadolu Tarihinin de aydınlatılmasını sağlamak

Scanned by CamScanner

- Herodot, ümmetçi tarih anlayışından uzaklaşarak **milli tarih bilincini oluşturmak**
- Türklerin Barbar Sarı ırktan olmadığını kanıtlamak
  - ↳ Afet İnan
- **Türk Tarih Tezi** → Tarihten Türk'ü alıp geriye bir şey kalmaz.
- Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti adıyla kuruldu 1935'de Türk Tarih Kurumu oldu.
- 1932'de ilk kongresini toplodu. 2010'da da yenisi yapıldı.
- TTK yayınları: **Belleten**
  - ↳ TTK'nın ilk süreli yayını
  - ↳ M. Kemal'in ölmeden önce okuduğu son yayın.

Cumhuriyetçilik

Türk Tarihinin Ana Hatları (Lise ve ortaokullarda ders kitabı olarak okutuldu), Cumhuriyetin çocuklarına Tarih Eğitimi, Pir Reis'in Hayatı ve Eserleri, İbn Sina

- Tevfik Bıyıklıoğlu → ilk başkanı
- M. Kemal'in manevi kızı Afet İnan → ilk kadın tarihçi
- M. Kemal vasiyetinde TTK'ya da yer vermiştir.

Scanned by CamScanner

✗ "Tarih yazmak, tarih yapmak kadar mühimdir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen hakikat insanlığı şaşırtacak bir mahiyet alır." (1931)

↳ M. Kemal bu sözünde objektifliği savunmuş.

→ Türk Dil Kurumu'nun Açılması (12 Temmuz 1932)

✗ Ulusçuluk ↳ önce TTK sonra TDK

Gerçek Atatürk tarafından kurulan bu kurumun amaçları!

- Türk dilinin dünya diller arasındaki yerini almasını sağlamak

↳ Evrensellik iddiamız yok.

- Konuşma ve yazı dili arasında birliktelik sağlamak.
- Bilim ve sanat dallarında ortaya çıkan yeni kavramlara Türkçe karşılıklarını bulmak
- Türkçeyi yabancı kelimelerin boyunduruğundan kurtarmaktır.
- İlk dil kurultayı 26 Eylül 1932'de yapıldı ve sonra bu tarih Dil Bayramı olarak kutlandı
- 1936'da tüm dillerin kökeninin Türkçe olduğuna dair Güneş Dil Teorisi ortaya atıldı

✗ İlk başkan → Şemsettin Rifat Horozcu.

✗ M. Kemal vasiyetinde TDK'ya da yer vermiştir.

Gerçekçilik

Scanned by CamScanner

inkılaplar

8. video/1

Scanned by CamScanner

6d. video

İNKILAPLAR DEVAM

Eğitim, Öğretim ve Kültürel Alanda Yapılan Diğer Yenilikler

→ 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi açılmıştır. (İlk yüksekokul)

→ 1926'da Yüksek Ziraat Enstitüsü açılmıştır.

↳ Abdülhamitten farklı M.Kemal "yüksek"leri açıyor

→ 1932'de Halkevleri (Halk Eğitim Merkezleri) kurulmuştur. (Türk Ocakları yerine)

NOT: Atatürk'ün ölümünden sonra da kasaba, nahiye gibi küçük yerleşim birimlerinde "Halkodaları" açılmıştır. @tkirgimsr

→ 1933'de İsteriler vereneyen Darülfunun yerine Cumhuriyetin ilk üniversitesi İstanbul Üniversitesi kurularak Avrupa modeline göre örgütlendirilmiştir. (Üniversite Reformu)

Scanned by CamScanner

Albert Malche rapor hazırlamış. (Hitlerden kaçanlar.)

↳ Bu adamın hazırladığı rapor doğrultusunda Darülfünün, İstanbul Üniversitesi'ne dönüşüyor.

→ 1936'da Ankara Dil Tarih Coğrafya Fakültesi açılmıştır.

→ 1928'de Güzel Sanatlar Akademisi (Sanayi-i Nefise Mektebi yerine)

↳ Abdülhamit, Osman Hamdi Bey açmıştı

→ 1936'da Ankara Devlet Konservatuarı da açılmıştır.

ÖNEMLİ NOT ⇒ Köy Enstitüleri Atatürk dönemde değildir !?

Çalışması

ATATÜRK DÖNEMİNDEKİ DİĞER KÜLTÜREL VE SOSYAL GELİŞMELER

→ 1924'te Topkapı Sarayının müze haline getirilmesi.

→ 1929'de Etnografya Müzesi'nin açılması

→ 1926'da Gazi Eğitim Enstitüsü'nün (fakültesinin) açılması.

Scanned by CamScanner

→ 1927'de Köy Muallim Mekteplerinin açılması (1932'de verim alınamadığı için kapatıldı)

→ İstanbul Hukuk fakültesinin açılması

→ 1934'de Ayasofya'nın müzeye dönüştürülmesi

→ 1936'da Siyasi Bilgiler fakültesi'nin açılması (1859 Mülkiye Mektebi yerine)

→ Milli Musiki ve Temsil Akademisi'nin açılması

→ Mesleki Teknik Öğretim Teşkilatının kurulması (@ kaldırılması)

→ 1936'da Eğitmen Kurslarının açılması

→ 1937'de Köy Eğitim Yurtlarının açılması

→ 1937'de Dolmabahçe Sarayında Resim ve Heykeltıraş Müzesi'nin açılması

- İmam Hatip ve İlahiyat fakültesinin Atatürk döneminde olduğunu bil.
- Sanayi-i Nefise'nin Osmanlıdan kalma olduğunu ve Cumhuriyette Güzel Sanatlara dönüştüğünü, Günümüzde de Mimar Sinan Üniversitesi olduğunu bil.

Scanned by CamScanner

→ Karma eğitime geçilmesi, ilköğretimin zorunlu olması

→ M. Kemal ÖZSOY operasını Rıfat Bey şehirleri ile tanıştırır.

→ CEMAL REŞİT REY Onuncu Yıl Marşını bestelediği.

→ TÜRK BEŞLERİ: Cemal Reşit Rey, Ulvi Cemal Erkin, Hasan Ferit Alnar, Ahmed Adnan Saygun, Necip Fazıl Akses.

Atatürk'ün Eserleri

- Nutuk (Büyük Söylev, 1919-1927 arası olaylar)
- Atatürk'ten Mektuplar
- Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri
- Kurtuluş Hatıraları
- Medeni Bilgiler (Medeni kitapla yazıyor)
- Takımın Muharebe Eğitimi
- Cumalı Ordugahı
- Taktik Meselelerin Çözümü ve Emirlerin Yazılmasına İlişkin Öğütler
- Atatürk'ün Hatıra Defteri
- Arıburnu Muharebeleri Raporu
- Geometri
- Bölüğün Muharebe Eğitimi
- Taktik Tatbikat Geçişi
- Şabit ve Kumandan ile Hasbihal

Eğitimi

↳ "İleri" isimli gazeteye isimsiz yazılar yazıyor.

↳ Cumhurbaşkanı iken Hatay meselesiyle alakalı İsmet İnönü'yü eleştiren ("Asım Us") takma adıyla ("Yarın") isimli gazeteye yazılar yazıyor.

Aktüel

ÖNEMLİ NOT ⇒ Atatürk'ün en büyük eseri Türkiye Cumhuriyetidir.

□ Nutuk Atatürk tarafından kurulan Cumhuriyet Halk Partisinin 15-20 Ekim tarihleri arasında Ankara'da toplanan İkinci Kongresinde okunmuştur. Konuşma 36,5 saat sürmüştür.

□ Nutuk 3 bölümden oluşur.

"19 Mayıs'ta Samsun'a çıktım" diye başlar Gençliğe Hitabe ile biter.

- 1919-1920 → Örgütlenme Dönemi. (Genelgeler)
- 1920-1923 → I. TBMM Dönemi ve Yurtuluş Savaşı
- 1923-1927 → Devrimler

Ortaöğretim

NOT: Nutuk'un gelirleri Türk Hava Kurumuna bırakılmıştır.

↳ M. Kemal'in doğum günü 19 Mayıs

↳ Nutukta harf inkılabından bahsetmez.

↳ Nutuk (Çünkü 1928'de)
↳ Orijinali Osmanlıca

Scanned by CamScanner

Atatürk'ün Mirası: TTK, TSK, Ankara ve Bursa Belediyeleri ve İsmet İnönü'nün çocuklarına bırakıldı.

* Bursa işgal edilince M. Kemal TBMM'yi Sivas'a taşıdı.

Atatürk'ün İlk Anıtı: İstanbul Sarıyer'e dikilen Atatürk Anıtıdır. 3 Ekim 1926 Sonatesi Heinrich Krippel'dir.

Atatürk'ün Okuduğu Okullar:

- Mahalle Mektebi (Selanik)
- Şemsi Efendi Okulu (Selanik)
- Selanik Mülkiye Rüştiyesi (Selanik)
- Selanik Asker Rüştiyesi: 1893-1895 matematik öğretmeni "Kemal" adını verdi.
- Manastır Asker İdadisi: 1895-1899
- Harp Okulu (İstanbul): 13 Mart 1899 – 10 Şubat 1902
- Harp Akademisi (İstanbul): 1902-1905

Atatürk'ün Öğrencilik Dönemi

- Son 5. Kolordu ilk görev yeridir. Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurdu.
- Tarih öğretmeni Mehmet Tevfik Bilge'dir. "Kardeşime minnet borcum var"
- M. Kemal'e göre Türk Milletinin yüzyıllardır beklediği ses Namık Kemal'dir.
- Sofi annesinin adı Ümmügül.
- 1935 Mısırlı öğrencilerin temsilcisi Hüda Şarvi M. Kemal'e Atatürk demiştir.

Scanned by CamScanner

Atatürk'ün Manevi Evlatları:

İhsan, Ömer, Afife, Abdurrahim, Zehra'yı (Zühre)

Cumhuriyet öncesi:

Sabiha Gökçen (savaş pilotu), Afet İnan (tarihçi), Rukiye, Nebile, Ülkü Adatepe, Sığırtmaç Mustafa'yı

Cumhuriyet sonrası evlat edinmiş.

Atatürk'ü Anlatan Kitaplar:

Bozkurt: H.C. Armstrong 1932'de Atatürk'ün ilk biyografisini yazmıştır. Sansürlenmiştir.

Çalıkuşu: Yazarı Reşat Nuri Güntekin

Gençkaya: Falih Rıfkı Atay'ın klasik hâline gelmiş kitabı. Atatürk'ün detaylı biyografisi.

Atatürk'ten Hatıralar: Atatürk'ün Özel Kalem Müdürü Hasan Rıza Soyak yazmıştır.

Bu Sofrada Ben Varım: Oğuz Aksoy

Sınıf Arkadaşım Atatürk: Ali Fuat Cebesoy

Atatürk Hakkında Hatıralar Belgeler: Afet İnan

Atatürk'ün Sırdaşı Kılıç Ali'nin Hatıraları

↳ Kılıç Ali

Çalıkuşu

Atatürk'ün Hatıra Defteri: Şükrü Tezer

Atatürk ve Can Yoldaşı Nuri Conker

↳ Nuri Conker

Scanned by CamScanner

Latife Hanım: İpek Gelişler

Hangi Atatürk?: Atilla İlhan

Tek Adam: Şevket Süreyya

Modern Türkiye'nin Kurucusu Atatürk
↳ Andrew Mango

Çoluğa-Çocuğa - Kalpaklılar: Samim Kocagöz
↳ Kalpak milli mücadelenin simgesi.
↳ Kurtuluş Savaşını anlatıyorlar. Birbirinin devamı gibiler.

Kurt Kanunu: Kemal Tahir.
↳ M. Kemal'e suikast girişimi anlatılıyor

D- TOPLUMSAL ALANDA YAPILAN DEVRİMLER

Amaçları: ↳ Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik

Çağdaşlık:
- ✗ Çağdaş, laik toplum yapısını geliştirmek
- ✗ Toplumu batıl inançlardan kurtarmak
- ✗ Toplumu çağdaş görünüme kavuşturmak
- ✗ Toplumsal eşitsizliği oluşturan ayrıcalıkları ve unvanları kaldırmak
- ✗ Resmi işlemlerde düzen karışıklığına son vermek
- ✗ Takvim, saat, ölçü birimlerinde ülkeler birliği sağlamak
- ✗ Avrupa ile ekonomik ve ticari uyumu arttırmak

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

→ Şapka Kanunu (25 Kasım 1925)

- Laiklik, devrimcilik
- Kılık kıyafette değişiklik
- Topluma çağdaş bir görünüm kazandırma ve Batı ile bütünleşme düşüncesidir. Fes, şarık vb. başlıklar yasaklandı.
  - ↳ Şarığı II. Mahmut doldurdu. Fesi yeniden getirdi. (1930)
- M. Kemal ilk defa Kastamonu'da Şapka takmıştır. Serpuş
- 1934'te Giyst (İsveç) kanunu ile din adamlarının mabetler ve ayinler haricinde dini kıyafetlerle dolaşması yasaklandı. Sadece Diyanet İşleri Başkanı, Kurum ve Ermeni Patrikler ile Yahudi Hahambaşı her zaman dini kıyafet giyebilecek
- Kadınlarla ilgili herhangi yasal düzenleme yok!

→ Takrir-i Sükun var. → (1925–1929)
Kanunu
- ↳ Şeyh Said İsyanıyla çıktı.
- ↳ İnkılapların en yoğun dönemi.

→ Şapka kanunu Nutuk'ta da geçer.

Çalışması

Scanned by CamScanner

→ Tekke-Zaviye ve Türbelerin Kapatılması (30 Kasım 1925)

- Laiklik, Halkçılık
  - ⇒ Takrir Sükun Kanunu yürürlükte.
  - ⇒ Nutuk'ta bahseder.
- Tarikat ehillerinin toplandığı büyük yerlere Tekke, küçüklerine ise Zaviye denir. Bunlar süreç içerisinde amacından uzaklaşmış, batıl inanç merkezi olmuş, siyasete karışmış, Şeyh Said İsyanına karıştıkları gerekçesiyle de kapatılmışlardır.
  - ↳ Kanunun yanında yaş da yardı.
- Yine aynı kanunla "şeyhlik, dervişlik, dedelik, seyyitlik, nakiblik, müritlik, falcılık, büyücülük, üfürükçülük, muskacılık, türbedarlık vb." ayrıcalık bildiren unvanlar da kaldırılmıştır.
- "T.C. şeyhler, dervişler, müritler, meczuplar memleketi olamaz. En doğru, en hakiki tarikat, medeniyet tarikatıdır." (Atatürk)
- Ağa, hoca, hafız, hoca, molla, şeyh, efendi, paşa gibi unvanlar Soyadı kanunuyla kaldırıldı.
- Yine aynı kanunla türbeler de kapatıldı. Ama Fatih, Mevlana, Osman Gazi, Konuralp ve Hacı Bektaşi Veli gibi büyüklerin türbeleri kapatılmadı.

Scanned by CamScanner

→ Milodi Takvimin Kabulü (26 Aralık 1925)

- Zorunluluk
- Hem ülke için birlik
- Hem Avrupayla birlik
- Ülke için uygulamada birlik

amaç

- 1 Ocak 1926'da Miladi Takvim uygulamaya girdi. Önceleri Hicri Takvim ve Rumi Takvim (1840) kullanılıyordu.

Çözümsüz

↳ Osmanlıda Hicri Takvim
II. Mahmut zamanında Rumi da eklendi.

Takvimde Tekliz vardı.
Hicri de kaldı.

- Uluslararası ilişkiler için kabul edildi.

↳ Avrupa ile olan ekonomik ilişkiler uyum içinde yapılması amaçlandı.

→ Beynelmilel Erkamın Kabulü Hakkında Kanun (20 Mayıs 1928) Rakamın kabulü

- Sadece Avrupa ile birlik

↳ Rakamda ülkede birlik var zaten.
(Alfabede de ülkede birlik var)

- Uluslararası rakamlara geçildi.
- Avrupa ile olan ekonomik ilişkiler uyum içinde yapılması amaçlanmıştır

Scanned by CamScanner

- Ülke için uygulamalarda birlik amacı yoktur. (Harf inkılabı yapılmadı)
- Önce rakam sonra alfabe değişti.

⇒ Takvim Sütun yürürlükte.

⇒ Nutuk'ta geçmez. Nutuk 1927'ye kadar.

→ Ölçü Birimlerinin Değiştirilmesi (1 Nisan 1931)

- Yarımcılık (Devrimcilik)
- Hem ülke için birlik
- Hem Avrupa ile birlik } amaç
- Eski ağırlık ve uzunluk ölçüleri değiştirilerek ondalık ölçü birimine geçildi. (metrik sistem- ondalık rakamlar)
- Ülke için uygulamalarda birlik amaçlanmış.
- Avrupa ile olan ekonomik ilişkiler uyum içinde yapılması amaçlanmıştır.

⇒ Takvim Sütun yok. 1929'da bitti. !

⇒ Nutukta da geçmez. (1919–1927) 0

(Devrimcilik)

Scanned by CamScanner

→ Soyadı Kanunu'nun Kabulü (24 Haziran 1934)

- Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik, Ulusçuluk
- Atanın ailesi "ATADAN" soyadını kullanır.
- Resmi işlerdeki karışıklığı sona erdirmek ve ayrıcalık ifade eden ünvanlara son vermek için kabul edilmiştir.
  - ↳ Amaç; askeri, vergi, mali işleri düzenlemek
- Alınacak soyadları Türkçe olacak; rütbe, memurluk, yabancı ırk ve millet adları ya da ahlaka-adaba aykırı ve çağdaş dönüşe ters kelimeler soyadı olarak kullanılmayacaktı. @ittiamsf
- Osmanlıdan sivil rütbe, nişan ve madalyalar kaldırıldı.

@ittiamsf

! Soyadı kanunu çok geç yapılmış !

- "Ağa, hoca, hafız, hoca, molla, şeyh, efendi, paşa, Bey, beyefendi, hanımefendi, dede, hazretleri vb." ayrıcalık oluşturan ünvanlar ve kitaplar kaldırılmıştır. Herkesin kanun önünde eşit olması sağlanmıştır.

NOT: Soyadı kanunu ile Türk toplumu çağdaş ve batılı bir görünüm kazanmıştır.

NOT: 24 Kasım 1934'te TBMM tarafından M.Kemal'e "Atatürk" soyadı verildi. TSK başkanı Şaffet Arıkan önerdi.

↳ M.Kemal'e has bir soyad.
Başkasına verilmez.

Scanned by CamScanner

→ **Teklif edilen soyadlar:** Etel-Etil, Etelalp, Korkut, Arıt, Ulaş, Yazır, Emen, Çoğaş, Salır, Beğit, Ergin, Tokuş, Bege

→ **Milli Bayramlar Genel Tatil Günler Kanunu (1935)**

@ikiizmsr

- Laiklik, devrimcilik
- Hafta tatili cumadan pazara alındı.
- Avrupa ile ekonomik ilişkilerin uyum içinde yapılması amaçlandı.

Bayramlar

- 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı 1921'de kabul edildi. → İlk bayram
- 1 Kasım Hakimiyet Bayramı 1923'te kabul edildi. 1935'te kaldırıldı.
  - ↳ Saltanatın kaldırılması
- 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı 1925 kabul.
- 30 Ağustos Zafer Bayramı 1926 kabul.
- 1 Mayıs Bahar Bayramı (Emek ve Dayanışma Günü) 1935 kabul.
- 19 Mayıs Atatürk'ü Anma (1983) Gençlik ve Spor Bayramı 20 Haziran 1938

- **İYD-İ MİLLİ (Milli Bayrak):** İlk resmi milli bayrak sayılmıştır. 23 Temmuz 1909 (10 Temmuz 1324)
- II. Meşrutiyet'in ilanı Osmanlının ilk ve tek milli bayramı
- Kut Bayramı → 1952'ye (Kurtuluş Anıtına) kadar kutlandı. NATO üyesi olunca kaldırıldı.

@ikiizmsr

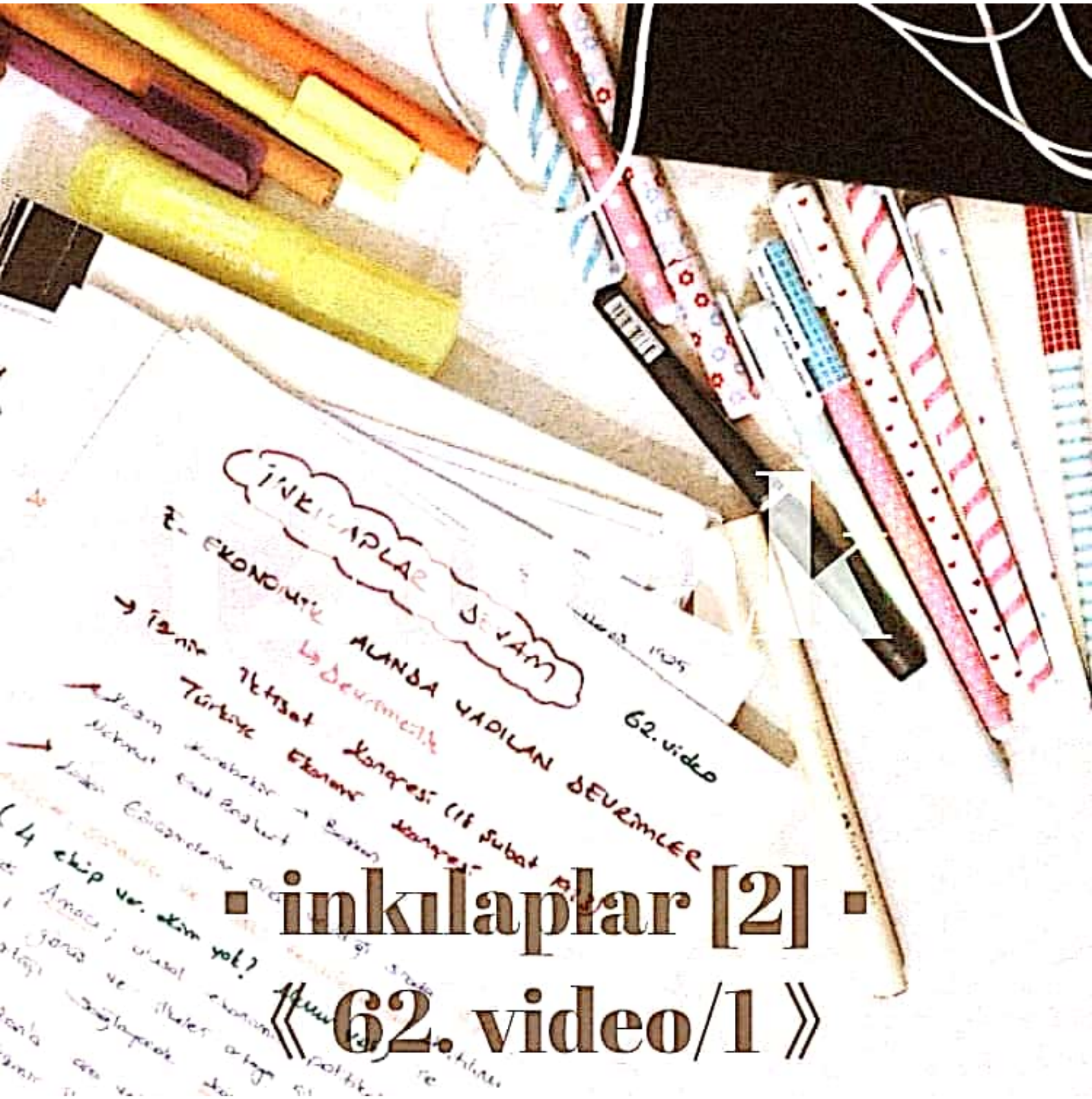
Scanned by CamScanner

□ Okuma Bayramı → Tatil olmayan tek bayram

NOT: Atatürk devrinde Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır'la Kur'an-ı Kerim tercümesi yaptırıldı. ve halka ücretsiz dağıtıldı. Atatürk

Kendi
omuzuna
tırman;
başka türlü nasıl yükselebilirsin ki¿

Scanned by CamScanner

▪ inkılaplar [2] ▪

《 62. video/1 》

Scanned by CamScanner

İNKILAPLAR DEVAM

62. video

E- EKONOMİK ALANDA YAPILAN DEVRİMLER

↳ Devrimcilik

→ İzmir İktisat Kongresi (17 Şubat 1923)
Türkiye Ekonomi Kongresi

Kazım Karabekir → Başkan
Mahmut Esat Bozkurt

→ Lozan Görüşmelerine ara verildiği sırada çiftçi, tüccar, sanayici ve işçi temsilcilerinin katılımı (4 ekip var. Kim yok? Memur yok) ile düzenlendi. Amacı; ulusal ekonomik politikalar hakkında ulusal görüş ve ilkeler ortaya çıkarmak, ekonomik bağımsızlığı sağlayacak kararlar almaktı.

↳ Lozan'a ara verildiğinde
1) İzmir İktisat Kongresi
2) Seçimler yenileniyor.

@iktisatmsr

Kararlar:

☐ En önemli karar, temel düşüncesi ekonomik bağımsızlık olan Milli İktisat (Ekonomi Ardı-Millî Ekonomi İlkesi) dır.

NOT: Ekonomik bağımsızlık için izlenecek yol; yabancıların ekonomik boyunduruğuna girmeden, ulusal kaynaklarımızı, ulusal güçlerimizle yine ulus için değerlendirmektir.

↳ Kendi kendimize yeten bir ekonomi

Scanned by CamScanner

- Kapitülasyonlar kaldırılmalıdır. (Kaldırılmasında etkili)
- Hammadde: yurt içinde olan ürünlerle ilgili sanayi dalları kurulmalıdır. Dışa bağımlılığı azaltmak için.
- El işçiliğinden ve küçük imalattan süratle fabrikaya veya büyük işletmeye geçilmelidir.
  - ↳ Avrupayla rekabet edebilmek için
- Demiryolu ulaşımına öncelik verilmeli.
  daha ucuz, kolaydır.
- Vergi ve toprak reformu yapıldı → Aşar vergisi
  ! Ağnamla karıştırma !
  - ↳ Öşür / Aşar → 1/10 halktan alınan ürün vergisi
    Ağnam → Küçükbaş hayvan vergisi
    Avarız → Olağanüstü hal vergisi

- Girişimciler destekleyen bankalar kurulmalıdır.
  - ↳ İşbankası → özel sektöre dönüş
- Özel teşebbüsün yapamadıkları devlet üstlenmeli.
- Gelişme dağıtılan İYTE'leştirilmeli; gelirlerin sendikalaşması sağlanmalıdır.
- Yabancıların elinde bulunan işletmeler millileştirilmeli

Atatürk

ÜÇ SİYAH: Kömür, Demir, Petrol } Hammadde
ÜÇ BEYAZ: UN, ŞEKER, PAMUK

Scanned by CamScanner

NOT: İzmir İktisat Kongresinde daha çok liberal (serbest piyasa ekonomisi) bir ekonomik kalkınma politikası benimsenmiş, devletin ekonomik alanda düzenleyici, koruyucu ve dağıtıcı bir rol üstlenmesi hedeflenmiştir. (1923-1930 arası kısmen liberalizm, 1930'dan sonra devletçilik)

↳ Özel sektör yapabildiğini yapacak yetmediği yerde devlet devreye girecek

↳ karma ama ancak özelde.

NOT: Bu kararlar gereğince kapitülasyonlar kaldırıldı, aşar vergisi kaldırıldı ve İşbirliği kurulduğu.

NOT: 5. İzmir İktisat Kongresi 2013'te toplandı

Kadrocular ya da Kadro Hareketi,

Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Şevket Süreyya Aydemir, Vedat Nedim Tör, Burhan Asaf Belge, İsmail Hüsrev Tökin tarafından Ankara'da 3 yıl süreyle çıkarılan kadro dergisi etrafında hareket etti.

Aydınlanmacı

- Okuma Bayramı kabul edildi.
- Latin harfleri reddedildi.

Chester Projesi: Lozan'da Musul meselesi için ABD'nin desteğini sağlamak amacıyla yapılan proje.

↳ Proje gömüldü.

Scanned by CamScanner

İzmir İktisat Kongresinde Ne Belirlenmiyor?

1) Başkan Koçgiri Komutanı

2) Liberal ekonomi kabul edilmiş ama kısmen. (Devlet yetmediği yerde devreye girecek

3) 1929 ekonomik krizinden sonra devletçiliğe geçtik

ATATÜRK DÖNEMİ BANKALARI

1) İş Bankası → Devlet Bankası değil özel banka.

26 Ağustos 1924'te ticaret sektöre kredi vermek amacıyla kurulan Cumhuriyetin ilk özel bankası (Hindistan – Afgan müslümanlarından gelen parayla)

Önemli Not: İş Bankası liberalizmle alakalıdır. Devletçilikle alakası yok. Kurucusu M. Kemal, Genel Müdürü Celal Bayar. **Çoğulcu**

2) Ziraat Bankasının Gelişimi: İlk kurulma 1863-1888 yeniden yapılanma 1924 Osmanlıdan kalma banka Memleket Mevduat sandıkları iken II. Abdülhamid devrinde Ziraat Bankası oldu. Çiftçiye kredi sağlamak amacıyla geliştirildi.

↳ Ziraat 1888'de II. Abdülhamit açtı.

1) İttihat ve Terakki'nin ekonomi alanında yaptığı ıslahatlardan değil. Çünkü Ziraat açıldığında İttihat Terakki diye bir şey yok

2) Atatürk döneminde açılmış ekonomi alanında inkılaplardan da değil. Çünkü önceden açılmış.

Scanned by CamScanner

3) Sanayi ve Maadin Bankası → 1 Mayıs 1925

4) Emlak ve Eytam Bankası → 22 Mayıs 1926

5) Merkez Bankası 1930'da kurulmuştur.

Amacı: Ekonomik Bağımsızlıkla uğraşacak, diğer bankalara kredi sağlayacak, para basma-kaldırma – piyasaya sürme yetkileri elinde olacak.

Bu banka Türk parasının değerini de korumaya çalışacaktı.

~~XX~~ Kıbrıs Tekeli 10 milyon dolara ABD'ye satıldı ve bu parayla açıldı. Çöküş

6) Sümerbank 1933'te Devlet Sanayi Ofisi ile Türkiye Sanayi ve Kredi Bankası kaldırılarak kurulmuştur. Amacı: Özel sektör sanayisinin kredi ihtiyacını karşılamak ve sanayi planının uygulanmasını sağlamaktı.

NOT: I. Beş Yıllık Kalkınma Planını Sümerbank uygulamıştır. Türk sanayinin lokomotifi olmuştur.

NOT: İlk KİT Sümerbank'tır.

7) Belediyeler Bankası (İller Bankası) 1933

8) Etibank 1935

9) Denizbank 1937

10) Türkiye Halk Bankası 1 Kasım 1938

NOT: Akbank ve Yapı Kredi Temel İnanç, Vakıfbank ise Adnan Menderes dönemindedir.

Scanned by CamScanner

→ Ticaret Alanında

- Kapitülasyonlar kaldırılmasından sonra milli ekonomi için bâzı tedbirler almaya başlamıştır.
  - Teşvik Sanayi ⇒ "Gelin dükkan açın her şey bizden yeter siz dükkan açın."
- Yabancı şirketler ulusallaştırıldı.
  - mecbur devletçi ekonomiye geçildi.
- 1925 yılında Ticaret ve Sanayi Odaları kuruldu
- Müteşebbisleri desteklemek amacıyla 1927'de Teşvik-i Sanayi kanunu çıkarıldı. Buna göre özel girişimciler, özel şirket indiriminden yararlanacak, bedelsiz hisse senetleri alabilecek, bazı vergilerden de muaf tutulacak, ucuz kredi alabileceklerdi.

Ancak bozgunla sonuçlandı. Çünkü Türkiye'de yeterli bir özel girişimci yok, teknik eleman yok, en önemlisi elde sermaye yoktu. (Bunda 1929 Dünya Ekonomik bunalımı da etkilidir.) Bu durum sanayileşme hamlesini de yavaşlattı. @ilkteamsi

NOT: Teşvik-i Sanayi kanunu ile sadece Uşak Şeker fabrikası açılabilmiştir. Mehmed Hacım arabadan inmeyen ortaklığı sonrası şirket (Alpulu Şeker fabrikası Kırklareli'ndedir.)

- Atatürk devrinde; Alpullu, Uşak şeker, Eskişehir ve Turhal şeker fabrikaları açılmıştır.

- Ekonomik kalkınma için 1928'de Tetkikat Bürosu kuruldu.

Scanned by CamScanner

- 1929'da Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti açıldı.
  - Kimler nasıl sıkıldı onu öğreneceğiz.
- Yerli sanayinin korunması için 1929'da Yüksek Gümrük Uygulaması başlatılmıştır.
  - Yerli üretimi korumak için
- Borsanın düzenlenebilmesi için 1929'da Menkul Kıymetler Borsası açılmıştır.
  - BİST oldu. (Borsa İstanbul)
- 20 Şubat 1930'da Türk Parasını Koruma Kanunu kabul edildi. (Uluslaşma) **ÖNEMLİ**
- 1934'te Ruslardan 8 milyon $
  1937'de İngilizlerden 17 milyon $ (Karabük),
  1938'de İngilizlerden 100 milyon $
  1938'de Almanlardan 100 milyon mark borç alındı.
  - Ruslardan (SSCB) gelen parayla İlk Beş Yıllık Kalkınma Planı yapıldı.
  - 1938'de İngiltere ve Almanlar II. Dünya Savaşında yanında yer etmesi için bize para göndermişler.
- Teşvik-i Sanayi Kanunu beklenen vermeyince 1933'te İlk Beş Yıllık Sanayi ve Kalkınma Planı yapıldı. 1934'te uygulamaya konularak ilk defa planlı ekonomiye geçildi ve devlet eliyle önemli tesisler açılmıştır.
  - 1934 - 1938 arası uygulandı.
  - 1927'de Teşvik Kanunu
  - 1929'da Kriz

ÖNEMLİ NOT: İlk Beş Yıllık Kalkınma Planında ekonomik destek Sovyet Rusya vermiştir.

Scanned by CamScanner

↳ II. Kalkınma planı yapıldı ama uygulanamadı. II. Dünya Savaşı çıktı çünkü para savunmaya yatırıldı.

- Sümerbank, Merinos, cam, kağıt, deri, şeker ve demir-çelik fabrikaları kuruldu. (KİT'ler).
- Kayseri, Ereğli, Nazilli ve Malatya'da açılan pamuklu dokuma fabrikaları ile Bursa merinos yünlü dokuma sanayi bu dönemde kurulmuş önemli işletmelerdir. İzmir kağıt selüloz fabrikası (SEKA), Gemlik suni ipek fabrikası, Beykoz'da deri fabrikası gibi önemli işletmeler kurulmuştur. @iktisatmisi

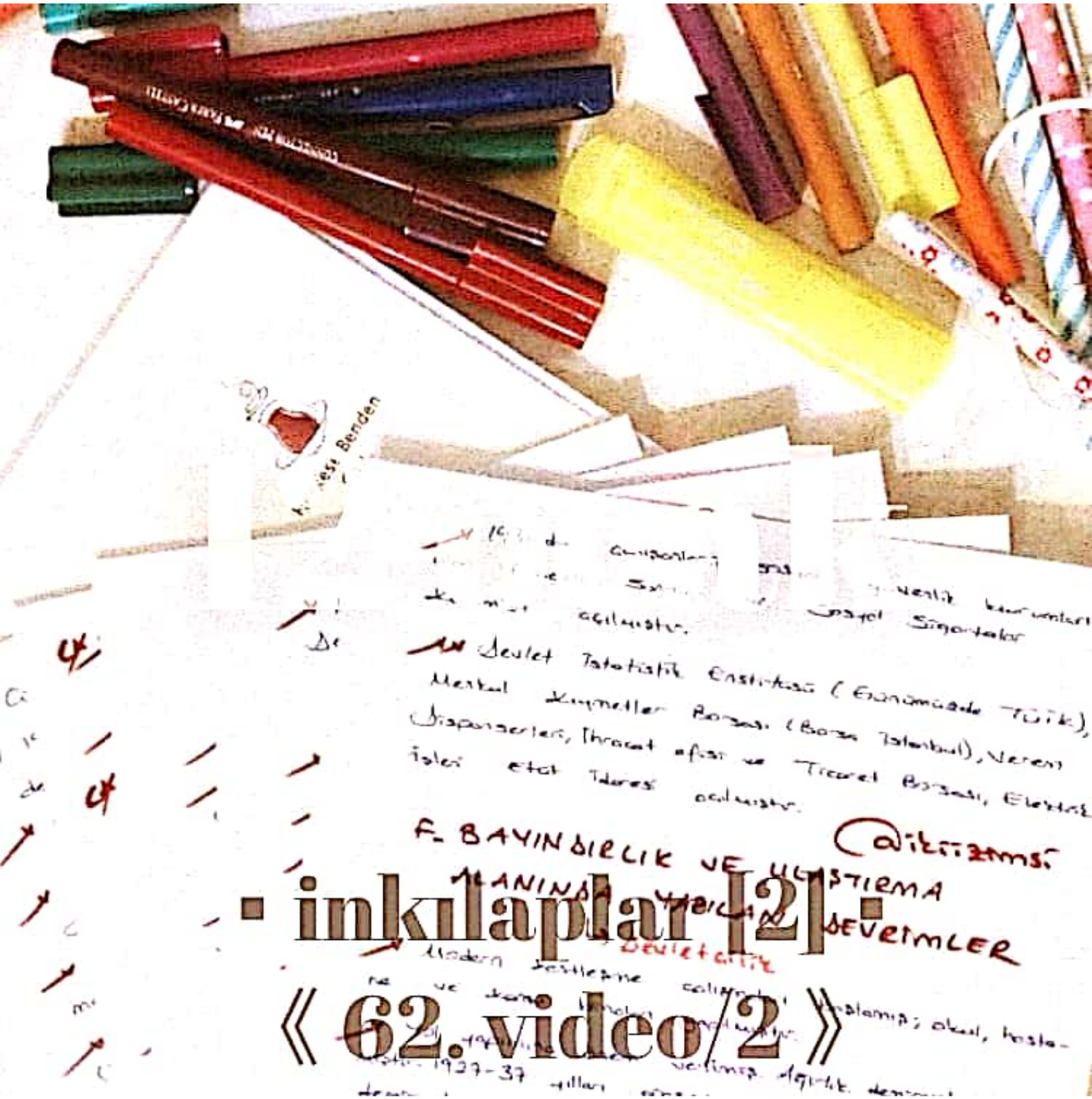
NOT: II Beş Yıllık Kalkınma Planı ise 1938'de yapılmaya başlandı ancak II. Dünya Savaşından dolayı uygulanamadı. Bu savaş Atatürk'ün Devletçilik ilkesinin uygulanmasını olumsuz etkileyen en önemli etken oldu.

NOT: En son 10. Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulanıyor. (2014–2018)

↳ Ocak 2019 ile 2023 yıllarında 11. plan.

- 1935'te MTA (Maden Tetkik Arama) kurulmuştur.
- Maden-sanayi alanında ilk defa 1939 Karabük Demir-Çelik fabrikası açılmıştır (II. Beş yıllık kalkınma planında ve Atatürk döneminde değildir.)
- MKE (Makine Kimya Endüstrisi) 1923'ten sonra Asker fabrikalar Umum Müdürlüğü olarak kurulmuştur. Değişen şartlara uyarak 1950'de MKE adını almıştır.
- 1935'te Kırıkkale Silah fabrikası kurulmuştur.

Scanned by CamScanner

inkılaplar 12

« 62. video/2 »

Scanned by CamScanner

- 1936'da çalışanların sosyal güvenlik kurumları olan Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumları açılmıştır.
- Devlet İstatistik Enstitüsü (Günümüzde TÜİK), Merkez Kıymetler Borsası (Borsa İstanbul), Verem Savaşçıları, İhracat ofisi ve Ticaret Borsası, Elektrik İşleri Etüt Idaresi açılmıştır.

Çalıştayı

F. BAYINDIRLIK VE ULAŞTIRMA ALANINDA YAPILAN DEVRİMLER

↳ Devletçilik

- Modern kentleşme çalışmaları başlamış; okul, hastane ve kamu binaları yapılmıştır.
- Yol yapımına önem verilmiş. Ağırlık demiryoluna verilmiştir. 1929-37 yılları arasında Anadolu'da 3.500 km demiryolu yapılmıştır. → Karayolu çok masraflı, bakımsız, pahalı
- 1925'te Türk Hava Kurumu (Türk Tayyare Cemiyeti) kurulmuştur.
- 1926'da Kayseri TOMTAŞ Uçak ve Motor fabrikası açıldı. → Nuri Demirağ açmış.
  - ↳ 1950'de çok iyi işler yapıyor, çok kazanıyor diye kapandı.
- 1926'da Kabotaj Kanunu kabul edildi.
  - ↳ Kapitülasyonların son kalıntıları temizlendi
  - ↳ Milliyetçilik
- 1926'da Emlak ve Eytam Bankası kuruldu
- 1927'de Devlet Demiryolları kurulmuştur.

Scanned by CamScanner

- 1928'de Haydarpaşa Limanı ve Adana–Mersin Demiryolu millileştirildi.
  - Haydarpaşa Limanı İngilizlerden
  - Adana–Mersin Fransızlardan
  } alındı.
- 1932'de Vecihi Hürkuş ilk sivil teyyare deneme.
- 1933'de PTT Genel Müdürlüğü kuruldu.
- 1935'de Ankara'da Türkkuşu kuruldu. (Abdurrahman Türkkuşu) ilk pilotaj ve paraşütçü eğitim merkezi.
- 1936 Ankara Gubuk Barajı. ⇒ Atatürk dönemi tek baraj.

Ulaştırma:

- 1939'da Devlet Demir Yolları kurulmuştur.
- 1938'de Devlet Hava Yolları Genel Müdürlüğü kurulmuştur. İlk yurt dışı uçuşu 1947 yılında Atina'ya yapıldı.
- 1938'de Ankara'da ilk asfalt yol yapıldı.
- 1938'de Sanayi Bank kuruldu
- Özellikle demiryolu olmak üzere yol, köprü, liman ve istasyon yapımına hız verilmiştir.

Hermann Jansen: Şehir planlaması
↳ Ankara'yı başkent gibi düzenlemiş.

Scanned by CamScanner

6. SAĞLIK VE TIP ALANINDA YAPILAN DEVRİMLER

Devletçilik – Halkçılık

- Sağlık işleri devletin görevi sayılmıştır.
- Sağlık ve Sosyal Yardımlaşma Bakanlığı kuruldu (2 Mayıs 1920)
  - Tıp bakanlık
  - Sosyal devlet olduğunu gösterir.

@İktisatmsi

- Milletin sağlığını korumak ve güçlendirme, bulaşıcı ve salgın hastalıkları önlemek ve sağlıklı nesiller yetiştirmesini sağlamak politikası esas alındı.

Bunun için de sağlık teşkilatı geliştirildi. Hastane ve hekim sayısı arttırıldı. Sağlık okulları ve Tıp Fakülteleri ile Millet (Devlet) Hastaneleri açıldı.

- 1922'de Numune Hastaneleri kuruldu (Ankara, İstanbul, Sivas, Erzurum, Trabzon ve Diyarbakır)
- 25 Şubat 1925'te Kızılay Hemşire Okulu açılmıştır.
- 1928'de Hıfzıssıhha okulu açıldı. (Laboratuar hizmetleri ve serum üretmek için) Refik Saydam
- 1930 yılında Umum Hıfzıssıhha Kanunu ile Kolera, Veba, Tifo, Çiçek, Menenjit, Dizanteri, Sıtma, Verem ve Trahom gibi bulaşıcı hastalıklara karşı mücadele başlatıldı (verem dispanserleri)
- 1931 yılında Merkez Hıfzıssıhha Müessesesi kurulmuştur.
- Çocuk Esirgeme Kurumu (Ankara Himaye-i Etfal 1920) Osmanlı'da dernekten olarak kurulmuş

Scanned by CamScanner

- Yeşilay (5 Mart 1920 Hilal-i Ahdar - Yeşil Hilal) kuruldu. Komuya yönelik cemiyetler
- Kızılay kurulmuştur. 11 Haziran 1868 tarihinde "Osmanlı Yaralı ve Hasta Askerlere Yardım Cemiyeti" adıyla kurulan Kızılay,
  - 1877'de "Osmanlı Hilal-ı Ahmer Cemiyeti"
  - 1923'te "Türkiye Hilal-ı Ahmer Cemiyeti"
  - 1935'te "Türkiye Kızılay Cemiyeti" "Kızılay" adını Atatürk vermiştir.
  - 1947'de "Türkiye Kızılay Derneği" adını almıştır.
- Sıtma, frengi, verem gibi hastalıklarla mücadele edilmeye başlanmıştır.

H- TARIM ALANINDA YAPILAN DEVRİMLER

@TEKTAŞMS

Devletçilik – Halkçılık

- Köylünün vergi yükünü hafifletip üretimi arttırmak tüm ekonominin önemli kısmını oluşturan Aşar (Öşür) vergisi 17 Şubat 1925'te kaldırılmıştır.
  - Ahalide ilk borçlanma açığı çıktı.
  - Halkçılık alanında yapılmış ilk devrim

NOT: 1931'de Buhran Vergisi 1932'de Muvazene Vergisi (Denge), 1944 Toprak Mahsulleri Vergisi

↓

1925'te kaldırılan aşar geri geldi

Scanned by CamScanner

- Çiftçiye kredi sağlamak için Ziraat Bankası geliştirildi.
- 1925'te Orman Çiftliği kurulup 1937'de Hayvancılık devredildi. 1950'de Atatürk adını aldı
- 1925'te köylüye düşük ücretlerle traktör dağıtımı yapılmıştır.
- 1925'te Reji İdaresi (Tütün tekeli) yabancılardan satın alındı.
- 1929'da Tarım-Kredi Kooperatifleri kurularak mücadeleye önem verilmiştir.
- Çiftçilere ucuz tohum sağlamış ve Tohum Islah (Tüfleştirme) İstasyonları kurulup. @tekrarsmsi
- 1929'da Toprak Reformu yapılarak topraksız köylüye toprak dağıtılmaya çalışıldı. Ancak uygulanamadı.

1929 Dünya Ekonomik Bunalımının etkisi yok.

- Toprak Ağaları yüzünden.
- 1933'te Yüksek Ziraat Enstitüsü kurulmuştur. Ayrıca Veteriner Yüksek Okulu açılmıştır.
- Çiftçiye örnekler etmek için Devlet Üretme Çiftlikleri (Numune Çiftlikleri) kurulmuştur. (Ankara Gazi Orman Çiftliği, Sivrihisar, Tarsus ve Darıyol) Yeni ürünler üretmeye başlamıştır. (kay, pancar, turunçgil)
- 1938'de Toprak Mahsulleri Ofisi kurulmuştur
- 1938'de Devlet Ziraat İşletmeleri kurumu kurulmuştur.
- 1944'te Türkiye Ziraat Donatım Kurumu kurulmuştur

Scanned by CamScanner

dış politika 1

63. video

Scanned by CamScanner

63. video

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI (1923-1938)

1923-1950 Arası

Lozan'dan kalan meselelerin halli ile uğraştık

1924 – Yabancı okullar Sorunu Fransa-Patrikhane
1925 – Patrikhane sorunu Yunan
1926 – Bozkurt-Lotus dayı Fransa
1926 – Musul sorunu → İngiltere
1929 – Dış Borçlar Sorunu Fransa
1930 – Nüfus Mübadelesi Yunan
↳ Karasuları – FIR Hattı – Kıbrıs – Kardak krizi

1930-1938 Arası

Dünya Barışına Katkı Dönemi

Dünya barışına katkı ile uğraştık

I. ve II. Dünya Savaşı arasında barışı koruma çabası

TC öncü
- 1928 Cenevre Silahsızlanma Konferansı
- 1929 Briand Kellog Paktı (Paris)
- 1929 Litvinov Protokolü

- 1932 Milletler Cemiyetine Giriş
- 1934 Balkan Antantı
- 1936 Akdeniz Paktı
- 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi
- 1937 Nyon Konferansı
- 1937 Sadabat Paktı
- 1939 SANCAK – Hatay Anavatana katılması

İlk örnek değil
- 1921 Küçük Antant
- 1922 Rapallo Paktı
- 1925 Locarno Paktı
- 1937 Antikomintern
- 1939 Çelik Paktı

@iktisatmsf

Barışı koruma ile ilgiler var Savaş sonrası çünkü 2. Dünya Savaşı sonrası gelişmeler

- NATO
- CENTO
- SEATO

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

VARŞOVA PAKTI

Atatürk dönemi de değil.

Scanned by CamScanner

1923-1930 Arası

Lozan'dan kalan meselelerin hall:.

Lozan'da meseleler tehirler ya da aleyhimize de olsa halledilip çözülmeyen tek sorun Musul sorunu.
Diğer meselelerin uygulanmasında sorun oldu.

1924 Yabancı Okullar Sorunu

→ Fransa
→ Patrikhane

Lozan'da yabancı okullar Türk Milli Eğitimine bağlanacak, Türkçe ve Sosyal derslerine Türk öğretmenler girecek, Çocukların dini ayinlere katılması yasaklanacak misyoner faaliyetler engellenecek denildi.

Lehimize çözüldü

⇓

Bu kurallara uyanlara izin verildi, kaldılar. Uymayanlar ise kapatıldı. Fransa ve patrikhanenin hasına gitmedi.

↳ Çok yabancı okulu var.

↳ Misyoner faaliyetlerde bulunuyorlardı.

NOT: En çok yabancı okul ABD'deydi.

Atatürk'ün Dış Politikası

Son Tipler

(1) İç meselemiz olduğu için (gerekçesiyle) herhangi bir uluslararası platformda görüşülmedi.

(2) Lozan'dan sonra ilk siyasi başarımız.

Scanned by CamScanner

1925 Patrikhane Sorunu → Yunan

Lehimize gösterdi.

Lozan'da patrikhane kaldırılmadı. İstanbul'da kalacak ama ekümenik (evrensel) iddiası olmayacak

Patrik ülkeye yeni gelen sınır dışı etmek ve gösterdi.

Çıkıştırma

1926 Bozkurt-Lotus Olayı → Fransa

Lehimize gösterdi

Kabotaj kanunu çıktıktan sonra Bozkurt isimli gemimiz Ege açıklarında giderken Fransız Lotus gemisi ile çarpışıyor. Bizim tayfa sulanmada yol vermeyince biz onlara çarpıyoruz. Uluslararası Adalet Divanı bizi hızlı buldu

↳ Bu olay kabotaj kanunun çıkmasının hızlı olduğunu gösterir.

↳ Kabotaj kanunu ile kapitülasyonların son olduğunu temsil eder.

1926 Musul (Irak) Sorunu → İngiltere

Aleyhimize gösterildi

- Lozan'da çözülemeyen tek sorun
- Halife konferansı yapıldı. Dönemin Başbakanı Fethi Okyar
- İngilizler Doğu Ard'da isyan çıkarttı

Nasturi İsyanı → Amaç bu isyanla uğraşılırken Musulu almak

İsyan şiddetli şekilde bastırıldı Ama ordunun siyasete karıştığı fark edildi. Bu isyandan sonra ordu siyasetten ayrıldı.

Scanned by CamScanner

Halıcı konferansından bir şey çıkmadı ve olay Milletler Cemiyeti'ne gitti.

↳ Bu cemiyet İngilizlerin kontrolünde. İngiliz, İngiliz lehine karar çıkarttı.

Brüksel Hattı çizip Hakkari'den aşağısını İngilizlere veren Milletler Cemiyeti.

Çıkıyorsun

Bunu biz kabul etmedik.

ve

SSCB ile Dostluk Antlaşması imzaladık

Hep aynı taktik. Doğuya düşünce Batıyla beraber Batıya düşünce Doğuyla beraber

Görüşmeden sonuç çıkmayınca ordumuzu toplayıp Musul'a çıktık İngilizler ordu ile Musul arasında Şeyh Sait İsyanı'nı çıkardılar.

Ordu → Şeyh Sait İsyanı — Musul

Yönetim bozbozanı fethe gitmek istifa etti. Onun yerine İsmet İnönü başa geldi ve Takrir Sükun kanunu çıkardı. Sıkı yönetim ilan etti.

İsyan son derece şiddetle bastırıldı

Bu yüzden Musul meselesinde taktik, stratejik üstünlüğü kaybedildi.

Scanned by CamScanner

ve İngilizlerle

1926 Ankara Antlaşması imzalandı.

→ Musul, İngiltere mandasındaki Irak'a bırakıldı
↳ İngiliz doğrudan almıyor.

→ Misak-ı Milli'den son taviz.

→ Bu anlaşma ile Irak sınırı son halini aldı

Hatırlatma

İlk taviz → Batum
İkinci taviz → Hatay
Üçüncü taviz → Boğazlar
Son taviz → Musul

İkiliğe son

? Musul'u kaybetme sebebi Şeyh Said İsyanı.
İsyanın dışarda güçlü olması değil
içerde güçlü olmak

Musul'un petrol gelirinin %10'u 25 yıllığına bize verildi. Bu para da İngiltere olan dış borca gitti.

1929 Dış Borçlar Konusu → Fransa

İngiltere'ye Musul gidince en çok borç Fransaya kaldı 1928'de ilk taksit ödendi ama 1929 Dünya Ekonomik Krizi'ni çıkınca ödeyemedik Bunun üzerine ABD bir teklif ortaya attı. → "Moratoryum ilan edilecek" dedi. (Borcu erteleme, yapılandırma) → Hoover Moratoryumu

Soru Tipi
1. Dış borçlar sorunu hangisiyle çözüldü? Moratoryum
2. "Moratoryum" diye bilinen gelişme dış politikada hangisinin çözümü için kullanılır? Dış Borçlar

! Avrupa devletleri içinde ilişkilenmiyen en geç düzeldiği devlet
↓
Fransa

! Borçları ödeyip bitirdik

Scanned by CamScanner

1930- Nüfus Mübadesi → Yunan (Değiş-Tokuş)

Lozan'da İstanbul ve Trakya'daki Türk-Yunan hariç diğer bölgelerdeki Türk ve Yunan yer değiştirecekti.

Ama uygulamada İzmir'deki Yunan, Yunanistan yerine İstanbul'a gitti. Neden?

1) Var olan varlıklarını bırakıp gitmek istemediler.
2) Yunan'ın "Megalo Idea" planı → İstanbul'un da içinde olduğu Bizans'ı yeniden kurma planı.

⇓

Oldu Milletler Cemiyeti'ne gitti. Ama bir sorun çıkmadı

Yunan Trakya'daki Türkler nüfus el değiştirdi.
Biz de mübadele olarak onların nüfus el değiştirdik

⇓

M. Kemal ve Venizelos görüştü.
Yunan Devlet Başkanı

Yapıcı
Ilımlı
Barışsever tutumla Yunanlıları ETABLİ (yerleşik) değiştirdi

Diplomasi

Bu sözleşme ile değişildi.

1930-1954 arası Yunanlılarla dostuz. O kadar ki Venizelos M. Kemal'i Nobel Barış Ödülüne aday göstermiş.

Kıbrıs meselesi ile ortalık bozuldu.

Kurtuluş Yunanı;

1) Milletler cemiyetine girerken bizi desteklediler
2) Balkan Antantı'nın yapılmasında da destekler

Scanned by CamScanner

YUNANLILARCA

Karasular: 3-6 mil muhabbeti II. Kemal döneminde. Lozan'da 3 mil sonra Yunanlılar 6 mile çıkarmış. Ama Kıbrıs meselesinden sonra 12 mile çıkardı.

Hâlâ sorun

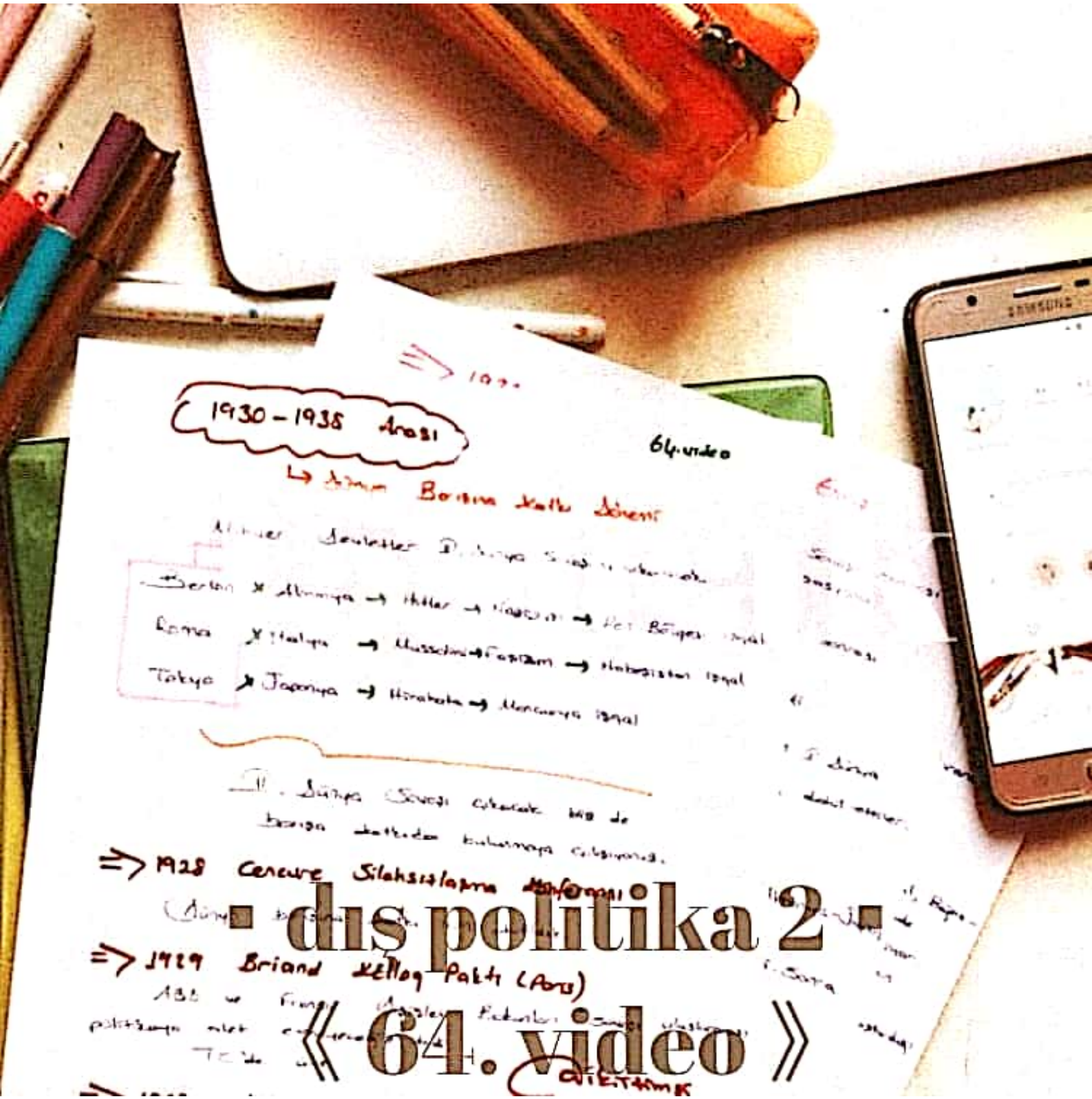
FIR Hattı: Hava (Uçuş) kontrol Sahası

Hâlâ sorun Çözülmüş

Kıbrıs: Yunuşama döneminde değerlendiriliyor.

Kardak Krizi: 1996 yılında Tansu Çiller başbakanlığı döneminde Ege'de olan depremiyle koyunlar meydana çıktı. İki ülke birbirine girecekken başka bir depremle tekrar su altına gitti.

Scanned by CamScanner

- dış politika 2 -

《 64. video 》

Scanned by CamScanner

64. video

1930 - 1938 Arası

↳ Dünya Barışına Katkı Dönemi

Mihver Devletler II. Dünya Savaşı'nı çıkaracak

Berlin	✗	Almanya	→ Hitler → Nazizm →	Ren Bölgesi İşgal
Roma	✗	İtalya	→ Mussolini → Faşizm →	Habeşistan İşgal
Tokyo	✗	Japonya	→ Hirohito →	Mançurya İşgal

II. Dünya Savaşı çıkacak biz de barışa katkıda bulunmaya çalışıyoruz.

⇒ 1928 Cenevre Silahsızlanma Konferansı

Dünya barışına katkı için katıldık

⇒ 1929 Briand Kellog Paktı (ABD)

ABD ve Fransa Dışişleri Bakanları "Savaşı uluslararası politikaya alet etmeyeceğiz" dedi.

TC'de üye.

Çıkartılmış

⇒ 1929 Litvinov Protokolü

SSCB önderliğinde. TC de üye

!! **NOT:** TC Briand ve Litvinov'a üye

AMA

Lacarno'ya üye değil.

Scanned by CamScanner

⇒ 1921 Küçük Antant: I. Dünya Savaşı sonrası ilk barış organizasyonu

⇒ 1922 Rapallo Paktı: I. Dünya Savaşı sonrası Almanya – SSCB arası dostluk antlaşması. Polonya'nın paylaşılmasına kadar devam etti.

⇒ 1925 Locarno Paktı: Almanya ilk kez I. Dünya Savaşından sonra uluslararası barış anlaşmasına dahil etti.

! TC üye değil. !

⇒ 1937 Antikomintern: SSCB'ye karşı Almanya-Japonya birleşti.

⇒ 1939 Çelik Paktı: Almanya ile İtalya birleşti. Sonra Japonya dahil oldu.

Çıkartmalar

II. Dünya Savaşı Sonrasındaki Gelişmeler

- ✓ NATO → 1952 TC üye
- ✓ Birleşmiş Milletler → 1945 TC üye
- ✓ CENTO → TC üye
- ✗ SEATO → yoktu
- ✗ VARŞOVA PAKTI → yoktu.

→ Atatürk devri değil.

→ Barışı koruma tam değil. Çünkü Savaş oldu.

Scanned by CamScanner

⇒ 1932 Milletler Cemiyetine Giriş

Wilson İlkelerinde ABD ortaya attı. Dünya Barışı için Milletler Cemiyeti kuruldu. Ama İngiltere kontrolüne kaldı.

→ Barış yanlısı olduğunu göstermek için İspanya'nın desteğiyle üye oldu. Yunanlılar da destekledi.

Cemiyette ilk temsilcimiz **Cenab Hüsnü Tanay**

Kazanımlar:

1) Boğazların geri getirilmesi
2) Hatay-Sancak'ın geri getirilmesinde etkin.

Soru: Türkiye'nin dış politikada hangi sorunların çözümü Milletler Cemiyeti'ne üye olması etkin değildir?

1924 Yabancı okullar
1925 Patrikhane
1926 Boğazlar-Lozan
1926 Musul
1929 Dış Borçlar
1930 Nüfus Mübadelesi

} Hepsi cevap olur. Çünkü bu dönemde üye değil (1932 üyelik girişi)

Çıkarımsal

Soru: Milletler Cemiyetine niye geç üye oldu?

1) Milletler Cemiyeti İngiltere'nin kontrolünde.
↳ Musul geç çözüldü. Aramızda sorun vardı.

2) Yunanlılarla mübadele geç çözüldü. İngiltere'nin desteği ile aramızda sorun vardı.

Scanned by CamScanner

TÜRKİYE

Balkan Antantı (1934) (Atina)

İçe yönelikti

Türkiye önderliğinde

- Yunanistan
- Yugoslavya
- Romanya

Saldırmazlık ve dostluk antlaşması

KİM YOK?

- Bulgaristan
- Arnavutluk
  - Yakınlık olsa da katılmadı

Sadabat Paktı (1937 - İran)

Atatürk dönemi

Türkiye önderliğinde

- Irak
- Afganistan
- İran

Saldırmazlık dostluk antlaşması

KİM YOK?

- Suriye → Türkiye ve Irakla sınır sorunu var.

1955'de İran çekildi adı **Bağdat Paktı** oldu

1958'de Irak çekildi. Adı **CENTO** oldu.

Atatürk dönemi değil. Bağdat, demokrat Parti var.

Bölgesel güç birliği yaparak caydırıcı duruş sergiliyor.

Antant Almanya-İtalya saldırgan politikalarına karşı Doğu-Batı sınırlarını korumak için yapılıyor.

Çıkarımsı

Bu paktlara göre İtalya-Almanya birine savaş açarsa hepsine açmış olacak Türkiye'ye savaş açmak demek 17 devlet açmak demek

Bölgesel Caydırıcılık

Scanned by CamScanner

⇒ 1936 Akdeniz Paktı

Italya'nın saldırgan politikalarına karşı TC ve İngiltere arasında Musul sorunuyla bozulan ara tekrar dostluk sağlandı

⇒ 1936 Montrö Boğazlar Sözleşmesi

Lozan'da Boğazlar başkanı Türk olan uluslararası bir komisyon tarafından yönetilecek denildi.

Boğazların iki yakası askerden arındırılacak

Dünya ülkeleri çok gergin durumda. M. Kemal, Boğazlardaki komisyonda her ülkeden üyenin bulunması nedeniyle sorunun Boğazlarda çıkması endişesiyle ültimatom gönderiyor. (Eğer 48 saat içinde Boğazlar sorunu çözülmezse ben bildiğimi yaparım.)

Ve TC'nin barışçıl tutumu ile görüşmelere ulaşılması sonucu nedeniyle Boğazlar TC'ye bırakılıyor.

- Misak-ı Milli'ye uygun gelişme
- Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras oldu.

Çatışma

- Boğazlar komisyonu kaldırıldı
- Ayrıca iki yakaya asker yerleştirildi

II. Dünya Savaşı öncesi jeopolitik, jeostratejik önem artar.

1833 Hünkar İskelesi ile başlayan Boğazlar sorunu çözüldü

Scanned by CamScanner

⇒ 1937 Nyon Konferansı → Akdeniz'de korsanlıkla ilgili.

İsmet İnönü katılmak istiyor. M. Kemal "Gerek yok. Bizim donanmamız yok. Hem sınır demek namus demek" diyor. Ama yine de İsmet İnönü karşı gelip katılıyor.

CB M. Kemal

Başbakan İsmet İnönü'ye "Sen yorulmuşsun, dinlen" diyor.

Yerine Celal Bayar geçiyor.

Atatürk dönemi son başbakanı.

↳ İtalya'nın Akdeniz'deki saldırgan politikalarına karşı İngiltere ile konferans. @Tekrarsınız

⇒ SANCAK (Hatay) Anavatana Katılması
1939 - İskenderun

! Sancak diye sanırlar. O dönem adı Sancak ! Anavatana katılınca Hatay oluyor.

✗ 1921 Ankara Antlaşması ile Hatay Fransa mandasındaki Suriye'ye bırakılacak, bölgede bir Türkçe olan bir yönetim kurulacak denildi.

M. Kemal "eğer Fransa Hatay'dan çekilirse Anavatana birleşmeyecek referandum yapılacak" dedi.

"Benim şahsi meselem." M. Kemal

"40 asırlık Türk yurdu düşman elinde kalamaz."

Fransa çekilince Hatay meselesi Milletler Cemiyetine gitti. Cemiyet Aden Sandlar (Adem Sandlar = kod)'ı adam derdi. Raporunda Türkler çok, Türkler hakim dedi.

ANAVATAN ne Arapların ne Türklerin değildir.

Scanned by CamScanner

Bağımsız Hatay Cumhuriyeti (2 Eylül 1938)

Atatürk görüşü

X Uruldu.

İlk tek son → CB → Tayfun Gökmen

M. Kemal "Kurun" ismiyle gazetede "Asım Us" ismiyle takma adıyla İsmet İnönü'nün Hatay politikasını eleştiren yazılar yazıyor.

Asım Us → Asi Mustafa

MAsım MUs → Maksimus

Atatürk görmedi

Hatay Cumhuriyeti 3 aylıkken M. Kemal vefat etti

Hatay Cumhuriyeti 10 aylıkken "referandum yapalım" dediler.

1939 — Referandum — Plebisit @Tartışmalı

TC tescil edildi

1939'da SANCAK Anavatana katıldı.

Güney Sınırı son şeklini aldı.

İngiltere bizi desteklerse II. Dünya Savaşında yanında olalım diye

Soru

Hoşgör: Atatürk dön. gelişmelerden değil?

1) NATO üyeliği
2) Birleşmiş Milletler üyeliği
3) Güney sınırının son şeklini alması

Soru

M. Kemal Beyoğlu trenle nereye gitmiş olabilir?

Hatay

Scanned by CamScanner

▪ iki küresel savaş arası dünya ▪

《 65. video 》

Scanned by CamScanner

65. video

İKİ KÜRESEL SAVAŞ ARASI DÜNYA

(Çağdaş Türk ve Dünya Tarihi)

I. Dünya Savaşı'nın Siyasi ve Ekonomik Sonuçları

Sömürgecilik – emperyalizm – manda

→ **Paris Barış Konferansı** → Versay Antlaşması ile Almanya'nın her şeyi alındı. Çok ağır olması II. Dünya Savaşı'na neden oldu. **Çıkarcılık**

Almanya
Avusturya
Macaristan
Bulgaristan

İttifakta yenilenlerin barış anlaşmaları Paris Barış Konferansında temelleri atıldı.
(Osmanlı yok, paylaşamıyorlar)

↳ Yenilen toprak alması yerine manda
↳ Savaş tazminatı yerine savaş tenkidi alındı.

→ **Monroe Doktrini** → ABD'nin yalnızlık politikası
Eski kıtaya sürtüşmeye karışmıyor.

Scanned by CamScanner

→ II. Dünya Savaşı Yolunda Giden İdeolojiler

Komünizm → SSCB
Nasyonel sosyalizm (Nazizm) → Almanya
Faşizm → İtalya

} II. Dünya Savaşı'nı çıkardılar.

Almanya'nın Versay Antlaşması ile beli bükülüyor.
1929 Dünya Ekonomik Krizinden sonra Almanya'da hiperenflasyon yaşandı. (3 çuval para = 1 ekmek)

Ekonomik kriz Nazizm'i, Hitler ortaya çıkardı.
Benzer durum İtalya'da da yaşandı ve faşizm ortaya çıktı.

→ SSCB'nin Orta Asya'da Yayılma Politikası

Bolşevik ✕ Menşevik

Komünizmi savunuyor — Kapitalizmi savunuyor.

Çarlık Rusyası

↗ Duma: Rus Meclisi

↗ Lenin'in NEP Politikası 1921
Yeni ekonomi modeli

↗ Stalin (Lakabı → Kaba)
- Kolhoz denilen çiftlikler kurmuş.
- Kollektifleştirme
- "Komple her şey devletin" diyor.

Scanned by CamScanner

SSCB Orta Asya'da yayılma politikası izlerken "Dil" faktörünü kullanıyor.

Dil ile ayrıştırmış.

→ **Basmacı Hareketi** → Ruslara karşı bağımsızlık başlatıyor.

Rusların Hokand Millî Hükümetini devirmelerinin ardından yaptıkları katliama tepki olarak Ergaş Korbaşı önderliğinde başlayan Türklerin Millî Mücadelesi **Bağımsız**

Öncesi ← Enver Paşa → Sonrası

1918–1921 1921–1922 ve 1935'e kadar olan dönem

3 aşamada değerlendirilir.

Türklerin Rus'un yayılmasına karşı yaptığı hareket başarısız oluyor.

Azerbaycan – Mehmet Emin Resulzade

Kafkasya – Şeyh Şamil (Kafkas kartalı)

Gazavat ve Müridizm

biz diyoruz. onlar diyor.

Başkurdistan – Ahmed Zeki Velidi Togan

Uluslaşma etkileri.

Scanned by CamScanner

Orta Doğu'da Manda Yönetimi

İngiltere — Irak
Mısır
Arabistan (Mc Mahon)
Ürdün
Filistin → 1917 Balfour Deklerasyonu
Yemen

İsrail'in temeli atıldı

Fransa — Suriye
Lübnan

Çatışmasız

→ Hakimiyet Teoriler

Kara — Halford Mackinder

"Karaya hükmeden dünyaya hükmeder."

Deniz — Alfred Thayer Mahan

"Devletin gücü sahil uzunluğuyla ölçülür."

Hava — Harry Sachaklian (Saçaklı Harry: kod)

"Havaya hükmeden dünyaya hükmeder."

Modern Japonya'nın Doğuşu

Daymiyo → Japon Derebeyi

Şogun → Aga babası

İmparatorluğa geçiliyor.

ve { Mutsohito Meiji → Bu odan başa geçiyor.
Meiji Restorasyonu (Aydınlar Dönemi) başlatıyor.
— Tokyo'nun Doğu'nun başkenti olmasını sağlıyor.
Uzak Doğuda yeni bir güç çıktı.
— Çin ve Rusya'yı yendiler.

Scanned by CamScanner

→ 1929 Dünya Ekonomik Krizi

ABD- Newyork Borsası çöktü. Kara Perşembe yaşandı.

Bu durum dünyayı etkiledi.

Yıkım Uygulaması → Takas Usulü

Türkiye'de → Karma ekonomi modeli yerine mecbu-ren devletçi ekonomi modeline geçildi.

→ 1929'da Milli İktisat ve Tasarruf Cemiyeti (Kemer nasıl sıkılır onu öğrendik)

→ Yerli malı teşvik

→ 1930 Merkez Bankası ile Türk parasının değer kazanması amaçlandı.

Sosyo Kültürel ve Bilimsel Gelişme

- Pablo Picasso → Guernica
- John Steinback → Gazap Üzümleri ⇒ Dünya ekonomik krizini anlatır.
- Albert Einstein → İzafiyet Teorisi

⇒ Kübizm Akımı

Çöküntüsü

- Mimari → Bauhaus
- Sağlık → Alexander Fleming ⇒ Penisilin
- Sinema → Charlie Chaplin'in Şarlo tiplemesiyle Modern Zamanlar ve Büyük Diktatör
- Radyo → 1920 ABD
  1927 Türkiye

Scanned by CamScanner

▪ II. dünya savaşı ▪

《66. video/1》

Scanned by CamScanner

II. DÜNYA SAVAŞI

66. video

(1939 - 1945)

Versay Antlaşmasının ağır şartlarıyla

Almanya'da Nazizm
İtalya'da Faşizm
Rusya'da Komünizm
Avrupa'da Kapitalizm

} çıktı.

@İkiliğinsi

Mihver	Müttefik
Almanya	İngiltere
İtalya	Fransa
Japonya	ABD
	GM
	SSCB

Türkiye

MİHVER → Totaliter (Diktatör–baskıcı) Rejim

Almanya Berlin

→ Adolf Hitler (Lakabı Führer) – Nazizm

→ **Hayat Sahası** – Lebensraum = Dünyaya hakim olacaklar.
↳ yayılmacı politika

→ Kahverengi **Gömlekliler** ⇒ Nazizm'i savunanlar

→ Çekoslovakya – Sudet krizi

→ Avusturya'yla birleşme – Anchluss

Scanned by CamScanner

→ Askerden arındırılmış Ren Bölgesine asker çıkardı
↳ Milletler Cemiyeti bir işe yaramıyor.
"Chamberlain" yatıştırma politikası izliyor.
→ Polonya'nın işgaliyle II. Dünya Savaşı başladı
→ Dantzig Sorunu → Rusya başta mihver grubunda iken müttefik grubuna geçiyor.

Batı Devletleri

- SS - SA - Gestapo
- Nürnberg Mahkemeleri
- Kristal Gece: Yahudi basiti eylemler yapılıyor.
- Auschwitz Toplama kampı: Yahudiler işçi olarak çalıştırılıyor.

İtalya → Roma @faşizm

→ Mussolini (Lakabı Duce) → faşizm (Irkçılık)
→ Kara Gömlekliler → faşizmi destekleyenler
→ Akdeniz Bitim Deniz Tezi = Mare Nostrum
↳ "Komple Akdeniz'i alacağım" diyor.
↳ Yayılmacı politika
→ Habeşistan, Arnavutluk işgal ettiler.
→ Scala Nutku → "Sonsuz barış olmaz. Arada savaş lazım." diyerek savaşı gerekli gören lider Mussolini

Scanned by CamScanner

Japonya → Tokyo

→ Michinomiya — Hirohito — Büyük Asya Ortak Refah Alanı

→ Asya Asyalarındır Teorisi

↳ Yayılmacı Politika

→ Mançurya işgal ettiler.

↳ Milletler Cemiyeti "Kınıyorum sizi dün" dedi bildi

→ ENOLA GAY ⇒ Uçak adı

Little Boy (Bomba) → Hiroşima'ya

Fat Man (Bomba) → Nagasaki'ye

Çıkıtmamış

MÜTTEFİK → Mihverle karşı

İngiltere

Chamberlain, Churchill, Attlee

"Yatıştırma Politikası" var.

("Sakın olun sakın". Milletler Cemiyeti bir işe yaramıyor.

Fransa

Savaş başlar başlamaz Almanlar Fransa'yı işgal ettiler.

Almanların kontrolünde Vichy Hükümeti'nden

Mareşal Petain başa geldi

Charles de Gaulle → Fransızların milli kahramanı

Scanned by CamScanner

ABD

Başlarda Roosevelt sonlara doğru Truman geliyor. Yine yalnızlık politikası var. Savaşa katılmıyor ama

⇒ ödünç verme, kiralama yasasını yürürlüğe koyuyor. (silah verip, kiralıyor)

⇒ Pearl Harbor Saldırısından sonra savaşa girdi. Atlantik Bildirisi'ni yayınladı.

Wilson ilkelerinin 2. versiyonu

Çin

Çatışmalı

Chan Kai Shek ve Mao Zedong başa geldi.

Boxer Ayaklanması → "Asya Asyalılarındır." diyorlar.

SSCB

Stalin önderliğinde komünizm var.

Diğerleri kapitalist bu komünist. Neden bunların tarafında?

Çünkü Mihver'in tarafından bunların yanına geldi.

Polonya'nın paylaşılmasında sonra yasayıp buraya geldi.

Gulag Kampı → Nazi kampı gibi.

Bu iki taraf arasında kalan

TÜRKİYE

Scanned by CamScanner

Savaş başlar başlamaz Almanya önce Polonya'yı sonra Fransayı işgal etti. Fransa bunu önceden tahmin edip Çin Seddi'nin Fransa versiyonu olan Maginot Hattı'nı ördüler. Bu hat Almanları durduramadı.

Daha sonra İngiltere yol aldı. Denizaltı, hava kuvvetleriyle saldırdı. Kartal Hücumu denilen hücum gerçekleşiyor. İngiltere'ye ağır bir darbe indiriyor.

Ardından SSCB'ye yöneliyor. Barbarossa Harekatı başlatılıyor. (MEB'de Stalingrad Kuşatması olarak anlatılıyor.) Burada tanklar soğuktan donuyor. Almanların istediği gibi olmasa da kontrol onun elinde.

Japonya ise Pearl Harbor Baskınını gerçekleştirdi. ABD, Japonya saldırırsa diye bir önlemini denize gönderiyor. Japonlar da "Bunlar bize saldıracak" deyip baskın yaptı. General Yamamoto komutasında Kamikaze denilen ölüm saldırısını gerçekleştirdiler.

Böylece ABD savaşa katıldı → savaşın seyri değişti. ABD Savaşa girince İtalya savaştan çekildi.

Çıkarımlar

ABD (müttefiklerin lideri) "Japonya'dan intikam alacağım." dedi.

Scanned by CamScanner

Midway - Leyte Körfezi Deniz Savaşında

Japon donanmasını yok ettiler.

Sonra Müttefikler ABD önderliğinde Almanya'ya savaş açtılar. Normandiya Çıkartması gerçekleşti.

Dünya'nın en kanlı savaşı Almanlara ağır bir darbe indi.

Çıkartması

Japonlara "Teslim ol!" denilince kabul etmiyorlar.

Bunun üzerine ABD ENOLA GAY adında bir uçağıyla

Little Boy bombasını Hiroşima'ya

Fat Man bombasını Nagasaki'ye attılar.

ve Japonya teslim oldu

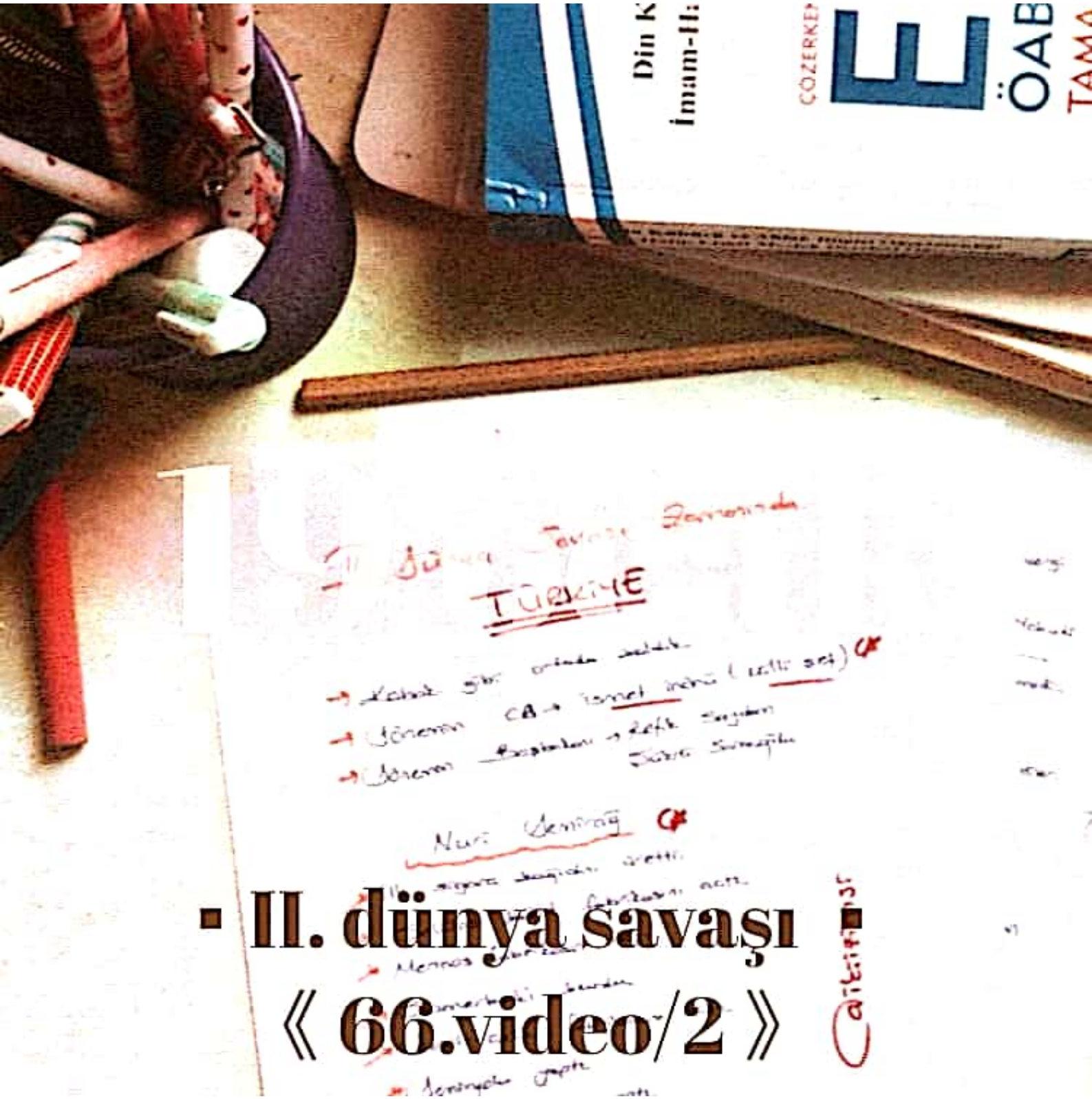
II. Dünya Savaşı bitti.

Savaş suçluları yargılandı

Almanyada Nürnberg Mahkemeleri

kuruldu. Soykırım suçu işledikleri için idam edildiler.

Scanned by CamScanner

II. dünya savaşı

《 66.video/2 》

Scanned by CamScanner

II. Dünya Savaşı Zamanında

TÜRKİYE

→ Kabak gibi ortada kaldık

→ Dönemin CB → İsmet İnönü (milli şef)

→ Dönemin Başbakanı → Refik Saydam
Sözü Saracoğlu

Nuri Demirağ

- İlk sigara kağıdını üretti.
- Selüloz kağıt fabrikasını açtı
- Merinos fabrikasını açtı.
- Samerbanki kurdu
- Demir-çelik fabrikasını açtı
- Demiryolu yaptı
- Köprü Thales yaptı
- Milli kalkınma Portföyü kurdu

Atatürk'ün

Vecihi Hürkuş

- Pilot
- Avrupada uçağı yapıp Türkiye'ye geldiler.

Scanned by CamScanner

→ İsmet İnönü savaşa girmedi.

→ Savaşın başında İngiltere - Fransa ile dostluk Antlaşması yapıldı.

→ Almanya sınırlarımıza yaklaşınca Almanya dostluk Anlaşması yapıldı.

Çıkarımsal

Tarafsız değiliz. Savaşın seyrine göre hareket ediyoruz.

Gazmalı Hattı: Almanların Bulgaristan'a kadar gelip Yunanistan'ı işgal ettiği olay.

↳ II. Dünya Savaşı ve

↳ Gazmalı Hattı oluşturuldu. Trakya'ya bütün ordu dizildi.

Gazmalı Hattı ile Almanları durdurmak için

Mareşal Fevzi Çakmak → Genelkurmay Başkanı

Bu savaş yüzünden II. Beş Yıllık Kalkınma Planı uygulanamadı. Para savunmaya gitti.

Üretimde ve nüfus artış hızında azalma oldu.

Fiyat artışı yaşandı.

Scanned by CamScanner

İsmet İnönü önlem almaya çalıştı;

1) Varlık Vergisi; "bir kereye mahsus gelirlerden vergi alacağım" dedi.

Ama bizde gelir yok. Gelirler Rum, Ermeni, Yahudi

Bunlar vergi vermedi.

Bunun üzerine vergi vermeyenler

Van, Erzurum, Aşkale'ye Taş Ocaklarına gönderildi.

2) Milli Korunma Kanunu;

→ Narh (fiyat belirleme) ve Taşe (devlet halkın borcunu doğurur) müdürlükleri kuruldu.

→ Petrol Ofisi } kuruldu. Çıkmamış

→ Et Balık Kurumu

→ Ekmek Kurulu

→ Karartma Uygulaması (ışıkların perdelerle evden ışık çıkmasını engellemek)

3) Toprak Mahsüller Vergisi

↳ Aşar vergisi geri geldi. 1925'te kalkmıştı.

4) Yol Vergisi

Almanlar da Japonlar da bizi savaşta yanlarında istiyor.

Scanned by CamScanner

Müttefiklerin TC'yi istere sebepleri;

Almanya'nın gelişmesiyle Avrupada oluşan boşluğu komünist Rusya yerine Türkiye'nin doldurması istemiştir.

Adana Görüşmeleri
I. Kahire konferansı
II. Kahire konferansı
} Başarısız Türkiye dahil

? Normandiya çıkartmasına hangi konferansta karar verilmiştir?

Quebec konferansı

@çıkartmalar

Yalta konferansı → Kırımda

4 Mart 1945

"Dünya üzerinde yeri bir düzen kurulacak Taraflarını belli edin. Mihver mi? Müttefik mi? Eğer Müttefikse 4 Mart 1945'e kadar Mihver'e savaş ilan edecek"

"İş birliği bitti, rekabet ortamı başladı."

↳ Müttefik temsilcileri iş birliği bitti, rekabet başladı.

Scanned by CamScanner

→ Burada Birleşmiş Milletler kuruldu

→ Birleşmiş Milletler fikrini ortaya ilk atan Roosevelt

→ Dumbarton Oaks konferansı ile BM'nin temel ilkeleri belirlendi.

→ 1945 Türkiye kurucu üye oldu.

↳ 1 Mart 1945 süresinin dolmasına sadece üç gün kala İsmet İnönü Mihver'e savaş ilan etti.

BM'nin 5 daimi üyesi

- Fransa
- İngiltere
- Rusya
- Çin
- ABD

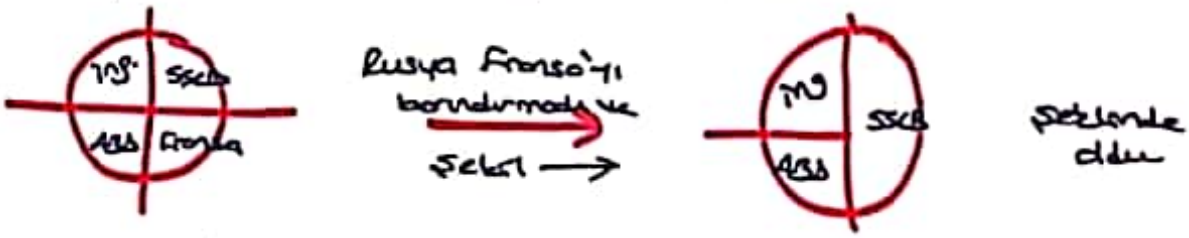
} Bunların veto hakkı var daimi üyelerin yok

Çıkmamış

POTSDAM KONFERANSI

→ Savaş sonrası durum ne olacağı konuşuldu Önceki konferanslarda savaşı nasıl bitiririz diye konuşuluyordu

→ Almanya 4 işgal bölgesine ayrıldı

Potsdam'da öldü

Scanned by CamScanner

→ Ortadoğu'da **Siyonizm**

Yahudilerin Filistin'de Yahudi devleti kurma planı.

İngiltere Filistin'de İsrail devletini söz vermiştir.

Çoğunluk Planı ⇒ Arap ve Yahudi ortak devlet kurucak kontrol Yahudilerde olacak.

↳ Avrupalılar destekler.

Azınlık Planı ⇒ Filistin'de kendine merkezi bağımsız devlet kurulacak. Filistin devleti.

↳ Müslümanlar destekler.

✗ Yahudiler Ben Gurion komutasında 14 Mayıs 1948'de İsrail'i kurdu. **Çatışmalı**

15 Mayıs'ta ABD İsrail'i tanıdı.

Bu tarihi Filistin'de yaşayan müslümanlar El Nakba (Felaket Günü) olarak kabul etmiş

Bretton Woods [redacted] İktisatçı

II. Dünya Savaşı sonrası dünyada az gelir ekonomik yıkım oldu

↙ IMF kuruldu

↘ Dünya Bankası oluşturuldu

Scanned by CamScanner

Scanned by CamScanner

67. video

SOĞUK SAVAŞI

İki Kutuplu Dünya
(1945 - 1960)

Batı Bloğu
ABD

Doğu Bloğu
Rusya

Yalta düzeni yönünde yer alan Avrupa'da burada

TİKEŞME

Kapitalizm

Silahlı çatışma yok fakat diğer alanlarda yarış var.

Bağlantısızlar
Afrika kara kıtası
3. dünya ülkeleri

Dünyanın Genel Durumu

Batı Bloğu

Başında ABD

↓

Başkan Truman

Çevreleme denilen politika izliyor.

İkisi arasında silahlı çatışma yok fakat diğer onlarda yarış var her alanda.

Doğu Bloğu

Başında Rusya (komünist)

↓

Önder Stalin

1947'de Truman Doktrini

"Komünizm kötüdür. Allah komünizmin belasını versin."

1947 Marshall Planı

ile de devletlere yardım yaptı. Türkiye'ye de yardım geldi.

Tepki

1947'de Cominform

Truman doktrini'ne tepki

"Asıl komünizm iyidir. Allah komünizmin belasını versin."

1947'de Molotof planı

insanların ekonomik yardımda bulunmuş.

1949'da Comecon

Ekonomik iş birliği oluşturulmuş.

Çatışmasız

Komünizm = Cominizm diye sadla

ABD'nin

Truman Doktrini'ne karşı

Marshall Planı'na karşı

Rusya'nın

Cominform

Molotof planı ve

Comecon

1949 NATO (Kuzey Atlantik Paktı)

(askeri organizasyon) oluşturdu

karşılık

1955 Varşova Paktı

oluşturdu.

Scanned by CamScanner

ABD — karşılık — Rusya

Explorer I. uydusunu gönderdi.

Sputnik ilk uydu uzaya yolladı.

teknoloji yarışı başladı

Batı biraz daha önde bu konuda. Baskıdan kaçan bilim insanları batıya kaçtı. (Doğuda sorunlar var rahat değil)

Bilim insanları II. Dünya Savaşı devam ederken "Eniac" (Dünya'nın ilk bilgisayarı) buldular.

Çıkmamsı

Bu iki blogun dışında birileri çıktı.

Bağlantısızlar — Bandung

kodla!

- Afrika kara kıta, 3. Dünya ülkeleri sömürge altındaydı bağımsız oldular.
- Bunlar ne kapitalizm ne komünizm diyor. "Açığım" diyorlar Bunlar aç.

ne komünizmi ne de kapitalizmi yaymaya çalıştılar buraya.

Scanned by CamScanner

1955 Bandung Konferansı → Bununla Bağlantısızlar Hareketi başladı.

Nehru önderliğinde Hindistan

Tito önderliğinde Yugoslavya

Nasr önderliğinde Mısır

Çatışma

✗ Batı bloğunda Avrupa da var.

Avrupa Rusların Almanya'nın yarısına hakim durumda olmasından rahatsız.

Berlin Buhranı yaşandı.

Ruslar kendi taraflarında olan Fransa'yı kovdu. ve araya **Berlin Duvarı** örülmüştü.

Böylece Almanya'nın doğusu komünist batısı kapitalist oldu.

✗ **Neden Türkiye'nin savaşa girmesini çok istiyorlarmış?**

Çünkü komünizmin bu kadar Avrupa içine kadar girmesini istemiyorlardı.

Scanned by CamScanner

→ Avrupa ←

- II. Dünya Savaşının en yıkıcı sonuçlarını yaşadılar.
- Batı Avrupa birliğini oluşturdular.
- 1948 Avrupa Konseyi
- 1950 Schuman Bildirisi / Bildirgesi } "bunları yaparsak savaş aklımıza bile gelmez." dediler
  Demir Kömür Çelik Birliği }
- Atom Enerjisi → "ABD ve Ruslar yaptı biz de yapalım." dediler.
- 1957 Roma Ant. ile Avrupa Ekonomi Topluluğu kuruldu.

↓↓

Ruslara karşı kuruldu. ABD'ye de girdi oluyor. Çünkü önce ipler bunların elindeydi.

- 1967 Brüksel Ant. ile Avrupa Topluluğu oldular.
- 1992 Maastricht Ant. ile Avrupa Birliği oldular.

Avrupa Birliği kuruldu.
Teknik olarak düşmanı ABD

Ortaklaşması

Avrupa Sömürgeciliğine Başkaldırı

İkisi arasında sorunlu bölge Kaşmir

- Hindistan'da → Gandhi Tuz Yürüyüşünü gerçekleştirmiştir. şiddete karşı.
- Pakistan'da → Muhammed Ali Cinnah

Cezayir → Fransa'nın sömürgesi idi.

1945'de Sekiz Kasabanın yaptı Fransa.
1962'de Evian Antlaşması ile Cezayir bağımsız

Scanned by CamScanner

✱ Güney Afrika → Nelson Mandela
ırkçılıkla mücadele

✱ Baas Rejimi → Arap milliyetçiliği
(Yeniden doğuş)

Suriye, Irak'da taraftar buluyor.
↓ ↓
Esad Saddam

Çıkarcı

Soğuk Savaş

- İş hayatında kadınlar
- Para piyasaları (Dünya Bankası ve IMF)
- Kentleşme sorunu
- Uzay
- Resim
- Müzik
- Sinema
- Olimpiyatlar (buna da siyaset karışıyor)

Soğuk Savaş Dönemi Türkiyesi

1945-1950 arası bu dönemde → İsmet İnönü var. (Milli şef)

- Birleşmiş Milletlere üye olduk (1945)
- Avrupa Konseyi'ne üye olduk. (1949)

1950'de İsmet İnönü'nün uygulamalarından bıkan halk gizli oy açık sayım yapılınca Demokrat Partiyi seçti.

↳ Beyaz İhtilal'le CHP devrildi DP geldi.

Celal Bayar CB oldu.
Adnan Menderes de Başbakan oldu

Scanned by CamScanner

Demokrat Parti'nin → Toprak Reformu var.

Yönlü Takrir

Celal Bayar
Adnan Menderes
Fuat Köprülü
Refik Koraltan
} CHP'den ayrılıp DP'yi kurdular.

! İlk kurulan muhalefet parti → Milli Kalkınma Partisi.

1950-1953 Kore Savaşı → Soğuk savaşın ilk sıcak teması

38. enlemden bölünmüş.

Kuzey Kore → komünist

Güney Kore → kapitalist

Birleşmiş Milletler (BM) Çalıştayı

Kapitalist { İngiltere, Fransa, ABD, Rusya, Çin } Güney Kore hakkı bulundu yardım edildi.

→ Türkiye de BM bünyesinde Kore'ye asker gönderdi. (Güney Kore'ye yardım ederek tarafını belli etti)

↺ Tahsin Yazıcı → komutan

→ Kutup Yıldızı (Şimal Yıldızı) Birliği

- 1952 yılında Türkiye ve Yunanistan NATO'ya üye.

Fatih Rüştü Zorlu
İlk NATO elçisi

Scanned by CamScanner

Soru

Türkiye Atatürk döneminde üye olmamıştır?

- BM
- NATO
- Avrupa Konseyi

Soru

I. BM
II. Avrupa Konseyi
III. NATO

Hangisi Demokrat Parti zamanında değildir?

I ve II.

1954 Balkan Pakti → Türkiye – Yunan – Yugoslavya Dostluk Antlaşması

ABD'ye hizmet eder.

ABD'nin politikası → GEVREMEME

NATO → ABD'nin olduğu yer

CENTO → Orta Doğu

SEATO → Uzak Doğu

ANZUS → Avusturya, Yeni Zelanda ve ABD

Çevrilmesi

Böylece ABD hat çekip Rus'un yayılmasını engellemek, çevrelemek

Bunun için de Türkiye'ye ihtiyacı var.

Kore Savaşıyla ABD tarafında olduğumuzu gösterdik

Araplar sömürgeme biz ise Balkan Pakti ile kapitalizme doğru yaklaştık Arada ufak bir ayrılık oldu.

?

0

Scanned by CamScanner

Atatürk'ün Dünya Milletlerine Etkisi

M. Kemal örnek alınmış.

- Tunus = Habib Burgiba
- Endonezya = Sukarno
- Hindistan = Gandi
- Pakistan = Muhammed Ali Cinnah
- Cezayir, Afrika ve Asya Mağlum milletler
- Mısır, Yemen, Güney Afrika, Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan

@İkiZamanlı

Gümüş motoru yapan Necmettin Erbakan fabrika batıyor.

1960 darbesi demokrat partiye karşı gerçekleşti.

↓

Darbe sonrası devamı niteliğinde Adalet Partisi kuruldu.

↳ Başbakan Adnan Menderes → Idam
Maliye Bakanı Hasan Polatkan
Dış İşleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu

Devrim Arabaları → Cemal Gürsel dönemin CB.

↳ Türkiye'nin otomotiv yapma çabası

Scanned by CamScanner

▪ yumuşama dönemi ▪

《68. video》

Scanned by CamScanner

68. video

YUMUŞAMA-DETANT DÖNEMİ (1960 +)

Yumuşama Mimarları

John F. Kennedy (ABD) X Nikita Kruşçev (Rusya)

ger adım atıyorlar. Çatışmasız

Nixon X Brejnev

ABD-Rusya ilişkileri ger adımlar atılıyor.

Yumuşamanın Temelleri

U2 Casus Uçağı → ABD'nin Rusya'ya gönderdiği casus uçağı Rusya'ya düştü. İlişkiler gerildi.

Küba Krizi → Küba'da Batista'yı Castro devirdi.

ABD Castro'nun devrilmesi için muhaliflerı destekleyerek **Domuzlar Körfezi Çıkartması** yaptı.
Bu başarısız oldu.

Castro ABD ile düşmansa SSCB ile dost

↓

SSCB Küba'ya füzelerini yerleştirdi.
SSCB Küba üzerinden ABD'yi tehdit ediyor.

↳ Bunun üzerine ABD Türkiye'ye **Jupiter** füzelerini yerleştirdi.

Scanned by CamScanner

Ruslar bomba alarmı verecek hassas bir düzenek kuruyor. Ruslarda bir gün bu alarm çalmaya başlıyor. Karşı saldırıya geçeceklerken

Stanilav Petro sorumluluğu alıp durduruyor. Sonuçta düzeneğin çok hassas olduğu için güneş ışınlarını bomba diye algıladığı anlaşılıyor.

Dünya vatandaşı, 2018'de öldü.

III. Dünya Savaşını önledi.

Caydırıcılık

Bunun üzerine "Kırmızı Hat" çekildi. Moskova'ya doğrudan bir hat çekildi. Nereden? → Washington'dan.

Böyle bir durumda direkt iletişim için.

Tam bu olaylar neticesinde ABD ve Rusya gerginliği azaltmaya çalıştı.

SALT I (1972) — SALT II (1979) → yürürlüğe girmedi.

(Stratejik Silahları Sınırlandırma Görüşmeleri)

ABD-SSCB ⇒ "Nükleere Hayır"

TC YOK

Scanned by CamScanner

1975 Helsinki Nihai Senedi

Avrupalılar toplandı. ABD ve Rusya da var.

? Arnavutluk yok ?

AGİK (Avrupa Güvenliği İşbirliği Konseyi) kurdular.

Avrupa işlerinden elinden alınmasından rahatsız.

→ Bu oluşum hem ABD hem Rusya'ya tepki.

Çatışmasızlık

Bağlantısızlar

? kod

Bandung ve Belgrat Konferansı

Hindistan — Nehru

Mısır — Nasır

Yugoslavya — Tito

Yumuşama dönemine gelince birbirleriyle uğraşmayı bırakıp sağı solu götürmeye çalıştılar.

Vietnam Savaşı — Tonkin Körfezi

- 1965 - ABD'nin tek yenilgisi
  ABD burada coğrafi şartlara yenildi.
- ABD burada **Napalm-Orange (Ateş bombası)** bombalarını kullandı.

Scanned by CamScanner

Muhammed Ali, Vietnam Savaşı'na gitmediği için şampiyonluk unvanını elinden almışlar.

O dönemde ırkçılık var ABD'de. (Siyahlar - beyazlar)

68 Kuşağı → "Savaşmayın"
Hippiler çıkıyor.
(Savaş döneminden bikmişlar.
↳ TC'de etkilendi. Milliyetçi olarak etkilendiler.
"ABD bir ülkemizden" denildi.

1979 SSCB'nin Afganistan'ı İşgali

Afgan mücahitlerine yardım ettiler. @iki:emsi
Coğrafi şartlar da etkili
↳ ABD bunu bahane edip SALT II. Antlaşması yapılsa da yürürlüğe girmedi.

Keşmir Sorunu

Hindistan ile Pakistan arasındaki sorunlu bölge

Taşkent Deklerasyonu ile bu iki devletin arası bulunmaya çalışıldı. Ama hâlâ sorun.

Scanned by CamScanner

Arap-İsrail Savaşları → Orta doğu'da sonsuza kadar sürecek savaş

Mısır
Ürdün
Suriye
Irak
Lübnan
X İsrail

Kod: MÜSİL

- Ben Gurion önderliğinde 14 Mayıs 1948'de Filistinde İsrail kuruldu
- 15 Mayıs'ta ABD ve SSCB hemen tanıdı devleti.

↓

Bölgedeki filistinliler bugüne El Nakba (felaket Günü) der.

Çatışmalar

Göçmenlik Planı → Komple İsrail'in olsun.

Azınlık Planı → Kudüs, Filistinin başkenti olsun.
Özerk bir yönetim olsun.

Soru Tipi / Arap-İsrail savaşında hangisi yok?

İran yok → Acemdir. Farstır.

- CIA "Yaser Arafat" diye bir adam

İntifada → Uyanış diye bir direniş başlattı.

Bir örgüt kurdu → Filistin Kurtuluş Örgütü

↓

Sonra El fetih'in temellerini attı

↓

Şimdi de Hamas denilen örgüt.

İsrailli Savaşıyorlar.

Scanned by CamScanner

Araplarla İsrail'in 4 tane Savaşı Var;

1948 Savaşı → Araplar yenildi.

1956 Savaşı → Süveyş Kanalı

Mısırdaki Nasır buraya müdahale edeceğini ilan etti.
(Bunun üzerine savaş çıktı. Araplar yenildi.

1967 Savaşı → "6 gün Savaşı" diye geçer.

İsrail 4 kat büyüdü. Araplar yenildi.

~~İsrail~~ (İsrail ABD'ye yakın durunca Araplarla Ruslar yakınlaşıyor.)

1973 Yom Kippur → Araplar oruç aylarında savaşalım yenerse dediler. Yine yenildiler.

Çıkarsamsı

Kissinger — Mekik Diplomasi

ABD Dışişleri Bakanı

Mısırla İsrail'in arasını buldu.

CK 101. Ek Antlaşması

↓ → ABD'de imzalandı

1979 Camp David Ant. ile tamamlandı.

Mısır-İsrail-ABD arasında imzalandı

İsrail'i tanıyan ilk ve tek Arap Devleti!

(Bunun üzerine Mısır Arap Birliğinden kovuldu

Kovulan Mısır, Boşluktasızlara gitti.

Scanned by CamScanner

İslam Konferansı Örgütü
(İslam İşbirliği Teşkilatı)

Dünya müslümanlarının toplandığı çatı.

Başkanı şu an Yusuf Bin Ahmed El Useymin.

1973 Petrol Krizi

Arapların Arap-İsrail Savaşı petrolü silah olarak kullandılar. Bu krizden ne Rusya ne ABD etkilendi.

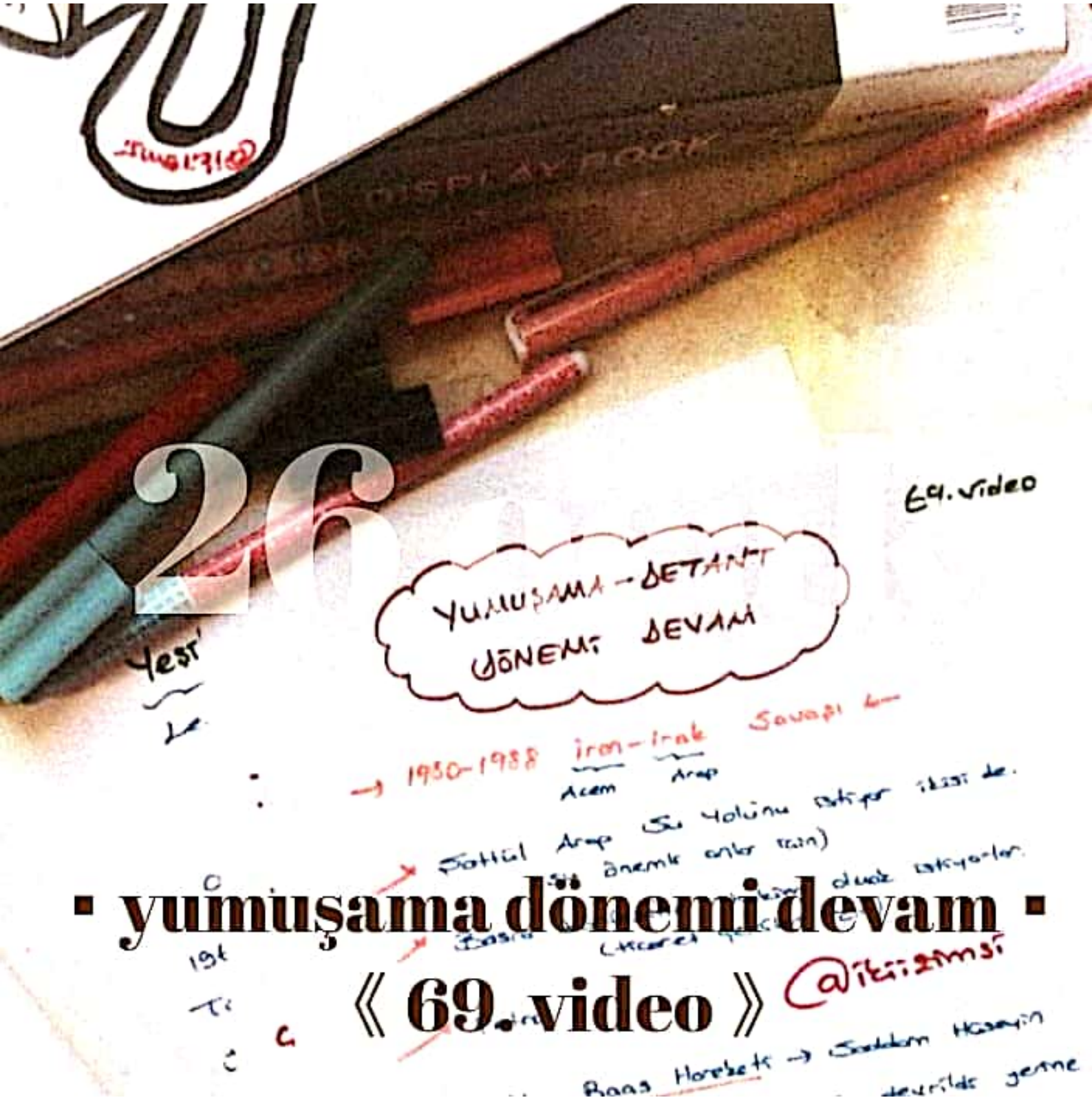
Ama bu krizden dünya etkilendi.

OPEC (Petrol ihraç eden ülkeler organizasyonu)

OAPEC (Petrol ihraç eden Arap ülkeler organizasyonu)

Ambargosu

Scanned by CamScanner

▪ yumuşama dönemi devam ▪

《 69. video 》

Scanned by CamScanner

69. video

YUMUŞAMA - DETANT DÖNEMİ DEVAM

→ 1980-1988 İran-Irak Savaşı ←
Acem Arap

→ Şattül Arap Su Yolunu istiyor ikisi de.
(su önemli onlar için)

→ Basra körfezine hakim olmak istiyorlar.
(ticaret gemileri için)

→ Petrol @İktidarsızlık

Irak'ta Baas Hareketi → Saddam Hüseyin

İran'da Rıza Şah Pehlevi devrildi yerine
Ayetullah Humeyni geldi.

İrangate Olayı → İran, İsrail aracılığından ABD'den silahları
için silah aldı.
ABD de silahları için sattı.

Saddam savaş sırasında Halepçe Katliamı'nı yaptı.

Saddam Kuveyt işgal etti.

Böyle büyük bir pasta Saddam'a verilmedi.

1990 Körfez Savaşı ile ABD Irak'la girdi
ve hâla orada.

Scanned by CamScanner

Türk - Dış Politikası

Kıbrıs Meselesi

+ Bu mesel 1954 yılında başladı.
+ İngiltere Kıbrıs'tan çekilince Yunanlılarla Kıbrıs meselesinde karşı karşıya kaldık.
+ EOKA denilen bir örgüt kurdular.

ENOSİS burada yapılan düşüncenin adı.
(Megalo Idea'nın Kıbrıs ayağı)

@izlitamsk

ÇK AKRİTAS PLANI → Çok baskıyla Kıbrıs'taki tüm Türkleri katletmek (saymak)

Başarılar da Volkan Teşkilatı'nı kurdu.

ÇK TMT (Türk Mukavemet Teşkilatı) kuruldu

1959 Zürich Antlaşması (Türkiye - İngiltere - Yunan)

↓

Garantörlük Antlaşması

Hatırlatma: Türkiye'nin Nahçıvan'la garantörlük antlaşması vardı.

Ve Kıbrıs Cumhuriyeti kuruldu.

CB → Makarios

ÇK Yardımcısı → Fazıl Küçük

Scanned by CamScanner

Yeşil Hat çekildi.

Lefkoşada → 2'ye bölünmüş durumda. Hem Güney Hem Kuzey Kıbrıs'ın başkenti.

@İzmir'deki

Olay çözülde sonildi ama çözülmedi.

1963'de **Kanlı Noel** denilen olay yaşandı Kıbrıs'ta Türkler katledildi. Gerekçelere Anti dayanarak Türkiye yardım etmek istedi. ABD engelledi. **Johnson Mektubu** geldi ABD'den.

↳ "Sana verdiğim NATO silahlarıyla başka bir NATO üyesini vuramazsın." dedi.

Böylece Türkiye – ABD İlişkisinde ? var.

1974 **Kıbrıs Barış Harekatı** → Bülent Ecevit Turan Güneş

"Ayşe tatile gitsin."

Cengiz Topel pilot

Türk asker bölgede kontrolü elde aldı

Bunun üzerine ABD;

1974-1978 **Ambargo** uygulad → **İthal İkameci model**

yurt dışından gelenler ülkede üretmeye başladık

Scanned by CamScanner

ABD'nin ambargoyu kaldırma sebepleri:

1) Türkiye gelişmeye başladı.
2) Rusya Afganistan'a girdi.

1983'te KKTC kuruldu. → CB → Rauf Denktaş
Başbakan → Nejat Konuk
↳ Tanıyan sadece Türkiye

Annan Planı → Kıbrıs tek ada olacak (Güney-Kuzey ayrımı kalkacak) Ada Yunan olacak ve Avrupa Birliği'ne girecek.

↓

Yunanlılar kabul etmedi.
Türkler kabul etti.

Yunanlılarla diğer sorunlar

Karasuları → 12 mil
Kıta sahanlığı
FIR Hattı → Hava kontrol
Ege Adaları
Kardak kayalıkları → Depremle çıkan kayalıklar
(1996'da Tansu Ciller zamanında sorun)

12 Mart 1971 Muhtırası

Askeriye Süleyman Demirel Hükümeti'ni istifa ettirdi.

Scanned by CamScanner

12 Eylül 1980 darbesi

Kenan Evren komutasında **Bayrak Hareketi** olayıyla darbe oldu.

82 Anayasası

83'te seçim → Turgut Özal seçildi.

- TV 1952'de ilk kez TTC'de kullanıldı
- 1975 Eurovizyon → Semiha Yankı katıldı
- Arabesk müzik

Çıkartması

Türk-Japon İlişkisi

- Ertuğrul fırkateyni → Japonlar yardım etti.
- İran-Irak Savaşı → Türkler yardım etti.

- 1973'te Cumhuriyetin 50. yılında İstanbul **köprüsü** açıldı.

Scanned by CamScanner

▪küreselleşen dünya▪

《70. video》

Scanned by CamScanner

70. video

KÜRESELLEŞEN DÜNYA

SSCB'nin Dağılması (1990)

Mihail Gorbaçov → Başa geliyor. Komünizm artık eskisi gibi etkili olmayınca 2 tane atıyor.

↳ **Glasnost:** şeffaflık
Devlet işlerinde her şey açık olacak

↳ **Perestroika:** yeniden yapılanma
(her alanda)

Çöküş

Komünizm gitti. 1990'da SSCB dağıldı
Bağımsızlığını ilk kazanan Gürcistan

Orta Asya Türk Devletlerinden;
bağımsızlığını kazanan ilk Azerbaycan
ikinci Kırgız
üçüncü Türkmen
dördüncü Özbek
son Kazak

Scanned by CamScanner

Azerbeycan

- Ebulfez Elçibey
- 90'larda Haydar-İlham Aliyev

baba-oğul

"Biz bir millet iki devletiz."
Haydar Aliyev

Otoriter

- Ermenilerle Dağlık Karabağ sorunu var.
  - ↳ 1992'de Hocalı Katliamı'nı yaptı.
- Azerbeycan'ın Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı Rusya sorun çıkarır.

Kazakistan

- Nursultan Nazarbayev

"Başkenti Uzay üssü

- Yüzölçümü en geniş Türk devleti
- Rusyayla sınır dayanışması
- Ahmet Yesevi Üniversitesi

Scanned by CamScanner

Kırgızistan
- Asker Akayev
- Cengiz Aytmatov → "Al Yazmalım"ın yazarı
- Şu an başında Sooronbay Ceanbekov var.

Özbekistan
- İslam Kerimov
- Şevket Mirziyoyev

- Altında 8. sırada (üretimde)
- Türkçe konuşan ülkeler topluluğunda değil

Hangisi yok, dışarda derse → Özbekler

Türkmenistan
- Saparmurat Türkmenbaşı
- Kurbankulu Berdimuhamedov

Çekoslovakya → Kadife Devrimi / Kansız Devrim

Çek — Slovakya

"Çekya" adını aldı

Scanned by CamScanner

⇒ 1989 – 1990 Berlin Duvarı yıkıldı.

Artık komünist Rusya yok.
Dünyada tek güç var ABD

Soğuk Savaş bitti

Romanya – Doğu Almanya – Bulgaristan – Macaristan

komünizmler tasfiye edildi.

@Tekinsimsir

Yugoslavya'nın Dağılması

Sırp | Hırvat | Makedonya | Slovenya | Kosova

Bosna – Hersek

Bilge Kral → Aliya İzzetbegoviç

Master köprüsü

Mimar Hayreddin yapıyor.

Scanned by CamScanner

⇒ 1995 – Dayton Antlaşması → Bosna-Hersek tanındı.

Bosna-Hersek, Sırp, Hırvat yapılı anlaşmayı.

Srebrenitsa (Srebrenica) Katliamı: Mavi kelebeğin rüyası

Slobodan Miloşevic (Sırp Devlet Başkanı) (Gülmeyen Başkan)

AVRUPA BİRLİĞİ → ABD'ye karşı kurulduğu

1992 Maastricht Antlaşması ile AB resmen kurulduğu

Kopenhag Kriterleri yayınlandı.

Siyasi, ekonomik → yeterlilik

Avrupa yasalarına uyum

+ TC 1959'da başvuru yaptı. (Avrupa Ekonomik Topluluğu)

+ 1963 Ankara Antlaşması

Bizler hala alınmadık. Alınmıyoruz. Niye?

Nüfus fazla

Jeopolitik konum. (onlara terör saldırıları ile konuyuz)

Kültürel farklılık

Scanned by CamScanner

Orta Doğu'da Su Sorunu:

Fırat, Dicle, Aras, Nil, Golan Tepeleri

Arap Baharı Arapların yaşadığı coğrafyada sömürge bitince tek adam/diktatör rejimler başladı. Sonra ABD gaza getirdi ve

Tunus'da → Yasemin Devrimi

Arap Baharı başladı.

Ardından;

Mısır, Libya, Suriye, Yemen

↓

@ikizimsi hâlâ devam ediyor

Esad Rejimi

Diğer Devrimler

Gürcistan → Gül Devrimi

Ukrayna → Turuncu Devrim

Çekoslavakya → Prag Baharı

Scanned by CamScanner

* **Wikileaks Belgeleri** → dünyayı yeniden şekillendiren çok belgeler yayınladılar.
  - siber saldırı.
  - Türk istihbaratı - ordusu ⇒ yardıma gitti

Şangay Beşlisi → Rusya dağılınca

Rusya - Çin - Kazakistan - Kırgızistan - Tacikistan

Müslüman

Kim yok → Özbekistan ?!

Özbekistan 2001'de dahil oldu

ismi **Şangay İşbirliği Örgütü** oldu

@ikiremsi

TİKA → 1992 Ankara

Türkçe konuşulan yerlerde kültür-sanat

KEİ → Karadeniz Ekonomi İşbirliği 1992

Karadenizle sınırı olan ülkeler

Scanned by CamScanner

28 Şubat 1997 → Postmodern Darbesi

Refah Yol Hükümeti
↳ Necmettin Erbakan
Tarikat ettir.

Doğru Yol
Tansu Çiller

@Bilişimsi

Dört Türk
→ BİLİM ADAMI

Gezi Parkı olayları (2013)

Fetö
15 Temmuz
Ömer Halis Demir

✗ Oktay Sinanoğlu
↓
En genç profesör

✗ Aziz Sancar
↓
Nobel Kimya Ödülü

✗ Fuad Sezgin
↓
İslam Bilim Tarihçisi

✗ Cerrahpaşa
↓
Yüzyılın Beyin Cerrahı

ALTAY – Tank
HÜRKUŞ – Uçak
ANKA – İnsansız hava aracı
ATAK – Helikopter
GÖKTÜRK, TÜRKSAT → Uydu

" Ve şüphesiz ki, insan için kendi çalıştığından başkası yoktur."

Necm 39

Scanned by CamScanner